

POROČILO

O IZVAJANJU NAČRTA UPRAVLJANJA TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA 2016-2025 ZA OBDOBJE 2016-2020

Bled, oktober 2021, dopolnitev julij 2022 in november 2023

OSEBNA IZKAZNICA

Pravna podlaga za ustanovitev ZO	Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-uradno prečiščeno besedilo, 61/06-ZDru-1, 8/10-ZSKZ-B, 46/14, 21/18-ZNorg, 31/18, 82/20, 3/22-ZDeb, 105/22-ZZNŠP in 18/23-ZDU-10 – v nadaljnjem besedilu: ZON), Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14-ZON-C, 60/17 in 82/20) - v nadaljnjem besedilu: ZTNP-1)
Datum ustanovitve ZO	datum prvega zavarovanja (zakupna pogodba): 1. julij 1924 obnovitev zavarovanja: 26. maj 1961 razširitev zavarovanega območja: 14. junij 1981 veljavno zavarovanje po ZTNP-1: 15. julij 2010
Nacionalna kategorija zavarovanja	narodni park
IUCN kategorija zavarovanja	II. kategorija (narodni park) / V. kategorija (zavarovana krajina)
Mednarodni status	NATURA 2000: POO Radovna most v Sr. Radovni – jez HE Vintgar (SI3000133) POO Julijske Alpe (SI3000253) POO Bohinjska Bistrica in Jereka (SI3000348) POO Poključka barja (SI3000278) POV Julijci (SI5000019) Biosferno območje Julijske Alpe (UNESCO - MAB) Diploma Sveta Evrope Alparc – mreža zavarovanih območij v Alpah Čezmejna ekološka regija Julijske Alpe (skupaj z Naravnim parkom Julijsko predgorje v Reziji) Pilotno območje Alpske konvencije (skupaj z Naravnim parkom Julijsko predgorje v Reziji) Listina za trajnostni razvoj turizma (skupaj z Naravnim parkom Julijsko predgorje v Reziji)
Lega ZO	Julijske Alpe / severozahodni del Slovenije
Velikost ZO in varstvenih območij	Skupna površina zavarovanega območja: 83.982 ha prvo varstveno območje: 31.488 ha drugo varstveno območje: 32.412 ha tretje varstveno območje: 20.082 ha
Število naravnih spomenikov	43
Število naravnih rezervatov	3
Število naravnih vrednot	330 (in 743 jam)
Število kulturnih spomenikov	4 (državnega pomena), 41 lokalnega pomena
Število enot kulturne dediščine	376
Število naselij v ZO	33 (21 v celoti, 12 deloma)
Število prebivalcev v ZO	2.337 (vir: Statistični urad RS, januar 2018)
Upravljanje	Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016-2025 (Uradni list RS, št. 34/16)

Celovito poročilo obsega oceno izvajanja Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka 2016-2025 (Uradni list RS, št. 34/16 – v nadaljevanju NU TNP) za obdobje 2016-2020. Poročilo z oceno o izvajanju NU TNP za petletno obdobje je pripravljeno na podlagi letnih poročil upravljavca zavarovanega območja, tj. Javnega zavoda Triglavski narodni park (v nadaljevanju JZ TNP) o delu za leta 2016, 2017, 2018, 2019 in 2020, poročil o izvajanju NU TNP za obdobji 2016-2017 in 2018-2019 ter poročil sektorjev in agencij, direktcij, zavodov v njihovi sestavi, v pristojnost katerih spada izvajanje posameznih vsebin.

Struktura poročila je urejena tako, da vsebinsko sledi poglavjem NU TNP, skladno z opredeljenimi upravljavskimi področji:

- A Ohranjanje narave
- B Varstvo kulturne dediščine
- C Ohranjanje poselitve in trajnostnega razvoja
- D Obiskovanje in doživljanje narodnega parka
- E Upravno-administrativne naloge

Vsebinsko so realizirane aktivnosti v poročilu predstavljene z operativnimi cilji in nalogami. Podani so skupna ocena in kazalniki doseganja operativnih ciljev, v nadaljevanju pa podrobnejše izvajanje aktivnosti po posameznih nalogah, tako da je zagotovljena preglednost in celovitost spremljanja izvajanja NU TNP v obdobju od 2016 do 2020. Kazalniki so prikazani glede na izhodiščno stanje (leto 2015) oziroma glede na doseženo stopnjo (delež, število ...) z NU TNP opredeljenih ciljnih vrednosti. Pri operativnih ciljih, ki v NU TNP niso imeli določenih kazalnikov, so smiselno povzeti kazalniki iz letnih programov dela.

V okviru poročila izvedenih aktivnosti so po upravljavskih področjih smiselno vključeni tudi posamezni vsebinski sklopi (poglavja 19 *Usmeritve za celostno ohranjanje kulturne dediščine*, 20 *Usmeritve za sanacijo razvrednotenih območij* in 21 *Izhodišča za usmerjanje obiska v narodnem parku*), ki so sicer skladno z določbami četrtega odstavka 50. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14-ZON-C, 60/17 in 82/20 – v nadaljevanju ZTNP-1) v NU TNP obravnavani v samostojnih podpoglavjih.

V NU TNP so opredeljeni varstveni režimi (NU TNP – poglavje V), torej *Podrobna opredelitev varstvenih režimov* (NU TNP – podpoglavje 15), *Izjeme glede na prepovedi iz ZTNP-1* (NU TNP – podpoglavje 15 in *Merila* za odločitev o skladnosti nameravanega ravnanja, posega ali dejavnosti z določbami ZTNP-1 v postopku izdaje soglasij javnega zavoda (NU TNP – podpoglavje 17) ter *Varstvene in razvojne usmeritve za dejavnosti* (NU TNP – poglavje V), ki se upoštevajo pri izvajanju rednih nalog javne službe, še posebej v postopkih priprave prostorskih aktov, načrtov rabe naravnih dobrin (npr. gozdnogospodarski in lovskoupravljaljski načrti, ribiškokogojitveni načrti, načrti upravljanja povodij) in razvojnih dokumentov, pri izdaji mnenj v postopkih izdaje strokovnih mnenj za pripravo naravovarstvenih in kulturnovarstvenih pogojev in soglasij, pri izdaji soglasij na podlagi 31. člena ZTNP-1 in pri pripravi odgovorov v postopkih uveljavljanja predkupne pravice države pri prometu z nepremičninami v narodnem parku.

Pri izvajanju posameznih upravljavskih nalog in aktivnosti so tako vsebinsko kakor tudi finančno zadolženi posamezni sektorji. V procesu priprave poročila so ministrstva ter agencije in zavodi posredovali podatke o izvedenih aktivnosti v poročevalskem petletnem obdobju 2016-2020. Večina izvedenih aktivnosti in porabe finančnih sredstev ministrstev, razen Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za kulturo, se uvršča med naloge upravljavskega področja C – ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj. Podrobnejši pregled izvedenih aktivnosti resorjev je podan v Prilogi 3: *Sodelovanje ministrstev pri izvajanju upravljavskih nalog in aktivnosti*.

Prednostne aktivnosti na področju ohranjanja narave so se izvajale v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave. V prvem petletnem obdobju izvajanja NU TNP se je na področju ohranjanja narave usmerjeno izvajalo sistematično spremljanje stanja izbranih sestavin biotske raznovrstnosti in evidentiranje zaznanih pritiskov človekove dejavnosti nanje – prednostno za Natura 2000 kvalifikacijske vrste in habitatne tipe posebnih varstvenih območij. Spremljalo se je stanje naravnih vrednot v narodnem parku. Izvedene so bile številne aktivnosti na področju splošne in posebne rabe zaradi obiskovanja obremenjenih naravnih vrednot in delov narodnega parka (priprava strokovnih podlag za določitev nosilne zmogljivosti, ocen ogroženosti, predlogi skrbništva ...). Na območju Lovišča s posebnim namenom Triglav-Bled se je izvajalo vsakoletno sistematično spremljanje stanja izbranih vrst divjadi. V izdelavi so bile strokovne podlage za pripravo akcijskih načrtov za ohranjanje biotske raznovrstnosti v narodnem parku in za ravnanja s tujerodnimi vrstami. Na področju sonaravnega gospodarjenja z gozdovi so se cilji zavarovanega območja uspešno vključevali v postopke obnove gozdnogospodarskih načrtov in posege na izvedbeni ravni ter z izvajanjem ukrepov pogodbenega varstva. Pristopilo se je k zbiranju podatkov o dejavnosti zeliščarstva in nabiralništva. Na področju ohranjanja dobrega stanja voda pa so bile aktivnosti usmerjene na pridobivanje oziroma izmenjavo izkušenj ter na spremljanje stanja nekaterih visokogorskih jezer v narodnem parku (podrobne analize stanja Dvojnega jezera). Na Dvojnem jezeru se je pričelo z izvajanjem večletnega izlova rib, na jezeru na Planini Pri jezeru pa se je izvedlo enkratno odstranjevanje rib in makrofitov. Izvajalo se je spremljanje delovanja malih komunalnih čistilnih naprav pri planinskih kočah ter skupaj s strokovno skupino pripravilo in usklajevalo rešitve za zmanjšanje obremenjevanja okolja. Na podlagi programskih sredstev iz naslova 56. člena ZTNP-1 se je z izvedenimi odkupi 27 gozdnih zemljišč obseg nepremičnin v lasti države povečal za skupno površino 52,86 ha. V obdobju od 2016 do 2020 so potekale aktivnosti priprave nabora prvin krajinske pestrosti z vidika pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti, vključno s preverjanjem stanja na terenu. Naravovarstveno nadzorna služba je zagotavljala neposredni nadzor v naravi in izvajanje določb predpisov s področja ohranjanja narave ter koordinirala aktivnosti z ostalimi pristojnimi službami. Opravljene so bile vse predpisane naloge na področju upravljanja LPN Triglav, nadgrajeno je bilo sodelovanje z ostalimi upravljavci lovišč na območju narodnega parka. Izvedeni so bili strokovna predavanja, tematska srečanja, izobraževalni posveti in delavnice, dogodki ob vsakoletnih mednarodnih dnevih s področja ohranjanja narave, pripravljene razstave in druge aktivnosti, namenjene promociji in ozaveščanju različnim ciljnim skupin javnosti o pomenu narave.

Prednostne aktivnosti na področju varstva kulturne dediščine so se izvajale v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Obsegale so spremljanje stanja kulturne dediščine (prednostno planine in suhozidna gradnja), pripravo kulturnovarstvenih smernic za prostorske akte parkovnih občin, pripravo stavbne tipologije za območje parkovnih občin, vključevanje poselitvenih in stavbarskih tipoloških značilnosti pri pripravi mnenj k posegom v prostor, analizo posameznih planin ter strokovno pomoč in svetovanje na področju načrtovanja ustrezne rabe prostora in graditve objektov v narodnem parku. JZ TNP je pri ustreznem ravnanju z muzejskimi zbirkami sodeloval s pristojnimi muzeji, na področju nesnovne kulturne dediščine pa z različnimi združenji, društvi in nosilci tradicionalnih znanj. Izdelane so bile strokovne podlage za stavbno tipologijo na območju občin Bohinj, Gorje in Kobarid, prav tako pa je bil izdan priročnik tipologije bohinjskih planin z usmeritvami za vzdrževanje in obnovo pašnih objektov. Na področju premične in nesnovne kulturne dediščine so bili opravljeni redni vzdrževalni posegi na posameznih eksponatih, ki so razstavljeni v informacijskih objektih TNP. Izvedeni so bili strokovna predavanja, tematska srečanja, izobraževalni posveti in delavnice, dogodki ob vsakoletnih Dnevih evropske kulturne dediščine, pripravljene razstave in druge aktivnosti, namenjene promociji in ozaveščanju različnim ciljnim skupin javnosti o pomenu kulturne dediščine.

Na področju ohranjanja poselitve in vzdržnega razvoja so se sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe in parkovnimi občinami oblikovale projektne ideje z vsebinami trajnostnega turizma in usmerjanja ter ozaveščanja obiskovalcev narodnega parka. V letu 2020 so bila zagotovljena dodatna sredstva za sofinanciranje razvojnih projektov parkovnih lokalnih skupnosti, ki so bila črpana skladno z *Uredbo o*

merilih in kriterijih za spodbujanje in financiranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 116/20) ter sprejetim dvoletnim akcijskim načrtom v obdobju 2020-2021. V sodelovanju z deležniki so bile okrepljene dejavnosti upravljanja Biosfernega območja Julijske Alpe, zlasti v sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe, Posoškim razvojnim centrom, Turizmom Bohinj in osnovnimi šolami. Opravljena je bila raziskava *Turistični obisk Biosfernega območja Julijske Alpe*, pripravljen in nato tudi posodobljen *Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe* kot trajnostne turistične destinacije. V sodelovanju z Naravnim parkom Julijsko predgorje sta bila uspešno podaljšana certifikat *Čezmejna ekoregija Julijske Alpe* in *Evropska listina za trajnostni razvoj turizma v zavarovanih območjih*. Izvedene so bile promocijske aktivnosti znaka kakovosti TNP. Velika pozornost je bila namenjena izvajanju aktivnosti na področju urejanja prostora in graditve objektov (strokovne podlage za stavbno tipologijo v posameznih parkovnih lokalnih skupnostih, tipologija bohinjskih planin, opredelitev krajinskih območij nacionalne prepoznavnosti), na področju prometne infrastrukture in umirjanja prometa (poskusne sezonske in priložnostne aktivnosti umirjanja prometa na mangrtski cesti, v Vratih in na območju Bohinjskega jezera), na področju kmetijstva in predelave osnovnih kmetijskih surovin (podpora kmetijskim gospodarstvom, delavnice, svetovalno delo, razvoj kolektivnih blagovnih znamk in znaka kakovosti TNP) ter na področju izobraževanja, informiranja in ozaveščanja. Z mrežo ustanovljene Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe, v katero je vključenih 38 osnovnih šol, so bile opravljene številne aktivnosti – z namenom približati vsebine s področja varstva narave in upravljanja zavarovanega območja najmlajšim.

Na področju obiskovanja je upravljavec v sodelovanju z deležniki s področja turizma izvajal aktivnosti informiranja, ozaveščanja in usmerjanja vedno večjega števila obiskovalcev v narodnem parku. Izvedeni so bili programi za različne ciljne skupine v informacijskih mestih TNP in na terenu, v sodelovanju z drugimi organizacijami se je okrepila mreža informacijskih mest. Na področju parkovne infrastrukture je bilo v okviru nadgradnje in posodobitve obstoječe parkovne infrastrukture zamenjanih več kot 100 objektov na izhodiščih in na parkovnih poteh. Za namen ogledovanja je bila posodobljena parkovna infrastruktura dveh naravnih spomenikov državnega pomena – območja slapu Peričnik in Pokljuške soteske. Izvedena so bila izobraževalna in tematska vodenja, nadgrajeni so bili vodniški programi na območju TNP, v sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe je bil vsako leto realiziran celoletni tečaj za regijske turistične vodnike Biosfernega območja Julijske Alpe, na katerem so bile tudi vsebine TNP. JZ TNP pripravil predlog metodologije izračuna nosilne zmogljivosti in metodologijo testno preizkusil najprej na primerih Vintgarja in Tolminskih korit, nato za obiskovanje Savice, prav tako pa so bili izvedeni postopki zbiranja potrebnih vhodnih podatkov (izračun časa hoje, razdalje ...) za Martuljske slapove, Mostnico in Bohinjsko jezero. V izdelavi so strokovne podlage za pripravo akcijskih načrtov za usmerjanje obiskovanja in za upravljanje športnih in rekreacijskih dejavnosti.

Na področju izvajanja upravno administrativnih nalog se je obstoječa komunikacijska orodja nadgradilo z vzpostavitvijo družbenih omrežij (Facebook, Instagram in Youtube). Nadgradila sta se tudi spletna stran in elektronsko obveščanje. Aktivnosti so bile večinoma načrtovane in usklajene v sodelovanju z deležniki s področja turizma znotraj Biosfernega območja Julijske Alpe. V okviru sodelovanja s šolami smo vzpostavili Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe in okrepili digitalno/spletno izobraževanje za učence in zainteresirano javnost. Večji obseg dela je bil opravljen na področju upravnih postopkov, ki se vodijo na podlagi javnih pooblastil – izdaja mnenj (prostorski načrti in načrti rabe naravnih virov, posegi v prostor, posegi v naravo, legalizacija objektov daljšega obstoja), izdaja soglasij upravljavca (določila 31. člena ZTNP-1) in priprava odgovorov glede uveljavljanja predkupne pravice pri prometu z nepremičninami (v primerih uveljavljene predkupne pravice tudi postopki odkupov z vknjižbo zemljišč v last države). Mednarodno povezovanje (EUROPARC, ALPARC, Alpska konvencija, Ekoregija Julijske Alpe, tuja zavarovana območja) je pomembno prispevalo k izmenjavi znanj, upravljaljskih praks in večji prepoznavnosti narodnega parka. Izpolnjene so bile obveznosti, ki izhajajo iz članstva v mednarodnih parkovnih mrežah ter programov in priznanj. Na podlagi izvedenskega obiska in pregleda izpolnjevanja pogojev in priporočil jeseni 2018 ter poročila in ocene je bila obnovljena tudi Diploma Sveta Evrope za naslednje 10 letno obdobje (do 5. 5. 2029).

JZ TNP je uskladił posamezne interne akte z veljavno zakonodajo ter pristopil k posodobitvi oz. pripravi novih internih aktov. Z namenom priprave programa upravljanja državne lastnine na območju narodnega parka je skušal od ministrstev pridobiti evidence o nepremičninah v državni lasti, prav tako pa je pripravil predlog programa upravljanja nepremičnin za testno območje skleda Bohinjskega jezera. Pripravljen je bil predlog za ureditev statusa nepremičnin v državni lasti, na podlagi katerega je Vlada RS izdala sklep o upravljanju nepremičnin. Pričelo se je izvajanje postopkov prenosa lastnine zemljišč iz –»družbene lastnine« na »Republiko Slovenijo«. Na nepremičninah in nepremičninah, ki jih upravlja JZ TNP (upravna stavba na Bledu, Dom Trenta, Hiša Trentarskih vodnikov, Pocarjeva in Guharjeva domačija v Zg. Radovni, kočje na Goreljku, Vršiču, Lepih kopiščih, Vogarju, V lazu in Sedmerih jezerih), so bila opravljena najbolj nujna vzdrževalna dela. V objektih JZ TNP je bil urejen požarni red. Z nakupom novih vozil (in odprodajo starih) se je posodobil vozni park JZ TNP, vzpostavil se je tudi sistem polnilnic za električna vozila.

K izvajanju upravljaljskih nalog in aktivnosti so poleg JZ TNP pomemben delež prispevali tudi vladni resorji (z agencijami, direktijami, zavodi) in parkovne lokalne skupnosti. Z neposrednimi varstvom, rabo in upravljanjem območja narodnega parka so bile najbolj povezane naloge in aktivnosti MOP, Agencije RS za okolje, ZRSVN, DRSV in IRSOP (opravljanje strokovnih in upravnih nalog na področju ohranjanja narave, upravljanja voda, krajinske pestrosti, parkovne infrastrukture, izvajanja varstvenih projektov, urejanja prostora in rabe naravnih virov, umirjanja prometa in trajnostne mobilnosti, nadzora) ter MK z ZVKDS (opravljanje strokovnih in upravnih nalog na področju varstva nepremične ter premične in nesnovne kulturne dediščine, obnove objektov nepremične dediščine, sodelovanje pri pripravi stavbne tipologije) in muzeji (muzejska in arheološka dejavnost). Na področjih v pristojnosti MKGP so se izvajale naloge in aktivnosti izvajanja programov razvoja podeželja (razpisi za sofinanciranje naložb, ukrepe: kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP) in ekološko kmetijstvo (EK), strategija lokalnega razvoja z izvajanjem dejavnosti lokalnih akcijskih skupin), Zavoda za gozdove Slovenije z načrtovanjem in upravljanjem gozdov (gozdnogospodarski načrti), upravljanjem z divjadjo, izvajanjem monitoringov ter vzpostavitvijo ekocelic in režimom prilagojene rabe gozdov, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije s kmetijsko gozdarskima zavodoma in kmetijsko svetovalno službo na področju svetovanja v kmetijstvu), razpisov za sofinanciranje investicij v kmetijstvu, lesarstvu in predelavi (pripis dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka). MzI z DRSI je načrtoval in izvedel obnovitvena dela na odsekih posameznih državnih cest v narodnem parku, pristopil pa je tudi k načrtovanju prilagoditve prometnih režimov na z obiskom najbolj obremenjenih cestnih odsekih in zimskega vzdrževanja cest na območju visokih barij; z Javno agencijo za civilno letalstvo RS se je urejalo tematiko nadzora nad turističnim zračnim prometom in brezpilotnimi letalniki. MGRT je bil prednostno dejaven na področju regionalnega (večina parkovnih občin je uvrščena med obmejna problemska območja) in lokalnega razvoja (podpora izvajanju dejavnosti lokalnih akcijskih skupin), turizma in podjetništva (razpisi za naložbe s pripisom dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka). MZ je oblikoval sistemske rešitve na področju nujne medicinske pomoči in mreže urgentnih centrov (območji Zgornjega Posočja in zgornje Gorenjske) in uvedbe »turističnih« ambulant Bovec in Bohinj (v poletni sezoni). MIZŠ je podprlo posamezne nadstandardne rešitve v osnovnih šolah in vrtcih na območju narodnega parka in v njegovem zaledju. Dejavnosti MDDSZ z enotami centrov za socialno delo na območju Gorenjske in Zgornjega Posočja so bile usmerjene v pomoč in podporo ranljivim skupinam (vključno s približevanjem uporabnikom na težje dostopnih krajih) in sofinanciranje socialnovarstvenih programov (pripis dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka). Na področjih v pristojnosti MNZ oziroma policije so največ aktivnosti obsegali nadzor (usposabljanje naravovarstvenih nadzornikov, sodelovanje pri skupnih nadzorih in preventivnih akcijah) in intervencije (gorske, prometne in druge nesreče, iskalne akcije, pomoč pri postopkih naravovarstvene službe). MO in Uprava RS za zaščito in reševanje sta posodobila ocene za posamezne vrste ogroženosti in karte ogroženosti; Slovenska vojska je sodelovala pri oskrbi v visokogorju, prav tako pa so na območju narodnega parka potekala tudi posamezna usposabljanja vojske v gorskih razmerah. Parkovne lokalne skupnosti so v poročevalskem obdobju vodile postopke priprave in sprejemanja sprememb in dopolnitev občinskih prostorskih načrtov ter pripravile občinske strategije razvoja turizma in trajnostnega razvoja, celostne prometne strategije občin, v katerih so bili

upoštevani cilji narodnega parka ter varstvene in razvojne usmeritve za dejavnosti, opredeljene z NU TNP.

Projekti

V obdobju od uveljavitve NU TNP predstavlja projektno delo izredno pomemben prispevek h kakovostnemu izvajanju z NU TNP opredeljenih nalog in s tem v zvezi k doseganju temeljnih ciljev zavarovanega območja. Zagotovljeno redno projektno udejstvovanje je v teh letih vzpostavilo mrežo uspešnega sodelovanja z domačimi in mednarodnimi partnerji. Tako kot v obdobju od 2016 do 2020 je bilo tudi v obravnavanem poročevalskem obdobju osnovno vodilo prispevati k temeljnim ciljem zavarovanega območja in izvajanju prednostnih nalog, opredeljenih z NU TNP. Na področju varstva sta bili to predvsem ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, med razvojnimi vsebinami pa tiste, ki prispevajo k ohranjanju tradicionalne rabe prostora in naravnih virov. Pri presojanju vključevanja se poleg vsebinske ustreznosti preverjajo tudi finančne zmožnosti in kadrovske zahteve (možnost projektnih zaposlitev in s tem kadrovska krepitev upravljavca) projektnega sodelovanja. V obdobju od 2016 do 2020 je tako JZ TNP kot partner sodeloval pri izvajanju 12 projektov, ob upoštevanju tudi drugih oblik sodelovanja javnega zavoda v projektih aktivnostih (opazovalec, pilotno območje), pa je bil vključen v 17 projektov. Vsebinsko je bilo 6 projektov opredeljenih kot ozko varstvenih, 2 kot razvojna, preostalih 9 pa predstavljajo prispevek tako k varstvu kot tudi trajnostnemu razvoju zavarovanega območja. Med varstvenimi projekti je zagotovo najzahtevnejši projekt »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«, ki se izvaja od leta 2019 in katerega vodilni partner je JZ TNP ter bo v štiriletnem obdobju pomembno prispeval k izboljšanju stanja vrst in habitatnih tipov ter doseganju varstvenih in razvojnih ciljev na področju upravljanja območij Natura 2000 v narodnem parku. Ob koncu leta 2020 je v izvajanju 11 projektov, v načrtovalski fazi oziroma v fazi potrjevanja pa 3 projekti.

Izvajanje kadrovskega načrta

Politika zaposlovanja se izvaja na način, da se ne ustvarja primanjkljajev na sredstvih za stroške dela, istočasno pa število zaposlenih na javni službi, financiranih iz javnih virov, ne presega dovoljenega števila zaposlenih določenega v kadrovskih načrtih za posamezno leto. Skupno število zaposlenih (zaposlenih, ki izvajajo naloge javne službe in projektnih zaposlenih) se je v poročevalskem obdobju v primerjavi z letom 2015 povečalo. Na dan 31. 12. 2020 je skupni ekvivalent polnih zaposlitev (EPZ) znašal 60,50, kar je za 4,5 več kot leta 2015 (1. 1. 2015). Dne 31. 12. 2020 je skupni EPZ v javni službi znašal 56,22, kar je 1,28 manj, kot je bilo za leto 2020 načrtovano v NU TNP.

Izvajanje finančnega poročila

Za namene izvajanja NU TNP je JZ TNP v petletnem obdobju 2016-2020 porabil 11.864.835 EUR. Sredstva so bila zagotovljena iz državnega proračuna, mednarodnih projektov, lastnih prihodkov (nejavni prihodki za izvajanje javne službe in tržna dejavnost zavoda) in drugih javnih virov (sredstva Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, Sklada za podnebne spremembe in programa Unesco MAB ter na javnem razpisu pridobljena sredstva Občine Bled za sofinanciranje prireditev v Info centru Triglavska roža Bled).

Druge sektorske javne vire (sredstva EU, sredstva drugih ministrstev, sredstva parkovnih lokalnih skupnosti) za izvajanje NU TNP zagotavljajo nosilci upravljaljskih nalog in aktivnosti v okviru svojih letnih programov dela in finančnih načrtov.

Za sofinanciranje občinskih razvojnih projektov v TNP so bila na podlagi 4. odstavka 11. člena ZTNP-1 v letu 2020 zagotovljena dodatna sredstva iz državnega proračuna v višini 1 mio EUR, ki so bila izplačana neposredno parkovnim lokalnim skupnostim.

Preglednica s podrobnejšo predstavitvijo finančnega ovrednotenja realizacije nalog v letih 2016-2020 po posameznih upravljaljskih področjih je prikazana v Prilogi 1 k temu poročilu.

Ocena uspešnosti

Doseganje zastavljenih operativnih in upravljaljskih ciljev v prvem petletnem obdobju izvajanja NU TNP je ocenjeno kot uspešno.

Na podlagi uporabljenih 69 kazalnikov, določenih z NU TNP, je bilo 65 % načrtovanih aktivnosti uspešno izvedenih. Delež delne realizacije aktivnosti je ovrednoten z 23 % načrtovanih aktivnosti. V 6 % aktivnosti realizacija ni bila dosežena, za enak odstotek aktivnosti, katerih nosilci so bili drugi sektorji, pa ni razpoložljivih podatkov.

Na podlagi uporabljenih 99 kazalnikov, določenih za operativne naloge v letnih programih dela JZ TNP, je bilo 65 % načrtovanih aktivnosti uspešno izvedenih. Delež delne realizacije aktivnosti je ovrednoten s 22 % načrtovanih aktivnosti. V 6 % aktivnosti realizacija ni bila dosežena. Za 7 kazalnikov (7 % delež) ni razpoložljivih podatkov.

Med delno realiziranimi aktivnostmi so: kartiranje (inventarizacija) habitatnih tipov, monitoring biotske raznovrstnosti v gozdovih, uveljavitev mirnih območij, revitaliziranje kmetijskih zemljišč, priprava akcijskih načrtov in načrta upravljanja nepremičnin v državni lasti (in v upravljanju JZ TNP), aktivnosti na področju družbenih dejavnosti. Naštete aktivnosti bo treba prednostno realizirati v naslednjem pet letnem obdobju.

Glavni razlogi za nedoseganje posameznih zastavljenih kazalnikov so: izvedba drugih aktivnosti aktualnih nalog, ki niso bile predvidene z NU TNP (npr. urejanje področja splošne in posebne rabe delov zavarovanega območja, sodelovanje v skupnosti Julijske Alpe, izvajanje razvojnih usmeritev na podlagi spremembe 11. člena ZTNP-1 v letu 2020, sodelovanje pri obravnavi predpisov ter sprememb in dopolnitev predpisov s področja ohranjanja narave in programskih dokumentih), spremenjene prioritete in povečan obseg posameznih aktivnosti v primerjavi z načrtovanim (npr. usmerjanje obiskovanja in trajnostna mobilnost, projektno delo, koordinacija Biosfernega območja Julijske Alpe, naloge z aktivnostmi za prilagajanje podnebnim spremembam), podcenjena časovnica za izvedbo posameznih nalog (npr. priprava akcijskih načrtov, program upravljanja nepremičnin v državni lasti), daljši proces usklajevanja podzakonskih aktov, slabša kadrovska pokritost, manjši obseg finančnih sredstev, omejitve in prilagoditve delovanja v času epidemije COVID-19 v letu 2020 ter pomanjkanje izhodiščnih evidenc (za pripravo program upravljanja nepremičnin v državni lasti) in verodostojnih analitičnih podatkov (izvedba monitoringov in predhodna izdelava strokovnih podlag za pripravo akcijskih načrtov). V zadnjem letu je bil opravljen bistveno povečan obseg dela na področju trajnostnega razvoja (izvajanje razvojnih usmeritev na podlagi 10. in 11. člena ZTNP-1): priprava *Uredbe o merilih in kriterijih za sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti*, priprava *Akcijskega načrta za sofinanciranje parkovnih lokalnih skupnosti 2020–2021* in izvajanje akcijskega načrta (v sodelovanju s parkovnimi lokalnimi skupnostmi).

Nosilci ali sodelujoči pri posameznih aktivnostih (predvsem na upravljaljskih področjih B – varstvo kulturne dediščine in C - Ohranjanje poselitve in trajnostnega razvoja) so drugi sektorji (npr. MK in ZVKDS, Mzi-DRSI, MOP, MKGP, MGRT, MZ, MDDSZ in MIZŠ) in regionalni razvojni agenciji, zato je izvedba aktivnosti vezana na njihove letne programe, kadrovske zmožnosti in finančne načrte, sama realizacija pa posledično odstopa časovnice in ciljev ter posledično tudi od načrtovanih kazalnikov.

Izhodišča za aktivnosti v obdobju 2021 do 2025

Na podlagi ocene izvajanja NU TNP je bilo sicer ugotovljenih nekaj odstopanj od načrtovanih aktivnosti, vendar le-te niso takega obsega in pomena, da večina opredeljenih upravljaljskih ciljev ne bi bila dosežena do konca veljavnosti NU TNP in da bi bilo potrebno spreminjati NU TNP.

Spremenjenim razmeram v prostoru in posameznim bolj izpostavljenim prednostnim nalogam se bo JZ TNP prilagajal z letnimi programi, v katerih bodo izpostavljene aktivnosti:

- na področju ohranjanja narave:
  - krepitev izvajanja nalog varstva narave, predvsem v prvem in drugem varstvenem območju (skladno s cilji in nameni IUCN upravljalne kategorije II narodni park),
  - dopolnitev seznama mirnih območij (za izbrane vrste in habitatne tipe) ter prilagoditev poteka meja in pravi ravnanj na obstoječih mirnih območjih, ki so že dejansko uveljavljena v prostoru in usklajena z deležniki,
  - priprava akcijskih načrtov (za ohranjanje biotske raznovrstnosti in za ravnanje s tujerodnimi vrstami),
  - ustrežna ter prepoznavna vloga in obravnava Programa upravljanja območij Natura 2000 znotraj vsebin NU TNP,
  - odvajanje odpadnih vod iz planinskih koč ob visokogorskih jezerih,
  - z načrtovano dinamiko dodeljevanja razpoložljivih sredstev je v naslednjih letih pričakovati hitrejše povečevanje deleža nepremičnin v državni lasti v narodnem parku;
- na področju varstva kulturne dediščine:
  - vzpostavitev in delovanje varstvenega sklada ali vsebinsko primerljivega modela sofinanciranja obnove objektov, pomembnih za ohranjanje stavbnih tipoloških značilnosti v narodnem parku;
- na področju ohranjanja poselitve in trajnostnega razvoja:
  - načrtovanje in uveljavitev programov umirjanja prometa,
  - spodbujanje trajnostne mobilnosti (krepitev linij in frekvenc javnega potniškega prometa),
  - prilagajanje podnebnim spremembam,
  - priprava letnih akcijskih načrtov za financiranje parkovnih lokalnih skupnosti (skladno z določili četrtega odstavka 11. člena po spremembah ZTNP-1)
  - koordiniranje upravljanja Biosfernega območja Julijske Alpe (povečan obseg nalog in aktivnosti, sodelovanje z drugimi biosfernimi območji v Sloveniji in čezmejno sodelovanje – vzpostavitev čezmejnega UNESCO MaB območja Julijske Alpe),
  - sodelovanje v Skupnosti Julijske Alpe;
- na področju obiskovanja in doživljanja narodnega parka:
  - ureditev posebne rabe naravnih vrednot na delih, na katerih se zaračunava vstopnina,
  - priprava in izvajanje skupnega akcijskega načrta (za usmerjanje obiskovanja in rekreacijskih dejavnosti v naravi);
- na področju upravno-administrativnih nalog:
  - priprava programa upravljanja nepremičnin v državni lasti na območju narodnega parka,
  - izvedba kadrovske analize (preveritev z vidika zmožnosti izvajanja načrtovanih upravljalnih nalog).

Okrepiti bo treba sodelovanje z drugimi sektorji (tudi z regionalnimi razvojnimi agencijami) z vidika ustrežnejšega izpolnjevanja v NU TNP opredeljenih nalog (npr. na področju vzpostavitve varstvenega sklada za obnovo stavbne dediščine, na področju razvojnih nalog – spodbujanje zaposlovanja in socialnega podjetništva, izboljšanje javnih storitev, ureditev okoljske infrastrukture, vzdržnega razvoja turizma in usmerjanja obiskovanja, okoljske sanacije planinskih koč, umirjanja prometa in trajnostne mobilnosti, zmanjševanje izpustov CO₂ in prilagajanje podnebnim spremembam, urejanje digitalne infrastrukture – odprava belih lis), vključno z zagotavljanjem finančnih sredstev.

Ocena izvajanja NU TNP v poročevalskem obdobju skladno z določbami 7. člena ZTNP-1 obsega tudi ugotovitve bistveno spremenjenih okoliščin (predvsem z vidika razvoja dopuščenih dejavnosti v posameznih varstvenih območjih), zaradi katerih bi bilo potrebno izvesti spremembe meje (drugega) varstvenega območja. Ugotovljena so posamezna razhajanja med opisom zunanje meje narodnega parka in notranjih mej varstvenih območij iz ZTNP-1 (Priloga 2) ter dejanskim grafičnim potekom meje (podatkovna baza ARSO, 2010), ki so tehnične, delno pa tudi vsebinske narave in bi se lahko odpravila skladno z določili tretjega odstavka 9. člena in prvega odstavka 69. člena ZTNP-1. Na podlagi *Navodil o načinu določitve digitalnega zemljiško katastrskega prikaza meja Triglavskega narodnega parka na parcelo natančno*, ki jih je izdala ministrica za okolje in prostor (MOP, št. 356-16/2015 z dne 16. 12. 2015), ter strokovnih (tehničnih in vsebinskih) izhodišč za prikaz meje, ki jih je pripravil JZ TNP, je bila

pripravljena korekcija poteka meje, ki bo omogočila enoznačno interpretacijo meje. S predlagano prilagoditvijo meje se ne spreminja skupne površine narodnega parka, niti razmerja med osrednjim in robnim območjem narodnega parka. *Prikaz predlaganih popravkov poteka meje* je podan v Prilogi 2 k temu poročilu.

A1 VZPOSTAVITEV KAKOVOSTNEGA MONITORINGA PROSTOŽIVEČIH VRST IN HABITATNIH TIPOV

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Poznavanje stanja sestavin biotske raznovrstnosti v narodnem parku je v splošnem ocenjeno kot nepopolno, zato JZ TNP vsako leto ob upoštevanju kadrovske in finančne zmožnosti skuša zmanjšati obseg nepoznavanja z zagotavljanjem sistematičnega zbiranja prostorskih podatkov za varstveno pomembne vsebine. Redne prednostne naloge upravljavca zavarovanega območja so vključevale sistematično in priložnostno zbiranje prostorskih podatkov o izbranih varstveno pomembnih sestavinah biotske raznovrstnosti, zaznanih pritiskih človekove dejavnosti nanje in vključevanje zbranih podatkov v evidenco javnega zavoda. Aktivnosti so bile predvsem usmerjene na prostoživeče vrste, ki so predmet varstva v okviru evropskega ekološkega omrežja območij Natura 2000 in tiste, s katerimi se upravlja po predpisih na področju divjadi in lovstva. Za gamsa in alpskega kozoroga so se nadaljevale aktivnosti priprave strategije čezmejnega upravljanja. Pozornost je bila namenjena tudi preverjanju stanja znanih rastišč invazivnih tujerodnih prostoživečih rastlinskih vrst, prostorska evidenca JZ TNP pa se je dodatno dopolnjevala z literaturnimi podatki o razširjenosti varstveno pomembnih vrst in raziskavah v zavarovanem območju ter s podatki iz evidenc drugih organizacij. Na področju spremljanja in vrednotenja pritiskov človekove dejavnosti je bila v poročevalskem obdobju izpostavljena problematika obiska, kjer je JZ TNP na izbranih lokacijah vzpostavil spremljanje z uporabo avtomatskih števec obiska. V manjšem obsegu od načrtovanih so se nadaljevale aktivnosti za pripravo akcijskega načrta za ohranjanje biotske raznovrstnosti v narodnem parku, uspešno pa je bil v letu 2020 pripravljen osnutek akcijskega načrta za ravnanje s tujerodnimi vrstami za nadaljnje usklajevanje z deležniki. Tvorno je bilo sodelovanje s strokovnimi organizacijami. Z izvajanjem štiriletne projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« se vzpostavljajo pogoji za izvedbo varstvenih ukrepov, ki bodo v naslednjih letih prispevali k izboljšanju stanja izbranih kvalifikacijskih Natura 2000 prostoživečih vrst in habitatnih tipov.

Na podlagi v poročevalskem obdobju sistematično zbranih podatkov je mogoče podati nekatere grobe ocene o stanju izbranih sestavin biotske raznovrstnosti. Tako je zaskrbljujoče stanje nekaterih visokogorskih jezer, za njihovo izboljšanje bo treba vložiti mnogo navora in medsektorskega sodelovanja. Neugodno je tudi stanje travniških habitatov z rastišči alpske močvine, ki se ponekod postopoma preraščajo z lesno vegetacijo, trend nezadržnega opuščanja tradicionalne kmetijske dejavnosti v narodnem parku pa predstavlja resno grožnjo za prostoživeče vrste, vezane na travnišča. Opuščanje tradicionalne oblike planinskega pašništva posredno vodi tudi v zaraščanje kalov ter s tem izgube povezanosti vodnih habitatov za dvoživke. Problematično je stanje gozdnih ekosistemov v narodnem parku, ki se je v zadnjih petih letih izrazito poslabšalo zaradi posledic naravnih ujm, kot so žled, gradacija podlubnikov ter vetrolomi in snegolomi. Navedena degradacija poslabšuje primernost habitata za vrste, vezane na gozdni prostor. Stalna prisotnost velikih zveri v narodnem parku povečuje tveganja za porast konfliktnih dogodkov, kar lahko ogrozi sicer pozitivno dinamiko postopnega naravnega vračanja rjavega medveda in volka v alpski prostor. Naravno delovanje gozdnih in negozdnih ekosistemov pa vse bolj ogroža nezadržni porast pritiska obiskovanja narodnega parka, ki še dodatno poslabšuje primernost življenjskega prostora za prostoživeče živalske in rastlinske vrste.

Uresničevanje nalog operativnega cilja A1 je nujno za doseganje prednostnega cilja upravljanja zavarovanega območja, pri čemer so naloge po obsegu in vsebini zahtevne in zahtevajo specifična znanja ter sodelovanje različnih služb JZ TNP. V poročevalskem obdobju se je zagotavljal sistematičen in koordiniran pristop zbiranja ter vzdrževanja podatkov, pomembnih za upravljanje zavarovanega območja, vzpostavljeno je sodelovanje s ključnimi strokovnimi organizacijami, ki se bo v naslednjih letih nadgrajevalo.

Kljub prednostni obravnavi nalog in njihovi vsebinski nadgradnji pa se nekatere naloge, ki so opredeljene v NU TNP, niso izvedene v načrtovanem obsegu, še zlasti v zvezi z vzpostavljanjem celovitega sistematičnega zbiranja prostorskih podatkov ter pripravo predloga akcijskih načrtov na področjih ohranjanja biotske raznovrstnosti in ravnanja s tujerodnimi vrstami v narodnem parku.

Kazalniki

1. Površina letno kartiranih habitatnih tipov / število Natura 2000 kvalifikacijskih habitatnih tipov, ki so vključeni v monitoring s strani JZ TNP: ciljna vrednost: 2000 ha/12 habitatnih tipov; vrednost 2016: 200 ha/12 habitatnih tipov; vrednost 2017: 344 ha/12 habitatnih tipov; vrednost 2018: 200 ha/5 habitatnih tipov; vrednost 2019: 50 ha / 2 habitatna tipa; vrednost 2020: 20 ha/5 habitatnih tipov
2. Število prostoživečih vrst, za katere se izvaja populacijski monitoring: vse vrste/vrste, ki jih spremlja JZ TNP/kvalifikacijske Natura 2000 vrste: ciljna vrednost: 50/20/20; vrednost 2016: 20/10/4; vrednost 2017: 22/13/5; vrednost 2017: 22/13/5; vrednost 2018: 22/13/5; vrednost 2019: 24/13/7; vrednost 2020: 24/13/7
3. Izdelan akcijski načrt za ohranjanje biotske raznovrstnosti v TNP: ciljna vrednost: 1; vrednost 2016: 0; vrednost 2017: 0,1; vrednost 2018: 0,1; vrednost 2019: 0,2; vrednost 2020: 0,3
4. Izdelan akcijski načrt za tujerodne vrste: ciljna vrednost: 1; vrednost 2016: 0; vrednost 2017: 0,1; vrednost 2018: 0,1; vrednost 2019: 0,2; vrednost 2020: 0,7
5. Povečanje podatkovnih vnosov v zbirki JZ TNP (%): izhodišče: NP; vrednost 2016: 10-15 %; vrednost 2017: 10-15 %; vrednost 2018: 10-15 %; vrednost 2019: 15-20 %; vrednost 2020: 15-20 %
6. Število znanih lokacij z japonskim dresnikom/orjaško zlato rozgo/velikim pajesenom na vzorčnih popisnih ploskvah TNP: ciljna vrednost: 168/112/36; vrednost 2016: 168/112/36; vrednost 2017: 277/127/38; vrednost 2018: 307/169/46; vrednost 2019: 322/203/79; vrednost 2020: 385/217/80
7. Število tujerodnih rastlinskih vrst (praprotnic in semenk) / živalskih vrst (vretenčarji) na območju TNP: ciljna vrednost: 18/7; vrednost 2016: 19/7; vrednost 2017: 19/7; vrednost 2018: 19/7; vrednost 2019: 19/7, vrednost 2020: 24/10
8. Število letno izdanih števil publikacije *Acta Triglavensia*: ciljna vrednost: 2; vrednost 2016: 1; vrednost 2017: 1; vrednost 2018: 1; vrednost 2019: 1; vrednost 2020: 1
9. Delež (%) kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območij Natura 2000 v narodnem parku v ugodnem ohranitvenem stanju po Direktivi o pticah /Direktivi o habitatih - vrste / Direktivi o habitatih - habitatni tipi: ciljna vrednost: 29/39/50; vrednost 2016: 29/39/50; vrednost 2017: 29/39/50; vrednost 2018: 29/39/49; vrednost 2019: 29/39/49; vrednost 2020: 29/39/49

A1.1 Redni monitoring prostoživečih vrst, habitatnih tipov, pritiskov in groženj ter učinkovitosti izvedenih ukrepov varstva

Sistematično spremljanje stanja prostoživečih vrst

V obdobju 2016-2020 je JZ TNP na področju sistematičnega zbiranja prostorskih podatkov o prostoživečih vrstah živali in rastlin izvedel naslednje aktivnosti:

- Lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*): preverjanje stanja vrste na znanih rastiščih v Vratih, Krnici, Krmi, Kotu, planini Trstje, širšem območju Martuljka, to je ob potoku Martuljek in v gozdnem prostoru pod Špikom ter širšem obrežnem pasu desnega brega Save Dolinke od Gozd Martuljka do Belega potoka; v povprečju je bilo na letni ravni preverjeno 114 lokacij in popisano 922 rastlin; vsaj 40 lokacij je prvič evidentiranih; ureditev in vnos zbranih podatkov v evidenco JZ TNP.
- Alpska možina (*Eryngium alpinum*): podrobna preveritev stanja na znanih rastiščih vrste na Štukah, Home, planini Osredki, Kozjem robu in območju Lisca; v povprečju je bilo na letni ravni preverjeno 22 lokacij in popisano 1.227 rastlin; na rastiščih vrste pod Liscem v skupni površini 0,3 ha je bila v letu 2020 kot varstveni ukrep projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku« odstranjena lesna zarast na podlagi strokovnega elaborata ZRC SAZU.

- Enostavna mladomesečina (*Botrychium simplex*): preverjeno stanje na rastišču vrste na Malem polju in potrjena njena prisotnost.
- Tujerodne rastlinske vrste: preverjeno stanje znanih rastišč tujerodnih vrst v Radovni in na območju Bohinja, Pokljuke in Trente; evidentiranje 381 novih rastišč tujerodnih rastlinskih vrst (žlezava nedotika, enoletna suholetnica, japonski dresnik, kanadska zlata rozga, orjaška zlata rozga, topinambur, robinija, veliki pajesen); ob koncu leta 2020 je število evidentiranih v narodnem parku prisotnih tujerodnih rastlinskih vrst 24 na skupno 1956 lokacijah.
- Divji petelin (*Tetrao urogallus*): usklajeno preverjanje stanja aktivnosti znanih rastišč vrste na območju TNP, kjer so pri terenskem preverjanju poleg naravovarstvenih nadzornikov sodelovale tudi lovske družine, katerih lovišča v celoti ali deloma ležijo na zavarovanem območju; zagotovljeno zbiranje podatkov na enotnem popisnem obrazcu in kartografskih prilogah, pripravljenih s strani JZ TNP; predmet monitoringa s strani JZ TNP na letni ravni je bilo preko 15 mirnih območij, preverjanje 6 rastišč na vplivnem območju Športnega centra Pokljuka (v polmeru 2 km) ter celoletno spremljanje vrste na predmetnem območju sta se zagotavljali s strani ZGS (MKGP); vrednotenje zbranih podatkov in uskladitev meja in pravil ravnanj za mirna območja na Pokljuki, ki bodo uveljavljena v prostoru z aktivnostmi projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku«.
- Ruševca (*Tetrao tetrix*): podrobno vsakoletno preverjanje stanja vrste na izbranih mirnih območjih v letnem obsegu 15 rastišč; poudarjeno preverjanje stanja populacije na širšem območju Vogla za ovrednotenje naravovarstvene pomembnosti mirnega območja Vogel (ID 27).
- Belka (*Lagopus mutus*): podrobno preverjanje stanja populacij na Kaninu in Mangrtu v okviru aktivnosti projekta »Nat2Care« in širše okolice Velega polja (Tosc, Draški vrh, Hribarice, Škednjovec, Mišelj vrh in Ledine) z aktivnostmi projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«.
- Veliki pupek (*Triturus carnifex*): v letih 2019 in 2020 zagotovljeno preverjanje stanja vrste na znanih lokacijah v vzhodnem delu narodnega parka; potrjena prisotnost vrste na 6 od skupno 351 preverjenih lokacijah.
- Hribski urh (*Bombina variegata*): v letih 2019 in 2020 zagotovljeno preverjanje stanja vrste na znanih lokacijah v vzhodnem delu narodnega parka; potrjena prisotnost vrste na 57 od skupno 351 preverjenih lokacijah.
- Volk (*Canis lupus*): celovito spremljanje stanja prisotnosti vrste v LPN Triglav s strani naravovarstvenih nadzornikov po metodologiji monitoringa vrste projekta LIFE »WolfAlp«s (v povezavi z A4.3); potek v zimskem obdobju 2017/2018, 2018/2019 in 2019/2020 po t.i. *snowtracking* metodologiji; v letih 2019 in 2020 potrditev prisotnosti vrste z evidentiranjem škodnih primerov na divjadi in drobnici ter z neposrednim opažanjem osebkov; ARSO je v petletnem obdobju NU TNP v parkovnih lokalnih skupnostih obravnaval 79 škodnih primerov.
- Divjad: vsakoletno sistematično zbiranje podatkov v LPN Triglav z dvodnevni sistematični zbiranjem podatkov o stanju gamsa (*Rupicapra rupicapra*) na območjih Vrat, Kriških podov in V Plazih ter stanja alpskega kozoroga (*Capra ibex*) na Jalovcu, Kaninu in v Vratih; vnos rezultatov opazovanj v evidenco JZ TNP, upoštevanje zbranih podatkov o stanju izbranih vrst divjadi v LPN Triglav pri opredelitvi ocene njihove številčnosti in trenda gibanja populacij; v okviru sodelovanja JZ TNP v projektu »AlpBioNet2030« je bila v letu 2019 izvedena analiza in nadgradnja protokola monitoringa gamsa in alpskega kozoroga ter načelna uskladitev z ostalimi upravljavci lovišč v narodnem parku; izvajanje rednega spremljanja zdravstvenega stanja živali prostoživečih vrst in vključevanje podatkov v evidenco o odvzemu (v poročevalskem obdobju je evidentirano 29 gamsov in 7 alpskih kozorogov, obolelih za garjami); prav tako je bil evidentiran pogin enega ruševca in povoz enega planinskega zajca. V sodelovanju s KIS je bilo vzpostavljeno sistematično vrednotenje vpliva rastlinojede divjadi (jelen) na stanje popašenosti izbranih lokacij travišč v narodnem parku (Radovna, Trenta).
- Glive: izvedeno oblikovanje protokola monitoringa gliv v gozdnem prostoru in ranljivih ekosistemih narodnega parka ter dejansko spremljanje uspevanja za nabiralništvo zanimivih vrst gliv (jesenski goban, lisička) v gozdnem prostoru Pokljuke.

Sistematično spremljanje stanja habitatnih tipov

Izvedeno je bilo sistematično kartiranje negozdnih habitatnih tipov na skupno 270 ha površin na območjih Bohinja, Pokljuke (Jelje, Koprivnik), Velike in Male Pišnice, Radovne in Mangrtskega sedla in Trente; v projektu »Nat2Care« je bilo izvedeno podrobno floristično in vegetacijsko kartiranje območja Mangrta in spremljanje periglacialne flore na Kaninu.

Evidentiranje pritiskov in groženj

Pri izvajanju sistematičnega spremljanja stanja divjega petelina, ruševca, divjadi, lepega čoveljca, alpske mošine, velikega pupka in hribskega urha so se med drugim zbirale informacije o zaznanih pritiskih človekove dejavnosti.

JZ TNP je v letu 2016 sodeloval na mednarodni konferenci »Wildlife in Winter Sport Activities« v Franciji s predstavitvijo analize vpliva zimske rekreacije na živali prostoživečih vrst.

V projektu »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« so se v letih 2019 in 2020 opredelile in z deležniki uskladile lokacije ter potrebni ukrepi za omilitev posledic obiskovanja na izbranih mirnih območjih, vključno z umestitvijo potrebne infrastrukture (ograje, fizične prepreke) in števcov za avtomatsko spremljanje obiska. V letu 2018 je bilo zagotovljeno spremljanje pritiska rekreacijskih dejavnosti na vodotoke (Sava Bohinjka, Soča, Fratarica). V poročevalskem obdobju je JZ TNP tudi vzpostavil avtomatsko štetje obiskovalcev na izbranih območjih z umestitvijo števcov za avtomatsko spremljanje obiska. Ob koncu leta 2020 je bilo v prostoru narodnega parka umeščeno skupaj 34 števcov za avtomatsko spremljanje obsega obiska.

Priložnostno evidentiranje prostoživečih vrst

Kot redna naloga so se v poročevalskem obdobju na območju TNP priložnostno zbirali prostorski podatki o nekaterih drugih varstveno pomembnih prostoživečih vrstah, kot na primer kranjska lilija ter rjavi medved, šakal, planinski zajec, volk, alpski kozliček, planinski orel, ruševca, divji petelin, gozdni jereb, smrdokavra.

A1.2 Priprava akcijskega načrta za ohranjanje biotske raznovrstnosti v narodnem parku

V poročevalskem obdobju izvajanja NU TNP so bila na podlagi analize ukrepov, ki jih v zvezi z upravljanjem posebnih varstvenih območij v TNP določa *Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020*, nalog iz NU TNP in zbranih podatkov o varstveno pomembnih sestavinah biotske raznovrstnosti v zavarovanem območju oblikovana in nadgrajena osnovna vsebinska izhodišča akcijskega načrta. V letu 2017 je bila pripravljena tudi projektna naloga za pripravo akcijskega načrta. V letih 2018 in 2019 so bila pridobljena vsebinska izhodišča za oblikovanje varstvenih ukrepov na visokogorskih jezerih in na področju varstva ter upravljanja z gozdovi v narodnem parku, v letu 2020 pa za skupine praprotnic in semenk ter ptiče.

A1.3 Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje interne podatkovne zbirke javnega zavoda

Prostorska evidenca JZ TNP se je v poročevalskem obdobju dopolnila s preko 10.000 zbranimi podatki o razširjenosti Natura 2000 vrst, divjadi in habitatnih tipov, ki so bili predmet sistematičnega spremljanja. Dodatno se je evidenca dopolnila tudi s podatki o prostorski razširjenosti varstveno pomembnih vrst, pridobljenih iz javno objavljenih strokovnih gradiv, ki ob koncu leta 2020 vključuje preko 8.000 zapisov. JZ TNP je tudi vzdrževal ažurnost evidence s pridobivanjem podatkov iz evidenc drugih organizacij, na primer ZGS in ZRSVN.

A1.4 Preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

V zvezi s problematiko tujerodnih vrst je JZ TNP redno preverjal stanje (v povezavi z A1.1) znanih rastišč tujerodnih vrst v TNP, ter pregledoval nova območja. Izvajal je aktivnosti odstranjevanja in preizkušanja različnih metod odstranjevanja japonskega dresnika (Radovna, Mangrtsko sedlo, Bohinj), pelinolistne žvrklje (Trenta) in žlezave nedotike (Bohinj, Pokljuka, Radovna). V letu 2019 je bil uspešno odstranjen japonski dresnik na 1 ploskvi z metodo zastiranja. Aktivno je tudi sodeloval z RAGOR-jem pri

odstranjevanju japonskega dresnika v Vratih in Občino Bohinj pri vzpostavljanju novih testnih ploskev odstranjevanja japonskega dresnika na območju Bohinja. Oblikovana je bila tudi skupna strategija z Občino Bohinj za nadaljnje odstranjevanje japonskega dresnika na znanih rastiščih. Sodeloval je na mednarodni konferenci »*European Workshop on Control and Eradication of Invasive Alien Plant Species*« na Madžarskem ter strokovnem posvetu v okviru projekta »*LIFE-ARTEMIS*«, organiziral pa je tudi naravoslovne dni za osnovnošolce s predavanjem in terenskim prepoznavanjem tujerodnih vrst rastlin. V letu 2017 je bila tudi oblikovana projektna naloga za akcijski načrt.

V letu 2020 je bil pripravljen osnutek akcijskega načrta za ravnanje s tujerodnimi vrstami v narodnem parku, s podrobnim vsebinskim in finančnim načrtom za obdobje petih let.

S sredstvi podnebne sklada so bile izvedene naloge v zvezi s pripravo podstrani o invazivnih tujerodnih vrst (ITV) na spletni strani TNP (sistem za obveščanje in hitro odkrivanje novih vrst), pripravo ozaveščevalnih in izobraževalnih vsebin o ITV za digitalne medije ter pripravo in izvedbo strokovnega posveta. JZ TNP je organiziral tudi naravoslovne dni za osnovnošolce s predavanjem in terenskim prepoznavanjem tujerodnih vrst rastlin.

A1.5 Zagotovitev pogojev za začasno ali trajno hrambo mrtvih živali ali rastlin ali njihovih delov neposredno pri upravljavcu narodnega parka

Aktivnosti so predvidene v drugem petletnem obdobju izvajanja, skladno s časovnico NU TNP.

A1.6 Spodbujanje, usmerjanje in podpiranje znanstvenega raziskovanja

Sodelovanje z raziskovalnimi organizacijami

V okviru rednih nalog je JZ TNP v obdobju 2016-2020 aktivno sodeloval s strokovnimi organizacijami na področju raziskovanja (izviri, visokogorska jezera, barja, geologija, podnebne spremembe, biologija, gozdarstvo, kmetijstvo, krajina) ter spodbujal usmerjanje razpisov diplomskih nalog na območje TNP. Tvorno je bilo sodelovanje s študenti biologije, vključno s celovitimi predstavitvami nalog in aktivnosti na področju upravljanja narodnega parka. Na področju projektne dela pa so se izvajale aktivnosti z različnimi raziskovalnimi organizacijami o skupnem projektne sodelovanju oziroma njihovem vključevanju v izvajanje projektne aktivnosti.

Evidenca raziskav

Zagotovljeno je bilo vsebinsko vzdrževanje zbirke podatkov o znanstvenih raziskavah v narodnem parku, v katero so trenutno vključeni podatki o več kot 550 opravljenih raziskavah. V obdobju 2016-2020 je bilo skupaj izdano tudi 46 soglasij za izvedbo znanstveno raziskovalnih nalog v TNP, pripravljeno ter izdano je bilo pet števil znanstveno – izobraževalne publikacije *Acta Triglavensia*.

A2 OHRANJANJE NARAVNIH VREDNOT IN OŽJIH ZAVAROVANIH OBMOČIJ

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Z izvedenim monitoringom je JZ TNP v obdobju od 2016 do 2020 izboljšal poznavanje stanja naravnih vrednot v narodnem parku, s pripravo predloga sprememb poteka meja za nekatera ožja zavarovana območja pa zagotovil ustrezna izhodišča za njihov ustrezen kartografski prikaz. V poročevalskem obdobju so bile na JZ TNP oblikovane pobude za določitev novih naravnih vrednot, na podlagi zbranih razpoložljivih podatkov o stanju izbranega gozdnega rezervata pa pripravljena izhodišča za presojo primernosti njegove vključitve v register naravnih vrednot.

Naloge v okviru operativnega cilja A2 se v veliki meri izvajajo skladno z načrtovanim obsegom in dinamiko, ki ju določa NU TNP.

V prvem petletnem obdobju izvajanja načrta upravljanja je bilo v sodelovanju z ZRSVN zaradi ugotovitev pri spremljanju stanja naravnih vrednot, zaradi novega vrednotenja pregledanih naravnih vrednot ter zaradi uničenja posameznih, predvsem drevesnih naravnih vrednot iz registra izbrisanih 21 naravnih vrednot, zaradi sprememb meja in odprave nekaterih manjših napak v prvotnem seznamu so bile na novo dodane 3, sicer že obstoječe naravne vrednote, v seznam pa dodanih še 5 na novo opredeljenih naravnih vrednot.

Z izvajanjem nalog in aktivnosti se je v celoti sledilo operativnemu cilju, opredeljenemu z NU TNP.

Kazalniki

1. Število letno pregledanih NV: ciljna vrednost: 20/leto; vrednost 2020: 102 pregledanih NV v obdobju 2016-2020

A2.1 Analiza obstoječe grafične opredelitve ožjih zavarovanih območij in priprava predloga popravljenih opredelitev

JZ TNP je pripravil strokovne podlage za spremembo grafične opredelitve naravnih spomenikov Fosili v Kozji dnini, Veliko Prisojnikovo okno, Grapa pod Travnikom in slap Črne vode ter Šum v Blejskem Vintgarju. V sodelovanju z ZRSVN je bil izveden pregled analognih kart in digitalnih podatkov za navedene spomenike.

A2.2 Pregled in ocenitev stanja naravnih vrednot in ožjih zavarovanih območij v narodnem parku

Na področju sistematičnega spremljanja stanja je bilo v obdobju od 2016 do 2020 v sodelovanju z ZRSVN skupaj preverjeno 102 razglašanih naravnih vrednot. Pri podrobnejšem preverjanju stanja naravnih vrednot je bila vključena tudi osrednja enota ZRSVN, sodelovali pa so tudi posamezni strokovnjaki z različnih področij (ZRC SAZU, Univerza v Ljubljani, Geološki zavod Slovenije ...). O spremenjenem oziroma poslabšanem stanju naravne vrednote je JZ TNP obvestil pristojno inšpekcijo in v postopku skupaj z ZRSVN pripravil smernice za sanacijo oz. povrnitev v prvotno stanje.

JZ TNP je v sodelovanju z ZRSVN izvedel predavanje o izkušnjah s spremljanjem stanja naravnih vrednot v TNP na strokovnem posvetu o naravnih vrednotah. Upravljavec narodnega parka je zagotovil varstveni ukrep izvedbe arborističnega obrezovanja Gogalovega lipovca v Zg. Radovni (v letu 2017) in lipe v vasi Soča – naravne vrednote in naravnega spomenika (v letu 2018).

Od 312 naravnih vrednot v narodnem parku (naravne vrednote brez jam) jih je po analizi in oceni JZTNP 289 ohranjenih, 13 spremenjenih, 2 zelo spremenjeni, stanje 8-ih pa je neznano. V primerjavi z analizo stanja iz leta 2016 ostaja stanje naravnih vrednot skoraj v celoti nespremenjeno. Še naprej je zaradi opuščanja kmetijske rabe opazno zaraščanje grbinastih travnikov, v območjih naravnih vrednot, ki so urejene za obiskovanje, se povečujejo ureditveni posegi za zagotovitev varnosti obiskovalcev. Zaradi naravnih procesov (starost, vremenske ujme, podori, potresi, podnebne spremembe) so posamezne naravne vrednote izgubile lastnosti, zaradi katerih so bile prepoznane kot naravne vrednote ali pa jih enostavno ni več (snežišča v visokogorju, drevesne naravne vrednote ...), zaradi opuščanja neustreznih dejavnosti pa se je ponekod izboljšalo stanje (npr. opustitev izkoriščanja materiala iz melišč pod Studorjem).

A2.3 Priprava predlogov za ZRSVN za določitev novih naravnih vrednot

Pripravljeno je bilo sedem predlogov za razglasitev novih naravnih vrednot (Batogniško sedlo – megalodontidne školjke, Dolina Bala – ledeniški relief, Maselnik – manganizirani amoniti, nahajališče fosilov pod Cesarjem, Radovna – grbinasti travniki, Dolenčev zatrep v Srednji Radovni – tisa, Konavčev žleb – jelka) ter en predlog za spremembo obstoječe naravne vrednote (Adam in Eva – skalna samotarja nad Jezerskim prevalom). Izmed predlaganih so bile tri naravne vrednote na novo vpisane v register naravnih vrednot (območja). Zbrani so bili tudi dostopni podatki o gozdnem rezervatu Grušnica za izvedbo analize stanja.

A3 OHRANJANJE TRAVIŠČ

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V letih 2016-2020 so bile v okviru operativnega cilja A3 izvedene vsebinske analize stanja traviščnih habitatov z vidika opredelitve naravovarstveno pomembnih območij, določitve za nabiranje zanimivih prostoživečih rastlinskih vrst ter potrebnih ukrepov za izboljšanje stanja posameznih sestavin biotske raznovrstnosti. Potekalo je tudi aktivno sodelovanje z nosilci kmetijskih gospodarstev.

Uresničevanje operativnega cilja A3 je med drugim v veliki meri povezano z nalogami s področja ukrepov skupne kmetijske politike, ki jih NU TNP določa v sklopu operativnega cilja C1. Z izsledki analiz so vzpostavljena primerna izhodišča za dejanske varstvene ukrepe, ki jih bo JZ TNP uresničeval v prihodnjih letih v okviru rednega ali projektnega dela. Z izvajanjem nalog in aktivnosti, opredeljenih z NU TNP, se je v veliki meri sledilo operativnemu cilju, odstopanja od načrtovanega obsega realizacije so zaznana pri varstvenih ukrepih v obliki pogodbenega varstva in odkupa ter celovitega vrednotenja problematike nabiralništva.

Kazalniki

1. Površina travišč nad / pod gozdno mejo: ciljna vrednost: NP/NP; vrednost 2016: NP/NP; vrednost 2020: NP/NP
1. Površina kartiranih habitatov in površina s ponovljenimi kartiranjem za ugotavljanje trendov: ciljna vrednost: 50.000 ha/5.000 ha; vrednost 2016: 31.000 ha/0; vrednost 2020: 31.720/0
2. Površina travišč, vključenih v pogodbeno varstvo po pogodbi z JZ TNP: ciljna vrednost: 15 ha; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 0
3. Površina travišč, ki jih JZ TNP odkupi: ciljna vrednost: 5 ha; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 0
4. Ohranitveno stanje rastlinskih vrst, zanimivih za nabiranje: ciljna vrednost: ugodno; izhodišče: NP; vrednost 2020: NP
5. Delež planin, ki imajo urejen in z naravovarstvenimi cilji usklajen pašni red: ciljna vrednost: 100 %; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: 100 %

A3.1 Ohranjanje območij naravovarstveno pomembnih habitatnih tipov in habitatov vrst s pogodbenim varstvom ali odkupom

Prostorska informacija o traviščih, ki za dolgoročni obstoj zahtevajo prilagojeno rabo, se je v letu 2019 nadgradila s pridobljenimi izhodišči za evidentiranje in ukrepanje na grbinastih travnikih v narodnem parku, za ohranjanje slednjih s spodbudami KOPOP ukrepov v okviru skupne kmetijske politike pa je bilo v letu 2020 vzpostavljeno tudi aktivno sodelovanje z ZRSVN in KGZ. Pri izvajanju projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« je bila zagotovljena konkretizacija in izvedba varstvenega ukrepa odstranitve lesne zarasti na rastiščih alpske močine na območju Lisca in Kozjega roba na skupni površini 0,3 ha.

V letu 2020 so se v okviru projekta »Vpeljava pridelave ohranjevalnih semenskih mešanic za obnovo degradiranega travne ruše na območju Športnega centra Pokljuka« preverjale različne možnosti sanacije razvrednotenih travnatih površin (predvsem tekaških prog); na območju Rudnega polja je bila vzpostavljena tudi vzorčna ploskev za pridelavo semenske mešanice avtohtonih trav.

A3.2 Ob čezmernem zaraščanju rastišč varstveno pomembnih vrst zagotoviti pozno poletno košnjo

V projektu »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« so bila izvedena usklajevanja z agrarnimi skupnostmi na območjih izbranih planin in drugih travišč (Čadrški vrh, Duplje, Predolina, Lisec, Štuke) za odstranitev lesne vegetacije. V poročevalskem obdobju je JZ TNP sodeloval v delovnih akcijah čiščenja zaraščajočih se traviščnih habitatnih tipov (Duplje, Velo polje, Dedno polje, Ovčarija, Vorančojca).

A3.3 Na ključnih nahajališč za nabiranje zanimivih rastlinskih vrst izvesti analizo vplivov nabiranja in drugih dejavnosti na stanje teh vrst

V letu 2016 pripravljen seznam s preko 100 prstoživečih vrst rastlin, ki so ali bi lahko bile predmet nabiralništva v TNP, se je v poročevalskem obdobju vsebinsko nadgrajeval s podatki iz drugih razpoložljivih virov. Na območju Mesnovca na Pokljuki je bila izvedena prostorska analiza razširjenosti borovničevja v gozdnem prostoru. V zvezi z aktivnostmi sodelovanja JZ TNP v projektu »LENA – Lokalno gospodarstvo in varstvo narave v Podonavju« se je problematika nabiralništva vsebinsko nadgradila s formalno vključitvijo mednarodnih meril in standardov FairWild v koncept znaka kakovosti TNP.

A3.4 Določitev naravovarstveno sprejemljivih pašnih redov in ukrepov za preprečevanje nezakonite paše za območja planin in skupnih pašnikov

V obdobju od 2016 do 2020 ni bilo načrtovanih aktivnosti saj je priprava pašnih redov pogojena že z ukrepi skupne kmetijske politike. Pri preverjanju obstoječih pašnih redov niso bile ugotovljene naravovarstveno sporne določbe.

A4 OHRANJANJE IN SONARAVNO GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju se je nadaljevalo izvajanje rednih nalog s področij gozdnogospodarskega načrtovanja in operativnih nalog v gozdnem prostoru narodnega parka. Tvorno je potekalo sodelovanje z vsemi pristojnimi organizacijami in službami ter drugimi deležniki. Izvajati so se pričeli tudi ukrepi nadomestil in sorodnih ukrepov za prilagojeno gospodarjenje, s projektnimi aktivnostmi v obliki sadnje plodonosnega drevja in čiščenja preseka pa se je izboljševalo stanje habitata za koonoge kure na Pokljuki. Problematika velikih zveri in nabiralništva se je obravnavala tako v okviru rednih nalog kot tudi s projektnim sodelovanjem JZ TNP, v pripravi je nadgradnja obstoječega monitoringa v obliki gozdne inventure za izboljšanje poznavanja stanja biotske raznovrstnosti v gozdnem prostoru narodnega parka. Sprejemljivost uporabe modernih tehnologij sečnje in spravila lesa se je med drugim presojala v okviru projektnega dela. Ob upoštevanju trenutnega stanja gozdov zaradi gradacije podlubnikov in posledic naravnih ujm je tudi v prihodnjih letih pričakovati vse večje težnje po izvajanju nujnih sanacijskih ukrepov v prvem varstvenem območju narodnega parka. Izvajanje operativnega cilja je z manjšim odstopanjem na področju upravljanja z velikimi zvermi v narodnem parku, celovitemu vrednotenju nabiralništva in usmerjanju uporabe moderne tehnologije pri gospodarjenju z gozdovi potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi z NU TNP.

Kazalniki

1. Površina gozdov z izjemno poudarjeno funkcijo varovanja naravne dediščine/biotopsko funkcijo: ciljna vrednost: vsaj 24.796 ha/ vsaj 2.820 ha; vrednost 2016: 24.796 ha/2.820 ha; vrednost 2020: 24.796 ha /2.820 ha
2. Delež gozdov po stopnjah ohranjenosti drevesne sestave; ciljna vrednost: ohranjeni 53,6 % spremenjeni 35,5 % močno spremenjeni 10,5 % izmenjani 0,4 %; vrednost 2016: ohranjeni 53,6 % spremenjeni 35,5 % močno spremenjeni 10,5 % izmenjani 0,4 %; vrednost 2020: ohranjeni 53,2 % spremenjeni 35,1 % močno spremenjeni 10,8 % izmenjani 0,8 %
3. Površina gozdov, na katerih so oblikovane ekocelice: ciljna vrednost: vsaj 9.170 ha; vrednost 2016: 9.170 ha; vrednost 2020: 9.170 ha
4. Površina gozdov z oblikovanimi mirnimi območji: ciljna vrednost: vsaj 1.783 ha; vrednost 2016: 1.783 ha; vrednost 2020: 1.783 ha
5. Število/skupna površina razglašanih gozdnih rezervatov: ciljna vrednost: 11/5.346 ha; vrednost 2016: 11/5.346 ha; vrednost 2020: 11/5.346 ha
6. Površina odkupljenih gozdov, v katerih velja omejitev gospodarjenja z gozdom: ciljna vrednost: 30 ha; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 32,30 ha
7. Ohranitveno stanje gozdnih dobrin, zanimivih za nabiranje: ciljna vrednost: ugodno; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: NP
8. Površina gozda, na kateri se izvaja poseben monitoring biotske raznovrstnosti: ciljna vrednost: 1.000 ha; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 0

A4.1 Določiti ključna območja za varstvo vrst in habitatnih tipov v gozdovih in tam, kjer je potrebno, zagotoviti prilagojeno rabo ali izključitev iz rabe

Gozdnogospodarsko načrtovanje

V poročevalskem obdobju je JZ TNP sodeloval z ZRSVN, ZGS in lastniki gozdov pri vsebinskem usklajevanju načrtovanega gospodarjenja z gozdovi v skupno 4 postopkih obnove gozdnogospodarskih načrtov enot in sicer GGN GGE Pokljuka (2016-2025), GGN GGE Kranjska Gora (2017-2026), GGN GGE Soča Trenta (2017-2026), GGN GGE Kobarid (2019-2028) in GGN GGE Tolmin (2021-2030). S tem v zvezi so bile pripravljene strokovne podlage upravljavca zavarovanega območja, ki so se po predhodni uskladitvi v veliki meri vključile v naravovarstvene smernice ZRSVN. ZGS je kot pristojni načrtovalec zagotovil redno inventuro gozdov v GGE, načrtovanih za obnovo, v skladu z veljavnimi načrti pa so revirni gozdarji in drugi uslužbenci ZGS določali in označevali ukrepe v naravi.

Na operativni ravni so v sklopu rednih nalog potekali pregledi in vsebinske uskladitve osnutkov elaboratov za izgradnjo vlak za izvedbo nujnih sanacijskih ukrepov, vključno s terenskimi usklajevalnimi ogledi. Z aktivnostmi projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« se je v letu 2019 opredelilo lokacije v gozdnem prostoru Pokljuke za sadnjo plodonosnega drevja, ki se je v letih 2019 in 2020 dejansko izvedla na Pokljuki in Mežakli. Na Pokljuki se je s projektom »VrH Julijcev« v letu 2020 tudi očistilo gozdne preseke na skupni površini 18 ha.

A4.2 Odkup ali zagotovitev odškodnin ali oprostitev plačila davščin in pristojbin za zasebne lastnike gozdov, v katerih velja omejitev ali popolna prepoved gospodarjenja z gozdovi

V okviru projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« so za ohranitev triprstega detla v letih 2019 in 2020 potekali razgovori z zasebnimi lastniki gozdov na Pokljuki in Mežakli za odkup ali vzpostavitev oziroma uvajanje prilagojenega gospodarjenja z gozdovi. V zvezi s pogodbenim varstvom sta bila uspešno izvedena ukrepa odkupa lesa podrtega drevja v Trenti in okolici planine V Plazeh.

A4.3 Ohranitev selitvenih koridorjev in ekosistemov za velike zveri, vzpostavitev mirnih območij ter sprejetje in izvajanje ukrepov za blažitev konfliktov

V poročevalskem obdobju se je problematika velikih zveri v narodnem parku med drugim obravnavala v okviru sodelovanja JZ TNP kot partnerja v letu 2018 zaključenega projekta Life »WolfAlps«, ki naslavlja problematiko volka v italijanskem in slovenskem delu Alp. V projektu je JZ TNP izvajal poglobljeno evidentiranje znakov prisotnosti volka v TNP oziroma zimski monitoring (*snowtracking*), pripravil dokumentarni film, zagotovil organizirana vodenja šolskih skupin in zainteresiranih posameznikov ter pripravil številne prispevke za medijsko objavo, z aktivnostmi pa nadaljeval tudi po formalnem zaključku projekta. JZ TNP je skupaj z Naravnim parkom Julijsko predgorje sodeloval tudi kot čezmejno pilotno območje za ekološko povezanost v projektu »ForAdapt«, ki je obravnaval problematiko čezmejnega upravljanja z rjavim medvedom z analizo možnosti oblikovanja čezmejne strategije. Za preprečevanje konfliktnih dogodkov na področju planinskega pašništva je JZ TNP zagotovil opremljanje pašnih živali s sledilnimi napravami ter nabavil zaščitne ograje. Potekala je komunikacija z rejci, problematika stalne prisotnosti večjega števila volkov v TNP pa je bila v letu 2019 med drugim obravnavana kot samostojna točka na forumu zainteresirane javnosti. V letu 2019 je bil izveden tudi izredni ukrep odvzema iz narave rjavega medveda na območju LPN Triglav. ZGS je v poročevalskem obdobju izvajal monitoring velikih zveri ter promoviral in izvajal nekatere konkretne ukrepe za preprečevanje škodnih dogodkov. V letu 2020 je bilo vzpostavljeno tudi sodelovanje JZ TNP v projektu LIFE »Lynx«, kjer je načrtovan varstveni ukrep doselitve risov tudi na območju LPN Triglav. S tem v zvezi so bili organizirani usklajevalni dogodki z deležniki in zgrajena izpustitvena obora na Pokljuki.

A4.4 Izvedba analize vplivov rekreativnega in komercialnega nabiranja gozdnih dobrin na ciljne vrste ter oblikovanje predlogov varstvenih nalog

V povezavi z nalogo A3.3 je JZ TNP v poročevalskem obdobju vsebinsko nadgrajeval seznam za nabiralništvo zanimivih vrst s podatki iz drugih razpoložljivih virov. Na območju Mesnovca na Pokljuki je bila izvedena prostorska analiza razširjenosti borovničevja v gozdnem prostoru. V zvezi z aktivnostmi sodelovanja JZ TNP v projektu »LENA – Lokalno gospodarstvo in varstvo narave v Podonavju«, se je problematika nabiralništva vsebinsko nadgradila s formalno vključitvijo mednarodnih meril in standardov FairWild za trajnostno rabo v koncept znaka kakovosti TNP. Problematika pritiska nabiralništva v gozdnem prostoru je tudi predmet projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«, kjer se bo slednje omejevalo na ključnih območjih za divjega petelina z uveljavitvijo mirnih območij.

A.4.5 V gozdovih narodnega parka nadgraditi trenutno izvajanje nacionalnega programa monitoringa gozdov in gozdnih ekosistemov

V letih 2016-2020 se je nadaljevalo sodelovanje JZ TNP z javno gozdarsko službo pri uskladitvi in izvajanju vsebinsko nadgrajene redne gozdne inventure v gozdovih narodnega parka. Tako je ZGS kot partner projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« jeseni 2019 izvedel floristični popis zeliščne plasti in evidentiral mravljišča na lokacijah načrtovane sadnje plodonosne drevesne vegetacije, v letu 2020 pa oblikoval in z JZ TNP uskladil predlog metodologije spremljanja stanja varovalnih gozdov v zavarovanem območju.

A4.6 Opredelitev in spremljanje naravovarstveno sprejemljive uporabe novih in obstoječih tehnologij sečnje in spravila lesa v gozdovih narodnega parka

V postopku obnove GGN GGE Pokljuka za obdobje 2016-2025 so bila v sodelovanju z ZRSVN in ZGS pripravljena in vsebinsko usklajena merila za presojanje dopustnosti uporabe modernih tehnologij sečnje in spravila lesa na območju obravnavane gozdnogospodarske enote. Med drugim je bila pripravljena sintezna karta primernosti tal za strojno sečnjo, ki opredeljuje dopustnost strojne sečnje na Pokljuki, nekatere omejitve oziroma prepovedi. Smernice glede načina izvajanja strojne sečnje in izobraževanja izvajalcev so bile delno posodobljene v okviru aktivnosti projekta »Links4Soils«, katerega partner je bil med drugim ZGS, JZ TNP pa uradni opazovalec projekta. Tematika je bila obravnavana na terenski delavnici »Vpliv gozdarskih tehnologij na tla« na Pokljuki v oktobru 2018, na kateri je sodelovalo preko 80 predstavnikov ključnih deležnikov s področja upravljanja z gozdovi.

A4.7 Določitev izhodišč glede nujnih varstvenih nalog, ki se lahko izjemoma izvedejo na območjih brez načrtovanega izkoriščanja gozdov za ohranjanje in krepitev varovalne vloge gozdov in zagotavljanje nujnih varstvenih ukrepov v gozdovih

JZ TNP je v poročevalskem obdobju obravnaval tri zahteve za izvedbo nujnih ukrepov v varovalnih gozdovih ali v gozdovih prvega varstvenega območja in sicer na območju planine Blato, v Trenti (nad Mlinarico) in okolici planine V Plazeh.

A5 OHRANJANJE DOBREGA STANJA VODA

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti za izboljšanje stanja visokogorskih jezer so bile prednostno usmerjene v Dvojno jezero ter Jezero na Planini pri Jezeru. Za obnovo nekaterih kalov je bil pripravljen osnutek tehničnega elaborata. Spremljanje odpadnih voda in iskanje učinkovitih tehničnih rešitev sta bila s strani JZ TNP prednostno usmerjena na planinske kočice. Stanje voda se je spremljalo na devetih izviri, podrobneje pa sta bili analizirani tudi Dvojno jezero in Jezero na Planini pri Jezeru. Varstveni ukrepi za alpske reke in obrežno vegetacijo so bili izpostavljeni v posameznih upravnih postopkih. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi z NU TNP.

Kazalniki

1. Vzpostavljen celovit inventar vodnih virov: ciljna vrednost: delno vzpostavljen; vrednost 2016: NE; vrednost 2020: NE
2. Število vodnih teles z odvzetimi vzorci vode za kemijsko in mikrobiološko analizo: ciljna vrednost: 10; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 14

A5.1 V izbranih visokogorskih jezerih in drugih stoječih vodah izvesti ukrepe za odstranitev tujerodnih vrst rib in druge ukrepe za sanacijo ekološkega stanja

V okviru priprave projektnega predloga »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« so bila pripravljena analitična izhodišča v zvezi s stanjem Dvojnega jezera in z možnimi tehnologijami za izboljšanje ekološkega stanja. V letu 2017 se je spremljalo tudi stanje Črnega jezera, Krnskega jezera in Dvojnega jezera. V slednjem je bila poleg jezerske zlatovčice potrjena prisotnost pisanca, kar bo dodatno otežilo sanacijo ekološkega stanja jezera. Dodatne izkušnje na področju ukrepov izlova rib iz visokogorskih jezer sta JZ TNP in ZZRS pridobila na mednarodni konferenci »International Meeting on the Conservation of High Mountain Lakes« v Italiji.

V letu 2018 je bil izveden sledilni poskus, ki je potrdil neposredno podzemno povezavo med iztokom čiščene odpadne vode iz planinske kočice in Dvojnim jezerom ter tako upravičil domnevo o njenem vplivu na stanje jezera. Pridobljena so bila *Strokovna izhodišča za oblikovanje varstvenih ukrepov za visokogorska jezera v TNP* ter izvedena raziskava stanja Dvojnega jezera in jezera na Planini Pri jezeru.

V povezavi z ukrepi varstva za izboljšanje stanja Dvojnega jezera v okviru projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« je bil sklenjen dogovor o sodelovanju med PZS, PD Ljubljana Matica in JZ TNP, ustanovljena je bila strokovna skupina za iskanje tehničnih rešitev in optimizacijo delovanja čistilne naprave, ki se je redno sestajala, izdelana je bila analiza delovanja kočice in čistilne naprave, idejna tehnološka rešitev in projektna dokumentacija za nadgradnjo obstoječega sistema čiščenja odpadne vode ter hidrogeološko poročilo Doline Triglavskih jezer, podrobneje tudi lokacije ob Dvojnem jezeru. V letu 2020 je bila v povezavi z nalogo A5.5 opravljena analiza vzorca okoljske DNA (eDNA) iz Dvojnega jezera.

V okviru aktivnosti Podnebnega sklada je bil v letu 2019 izveden intenzivni izlov rib v Jezeru na Planini pri Jezeru.

A5.2 Vzpostavitev evidence kalov na območju narodnega parka, zagotovitev rednega spremljanja stanja vrst v njih in po potrebi izvedba ukrepov za ohranjanje obstoječih ali izgradnjo novih

V letu 2016 je bila pripravljena podatkovna plast in maska za vnašanje podatkov o kalih, preverjena pa sta bila vegetacija in živalstvo v osmih kalih na območju Bohinja in Pokljuke. Evidenca ob koncu leta 2017 vključuje 69 kalov, v okviru priprave projektnega predloga »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« pa je načrtovana obnova skupaj sedemnajst opuščenih ali zaraščajočih se kalov na živih planinah in pašnikih.

Vzpostavljena evidenca JZ TNP vsebuje 25 zapisov s prostorsko informacijo o kalih v narodnem parku. V letu 2018 in 2019 je bilo pregledanih 14 kalov. V okviru projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst

in habitatnih tipov v TNP« so bili izdelani osnutki tehničnih elaboratov za tradicionalno obnovo 13 kalov, s tem v zvezi pa je bilo vzpostavljeno tvorno sodelovanje z zasebnimi lastniki.

A5.3 Inventarizacija vodnih virov na območju narodnega parka in ovrednotenje njihovega gospodarskega pomena

V poročevalskem obdobju ni bilo načrtovanih aktivnosti v zvezi z inventarizacijo vodnih virov v narodnem parku, oz. so bile zaradi COVID-19 aktivnosti preusmerjene na druge prednostne naloge.

A5.4 Evidentiranje in ovrednotenje virov onesnaževanja ter predlaganje ukrepov za sanacijo in/ali njihova izvedba

V celotnem poročevalskem obdobju je v sodelovanju s PZS potekalo spremljanje delovanja MKČN in drugih sistemov za ravnanje z odpadno vodo na planinskih kočah. V letu 2018 je bil izveden tudi dvodnevni seminar za oskrbnike planinskih koč glede upravljanja čistilnih naprav. Poleg tega je JZ TNP sofinanciral ukrepe za izboljšanje delovanja čistilnih naprav pri 6 planinskih kočah (Kosijev dom na Vogarju, Koča pri izviru Soče, Koča na Uskovnici, Koča pod Bogatinom, Vodnikov dom, Pogačnikov dom na Kriških podih). Od leta 2019 dalje so bili številni sestanki prednostno usmerjeni v obravnavo problematike odpadnih voda ob Dvojnem jezeru – v povezavi s projektom »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«.

JZ TNP je v povezavi z nalogo C5.1 leta 2018 sofinanciral znanstveno raziskavo dela napajalnega zaledja vodnega vira Ovčje jame v dolini reke Radovne, ki je obsegala izvedbo sledilnega poskusa na območju Pernikov.

A5.5 Spremljanje stanja voda na območju narodnega parka z mrežo merilnih mest za fizikalni, kemijski, biološki in količinski monitoring površinskih in podzemnih voda

DRSV je v letih 2016 in 2017 pripravil program ukrepov upravljanja voda ter sprejel Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021 in Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021 (pri pripravi je sodeloval tudi ZRSVN). Na izvedbeni ravni so potekale aktivnosti s ciljem ohranjanja dobrega stanja voda, kot so preverbe določitve in razvrstitve vodnih teles površinskih voda, oblikovanje strokovnih podlag za vključevanje ciljev stanja voda v celovite presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje, vodno dovoljenje in vodno soglasje, priprava strokovnih podlag za odvzeme naplavin in za plovbo na motorni pogon na Bohinjskem jezeru.

Poleg rednega monitoringa voda, ki ga na 4 merilnih mestih v TNP izvaja ARSO v okviru svojih rednih nalog, je od leta 2018 dalje JZ TNP vzorčil 9 izvirov (Triglavska Bistrica, Lipnik, Velika in Mala Savica, Kropa, Soča, Krajcarica, Tolminka, izvir na Malem polju) in v kemijske in mikrobiološke analize skupno oddal 65 vzorcev izvirov. V povezavi z nalogo A5.1 se je spremljalo tudi stanje Dvojnega jezera in Jezera na Planini Pri jezeru. Na strokovnih posvetih so bili predstavljeni rezultati meritev ter začetni pogovori s pristojnimi organizacijami in strokovnimi institucijami glede koncepta monitoringa voda v TNP.

Na podlagi tvornega sodelovanja in formalnega sporazuma med JZ TNP in Narodnim parkom Crater Lake iz ZDA je v letu 2019 strokovnjak navedenega sestrskega parka testno uporabil metodo inventarizacije visokogorskih jezer s pristopom analize okoljske DNA (eDNA).

5.6 Prepustitev območja alpskih rek in obrežne lesne vegetacije naravnim procesom in zagotovitev rednega spremljanja stanja

JZ TNP je v zvezi z zagotavljanjem dobrega stanja habitatnih tipov sodeloval na različnih tematskih delavnicah in strokovnih posvetih ter pri pripravi strokovnih podlag DRSV za pripravo uredb o koncesijah za odvzem naplavin Save Dolinke ter pri pripravi smernic za program dela DRSV.

Upravljavalec narodnega parka je sodeloval v različnih upravnih postopkih, v katerih je podal varstvene usmeritve za posege na vodnih zemljiščih, ekološko sprejemljivi pretok ipd.

V letu 2018 je bilo opravljeno tudi kartiranje obrežne lesne vegetacije v Radovni v skupni površini 24 ha.

A6 PREPUSTITEV BARIJ NARAVNIM SUKCESIJSKIM PROCESOM

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Izdelana je karta območij barjanskih in mokriščnih površin. Z odobritvijo projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« so bili dejansko vzpostavljeni pogoji za uveljavitev mirnih območij, kjer bodo izključene vse oblike rabe na najbolj ranljivih površinah. Nadaljevalo se je sodelovanje JZ TNP v denacionalizacijskem postopku, predmet katerega je med drugim vračanje zemljišč aktivnih visokih barij na Pokljuki. Z izvajanjem nalog in aktivnosti, opredeljenih z NU TNP, se je z delnim odstopanjem na področjih izločanja pritiskov človekove dejavnosti na stanje barjanskih površin sledilo operativnemu cilju.

Kazalniki

1. Površina barjanskih in močvirnih površin v ugodnem stanju: ciljna vrednost: 15 ha; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: NP
2. Dolžina odsekov javnih cest v vplivnem območju barij, kjer veljajo omilitveni ukrepi: ciljna vrednost: 3 km; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 0

A6.1 Inventarizacija vseh barjanskih in močvirnatih površin na območju narodnega parka in zagotovitev dolgoročnega spremljanja stanja

JZ TNP je pripravil karto razširjenosti barjanskih in mokriščnih površin, ki so predmet varstva v okviru evropskega ekološkega omrežja območij Natura 2000. Največ močvirnih površin je bilo evidentirano na Pokljuki (67 ha) ter na območju Bohinja in Radovne (okoli 10 ha).

Na aktivnih visokih barjih na Pokljuki se je izvajal naravovarstveni nadzor in aktivnosti projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« z namenom uveljavitve mirnih območij.

A6.2 Omejitev ter prilagoditev vseh posegov in dejavnosti na najranljivejših delih barij

V poročevalskem obdobju so bile izvedene pripravljalne aktivnosti v okviru projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«, v okviru katerega so bila podrobno opredeljena območja visokobarjanskih površin, kjer se bodo izvedli ukrepi celovite uveljavitve mirnih območij v naravi. Uveljavitev režima mirnih območij je načrtovano za visoka barja Goreljek, Šijec in Blejsko barje. Slednji sta tudi predmet denacionalizacije, zato so v letih 2017-2020 potekale usklajevalne aktivnosti z denacionalizacijskim upravičencem. Izvajale so se tudi aktivnosti na področju komuniciranja vsebine za splošno javnost glede mirnih območij in opredelitve prostorske umestitve pripadajoče parkovne infrastrukture. Izvedla se je uskladitev umestitve tras tekaških prog zunaj barjanskih površin (Goreljek).

A6.3 Prilagoditi zimsko upravljanje in vzdrževanje odsekov javnih cest na vplivnih območjih visokih in nizkih barij

Pripravljeno je bilo poročilo o zimskem vzdrževanju cest na Pokljuki (tipi in količina posipnih materialov), analiza vplivov na naravo (na tla, podzemne vode ter vegetacijo) s predlogi za izboljšanje stanja, ki je bilo predstavljeno upravljalcem državne ceste. Z aktivnostmi projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« se bo nadaljevalo pri iskanju izvedljivih in učinkovitih rešitev.

A6.4 Preučitev vpliva obstoječega načina odvodnjavanja z javnih cest na vplivnih območjih visokih in nizkih barij na varovane habitatne tipe

Aktivnosti za ureditev odvodnjavanja na odseku državne ceste RT-905/1097 Mrzli Studenec-Jereka, ki poteka mimo Blejskega barja in Šijca, se izvajajo v okviru izvajanja projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«. V letu 2020 je JZ TNP s sredstvi 56. člena ZTNP-1 pridobil študije za ureditev odvodnjavanja (hidrogeološko kartiranje, geomehanske meritve, geodetski posnetek in projektantska idejna zasnova za pridobivanje projektnih pogojev) odpadnih in padavinskih voda na odseku državne ceste na vplivnem območju aktivnega visokega barja Šijec.

A7 OHRANJANJE JAM, MELIŠČ IN SKALOVIJ

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti JZ TNP so bile usmerjene predvsem na območja melišč, kjer je na manjših površinah izkazana potreba po omilitvi posledic človekove dejavnosti. Za jame in skalovja ni bilo zaznane potrebe po ukrepanju, vsekakor pa bo potrebno v prihodnjih letih vzpostaviti celovit koncept monitoringa. Z izvajanjem nalog in aktivnosti, opredeljenih z NU TNP, se je z manjšim odstopanjem na področju vrednotenja stanja jam sledilo operativnemu cilju.

Kazalniki

1. Ohranitveno stanje melišč in skalovij: ciljna vrednost: ugodno; vrednost 2016: ugodno; vrednost 2020: ugodno
2. Število jam na območju TNP v ugodnem stanju: ciljna vrednost: 743; vrednost 2016: 743; vrednost 2020: 743
3. Površina območij z ovrednotenim negativnim vplivom rabe na vrste in habitatne tipe: ciljna vrednost: 5; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: 5
4. Ohranitveno stanje jamskih prostoživečih živalskih vrst: ciljna vrednost: ugodno; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: NP

A7.1 Določiti ključna območja melišč, skalnatih pobočij in apnenčastih podov za varstvo vrst in habitatnih tipov in izvajati potrebne varstvene ukrepe

JZ TNP je izvedel analizo negativnih vplivov človeka na melišča, kjer je bilo ugotovljenih 20 lokacij občutnih sprememb zaradi delovanja človeka, to je vzpostavljenih poti in uporabe bližnjic. Skupna dolžina problematičnih poti znaša okoli 10 km. Vzpostavljeno je tvorno sodelovanje s PZS in z upravljavci planinskih poti pri uravnavanju pritiska obiskovanja na naravovarstveno pomembne habitatne tipe melišč in skalnih podov ter ozaveščanje uporabnikov v okviru akcije »Vaš korak je pomemben«. Izvedena so bila tudi predavanja za deležnike (PZS, PD, AO).

A7.2 Jamskemu živemu svetu časovno prilagoditi raziskovanje in spremljanje stanja jam ter izvajanja jamarstva in ogledovanja jam

V poročevalskem obdobju ni bilo izvedenih aktivnosti v zvezi z izvajanjem ukrepov v jamah.

A8 OHRANJANJE OBMOČIJ NATURA 2000 ZUNAJ NARODNEGA PARKA

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

S čezmejnimi projektnimi sodelovanjem so se med drugim izvajale aktivnosti za izboljšanje poznavanja stanja varstveno pomembnih sestavin biotske raznovrstnosti na delih posebnih varstvenih območij zunaj območja narodnega parka. Slednje predstavlja osnovo za uvedbo potrebnih ukrepov varstva. Izvajanje operativnega cilja je delno sledilo načrtovanemu obsegu, saj redno spremljanje stanja varstveno pomembnih sestavin biotske raznovrstnosti in izvajanje varstvenih ukrepov še ni celovito vzpostavljeno.

Kazalniki

1. Število kvalifikacijskih vrst/habitatnih tipov na delih območij POO Julijske Alpe in kvalifikacijskih vrst v POV Julijci zunaj TNP v ugodnem ohranitvenem stanju: ciljna vrednost POO: 5/5, POV: 10; vrednost 2016: POO: 5/NP, POV: 13; vrednost 2020: POO: 5/NP, POV: 13
2. Površina letno kartiranih habitatnih tipov na območjih zunaj TNP: ciljna vrednost: 200 ha; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 0
3. Površina varstveno pomembnih habitatnih tipov in habitatov vrst s prisotnimi pritiski: ciljna vrednost: pod 500 ha; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: NP
4. Ohranitveno stanje habitatnih tipov in habitatov vrst s prisotnimi pritiski: ciljna vrednost: ugodno; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: NP

A8.1 Zagotovitev inventarizacije in monitoringa varstveno pomembnih prostoživečih vrst in habitatnih tipov

Na področju čezmejnega sodelovanja je v poročevalskem obdobju potekalo aktivno sodelovanje JZ TNP z Naravnim parkom Julijsko predgorje pri oblikovanju predlogov projektov, prednostno usmerjenih v upravljanje območij Natura 2000. V obdobju izvajanja odobrenega projekta »*Nat2Care*«, to je v letih od 2017 do 2020, so se uskladile metodologije zbiranja prostorskih podatkov, ki so bile dejansko uporabljene pri zbiranju podatkov o izbranih kvalifikacijskih vrstah in habitatnih tipih na delih POO Julijske Alpe in POV Julijci zunaj narodnega parka, na primer pri monitoringu belke na Kaninu, vegetacijskih popisih periglacialne flore ter inventarizaciji kozače in alpskega kozlička.

A8.2 Opredelitev območij varstveno pomembnih habitatnih tipov in habitatov vrst in zagotovitev ohranjanja teh območij s pogodbenim varstvom ali skrbništvom

Z aktivnostmi projekta »*Nat2Care*« se je med drugim analiziralo in kritično ovrednotilo terensko zbrane podatke o izbranih prostoživečih vrstah in habitatnih tipih, pri čemer ni bilo ugotovljene potrebe za uvajanje varstvenih ukrepov pogodbenega varstva ali skrbništva, potrebnih za ohranjanje ali izboljšanje stanja varstveno pomembnih habitatnih tipov ali habitatov vrst.

A8.3 Zagotovitev prilagojene ali omejene rabe na ključnih območjih za varstvo vrst in habitatnih tipov

Na področju sektorskega načrtovanja, prednostno v postopkih obnove gozdnogospodarskih načrtov (npr. GGN GGE Kobarid, GGN GGE Tolmin), je JZ TNP potrebne varstvene ukrepe na posebnih varstvenih območjih zunaj narodnega parka vključeval v strokovne podlage, ki so bile tudi upoštevane v naravovarstvenih smernicah ZRSVN.

A9 OHRANJANJE KRAJINSKE PESTROSTI TER ZNAČILNIH KRAJINSKIH VZORCEV IN KRAJINSKIH GRADNIKOV

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Izvajale so se aktivnosti na področju določitve za biotsko raznovrstnost pomembnih prvin krajinske pestrosti, zagotovljeno je bilo upoštevanje krajinskih značilnosti pri sektorskem načrtovanju in prostorskih posegih. Izvajanje operativnega cilja je z minimalnim odstopanjem potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi z NU TNP.

Kazalniki

1. Število opisanih/ovrednotenih krajinskih enot: ciljno stanje 16/12; v letu 2016: stanje 6/3; v letu 2017: stanje 9/6 v letu 2018: stanje 11/7; v letu 2019: stanje 13/9; v letu 2020: stanje 15/11

A9.1 Zagotovitev ohranjanja in vzdrževanja krajinske pestrosti, značilnih krajinskih gradnikov in značilnih krajinskih vzorcev

Potekale so aktivnosti priprave nabora prvin krajinske pestrosti z vidika pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti, vključno s preverjanjem stanja na terenu. Izvajali so se tudi terenski ogledi za pripravo strokovnih podlag za pripravo krajinske tipologije (inventarizacija in vrednotenje ter spremljanje stanja krajinskih enot) z oblikovanjem predloga usmeritev za dejavnosti v prostoru – v povezavi z nalogama B3.2 in C7.3). V CRP projektu: Nadgradnja metodologije določanja območij nacionalne prepoznavnosti krajine (nosilec Biotehniška fakulteta) sta bili kot pomembni merili prepoznavnosti vključeni tudi krajinska pestrost ter ohranjenost in skladnost krajinskih prvin in vzorcev.

Izvajali so se terenski ogledi z namenom spremljanja stanja posameznih krajinskih enot, predvsem z vidika ugotavljanja sprememb rabe prostora.

Na področju sektorskega načrtovanja (prostorski akti, načrti rabe naravnih virov) je JZ TNP s strokovnim podlagami in z vključevanjem usmeritev zagotavljal celovito upoštevanje značilnosti in posebnosti krajin posameznih območij narodnega parka. Prav tako so bile krajinske prvine ustrezno obravnavane (vključevanje usmeritev za njihovo ohranjanje) v postopkih izdaje mnenj h graditvi objektov in prostorskim ureditvam.

A9.2 Določitev ključnih območij krajinske pestrosti in zagotovitev njihovega ohranjanja

V letu 2016 je potekala priprava nabora izhodišč ter oblikovanje meril in kriterijev za določitev najpomembnejših območij krajinske pestrosti, kar se je v letu 2017 nadaljevalo z izdelavo strokovnih podlag z oblikovanjem meril za določitev najpomembnejših območij krajinske pestrosti. Merila izhajajo iz regionalizacije krajinskih tipov in izsledkov novejših raziskovalnih nalog.

V letu 2018 je bil pripravljen nabor meril in kriterijev za določitev najpomembnejših območij krajinske pestrosti. V letu 2019 so bile v izdelavi strokovne podlage ter pripravljen osnutek z merili za določitev najpomembnejših območij krajinske pestrosti. Izbor meril izhaja iz regionalizacije krajinskih tipov in izsledkov novejših raziskovalnih nalog. Na podlagi preveritve meril in kriterijev na posameznih izbranih območjih je bil v letu 2020 oblikovan osnutek s potencialnimi območji, ki ustrezajo merilom za krajinske naravne vrednote državnega pomena.

Izvedeni so bili terenski ogledi z inventarizacijo območij krajinske pestrosti na večjem delu narodnega parka.

A9.3 Spremljanje stanja krajinske pestrosti, značilnih krajinskih vzorcev in krajinskih gradnikov

Oblikovan je bil koncept metodologije za spremljanje stanja za narodni park najbolj značilnih krajinskih značilnosti, vzorcev in nosilcev krajinske zgradbe, ki temelji na spremembah namenske rabe prostora (naravne in antropogene prvine). Posamezni metodološki koraki in kriteriji (časovne serije DOF,

daljinsko zaznavanje, bilance površin kmetijskih zemljišč, terenske preveritve, analiza foto dokumentacije ...) so bili preverjeni na posameznih izbranih manjših območjih krajinskih enot. Spremljanje se izvaja s terenskimi ogledi, tudi ob pripravi strokovnih mnenj h gradnjam in k prostorskim ureditvam.

A10 UVELJAVLJANJE PREDKUPNE PRAVICE DRŽAVE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

JZ TNP je uspešno izvajal odkupe na podlagi zakonskega pooblastila na področju uveljavljanja predkupne pravice države do nakupa nepremičnin. Obseg izvedenih odkupov temelji na finančnih zmožnostih upravljavca zavarovanega območja. Izvajanje operativnega cilja je preseglo skupno ciljno vrednost odkupa površin iz načrta upravljanja. Razlog je bil v črpanju dodatnih finančnih sredstev na podlagi 85. a člena Zakona o ohranjanju narave. Do negativnega odstopanja je prišlo pri doseganju ciljne vrednosti kazalnika odkupa travišč. Razlog je predvsem v nepričakovano majhni ponudbi tovrstnih površin v prometu z nepremičninami in njihovem neizpolnjevanju z NU TNP opredeljenih meril za odkup.

Kazalniki

1. Površina nepremičnin (travišča/gozdovi v ha), za katero se uveljavi predkupna pravica države: ciljno stanje: 15/30 (skupaj s pogodbenim varstvom); vrednost 2016: 0/3,97; vrednost 2017: 0,86/2,81; vrednost 2018: 0/21,14; vrednost 2019: 0/9,97; vrednost 2020: 0/14,97
2. Letno povečanje površine nepremičnin (travišča/gozdovi v ha) z uvedenim ukrepom pogodbenega varstva: ciljno stanje: 15/30 (skupaj z uveljavljeno predkupno pravico); vrednost 2016: 0/0; vrednost 2017: 0,0/0,0; vrednost 2018: 0/0; vrednost 2019: 0/2,0; vrednost 2020: 0/2,5

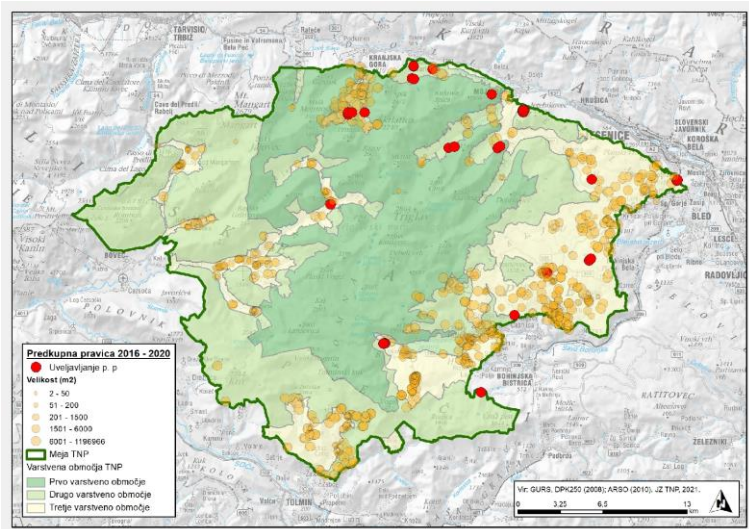
A10.1 Uveljavljanje predkupne pravice države

V obdobju od 2016 do 2020 je JZ TNP skupaj obravnaval 694 vlog za prodajo zemljišč v zavarovanem območju. Od tega je v 13 primerih šlo za pripravo mnenja in odstop vloge na ARSO zaradi prodaje zemljišča v lasti RS. JZ TNP je uveljavil predkupno pravico države do nakupa nepremičnin v 16 primerih za zemljišča s skupno površino 52,86 ha in skupno vrednostjo 172.268,23 EUR. Gre za gozdna zemljišča v dolini Vrata (18,94 ha), na območju dolin Krma in Kot (1,36 ha), na Mežakli (9,79 ha), v Bohinju (5,3 ha), dolini Pišnice in Vršiške ceste (3,5 ha), na območju potoka Martuljka in JV od Gozd Martuljka (3,8 ha), na območju doline Kot in Mojstrane (5,8 ha) in na Pokljuki (6,3 ha). Odkupljeno je bilo tudi zemljišče visokega barja Goreljek v velikosti 0,86 ha.

Izkoriščena je bila tudi možnost koriščenja sredstev od prodaje zemljišč v lasti države na zavarovanem območju (določila 3. točke prvega odstavka 85.a člen ZON).

V vseh primerih uveljavljanja predkupne pravice se je upoštevalo merila in kriterije, ki so opredeljeni v poglavju 24.4 NU TNP.

Slika 1: Lokacije zemljišč, ki so bila predmet vlog za prodajo zemljišč na območju narodnega parka v letih 2016-2020

A11 UČINKOVIT NEPOSREDNI NADZOR V NARAVI

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Izvajale vse potrebne aktivnosti, ki vključujejo aktivno sodelovanje in usklajevanje z ostalimi nadzornimi organi in službami ter terensko preverjanje spoštovanja predpisanih pravil ravnanj ter izrekanje opozoril in glob. Učinkovitost nadzora v naravi se je zagotavljala tudi z rednimi izobraževanji in usposabljanji naravovarstvenih nadzornikov. Naravovarstveni nadzor je bil usmerjen zlasti v visokogorje predvsem v območja visokogorskih jezer (Dolina Triglavskih jezer, Krnska jezera ...), na širše območje Bohinjskega jezera in Pokljuko in na izhodiščne točke za obisk visokogorja (Doline Vrat, Krme, Kota, Zadnjice). Velik obseg dela v poletnih sezonah je bil opravljen s sodelovanjem pri urejanju prometnih razmer – spoštovanje prometnega režima na cesti proti Mangrtskemu sedlu, proti Planini Blato in na širšem območju Pokljuke. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z načrtovanim obsegom in upoštevanjem aktualnih sezonskih razmer.

Kazalniki

1. Povprečno letno število ur nadzornikov na terenu za naloge neposrednega nadzora: ciljna vrednost: načrtovano 15.300 ur/leto; vrednost 2016: 15.773 ur; vrednost 2017: 15.897 ur; vrednost 2018: 15.627 ur; vrednost 2019: 17.475 ur; vrednost 2020: 18.319 ur; letno povprečje v obdobju 2016-2020: 16.618 ur
2. Povprečno letno število ur nadzornikov na terenu za naloge varstva narave: ciljna vrednost: načrtovano 3.800 ur/leto; vrednost 2016: 5.349 ur; vrednost 2017: 5.777 ur; vrednost 2018: 5.929 ur; vrednost 2019: 5.344 ur; vrednost 2020: 4.618 ur; letno povprečje v obdobju 2016-2020: 5.416 ur
3. Povprečno letno število ur nadzornikov na terenu za naloge ozaveščanja: ciljna vrednost: načrtovano 700 ur/leto; vrednost 2016: 732 ur; vrednost 2017: 776 ur; vrednost 2018: 975 ur; vrednost 2019: 298 ur; vrednost 2020: 173 ur; letno povprečje v obdobju 2016-2020: 591 ur

A11.1 Izvajanje neposrednega nadzora v naravi v narodnem parku

Izobraževanje, usposabljanje in usklajevanje

Pred začetkom vsake poletne turistične sezone so potekale usklajevalne aktivnosti o izvajanju nadzora – med JZ TNP in ostalimi pristojnimi nadzornimi službami: Policijsko postajo (PP) Bovec, PP Tolmin, PP Bled in PP Kranjska gora, medobčinsko redarstvo na območju parkovnih lokalnih skupnosti ter gradbena, okoljska in gozdarska inšpekcija. Nadaljevalo se je vzpostavljeno strokovno sodelovanje z Gorsko enoto Posebne policijske enote v zelo uspešnih skupnih preventivnih akcijah v visokogorju v času najbolj množičnega obiska – vikendi v juliju in avgustu. V obravnavanem poročevalskem obdobju so bila organizirana redna tematska usposabljanja naravovarstvenih nadzornikov.

Nadzor v naravi

JZ TNP je izvajal neposredni nadzor v naravi skladno z veljavnimi predpisi. Prednostne naloge so se izvajale s preverjanjem spoštovanja predpisanih varstvenih režimov na območjih visokogorskih jezer, na območjih planinskih poti in na izhodiščih, ki vodijo na najbolj obiskane vrhove, ter območjih planin. Okrepljen je bil nadzor na območju Pokljuke, v poletnem času pa na obali Bohinjskega jezera in v visokogorju (Triglavsko pogorje, Dolina Triglavskih jezer). Uredile so se tudi pravno-formalne podlage za vključevanje prostovoljnih nadzornikov v izvajanje neposrednega nadzora v naravi, kar se bo uresničevalo v naslednjih letih. Pri izvajanju nadzora je JZ TNP v aktivnosti vključeval ostale pristojne nadzorne službe. Tako so pri izvajanju nadzora nad vožnjo v naravnem okolju in nedovoljenim kampiranjem sodelovali policisti Policijske uprave Kranj, vsako leto v višku sezone obiskovanja visokogorja so se izvajali skupni obhodi z gorsko policijsko enoto, v sezoni rasti gob se je v nadzor

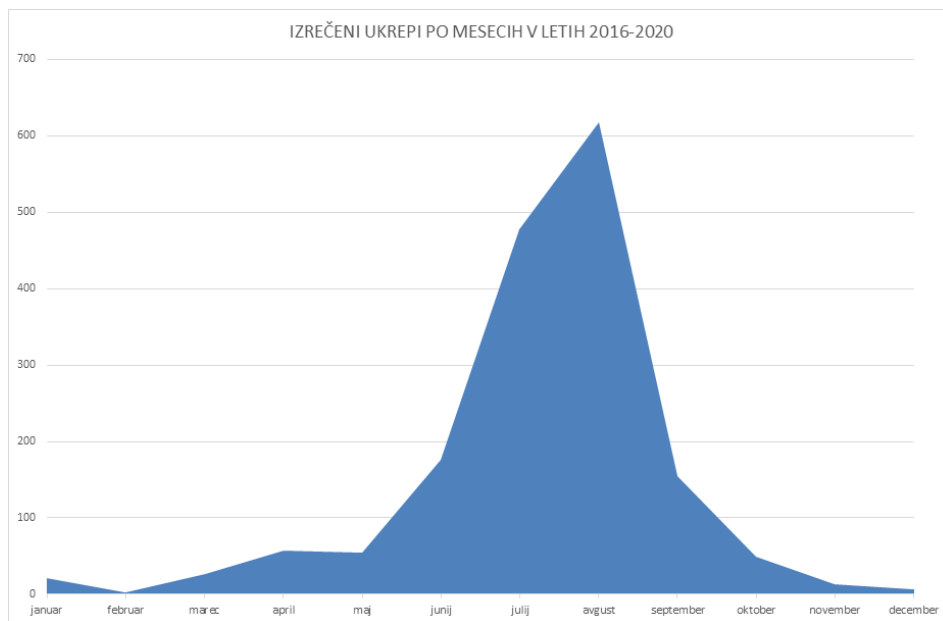

vključevala gozdarska inšpekcija. Poostren in usmerjen naravovarstveni nadzor se je izvajal v obdobju cvetenja rastlin lepega čveljca na območju Martuljka.

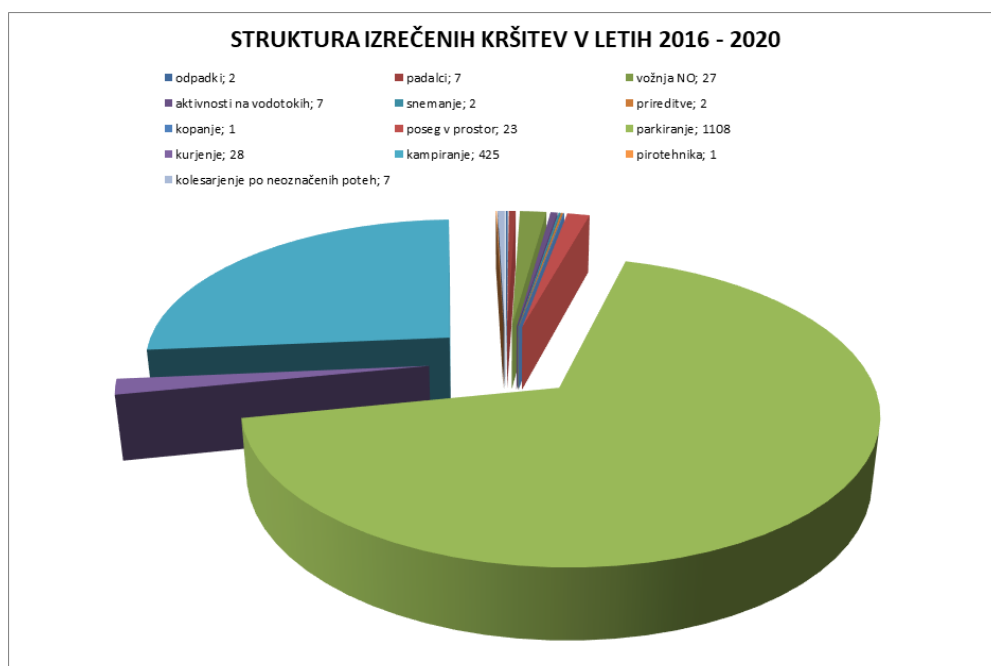
A11.2 Vodenje postopkov in odločanje o prekrških

Naravovarstveni nadzorniki so največ kršitev, ki so se zlasti nanašale na nepravilno parkiranje, kurjenje zunaj za te namene urejenih mest, vožnjo v naravnem okolju, šotorjenje zunaj za to določenih mest, nedovoljene ali neskladne posege v prostor (glej sliko 3), ugotovili in vodili ustrezne prekrškovne postopke v poletnih mesecih (julij in avgust) ter ob vikendih v jesenskem obdobju. Aktivno je bilo sodelovanje predstavnikov naravovarstvene nadzorne službe v različnih delovnih skupinah (spremembe in dopolnitve ZON, spletna prekrškovna aplikacija, izpitne komisije) in z drugimi prekrškovnimi organi (PP Kranjska Gora, PP Bovec, PP Bled, enota SENP, Medobčinski inšpektorat Jesenice in Bled, Sodišče Jesenice, FURS ter inšpekcijske službe posameznih ministrstev).

Slika 2: Prikaz števila kršitev po mesecih v obdobju 2016-2020

Slika 3: Prikaz števila izrečenih opozoril glede na posamezne vrste ravnanj, skladno z ZTNP-1 obdobju 2016-2020

A12 UPRAVLJANJE DIVJADI V NARODNEM PARKU

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Na področju upravljanja z divjadjo v Lovišča s posebnim namenom (LPN) Triglav Bled so se izvajale vse načrtovane aktivnosti. V tem obdobju so bili vzpostavljeni tudi pogoji za nadgrajeno sodelovanje z ostalimi upravljavci lovišč v narodnem parku kot tudi na čezmejni ravni. Celovito upravljanje z divjadjo se med drugim zagotavlja tudi z aktivnim sodelovanjem JZ TNP z ostalimi upravljavskimi, strokovnimi in nadzornimi organizacijami ter službami.

Kazalniki

1. Povprečno letno število ur JZ TNP na področju upravljanja z divjadjo v LPN Triglav: ciljna vrednost: načrtovano 9.800 ur/leto; vrednost 2016: 10.265 ur; vrednost 2017: 9.666 ur; vrednost 2018: 8.803 ur; vrednost 2019: 9.494 ur; vrednost 2020: 8.985 ur; letno povprečje v obdobju 2016-2020: 9.443 ur

A12.1 Upravljanje LPN Triglav in drugih lovišč v narodnem parku

JZ TNP je v poročevalskem obdobju 2016-2020 zagotavljal celovito upravljanje LPN Triglav v obsegu in na način, ki ga določajo predpisi na področjih divjadi in lovstva ter ohranjanja narave. S tem v zvezi je potekala redna komunikacija z ZGS (pristojnim načrtovalcem) pri izmenjavi podatkov ter v postopkih priprave, usklajevanja in potrjevanja letnih načrtov LPN Triglav kot tudi sodelovanje v različnih organih lovskega upravljanja (OZUL). Vsako leto so bili za Lovsko-čuvajske okoliše v LPN Triglav pripravljene interni lovski letni načrti. Skladno z vsebinami lovskih načrtov so se izvajali ukrepi zimskega krmljenja divjadi, umeščanja in vzdrževanja lovskih objektov, biomeliorativni in biotehniški ukrepi, redno izvajanje nadzora nad odvzemom divjadi, sistematično in priložnostno spremljanje stanja populacij izbranih vrst divjadi. Okrepilo se je sodelovanje z drugimi upravljavci lovišč v TNP (s sosednjimi lovskimi družinami na območju narodnega parka) na področjih načrtovanja in upravljanja divjadi ter zbiranja in izmenjave prostorskih podatkov, prednostno divjega petelina in ruševca. Sodelovanje JZ TNP je potekalo tudi s strokovnimi organizacijami pri koordinaciji in izvedbi raziskav divjadi visokogorskega habitata (gams, kozorog, svizec, navadni jelen), zbiranju vzorcev tkiv divjadi za redno spremljanje zdravstvenega stanja. Izdelana so bila Izhodišča za postavitve operativnega protokola monitoringa številnosti gamsa in kozoroga v Triglavskem narodnem parku. V mirnih območjih se je izvajal monitoring s spremljanjem in vrednotenjem vplivov prostočasnih dejavnosti na prostoživeče živalske vrste (evidentiranje pritiskov). Na področju izobraževanja so bile organizirane tudi predstavitve za šole in vrtce.

Območje TNP je bilo skupaj z Naravnim parkom Julijsko predgorje kot pilotno območje vključeno v projekt »AlpBioNet2030 – Usklajeno upravljanje s prosto živečimi živalmi in njihovim življenjskim prostorom v Alpah«. JZ TNP je med drugim sodeloval pri oblikovanju koncepta enotnega upravljanja z gamsom in alpskim kozorogom na čezmejnem območju z Italijo, ki na slovenski strani vključuje celotno Triglavsko lovsko upravljavsko območje (LUO) in del Gorenjskega LUO, na italijanski strani pa LUO Tarvisiano. V projektu se je ugotavljalo tudi vpliv divjadi na stanje popašenosti izbranih travnišč (Radovna, Trenta, Perniki)..

JZ TNP je sodeloval pri pripravi projektnega predloga in prijavi projekta LIFE »AlpsLeadFree« za uporabo in promocijo brez svinčenega streliva na območju narodnega parka. Projekt, pri katerem bi JZ TNP sodeloval kot partner, ni bil odobren.

A12.2 Izvajanje vsebin letnih načrtov LPN Triglav in drugih lovišč v narodnem parku

JZ TNP je izvajal reden lovsko čuvajski nadzor v vseh 14 lovsko-čuvajskih okoliših. Sistematično so se na podlagi pripravljenih protokolov zbirali prostorski podatki o varstveno pomembnih vrstah, kot sta divji petelin in ruševca. Naloge izvajanja letnih načrtov so vključevale sproten odvzem divjadi, ogled prijavljenih škod po divjadi (predvsem jelenjadi) na premoženju in zagotavljanje odškodnin,

sodelovanje z drugimi upravljavci lovišč, javno gozdarsko službo, inšpekcijskimi službami in strokovnimi organizacijami. Pri izvajanju izrednih varstvenih ukrepov v prvem varstvenem območju narodnega parka so bila v celoti upoštewane varstvene usmeritve, opredeljeni z NU TNP.

Skladno z letnimi načrti LPN Triglav se je z biomeliorativnimi deli zagotavljalo vzdrževanje krmnih njiv, košnja travnikov in pašnikov (16,5 ha) ter grmišč (7 ha), gozdnega roba kot tudi priprava pasišč (5,65 ha) in kaluž (6) z namenom povečanja prehrambne zmogljivosti okolja ter sanacija škod po divjadi. Med biotehniškimi deli je potekalo vzdrževanje lovsko-tehničnih objektov, kot so lovske preže (182 objektov), solnice (552 objektov), krmišča (17 objektov) in lovskih stez (vzdrževanje 23,8 km stez).

Pri izvajanju lova so bile upoštewane vse predpisane aktivnosti v zvezi z odvzemom, pripravo materialnih dokazov in trupov uplenjene divjadi za nadaljnjo oddajo ter vzdrževanjem zbiralnic. Zagotovljena je bila tudi skrb za razvoj lovske kinologije (šolanje in vodenje službenih psov, skrb za izobraževanje vodnikov).

B1 OZAVEŠČANJE O KULTURNI DEDIŠČINI

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Izvedeni so bili številni dogodki z namenom predstavitve, izobraževanja in ozaveščanja o pomenu vseh zvrsti kulturne dediščine v narodnem parku. Vzpostavljeno in nadgrajeno je sodelovanje z območnima enotama ZVKDS in muzeji v parkovnih lokalnih skupnostih. Na podlagi protokola za spremljanje stanja kulturne dediščine, ki je bil pripravljen v sodelovanju s pristojnima institucijama (MK – Informacijsko-dokumentacijski center za dediščino in ZVKDS), so bili opravljeni terenski ogledi za potrebe spremljanja stanja nepremične kulturne dediščine. Vzpostavljena je bila redna izmenjava podatkov med JZ TNP in pristojnimi institucijami. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z načrtom.

Kazalniki

1. Spremljanje stanja v register vpisanih enot nepremične kulturne dediščine s terenskimi ogledi: ciljna vrednost: 105 enot; vrednost 2020: opravljen pregled 68 (realizacija 65 %)

B1.1 Evidentiranje, raziskovanje, dokumentiranje, predstavljanje in vrednotenje vseh zvrsti kulturne dediščine

JZ TNP je:

- izvajal samostojne in skupne razstave, ozaveščanje lastnikov dediščine, vodeni ogledi, proučevanje planinske tematike, predavanja in predstavitve na sejmih in posvetih, muzejski večeri, prilagoditve stalne razstave tujcem in ranljivim skupinam ...),
- priprava vsebin in izvajanje programa *Dnevov evropske kulturne dediščine*,
- vključevanje dediščinskih vsebin narodnega parka v pedagoške programe,
- delavnice za odrasle in šolsko mladino,
- evidentiranje na terenu, zbiranje in urejanje premične dediščine (Občina Bohinj),
- vzpostavljeno redno sodelovanje pri ažuriranju evidenc NKD (vključno z izmenjavo podatkov, skladno z ustaljenim protokolom).

B1.2 Spremljanje stanja kulturne dediščine

Skladno s protokolom za spremljanje stanja kulturne dediščine, ki je bil pripravljen v sodelovanju s pristojnima institucijama (MK – INDOK in ZVKDS), so bile prednostno obravnavane tiste enote, ki so kakorkoli ogrožene ali so bile predmet načrtovanih posegov (vzdrževalna dela, rekonstrukcija itd.) - pregledanih je bilo 68 registriranih enot nepremične kulturne dediščine. Z namenom posodabljanja evidenc so bili izvedeni terenski ogledi ter redna izmenjava podatkov med JZ TNP in pristojnimi institucijami. Poseben poudarek je bil dan evidentiranju planin, ki so po eni strani podvržene negativnim vplivom, kot so opuščanje kmetijske rabe, nedovoljeni in neprimerni posegi (spremembe namembnosti, prizidave ...), po drugi strani pa so deležne razvoja (obnova sirarn, hlevov, kalov ...). V register nepremične dediščine so bile vpisane 3 nove enote z območja narodnega parka.

B1.3 Krepitev prepoznavnosti, simbolnega pomena in identitete narodnega parka

- vodenje po stalnih razstavah, ki vključujejo tudi dediščinske vsebine o narodnem parku,
- pogodbeno sodelovanje kulturnovarstvenih inštitucij z JZ TNP pri različnih dejavnostih (razstave, vodenja, izobraževalne aktivnosti ...),
- vključevanje kulturne dediščine v vsebine parkovne infrastrukture (informacijske table),
- vodenje skupin z namenom spoznavanja arhitekture in tradicionalnega načina življenja v alpskem prostoru, planinskega pašništva, tehniške dediščine,
- aktivno vključevanje kulturnovarstvenih vsebin narodnega parka v programe *Dnevov evropske kulturne dediščine*,
- izvedba počitniških delavnic (npr. peka kruha, kmečka opravila, tečaj šivanja, običaji),

- pripravljene so bile nove in posodobljene obstoječe razstave (npr. *Miti in legende*, arheološka razstava *Prapoti skozi prapoti*, panjske končnice, slikarske in fotografske razstave),
- v sodelovanju z deležniki so bile pripravljene nove občasne razstave v informacijskih centrih (slikarske in fotografske razstave),
- organiziranje različnih kulturnih dogodkov (npr. folklorni nastopi, pripovedovanje zgodb, v sodelovanju z RTV predstavitev gorenjskega narečja, v sodelovanju z LUJ študijski krožek *Kako so v Bohinju včasih živeli*, raziskovanje starih iger ...),
- izvedba predavanj, priprava člankov o stavbni tipologiji,
- predstavitev uspešnih primerov popotresne obnove dediščinskih objektov v Soči in Trenti – v okviru projekta ATLAS (maj 2019),
- vključevanje vsebin o kulturni dediščini v publikacije, ki jih izdaja JZ TNP,
- ozaveščanje lokalnega prebivalstva in obiskovalcev narodnega parka o vsebinah kulturne dediščine, ki so smiselno predstavljene tudi na tablah parkovne infrastrukture,
- priprava gradiva za delavnice za učence šol, ki so vključene v Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe.

B2 OHRANJANJE NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Potekalo je aktivno delovanje upravljavca na področju svetovanj investitorjem in projektantom – v različnih fazah načrtovanja in izvedbe gradenj. Svetovanje se je izvajalo tudi v sklopu uradnih ur v terenskih pisarnah. Varstvo kulturne dediščine na področju poselitve in stavbarstva se je vključevalo v prostorsko načrtovanje in pripravo strokovnih mnenj k posegom v prostor. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z načrtom.

Kazalniki

1. Število svetovancev v zvezi z ohranjanjem značilnosti stavbne tipologije pri gradnjah:
  - a) v letih 2016 in 2017 ciljna vrednost: 120 svetovanj; vrednost 2016: 175, vrednost 2017: 175
  - b) v letih 2018, 2019 in 2020 ciljna vrednost: 150 svetovanj; vrednost 2018: 171; vrednost 2019: 158; vrednost 2020: 146
2. Vključevanje varstva kulturne dediščine v mnenja upravljavca v postopkih izdaje kulturnovarstvenih soglasij – delež (v %) glede na vsebinsko ustrezne in popolne vloge: ciljna vrednost: 100; vrednost 100
3. Število predlogov za razglasitev kulturnih spomenikov: ciljna vrednost: 8; vrednost 2020: 3 predlogi s pripravljenimi strokovnimi podlagami

B2.1 Prednostno usmerjanje gradenj k prenovi obstoječega stavbnega fonda in nadomestni gradnji objektov; spoštovanje lokalne stavbne tipologije; spodbujanje k ohranjanju tradicionalnih gradbeno-obrtnih tehnik in gradiv

- sodelovanje s pristojnimi institucijami (ZVKDS, FA, muzeji Šola prenove),
- svetovanje investitorjem (pooblaščenecem, projektantom ...) v zvezi z ohranjanjem značilnosti stavbne tipologije,
- priprava projektne naloge in izdelava dveh vsebinskih sklopov strokovnih podlag za stavbno tipologijo v občinah Bohinj, Gorje in Kobarid,
- sestanki o možnostih priprave stavbne tipologije za parkovne lokalne skupnosti v Zgornjem Posočju (v sodelovanju z občinami, PRC, arhitekti iz lokalnega okolja),
- priprava tipologije bohinjских planin ter usmeritve za vzdrževanje in obnovo pašnih objektov (v obliki digitalnega priročnika). Vsebinsko in oblikovno urejanje gradiva ter izdaja knjižne oblike priročnika (z usmeritvami za vzdrževanje in obnovo planšarskih objektov),
- vključevanje usmeritev ter upoštevanje poselitvenih in stavbarskih tipoloških značilnosti v strokovnih mnenjih upravljavca v postopkih izdaje kulturnovarstvenih pogojev in soglasij k posegom v prostor,
- izvedba sestankov, terenskih ogledov, svetovanj (v sodelovanju z ZVKDS – območnima enotama Kranj in Nova Gorica) in priprava predhodnih mnenj in usmeritev,
- obravnava suhozidne gradnje (popis, posveti – DEKD, delavnice, delavnice, priprava priporočil za ohranjanje in vzdrževanje ...).

B2.2 Vzpostavitev Varstvenega sklada – sklada za sofinanciranje projektov za ohranjanje kulturne dediščine; svetovanje pri razpisih programov drugih sektorjev

- pregled obstoječih primerljivih pravilnikov oz. razpisov (na ravni posameznih občin),
- priprava koncepta pravil za delovanje »Varstvenega sklada« (v sodelovanju z ZVKDS – OE Kranj),
- vzpostavitev sklada ni bila realizirana, ker Ministrstvo za kulturo ne razpolaga s finančnimi viri, prav tako pa oporeka formalni podlagi. Kljub načelni podpori integralnemu pristopu povezovanju vseh deležnikov stalno zniževanje proračunskih sredstev za ohranjanje kulturne dediščine in zakonodaja na področju (so)financiranja obnove objektov in območij kulturne dediščine ne omogočata izvrševanje določb NU TNP glede ustanovitve varstvenega sklada za sofinanciranje projektov za ohranjanje nepremične kulturne dediščine.

B2.3 Ohranjanje planin, vasi in posameznih grajenih ambientov in dominant v prostoru

- opravljena terenski ogled in fotodokumentiranje posameznih aktivnih planin z objekti (Zaprikraj in Zappleč, Kašina, Leskovca, Razor, Mangrtska planina, Polog in Planina pod Osojnico v Zg. Posočju ter Pečana, Vodični vrh, Voje, Grintovica, Uskovnica, Zajamniki, Planina Pri Jezeru, Dedno polje, Ovčarija, Viševnik, Velo polje in Vogar v Občini Bohinj),
- priprava usmeritev za varstvo kakovostnih prvin in značilnosti planin in naselij pri pripravi občinskih prostorskih načrtov in strokovnih mnenj upravljavca v postopkih izdaje kulturnovarstvenih pogojev in soglasij za posege v prostor,
- sodelovanje v delovni skupini za pripravo programskega dokumenta: *Razvoj bohinjskih planin: Strateški koncept trajnostnega razvoja planin v Občini Bohinj* (nosilec Občina Bohinj, 2018),
- spominska cerkev sv. Duha v Javorci: obnovitvena dela na cerkvi in dostopni poti,
- sodelovanje pri načrtovanju popotresne obnove Turarjeve domačije v Gorenji Trenti, Francove domačije v Kneških Ravnah in obnove žage venecijanke in rak Na Skali,
- Pocarjeva domačija: spremljanje stanja, ekspertna analiza stanja lesenih delov in izvedba nujnih vzdrževalnih del, priprava *Elaborata za sanacijo vlage na stanovanjski hiši* ter priprava osnutka načrta upravljanja Pocarjeve domačije,
- Aljažev stolp: ob 240-letnici postavitve je bila izvedena temeljita obnova (Restavratorski center ZVKDS).

B2.4 Razglasitev evidentiranih enot nepremične kulturne dediščine (NKD) v narodnem parku za kulturne spomenike in zagotavljanje pogojev za njihovo ohranjanje, urejanje in predstavljanje

- priprava predlogov za razglasitev ambienta cerkve sv. Janeza Krstnika v Ribčevem Lazu in Oplenove hiše pod Studorjem za kulturna spomenika državnega pomena (dogovor o pripravi strokovnih podlag),
- usklajevanje predlogov prezentacije posameznih objektov NKD (arheološka najdišča, Pot miru – ostaline 1. sv. vojne),
- usmeritve za obnovo žag venecijank Na Skali (Krbulnik) in pri Mlinarju (ob sotočju Vrsnice in Soče) ter mlinov in žag venecijank v Stari Fužini in Zgornji Radovni,
- nominacija cerkve sv. Duha v Javorci za Znak evropske dediščine (ZED) in uradna dodelitev znaka (žirija Evropske komisije).

B2.5 Zagotavljanje finančnih sredstev za obnovo najpomembnejših objektov nepremične kulturne dediščine v narodnem parku in za izvajanje predkupne pravice za odkup ogroženih oz. izjemnih spomenikov nepremične kulturne dediščine

- objavljena sta bila spomeniško-varstvena projektna razpisa za leti 2017-2018 in za leti 2019-2020 (upoštevani šesti odstavek 11. člena ZTNP-1, ki določa pripisom dodatnih točk, v višini 10 % od najvišjega možnega števila točk.): z območja TNP ni bilo prijav,
- spominska cerkev sv. Duha v Javorci: izvedena 2. faza restavratorskih posegov (sanacija strešne kritine in postavitve varovalne ograje) ter obnova dostopne poti z rekonstrukcijo izvirne lesene ograje,
- Turarjeva domačija v Trenti: pripravljala dela za začetek popotresne obnove hiše,
- domačija V mlinu (Soča 51): statična sanacija žage in zamenjava lesene macesnove kritine,
- domačija pri Francu v Kneških Ravnah: novogradnja stanovanjske hiše,
- cerkev Marije Device Lavretanske v Trenti: izvedba dvojne drenaže okrog stavbe in zaščita temeljev pred talno vlago,
- cerkev sv. Janeza Krstnika v Ribčevem Lazu: restavriranje poslikave na pročelju v lopi, dokumentiranje, čiščenje in lokalno retuširanje gotških poslikav,
- Pocarjeva domačija v Zgornji Radovni: strokovni ogledi in analize objektov ter priprava poročil o stanju ter priporočil za sanacijo (ZVKDS, BF, Zavod za sanacije in rekonstrukcije objektov), izvedba rednih vzdrževalnih del, priprava načrta upravljanja (osnutek načrta upravljanja kulturnega spomenika),

- hiša z mlinom in žaga v Stari Fužini: menjava vodnega kolesa ter rekonstrukcija sifona.

B2.6 Nadaljevanje sistematičnega raziskovanja na območju narodnega parka in izvajanje predhodnih arheoloških terenskih pregledov, sond in raziskav na potencialnih arheoloških lokacijah na območjih načrtovanih posegov v prostor

- priprava usmeritev za varstvo novih arheoloških lokalitet v strokovne podlage za spremembe in dopolnitve prostorskih aktov in opredelitev kulturnovarstvenih pogojev za posege v prostor na teh lokalitetah,
- izvedena je bila delna ureditev in prezentacija arheološkega najdišča Planja na Voglu,
- izvajanje arheoloških raziskav na planinah Zaslav, Leskovca pod Krnom in Razor ter v Spodnjih Bohinjskih gorah,
- izvajanje arheoloških raziskav z namenom pregleda slabo znanih najdišč (topografija in izkop poskusnih sond),
- Trenta – Zaselek pri Cerkvi: ob cerkvi Marije Device Lavretanske (EŠD 17650 in EŠD 4012): opravljena je bila geofizikalna raziskava v okviru predhodnih arheoloških raziskav nekdanjih fužin,
- izvedba arheoloških raziskav lokacij z namenom določitve arheološkega potenciala: Murnova glava, Krn Grad.
- izvajanje arheoloških raziskav – testni izkopi: Zadnji Vogel – Poljanca, Dedno Polje – Vodene rupe, Bošinka,
- arheološke raziskave Inštituta za arheologijo ZRC SAZU:
  - območja Krstenice, Kvadre in Vodene rupe, območja Pod Šijo na Voglu, območja pod Štapcami in Zlatih vod pod Viševnikom,
  - območja Tolminskega Migovca in pod Škrbino, pod Zelenim vrhom, na Srenjskem prevalu pod Viševnikom, na Gladki Grivi pod Jalovcem, območja Rodice, Dednega polja in Zgornje Ovčarije,
  - območji Pod Razorci nad planino Zapotok in Staro utro na Rutarski Trenti.

B3 OHRANJANJE KULTURNE KRAJINE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Vzpostavljeno je bilo spremljanje stanja posameznih dediščinskih krajin, predvsem planin. V pripravi so strokovne podlage, ki obsegajo nabor prvin – gradnikov kulturne krajine ter usmeritve za njihovo ohranjanje in vzdrževanje. Izvajanje operativnega cilja je z manjšim odstopanjem potekalo skladno z načrtom.

Kazalniki

1. Delež območja, v katerem so opredeljene značilne ustvarjene prvine krajine: ciljna vrednost: 50 %; vrednost 2020: 40 %

B3.1 Ozaveščanje in izobraževanje lokalnih prebivalcev o pomenu in načinih ohranjanja dediščinskih kulturnih in zgodovinskih krajin

- priprava vsebin o dediščinskih in zgodovinskih krajinah v predstavitvenem gradivu za načrtovano čezmejno MaB območje in v članku za časopis Skupnosti šol biosfernega območja,
- sodelovanje z Občino Bohinj, ZVKDS in predstavniki krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše glede načrtovanih ureditev na Koprivniku – ureditev trga, sirarne, premestitev ceste mimo cerkve, postavitve mlina ...,
- priprava gradiva za prijavo na razpis projekta: »*Pregled tipologije, coniranja in ozaveščanja o ohranjanju in vzdrževanju kozolcev*«.
- izobraževalna ekskurzija v okviru programa *Dnevov evropske kulturne dediščine* (Dolina Tolminke),
- uvodni posvet o suhozidni gradnji v alpskem prostoru; predavanje ter terenski ogled suhozidne gradnje v alpskem prostoru (v sklopu *Dnevov kulturne dediščine 2020*),
- sodelovanje z Občino Bohinj, ZVKDS in predstavniki krajevne skupnosti Stara Fužina – Studor glede načrtovanih ureditev javnih površin v Stari Fužini in Studorju.

B3.2 Zagotavljanje ohranjanja značilnih naravnih in ustvarjenih prvin v kmetijski kulturni krajini

- sodelovanje v delovni skupini za pripravo programskega dokumenta – strategije *Razvoj Bohinjskih planin: Strateški koncept trajnostnega razvoja planin v Občini Bohinj* (nosilec Občina Bohinj, 2018),
- določitev prvin, pomembnih za prepoznavnost kulturnih krajin (grajeni, reliefni in vegetacijski členi krajinske zgradbe) – integralni del priprave krajinske tipologije (v povezavi z A9.1 in C7.3),
- določitev ustvarjenih prvin v odprtem prostoru (ograje, miri, kašte, apnenice, znamenja ...), pomembnih za prepoznavnost kulturnih krajin,
- priprava izhodišč usmeritev oz. pravil ravnanja in priporočil za varstvo, ohranjanje in vzdrževanje kakovostnih krajinskih prvin,
- vključevanje značilnosti in posebnosti ter prvin kmetijske kulturne krajine v strokovne podlage za pripravo naravovarstvenih in kulturnovarstvenih smernic,
- priprava strokovnih podlag (zbiranje in pregled gradiv, terenski ogledi, popisi, usmeritve za ohranjanje in vzdrževanje) za potrebe ohranjanja in vzdrževanja suhozidne gradnje.

B4 OHRANJANJE PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Izvedenih je bilo več razstav s področja etnologije in likovne umetnosti. Pri pripravi in izvedbi razstav smo sodelovali z lokalnimi skupnostmi, inštitucijami s področja kulturne dediščine in likovnimi ustvarjalci. Zbirke premične kulturne dediščine v informacijskih mestih JZ TNP so bile redno vzdrževane. Informacijska mesta TNP so v širšem prostoru in med različnimi deležniki prepoznana kot lokalna središča za ohranjanje in ozaveščanje o pomenu premične kulturne dediščine. Z izvedenimi aktivnostmi je bil načrtovan operativni cilj, opredeljen v NU TNP, presežen.

Kazalniki

1. Število izvedenih razstav s področja premične kulturne dediščine: ciljna vrednost: 6 razstav; vrednost 2020: izvedeno 16 dogodkov

B4.1 Vključevanje predmetov premične kulturne dediščine v ozaveščevalne programe ter skrb za zbirki premične kulturne dediščine znotraj informacijskih mest

- evidentiranje na terenu, zbiranje urejanje premične dediščine (območje TNP v občinah Tolmin, Kobarid in Bovec),
- evidentiranje na terenu, zbiranje urejanje premične dediščine (območje TNP v občini Bohinj),
- redno konservatorsko čiščenje in vzdrževanje Oplenove hiše in razstavnih eksponatov,
- redno konservatorsko čiščenje in vzdrževanje predmetov v Planšarskem muzeju,
- Pocarjeva domačija: vključevanje v izobraževalne in ozaveščevalne programe, inventura muzejske zbirke ter dogovor o inventarizaciji po standardih muzejske stroke z Gornjesavskim muzejem, priprava osnutka načrta upravljanja Pocarjeve domačije, zagotavljanje primernih razmer za hranjenje zbirke (spremljanje stanja objektov in strokovne analize, izvedba rednih vzdrževalnih del),
- izvedeno redno vzdrževanje premične kulturne dediščine na informacijskih mestih TNP (Pocarjeva domačija v Zgornji Radovni, Dom Trenta – Trentarski muzej, Triglavska roža Bled in Center TNP Bohinj v Stari Fužini),
- vključevanje ogleda Rogarjeve žage venecijanke Na Logu v Trenti v okviru vodenj po Poti tehnične dediščine,
- popotresna obnova stanovanjske stavbe na Turarjevi domačiji v Trenti.

B4.2 Sodelovanje s kulturnimi ustvarjalci pri pripravi razstav in drugih ozaveščevalnih programov in vzpostavitve galerijske dejavnosti

V prostorih posameznih informacijskih mest so bile izvedene lastne in gostujoče razstave z likovnega, etnološkega, arheološkega, fotografskega področja s spremljajočimi predavanji in programom. Prav tako so se izvajali posamezni tečaji tradicionalnega znanja.

Na področju ohranjanja premične kulturne dediščine so bile izvedene razstave s področja etnologije in likovne umetnosti. Pri pripravi in izvedbi razstav smo sodelovali z lokalnimi skupnostmi in inštitucijami s področja kulturne dediščine.

B5 OHRANJANJE NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Nadaljevanje vzpostavljenega sodelovanja z nosilci tradicionalnih znanj na območju narodnega parka. Delavnice smo izvajali na parkovnih mestih, osrednja stična točka je bil Center TNP Bohinj (blagovna znamka Bohinjsko). Najbolj pogoste ciljne skupine so bile zaključene šolske skupine, družine in zainteresirani posamezniki. V sodelovanju s partnerskimi inštitucijami (RAGOR) smo izvajali delavnice, tečaje, predavanja in izobraževanja na temo nesnovne kulturne dediščine. Z izvedenimi aktivnostmi je bil načrtovani operativni cilj, opredeljen v NU TNP, presežen.

Kazalniki

1. Število izvedenih delavnic tradicionalnega znanja/premične in nesnovne kulturne dediščine za različne ciljne skupine (osnovnošolske skupine, izobraževalne delavnice, sezonske aktivnosti, tradicionalne prireditve) na informacijskih mestih narodnega parka in/ali na terenu (v soorganizaciji z nosilci nesnovne kulturne dediščine): ciljna vrednost: 175 delavnic; vrednost 2020: 209 izvedenih delavnic

B5.1 Spodbujanje nosilcev k ohranjanju nesnovne dediščine ter sodelovanje pri dejavnostih za ohranjanje in prenašanje oblik tradicionalnih znanj

- izvedeni tečaji in delavnice tradicionalnega znanja (rokodelstvo, ročna dela – šivanje, vezenje, kvačkanje, pletenje košar, izdelava velikonočnih butaric, kulinarika, sirarska delavnica, kuhanje žgancev, ličkanje koruze, rofkanje turšce in izdelava piščalk iz vrbe, obdelava lesa, kmečka opravila v zimskem času, lutkarska delavnica ...),
- izobraževalne delavnice za šolske skupine (npr. spoznavanje kulturne dediščine) in konservatorske delavnice,
- oživljanje izročila (otepanje, ljudsko pripovedništvo, pripovedovalski večeri mitov in legend, gostovanje folklornih otroških skupin, stare otroške ljudske igre),
- tematska vodenja: Soška pot z venecijanko in kulturno krajino, Planinsko pašništvo, vodenje po vaškem središču Stara Fužina, vodenje ob suhozidih na območju Bohinjske Bele,
- lutkovni predstavi *Krivopetnice* in *Zlatorog* na Pocarjevi domačiji,
- srečanje *Ledinska imena v Stari Fužini in pod Studorom* (v sodelovanju z RAGOR-jem) v Centru TNP Bohinj,
- etnološki večeri (npr. alpsko pašništvo v dolini Trente, rezijanska kultura),
- predpremiere dokumentarne oddaje o gorenjskem narečju (RTV Slovenija),
- študijski krožek (v sodelovanju z LUJ) *Kako so včasih živeli v Bohinju?*,
- projekcije etnografskih filmov (v sodelovanju s SAZU),
- priprava, organizacija in sodelovanje pri dogodkih v okviru *Dnevov evropske kulturne dediščine*,
- sodelovanje na Kravjem balu z otroškimi delavnicami (pastirske igre),
- soorganizacija tradicionalnih prireditev npr. *Trentarski senjem*.

B5.2 Raziskovanje nesnovne dediščine v narodnem parku ter izobraževanje, ozaveščanje, popularizacija in promocija nesnovne dediščine med obiskovalci in v širši javnosti

- raziskava mlečnih planin na Tolminskem (Tolminski muzej v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem),
- izdelovanje vodovodnih lesenih cevi v Tolminu (*Dnevi evropske kulturne dediščine*),
- pregled/proučevanje arhivskega gradiva in preostale dokumentacije oz. virov kot pomoč investitorju za obnovo in ponovni zagon žage venecijanke – Krbulnik (Vas na Skali) in Soča (Mlinar),
- priprava prijave na razpis za LAS – projekt »*Pregled tipologije, coniranja in ohranjanja kozolcev*«,
- inventarizacija pašnih planin Zgornjega Posočja za pripravo vpisa »*Planinska paša in predelava mleka*« v Register nesnovne kulturne dediščine (ZVKDS - OE Nova Gorica),
- vpis enot z nosilci v TNP v Register nesnovne kulturne dediščine: *skodlarstvo, piparstvo, planinska paša in predelava mleka, slamokrovstvo, raba hišnih imen*,

- igre na star način – veliki otroški dogodki v Infocentru na Bledu in v Slovenskem planinskem muzeju (*Dnevi evropske kulturne dediščine*).

C1 OHRANJANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN KMETIJSKE KRAJINE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Glavni namen operativnega cilja je bil ohranjanje kmetijskih zemljišč v rabi v obsegu kot je bil ob začetku izvajanja NU TNP. Aktivnosti so bile usmerjene v krepitev sodelovanja s pristojnimi institucijami (MKGP, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije). Objavljeni so bili tudi razpisi, kjer so pripravljavci upoštevali določbe 10. in 11. člena ZTNP-1 glede razvojnih usmeritev. JZTNP je spremljal izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike v okviru Programa razvoja podeželja 2014-2020 (PRP 2014-2020). Poudarek je bil na svetovanju zainteresiranim posameznikom, društvom in skupnostim pri prijavi na razpise. Vzpostavljeno je bilo sodelovanje pri skupnih projektih lokalnih akcijskih skupin (LAS) ter izvajanju ukrepov na podlagi uredbe CLLD. Izvedene so bile čistilne akcije ter oskrba nedostopnih planin. Izvajanje poteka skladno z opredelitvami v NU TNP. Odstopanja pri deležu zemljišč, ki so vključena v ukrepe kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil (KOPOP), so posledica spremenjenih pogojev za vstopanje v to vrsto ukrepov na področju planinskega pašništva.

Kazalniki:

1. Površina vseh zemljišč s kmetijsko rabo po dejanski rabi: ciljna vrednost 2020: 8.938 ha; vrednost 2020: 8.209 ha
2. Obseg kmetijskih zemljišč v uporabi: ciljna vrednost: ciljna vrednost: 3.528; vrednost 2016: 3.674 ha; vrednost 2020: 3.916 ha
3. Delež zemljišč v aktivni kmetijski rabi, na katerih se izvaja ekološko kmetovanje: ciljna vrednost: 15%; vrednost 2016: 10,2 %; vrednost 2020: 12%
4. Delež zemljišč v območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), ki so ključna v ukrepe kmetijsko-okoljskih plačil: ciljna vrednost: 65,5%; vrednost 2016: 65,5 %; vrednost 2020: 42 % (do odstopanja prihaja zaradi spremembe pogojev KOPOP ukrepov planinska paša in planinska paša s pastirjem)
5. Število objavljenih razpisov, pri katerih se je upošteval ZTNP-1: vrednost 2020: 17
6. Število odobrenih vlog z območja parkovnih občin: ciljna vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 44

C1.1 Dejavnost vloga pri izvajanju ukrepov kmetijske politike za obdobje 2014-2020 na podlagi sprejetih določb ZTNP-1

Program razvoja podeželja 2014-2020

V okviru objavljenih razpisov MKGP iz PRP 2014-2020 so bile odobrene vloge, ki se nanašajo na območje parkovnih lokalnih skupnosti na podukrepu:

- P3.1: *Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti*: Na skupno 5 objavljenih javnih razpisih so bile odobrene 4 vloge.
- 4.2: *Podpora za naložbe v predelavo in trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov*: Na skupno 6 objavljenih javnih razpisih so bile odobrene 4 vloge.
- 4.3: *Podpora za naložbe v infrastrukturo povezano z razvojem kmetijstva in gozdarstva* (operacija – gradnja gozdnih cest in vlak): Na skupno 4 objavljenih javnih razpisih je bilo odobrenih 9 vlog.
- 8.6 *Podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov*: Na skupno 7 objavljenih javnih razpisih je bilo odobrenih 27 vlog.

Razpisi so upoštevali šesti odstavek 11. člena ZTNP-1 s pripisom dodatnih točk, v višini 10 % od najvišjega možnega števila točk.

Strategija lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD)

V letu 2016 sta bila z odločbami MKGP potrjeni LAS Dolina Soče in LAS Gorenjska Košarica, ki delujeta na območju narodnega parka. Oba sta pridobila dodatnih 15 % finančnih sredstev glede na finančni okvir sklada EKSRP, ki je določen v strategiji lokalnega razvoja (SLR). Skupna vrednost dodatnih sredstev iz sklada EKSRP za izvajanje operacij na območju narodnega parka je znašala 601.647 EUR. Oba LAS-a glede na potrebe in oddane vloge na javni poziv LAS, lahko za izvedbo operacij na območju narodnega parka namenita tudi več sredstev, in sicer ima:

- LAS Gorenjska košarica v okviru podukrepa 19.2 *Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja*, ki ga vodi skupnost na območju TNP, potrjenih 5 projektov.
- LAS Dolina Soče iz podukrepa 19.2 *Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja*, ki ga vodi skupnost na območju TNP potrjenih 6 projektov.

Pri pripravi obeh strategij so bili ob sodelovanju JZ TNP in celotnega podpornega okolja podeželja ter parkovnih občin, upoštevani tudi cilji, ki jih zasleduje NU TNP.

Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine (LAS)

V okviru podukrepa 19.3 *Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine* se na območju TNP izvaja skupni projekt LAS z naslovom »Približajmo UNESCO biosferna območja prebivalcem«. LAS Dolina Soče ima v okviru projekta odobrenih 47.894 EUR, od tega izplačana 1. faza projekta v višini 19.385 EUR; LAS Gorenjska košarica pa ima v okviru projekta odobrenih 85.044 EUR, do konca leta 2020 še ni bilo izplačil.

C1.2 Spodbujanje kmetov k vključevanju v ukrepe KOPOP in ekološko kmetovanje

Na celotnem območju parkovnih lokalnih skupnosti (PLS) je opazen trend povečevanja števila vključenih kmetij v ukrepe KOPOP kakor tudi skupnega obsega izvajanja ukrepov. V letu 2020 je bilo v ukrep:

- *Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje*, vključenih 79 KMG s 634 GVŽ z območja parkovnih občin.
- *Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija*, je bilo vključenih 11 KMG na 12 ha površin na območju parkovnih občin.
- *Ekološko kmetovanje (EK)* je bilo vključenih 182 KMG na 2.750 ha zemljišč na območju parkovnih občin.

Aktivnosti Mreže za podeželje

JZ TNP sodeluje tudi z Mrežo za podeželje, ki spodbuja vključevanje kmetov v ukrepe kmetijsko-okoljska-podnebnih plačil (KOPOP) in ekološko kmetovanje (EK). Poleg splošnega informiranja in ozaveščanja javnosti o ukrepih PRP 2014-2020 je *Mreža za podeželje* pripravila tiskana in spletna gradiva za promocijo ukrepov KOPOP in EK ter pomoč kmetom za izvajanje omenjenih ukrepov (npr. *Vstop kmetov v KOPOP in EK, Program aktivnosti KOPOP in EK, obvestilo Aktivnosti in dolžnosti pri izvajanju ukrepa KOPOP in EK*). Za namen ozaveščanja in promocijske aktivnosti spodbujanje vključevanja kmetov v ukrepe KOPOP in ekološko kmetovanje je bilo iz sredstev *Mreže za podeželje* (tehnična pomoč PRP 2014-2020) na ravni celotne Slovenije v 2018 izplačano 3.070 EUR in v 2019 pa 13.811 EUR.

MKGP in ARSKTRP sta ob podpori *Mreže za podeželje* izvedli usposabljanje o KOPOP ukrepih in njihovem izvajanju, v elektronskih in tiskanih medijih so bile objavljene številne vsebine o ukrepih KOPOP, EK, OMD in DŽ. Informiranje je potekalo tudi na sejnih, izdane pa so bile tudi različne publikacije in zgibanke.

C1.3 Spodbujanje pridelave in predelave osnovnih kmetijskih surovin in lesa ter vstopanje kmetij v sheme kakovosti (zaščiteni izdelki, FSC, znak kakovosti narodnega parka ...)

Na področju predelave osnovnih kmetijskih surovin in shem kakovosti so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- storitve svetovanja glede priraje in predelave osnovnih kmetijskih surovin,

Podpora kmetijskim gospodarstvom na podlagi nalog in sredstev, opredeljenih z določbami 56. člena ZTNP-1:

Podpora kmetijskim gospodarstvom ter priprava in izvedba razpisa. Sofinanciranih je bilo 10 različnih kmetijskih gospodarstev v letih 2018-2020 v višini 64.572 EUR.

C1.4 Ohranjanje in razvijanje planinskega pašništva kot oblike tradicionalne rabe kmetijskih zemljišč in vzdrževanje za narodni park značilne krajine

Z namenom ohranjanja in razvijanja planinskega pašništva so izvedene naslednje aktivnosti:

- storitve svetovanja glede:
  - izvajanja osnovne kmetijske dejavnosti na planinah,
  - izvajanja dopolnilnih dejavnosti na planinah,
  - sprememb veljavne zakonodaje iz področja planinskega pašništva,
  - izvajanja ukrepov skupne kmetijske politike in Programa razvoja podeželja.
- KOPOP ukrepi na področju planinskega pašništva:
  - V ukrep paša po čredinkah (KRA_CRED) je bilo v letu 2020 vključenih 15 KMG na 664 ha. V petletnem obdobju je bilo za ukrep KRA_CRED na območju parkovnih občin izplačano 200.692 EUR,
  - V ukrep planinska paša s pastirjem (KRA_PAST) je bilo v letu 2020 vključenih 36 KMG na 1.882 ha. V petletnem obdobju je bilo za ukrep KRA_PAST na območju parkovnih občin izplačano 949.745 EUR.
- pripravljene in izvedene razpisi in sofinanciranje projektov na podlagi 56. člena ZTNP-1:
  - Na razpis se je uspešno prijavilo 7 različnih pašnih ali agrarnih skupnosti, ki gospodarijo s planinskimi pašniki na območju parka, na katerih se opravlja tudi predelava mleka.

C2 USKLAJEN RAZVOJ TRAJNOSTNEGA TURIZMA

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti so bile usmerjene v krepitev sodelovanja s pristojnimi institucijami (MGRT, Slovenska turistična organizacija, Skupnost Julijske Alpe). Objavljeni so bili tudi razpisi, kjer so pripravljavci upoštevali določbe 10. in 11. člena ZTNP-1 glede razvojnih usmeritev. Izdelane so strateške smernice za Biosferno območje Julijske Alpe (*Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije*) in za Čezmejno ekoregijo Julijske Alpe, izvedene številne izobraževalne aktivnosti, prijavljeni različni EU/CLLD projekti s področja usmerjanja obiska, povezovanje na področju izobraževalnih/vodniških aktivnosti in predvsem vzpostavljene sinergije na področju upravljanja informacijskih središč/informacijskih pultov na informacijskih mestih TNP. V našete aktivnosti so bili vključeni deležniki s področja turizma. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z opredelitvami v NU TNP.

Kazalniki:

1. Število prijavljenih in izvajanih projektov, ki jih vodi Skupnost Julijske Alpe: ciljna vrednost: 5; vrednost 2020: 6
2. Število soupravljenih informacijskih pultov: ciljna vrednost: 6; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 5
3. Število skupno izdanih sezonskih publikacij: ciljna vrednost: 3; vrednost 2016: 1; vrednost 2020: 3
4. Število izvedenih dogodkov čezmejne ekoregije Julijske Alpe: ciljna vrednost: 5; vrednost 2016: 4; vrednost 2020: 4

C2.1 Priprava smernic za razvoj trajnostnega turizma in spodbujanje njihove uporabe

Smernice z naslovom »Razvojni načrt biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije« so bile pripravljene v okviru izvajanja programa UNESCO MaB 2016. Načrt je bil pripravljen v sodelovanju s podpornim okoljem v področja turizma (LTO-ji s celotnega območja Julijskih Alp), usklajen z MOP in MGRT ter potrjen s strani vseh županov parkovnih občin. Razvojni načrt je bil zaradi izredne rasti turističnih prihodov in nočitev v letu 2020 noveliran. V obdobju 2018 in 2020 so bile v sodelovanju z regionalnima razvojnim agencijama (PRC in RAGOR) izvedene projektne aktivnosti, zasnovane v razvojnem načrtu, in prednostno namenjene vzpostavitvi Pohodniške poti Juliana/Juliana Trail in nadgradnji trajnostne mobilnosti v lokalnih skupnostih.

C2.2 Razvijanje trajnostnega turizma in kakovostne nadgradnje treh nosilnih turističnih produktov narodnega parka (zeleni turizem, kulturna dediščina in identiteta narodnega parka, aktivnosti v naravi)

Objave javnih razpisov MGRT, pri katerih so bile upoštewane določbe ZTNP-1:

- javni razpis za spodbujanje razvoja novih in inovativnih produktov turističnega gospodarstva,
- javni razpis za spodbujanje razvoja integralnih turističnih produktov,
- javni razpis za spodbujanje uvajanja okoljskih znakov za turistične nastanitve je bil izveden v letih 2018 in 2019. Poslovni subjekti z območja TNP so v letu 2018 prejeli 13.670,90 EUR in v letu 2019 31.400,00 EUR, skupno v obeh letih 45.070,90 EUR nepovratnih sredstev iz naslova javnega razpisa za pokritje stroškov uvedbe okoljskega znaka in za promocijo.
- javni razpis za spodbujanje razvoja integralnih turističnih produktov (dodelitev dodatnih točk v sklopu meril). V sklopu zadevnega razpisa so bili odobreni projekti, ki se izvajajo na območju narodnega parka in sicer:
  - »Feel no Limits« v višini 54.103 EUR,
  - »Razvoj inovativnega turističnega produkta Tematski izleti z e-kolesi« v višini 171.430 EUR,
  - »Visoko nad vsakdanom« v višini 199.900 EUR,
  - »E-bike Tour Bled – spoznavanje tradicije in znamenitosti z e-kolesom« v višini 197.680 EUR.

- javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji 2018-2019 (dodelitev dodatnih točk v sklopu meril). V okviru zadevnega razpisa je bilo odobreno sofinanciranje vodilnim turističnim destinacijam na območju TNP (Bled, Bohinj, Kranjska Gora, Dolina Soče) v skupni višini 346.500 EUR v letih 2018-2019 in 351.938 EUR v letih 2020-2021.

Aktivnosti v povezavi razvoja trajnostno naravnanih turističnih produktov in usmerjanja obiska na območju TNP in Biosfernem območju Julijske Alpe

Izvajali so se projekti razpisov LAS v sodelovanju JZ TNP, regionalnih razvojnih agencij ter LTO-jev v okviru delovanja skupnosti Julijske Alpe. Projekti so bili pripravljene na podlagi *Razvojnega načrta Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije*.

Pripravljene in na razpise prijavljene projekti, ki so se izvajali v obdobju 2018-2020:

- »Smer TNP« (Gorenjska),
- »Zelene rešitve«,
- »Tematske poti v Dolini Soče«,
- »Pot Julijske Alpe/JA Trail«,
- »Interpretacija naravne in kulturne dediščine v dolini Soče kot popestritev turistične ponudbe – INTERKULT«,
- »Približajmo UNESCO biosferna območja prebivalcem« (LAS Gorenjska košarica, LAS Dolina Soče),
- »ZELENE REŠITVE« (prenova vaškega jedra v Stari Fužini),
- »LOKALP – Alpska konvencija.

Priprava izhodišč za sistematično spremljanje obiska na območju TNP:

- izvedena raziskava »Turistični obisk biosfernega območja Julijske Alpe«, ki je bila predstavljena na več strokovnih srečanjih v Sloveniji in v tujini. Povzetek objavljen v znanstvenem časopisu JZ TNP Acta Triglavensia.

Aktivnosti komunikacije in promocije

- priprava in izdaja sezonskih časopisov *Triglavski narodni park/Triglav National Park* v sodelovanju z deležniki s področja turizma (letna in zimska edicija),
- sodelovanje z naravovarstvenimi vsebinami v tiskanih in digitalnih edicijah Skupnosti Julijske Alpe.

C2.3 Okrepitev sodelovanja z vsemi lokalnimi turističnimi organizacijami in ponudniki, ki delujejo na območju Julijskih Alp

Soupravljanje informacijskih pultov JZ TNP in LTO-jev v informacijskih centrih TNP in Turistično-informacijskih centrih

- Center TNP Bohinj, Triglavsko roža Bled, Slovenski planinski muzej Mojstrana in Zelena hiša TIC Kobarid.

Organizacija in izvedba strokovnih srečanj, delavnic, posvetov, izobraževanj

- strokovna srečanja za predstavnike turističnega gospodarstva,
- izobraževalna vodenja za turistične delavce z Biosfernega območja Julijske Alpe na informacijskih mestih,
- predstavitve gorskega vodništva na informacijskih mestih JZ TNP,
- strokovne ekskurzije,
- čezmejni forum Transboundary ekoregija Julijske Alpe,
- seminarji na temo gorskega vodništva,
- nadgradnja in sodelovanje pri izvedbi tečaja za pridobitev licence turistični vodnik Julijske Alpe /Triglavski narodni park.

C3 RAZVOJ PODJETNIŠTVA IN SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti so bile usmerjene v krepitev sodelovanja s pristojnimi institucijami (MGRT) .. V poročevalskem obdobju je bil dokončno vpeljan znak kakovosti TNP. Objavljeni so bili tudi razpisi, kjer so pripravljavci upoštevali določbe 10. in 11. člena ZTNP-1 glede razvojnih usmeritev. Zainteresiranim posameznikom in institucijam je JZ TNP podajal informacije in pomoč v povezavi z izpolnjevanjem pogojev, vezanih na ZTNP-1. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z načrtovanimi aktivnostmi, opredeljenimi v NU TNP.

Kazalniki

1. Število objavljenih razpisov z upoštevanjem določb ZTNP-1: vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 11
2. Število nosilcev in uporabnikov ZKTNP: ciljna vrednost: 15; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 15

C3.1 Podpiranje podjetniških projektov, ki prispevajo k ustvarjanju delovnih mest, dvigu dodane vrednosti na zaposlenega in aktivni politiki zaposlovanja, namenjanje posebne pozornosti projektom trajnostne rabe naravnih virov in spodbujanju razvoja novih poslovnih modelov

Aktivnosti v okviru objavljenih razpisov MGRT na področju regionalnega razvoja

- javni razpis za ekonomsko poslovno infrastrukturo 2016-2017,
- javni razpis za ekonomsko poslovno infrastrukturo 2017-2018,
- javni razpis za dodeljevanje posojil kmetijskim in gozdarskim projektom (Slovenski regionalni razvojni sklad),
- javni razpis za reprogramiranje investicijskih posojil v prirejo mleka – v letu 2016,
- javni razpis za sofinanciranje operacij ekonomsko-poslovne infrastrukture,
- javni razpis spodbude za rast podjetij na področju lesa v letu 2017,
- javni razpis »Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0«,
- javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018 (socialno podjetništvo).
- javni razpis »Turistične kapacitete na obmejnih problemskih območjih 2018«. Na podlagi omenjenega javnega razpisa je bilo v letu 2019 skupaj sofinanciranih 9 operacij v skupni vrednosti 1.331.444,68 EUR subvencije. Operacije so se izvajale tudi na območju parkovnih lokalnih skupnosti TNP,
- v skladu z 32. členom Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014-2020 (Uredba CLLD) javne pozive objavljajo lokalne akcijske skupine (LAS) ter izvajajo postopke za izbor operacij. Za operacijo »Ozelenitev degradiranih območij v urbanih naseljih« je partnerica Občina Bled v letu 2019 prejela nepovratna sredstva v višini 34.770,14 EUR. Navedena operacija je bila prijavljena na 1. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja za Las Gorenjska košarica za programsko obdobje 2014-2020,
- v letih 2016-2018 sta bila objavljena dva javna razpisa za sofinanciranje komunalne opremljenosti Ekonomsko poslovnih con. Sredstva so bila namenjena izključno občinam za ureditev javne infrastrukture poslovnih con. S tem ukrepom je bilo občinam omogočeno, da so svoje poslovne cone bodisi v celoti zapolnile, bodisi širile in vanje vključile čim večje število novih MSP. V obeh razpisih so prednost pred drugimi prijavitelji imele občine na območju TNP, saj so operacije tega območja imele možnost dodatnih 10 točk v primeru, da je del občine prijaviteljica na območju Triglavskega narodnega parka, kot je to določeno v ZTNP-1. Na oba razpisa se je iz regij (Goriška, Gorenjska) prijavila le Občina Ajdovščina, ki pa ni na območju narodnega parka.

MGRT spodbuja tudi predelavo lesa. V obravnavanem obdobju sta bila sofinancirana dva projekta v občinah Bled in Bohinj. Prvemu so bila odobrena nepovratna sredstva v višini 315.000 EUR, drugemu pa ugoden kredit v višini 1,6 mio EUR. Izvajale so se tudi promocijske aktivnosti z namenom dviga

ozaveščanja javnosti o pozitivnih učinkih rabe lesa in spodbujanja lesno-predelovalne panoge, kar pozitivno vpliva tudi na razvoj območja TNP.

Projekt »LENA – Lokalno gospodarstvo in varstvo narave v Podonavju«

Pridobitev podatkov lokalnih skupnosti na Gorenjskem o projektih, ki spodbujajo razvoja zelenega gospodarstva (nosilec BSC Kranj).

C3.2 Razvoj in uveljavitev znaka kakovosti narodnega parka

Vzpostavljen je bil certifikacijski sistem znaka kakovosti Triglavskega narodnega parka (ZKTNP). Namen vzpostavitve in delovanja certifikacijskega sistema ZKTNP v splošnem je označevanje območja, objektov, izdelkov, blaga in storitev ter dejavnosti ter pomeni oznako območja izvora in kakovosti prehranskih izdelkov, izdelkov domače in umetne obrti, gostinsko-turističnih in drugih javnih ter zasebnih storitev na območju občin Triglavskega narodnega parka in/ali Biosfernega območja Julijske Alpe. ZKTNP zagotavlja podporo izvajanju različnim aktivnostim na območju narodnega parka, ki so v skladu s cilji parka ter izpolnjevanje nadstandardnih zahtev s področij varstva okolja, ohranjanja narave in biotske raznovrstnosti ter ohranjanja kulturne dediščine. Izdelkom in storitvam zagotavlja večjo prepoznavnost.

Namen podeljevanja ZKTNP je tudi povezovanje obstoječih certifikacijskih sistemov na področju varstva okolja, ohranjanja narave, kakovosti, geografskega porekla in trajnostnega razvoja, ki so v skladu s cilji parka in zagotavljajo izdelkom in storitvam ter dejavnostim višjo kakovost.

V letu 2020 je bil pripravljen in izveden projekt podpore nosilcem ZKTNP (izobraževanje nosilcev ZKTNP, komunikacijske aktivnosti, izdelava digitalnega izobraževalnega materiala, nadgradnja spletne strani, priprava materialov, označitev prostorov, ozaveščanje in promocija, nabava promocijskih izdelkov, izmenjava dobre prakse ...).

C4 KAKOVOSTNEJŠA DOSTOPNOST JAVNIH SLUŽB

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti so bile usmerjene v krepitev sodelovanja s pristojnimi institucijami (MZ, MDDSZ, MIZŠ) JZ TNP je sodeloval pri izvajanju aktivnostih, ki so opredeljene v NU TNP, in sicer predvsem pri spremljanju novih ali sprememb in dopolnitev obstoječih predpisov s tega področja ter pri izvedbi programov. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno sektorskimi programskimi dokumenti.

Kazalniki

1. Število oblikovanih in/ali izvedenih programov ali projektov: ciljna vrednost: 5; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 5

C4.1 Uvajanje dolgoročnih sistemskih rešitev v veljavno zakonodajo na področju vzgoje, izobraževanja, socialnega varstva, zdravstva in drugih javnih služb, ki bodo omogočale nadstandardno izvajanje le-teh

Po posameznih področjih so bile izvedene naslednje aktivnosti:

Ministrstvo za zdravstvo (MZ)

- širitev dejavnosti – zagotavljanje programa ortodontske dejavnosti v Bovcu 05. tima,
- krepitev službe nujne medicinske pomoči (NMP),
- podpora razvoju – razpis za sofinanciranje programov NMP:
  - v letu 2018: sofinanciranje vozila urgentnega zdravnika,
  - v letu 2019: sofinanciranje nujnega reševalnega vozila,
- ustanovitev centra za duševno zdravje odraslih (OZG Gorenjska),
- širitev patronažne službe Zdravstvenega doma (ZD) Tolmin,
- priprava celovite rešitve za zdravniško oskrbo v času turizma: predlog za:
  - uvedbo turistične ambulante Bovec uvrstitev ZD Tolmin na seznam strateške točke za izvajanje NMP – satelitski urgentni center (SUC) – uvedba triaže v SUC,
- ambulantna kardiološka rehabilitacija (Splošna bolnišnica Jesenice),
- priprava projekta za sofinanciranje vzletno-pristajalnega mesta za helikoptersko NMP v Zgornjem Posočju,
- sodelovanje z lokalno skupnostjo pri prenovi prostorov urgence (SUC).

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ)

- javni razpis za sofinanciranje socialnovarstvenih programov (skladno s šestim odstavkom 11. člena ZTNP-1 dodatne točke za izvajalce s področja TNP),
- sprejem *Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu* (Uradni list RS, št. 54/17, v nadaljevanju: ZSV-H), ki je določil pravno podlago za izvedbo reorganizacije centrov za socialno delo (CSD) – CSD na območju TNP še naprej delujejo kot lokalni centri, ki so postali enote območnega CSD Kranj (CSD Radovljica in Jesenice) in območnega CSD Nova Gorica (CSD Tolmin). Vzpostavljene so tudi krajevne pisarne centrov (CSD Severna Primorska, Enota Idrija v Cerknem, Enota Tolmin: Bovec, Kobarid),
- zagotovljena dostopnost storitev za vse ranljive ciljne skupine (institucionalno varstvo, skupnostne oblike pomoči, družinski pomočnik in storitev oskrbe v drugi družini, osebna asistenca). Pri spremljanju ciljev *Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva* na področju zagotavljanja dostopnosti in dosegljivosti socialnovarstvenih storitev se opaža vsakoletno izboljšanje ponudbe storitev, tudi za območje Triglavskega narodnega parka,
- na MDDSZ je bila ustanovljena posebna projektna skupina za socialno aktivacijo na podlagi javnih razpisov se izvajajo programi socialne aktivacije, ki so na voljo tudi uporabnikom na območju TNP,
- izvaja se institut družinski pomočnik in storitev oskrbe v drugi družini.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)

V zvezi z znižanjem normativov v osnovnih šolah je bil na Sektorju za osnovno šolstvo opravljen sestanek z ravnateljema OŠ Bovec (podružnica Soča) in OŠ Simona Kosa Podbrdo. Ugotovljeno je bilo, da zaradi premajhnega števila učencev sistemska sprememba normativov ni smiselna, in da je situacijo smotrneje reševati v okviru specifik, na podlagi prošelj šol. Za OŠ Bovec in vrtca v Soči oziroma Žagi ni bilo podanih tovrstnih vlog, za OŠ Simona Kosa Podbrdo so bile v šolskem letu 2018/2019 odobrene naslednje specifike:

- sistemizacija dodatnih 10 ur drugega strokovnega delavca v oddelku 1., 2. in 3. razreda,
- sistemizacija dodatnih 12 ur za ločeno poučevanje v kombiniranem oddelku 8. in 9. razreda,
- sistemizacija ur interesnih dejavnosti (zamenjava s pevskim zborom in 4 dodatne sistemizirane ure).

Ocena letnih sredstev, ki jih ministrstvo v ta namen letno namenja, znaša 30.200 EUR.

JZ TNP je izvajal nadstandardne šolske programe na OŠ na območju TNP: sofinanciranje stroškov v povezavi z doseganjem normativov pri kombiniranih oddelkih na osnovnih šolah, skladno s veljavnimi pravilniki.

Izvedeni so bili programi obšolskih dejavnosti v OŠ na območju parkovnih občin preko Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe:

- nadgradnja spletne aplikacije za osnovnošolce o biodiverziteti Triglavska zakladnica za širši krog ranljivih skupin (slepi in slabovidni, dislektiki),
- analiza, evalvacija in uskladitev vsebin Triglavske zakladnice s programi in učnimi načrti za osnovne šole,
- nakup licence za pripravo interaktivnih učnih vsebin na Triglavski zakladnici *iSpring*,
- spodbujanje trajnostnega razvoja,
- lokalna pridelava hrane,
- nakup sadnih drevesnih vrst,
- spodbujanje izobraževanja o krožnem gospodarstvu (analiza šol za potrebe prehoda v delovanje brez plastičnih artiklov za enkratno uporabo in priprava učnih gradiv),
- priprava in izvedba letnega časopisa Skupnosti šol BOJA) (v povezavi z E2.2).

C4.2 podpiranje ranljivih skupin (mladi, starejši, otroci, brezposelni ...) in socialnega podjetništva, povečevanje družbene vključenosti

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ)

- zagotovljena dostopnost storitev za vse ranljive ciljne skupine (institucionalno varstvo, skupnostne oblike pomoči, družinski pomočnik in storitev oskrbe v drugi družini),
- vzpostavitev koordinatorjev po CSD,
- razpisani programi socialne aktivacije, ki so na voljo tudi uporabnikom na območju TNP.

C5 UREJANJE KOMUNALNE IN TELEKOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti so bile usmerjene v krepitev sodelovanja s pristojnimi institucijami (gospodarske javne službe s področja komunalne in telekomunikacijske infrastrukture) Delovanje JZ TNP je bilo usmerjeno v spodbujanje in krepitev izvajanja aktivnosti, ki prispevajo k celovitemu urejanju za lokalno raven nujne gospodarske javne infrastrukture – s poudarkom na okoljski infrastrukturi. PLS so del svojih proračunskih sredstev namenjale kakovostni oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju odpadnih voda. JZ TNP je v sodelovanju s PZS spodbujal upravljavce planinskih koč k izboljšanju delovanja obstoječih MKČN. Posamezni operaterji mobilnih omrežij so izboljšali pokritost z mobilnim signalom in širokopasovnim omrežjem. Izvajanje operativnega cilja, v delu, ki je v pristojnosti upravljavca narodnega parka, je potekalo skladno z NU TNP.

Kazalniki

1. Število naselij brez dostopa do širokopasovnega omrežja: ciljna vrednost: 3; vrednost 2016: 5; vrednost 2020: 5
2. Število MKČN na planinskih kočah, pri katerih so upravljavci izboljšali delovanje: ciljna vrednost: 5; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 6

C5.1 Celovita ureditev okoljske infrastrukture na območjih poselitve v narodnem parku (vodooskrba, odvajanje in čiščenje odpadnih voda)

V letu 2016 so se izvajale aktivnosti priprave t.i. *Celovitega medregionalnega projekta TNP* (sestanki, zbiranje in obdelava podatkov gospodarskih javnih služb, pristojnih za oskrbo s pitno vodo in odvajanje odpadnih voda), ki pa kasneje ni šel v končno pripravo in izvedbo.

V okviru aktivnosti Direktorata za vode in investicije (MOP) je bil pripravljen sistem za izvajanje *Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020*, s poudarkom na Prednostni naložbi: 6.2: *Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal* ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem Natura 2000 in zelenimi infrastrukturami.

JZ TNP je sofinanciral izvedbo znanstvene raziskave dela napajalnega zaledja vodnega vira Ovčje jame v dolini reke Radovne, ki jo je za zagotavljanje kakovosti pitne vode iz zajetja Ovčja jama financirala Infrastruktura Bled d.o.o. (izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v občini Gorje). Raziskava je obsegala izvedbo sledilnega poskusa na območju Pernikov. V okviru rednih nalog je upravljavec narodnega parka sodeloval s pristojnimi službami glede konkretnih posegov v prostor, ki ogrožajo vire pitne vode, prav tako pa tudi v upravnih postopkih glede načrtovanja rešitev za varovanje virov pitne vode.

C5.2 Celovita okoljsko-energetsko ureditev infrastrukture in saniranje posameznih objektov in skupin objektov v narodnem parku, ki so zunaj območij poselitev, zajetih v operativnem programu, skladno s celovitim konceptom infrastrukturnega opremljanja in urejanja: vodooskrba, odvajanje in čiščenje odpadnih voda s sistemom malih komunalnih čistilnih naprav, energetska oskrba in sanacija, celovito ravnanje z odpadki

V povezavi z nalogo A5.4 so bile izvedene aktivnosti svetovanja posameznim planinskim društvom glede upravljanja planinskih koč, predvsem glede načina odvajanja odpadnih voda s planinskih koč in energetske sanacije planinskih koč (sodelovanje z različnimi strokovnimi inštitucijami).

C5.3 Podpiranje urejanja širokopasovne infrastrukture in mobilnega omrežja na območju belih lis znotraj narodnega parka, prednostno v naseljih

Še vedno obstajajo bele lise, ker kljub posameznim razpisom (za razvoj podeželja) ni izraženega (tržnega) interesa operaterjev za nadgradnjo širokopasovnega mobilnega omrežja na območju poselitve v narodnem parku.

Dogradila so je mreža posameznih baznih postaj.

C5.4 Promoviranje »nizkoogljičnega narodnega parka«, prilagojenega na podnebne spremembe: spodbujanje aktivnosti in demonstracijskih projektov, ki prispevajo k zmanjšanju izpustov CO₂ in prilagajanju na podnebne spremembe (npr. nadomeščanje neobnovljivih virov energije, predvsem fosilnih goriv, z obnovljivimi viri energije ...)

JZ TNP je v sodelovanju z naravnim parkom Julijsko Predgorje junija 2017 (v okviru letnega srečanja EUROPARC čezmejnih območij v Trenti) organiziral mednarodni posvet o omilitvenih ukrepih in prilagoditvah na podnebne spremembe. Preverjale so se možnosti sodelovanja pri prijavih projektnih predlogov, ki se vsebinsko navezujejo na problematiko podnebnih sprememb.

Kupljena so bila električna vozila za JZ TNP. Rešitve projekta »Parkiraj in doživi« so prispevale k spodbujanju mehke mobilnosti in zmanjšanju obremenjenosti z vplivi motornega prometa (emisijski izpusti).

V tem obdobju so bili objavljeni razpisi za občine (za nakup e-vozil za prevoz potnikov, za naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije, zamenjavo starih kurilnih naprav z novimi kurilnimi napravami na lesno biomaso, nakup ali predelavo okolju prijaznejših vozil za cestni promet. V letih od 2018 do 2020 je bilo na javnem razpisu MGRT *Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju* na območju parkovnih občin odobreno 15 projektov za sofinanciranje energetske sanacije nastanitvenih objektov (v skupni vrednosti 1.600.789 EUR). V okviru obravnave prostorskih posegov se je spodbujalo energetske in okoljske sanacije objektov.

S sredstvi Sklada za podnebne spremembe so se izvajale naloge za prilagajanje podnebnim spremembam: vzpostavljene so bile polnilnice za električna vozila (7), kupljene so bile prenosne polnilnice za električna vozila (5), izvedba ukrepov ozaveščanja o invazivnih tujerodnih vrstah (posvet, delavnici in predavanja), spremljanju njihove razširjenosti, pripravi in izvajanju ukrepov zgodnjega odkritja in hitrega odziva ter izvajanju ukrepov za obvladovanje močno razširjenih vrst. Pozornost je bila namenjena tudi izvedbi delne odstranitve vnesenih rib v jezero na Planini Pri jezeru.

Pripravljena je bila dokumentacija za (kasneje potrjena) projekta, ki sta ciljno usmerjena:

- k ozaveščanju, poglobljanju znanja mlajših generacij na področju prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb (s poudarkom na ohranjanju biotske raznovrstnosti in pomenu zavarovanega območja, v povezavi s trajnostnim razvojem) – projektni predlog »Skupaj za Alpe«,
- h konkretnemu reševanju umirjanja prometa v alpskih dolinah (soočanje problematike podnebnih sprememb in trajnostne mobilnosti): v dolini Tolminke in ob Bohinjskem jezeru do Ukanca) – projektni predlog »LOKALP«.

Z objavljenimi razpisi se seznanja lokalne skupnosti in ostale deležnike na območju narodnega parka.

C6 UREJANJE PROMETNE INFRASTRUKTURE IN TRAJNOSTNA MOBILNOST

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Aktivnosti so bile usmerjene v krepitev sodelovanja s pristojnimi institucijami (MzI-DRSI in DRI, parkovne občine, regionalne razvojne agencije, ZGS) pri pripravi programov umirjanja prometa ter operativnih ukrepov za izboljšanje urejenosti prometnic in prometne varnosti. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi v NU TNP.

Kazalniki:

1. Število izvedenih projektov na temo trajnostne mobilnosti in umirjanja prometa: ciljna vrednost: 3; vrednost 2016: 1; vrednost 2020: 3
2. Število občin, kjer so bili vzpostavljeni shuttle (Hop on-Hop off) prevozi v podporo trajnostni mobilnosti: ciljna vrednost: 5; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 5

C6.1 Zagotavljanje varne cestne infrastrukture do naselij s stalno poselitvijo v narodnem parku

Ukrepi na državnih cestah se financirajo iz državnega proračuna proračunskega porabnika DRSI. Zakon o cestah določa sofinanciranje določenih elementov državne ceste v naseljih (pločniki, cestna razsvetljava ...) s strani občine. Ukrepi na občinskih cestah se financirajo iz proračunov občin, dolžina občinskih cest se upošteva pri določitvi višine sredstev iz državnega proračuna v okviru sistema financiranja občin. Zakon o cestah dodatnega sofinanciranja ukrepov na občinskih cestah ne določa, zato ni možna kakršnakoli drugačna obravnava cestne infrastrukture v TNP s strani MzI.

V obdobju od 2016 do 2020 so bile na državnih cestah na območju narodnega parka izvedene posodobitve, obnove in rekonstrukcije vozišč na 14 odsekih in rekonstrukcija treh mostov. Na občinski cestni infrastrukturi so bile izvedene rekonstrukcije in obnove cestnih odsekov (cesta Zatoľmin-Čadrg, Zatoľmin-Polog in dostopna pot do Javorce; dostopne poti do podkrnskih planin, v Bavšici, Soča-Lepena, Soča-Mišja vas z mostom v Črešnjici, Kršovec-Jablenca) ter ureditev parkirišč (pred Tolminskimi koriti, pri Izviru Soče).

Izdelana je bila projektna dokumentacija za posamezne odseke cest in ureditve ob cestah (Predel-Bovec, Krnica-Mrzli Studenec, Mojstrana-Vrata), prav tako se pripravlja program za urejanje cestne infrastrukture (cestni odseki Erika-Vršič in Vršič-Trenta, parkirišče in počivališče Stari Tamar ob Ruski cesti, parkirišče v Zg. Radovni, Mrzli Studenec-Rudno polje, Srednja vas-Bohinjska Češnjica in pešpot Bohinjsko jezero-Stara Fužina).

V fazi projektiranja so posamezni odseki cest (Soča-Lepena, Mišja vas-Log) in ureditev parkirišč (v Zadnjici, Zadnji Trenti, v Lepeni pri Velikih koritih Soče, pred Klužami).

C6.2 Uresničevanje načrtov urejanja in umirjanja prometa v narodnem parku in izvajanje demonstracijskih projektov trajnostne mobilnosti

V poročevalskem obdobju so bila izvedena svetovanja ter podane usmeritve glede:

- celostne prometne strategije Občine Tolmin,
- celostne prometne strategije Občine Bled,
- vzpostavitev ustrežnejšega prometnega režima (umirjanje prometa) na Ruski oz. vršiški cesti,
- umirjanja prometa v dolini Vrata,
- umirjanja prometa na cestah RT 907/1101 Krnica-Zg. Radovna, RT 908/1383 Mojstrana-Vrata in RT 902/1019 Strmec-Mangrtsko sedlo.

JZTNP je v sodelovanju s partnerji izvajal projekt »Parkiraj in doživi naravo«.

Izdelan je bil akcijski načrt urejanja prometa v Bohinju, ki načrtuje vzpostavljene treh linij brezplačnih shuttle prevozov ter urejen sistem parkirišč v povezavi z območjem jezerske sklede. Vzpostavljen tudi sistem »Kartica gost Bohinja«.

V občinah Kobarid in Tolmin, Kranjska gora in Bled so bili vzpostavljeni tudi Hop on-Hop off prevozi.

Sodelovanje pri pripravi programov umirjanja prometa na ravni PLS: Priprava projektne dokumentacije za:

- ureditev parkirišč v dolini Zadnjice ter ob trdnjavi Kluže (Občina Bovec),
- ureditev avtobusnih postajališč na državnih cestah Kranjska Gora-Vršič-Bovec in Predel-Bovec (DRSI),
- obvestilne table o urejanju prometa v dolini Vrata (Občina Kranjska Gora),
- izdelava DIIP za izvedbo naložb in ukrepov za umirjanje prometa v dolini Vrata (v sodelovanju z Občino Kranjska Gora),
- uvajanje občasnih javnih prevozov na območju Bohinja (Občina Bohinj).

Sodelovanje pri izdelavi strokovnih podlag, projektnih rešitev, oblikovanju prometnih režimov za prometno obremenjene ceste (v poletni sezoni) v narodnem parku (umirjanje prometa):

- sodelovanje v delovni skupini DRSI za pripravo ukrepov umirjanja prometa na državnih cestah v narodnem parku,
- usklajevalni sestanki in usmeritve pri pripravi prometnega režima na Ruski oz. vršiški in mangrtski cesti ter v Radovni,
- sestanki s Policijo in Agencijo RS za varnost prometa,
- posredovanje pobud za umirjanje (omejevanje) prometa na Pokljuki (zgornji plato), skledi Bohinjskega jezera, vršiški (Ruski) cesti, v Vratih in dolini Tolminke,
- pripravljena in izdana publikacija v podporo trajnostni mobilnosti,
- priprava predloga za optimizacijo javnih avtobusnih linij (DRSI).

Priprava in izvedba demonstracijskih aktivnosti umirjanja prometa na prometno najbolj obremenjenih delih TNP):

- v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (usklajevalni sestanki, usmeritve, soglasja, organizacija) izvedeni promocijski dnevi umirjanja prometa na območju Vrat (avgust 2018) ter na območjih Ukanca, mangrtske ceste in doline Vrata (v juliju in avgustu 2019), na območju Tolminskih korit in doline Tolminke (v juliju in avgustu 2020),
- uvedba javnega prevoza na mangrtski cesti (vikendi v juliju in avgustu 2020).

C7 KREPITEV RAZVOJNEGA IN PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA V NARODNEM PARKU

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem petletnem obdobju je JZ TNP sodeloval pri izdelavi strokovnih podlag in mnenj v postopku priprave sprememb in dopolnitev obstoječih prostorskih občinskih aktov (OPN), v katerih je bila pozornost namenjena opredelitvi skladne namenske rabe prostora (preveritev možnosti širitve poselitve) in ustrezni organizaciji v prostoru, upoštevanju značilnosti poselitvenih vzorcev, umeščanja stavb in lokalne stavbne tipologije. Na letni ravni je bilo obravnavanih 200 do 235 zahtevkov za gradnje in prostorske ureditve. Pri usmerjanju posegov v prostor je bil dan poudarek svetovanju v različnih fazah načrtovanja in izvedbe. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi v NU TNP.

Kazalniki

1. Število izdelanih strokovnih podlag (z dopolnitvami) in mnenj k prostorskim aktom: ciljna vrednost: 3/leto; vrednost 2016: 2; vrednost 2017: 3; vrednost 2018: 3; vrednost 2019: 2; vrednost 2020: 5 (skupaj 15)
2. Število pripravljenih mnenj k posegom v prostor: ciljna vrednost: 180-200/leto; vrednost 2016: 227; vrednost 2017: 221; vrednost 2018: 198; vrednost 2019: 219; vrednost 2020: 237
3. Število izdelanih analiz stanja izjemnih krajin: ciljna vrednost: 10; vrednost 2020: 7

C7.1 Povečevanje vključenosti javnega zavoda v lokalne, regionalne in nacionalne procese razvojnega in prostorskega načrtovanja, še zlasti pri pripravi novih razvojnih politik

JZ TNP je aktivno sodeloval s PLS, regionalnimi razvojnimi agencijami, ministrstvi ter drugimi strokovnimi institucijami v povezavi z vključevanjem varstvenih in razvojnih usmeritev za posamezne dejavnosti (upoštevanje določb ZTNP-1 in NU TNP) v razvojne strateške, programske, prostorske in sektorske načrte.

Na podlagi navodil MOP in *Uredbe o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku* je bil pripravljen *Akcijski načrt za sofinanciranje občinskih projektov* na podlagi 10. in 11. člena ZTNP-1 za leto 2020 v višini 1 MIO EUR.

C7.2 Kakovostna nadgradnja prostorskega načrtovanja in projektiranja objektov z večjim poudarkom na upoštevanju značilnih krajinskih in poselitvenih vzorcev, oblikovne podobe vaških naselij, krajevnih stavbnih značilnosti, namenske rabe zemljišč, varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in sanaciji razvrednotenih območij

- sodelovanje pri pripravi smernic in mnenj v postopkih priprave sprememb OPN posameznih parkovnih lokalnih skupnosti,
- izdelava državne karte ogroženosti (z oceno ogroženosti za regijo in občine), ki zajema tudi območje občin v narodnem parku (nosilec Uprava RS za zaščito in reševanje – izpostavi Kranj in Nova Gorica),
- dopolnitev ocene ogroženosti ob jedrski in radiološki nesreči v RS ter ocena ogroženosti zaradi nesreče zrakoplova. Razredi oziroma stopnje ogroženosti občin znotraj narodnega parka se z ažuriranimi ocenama niso spremenili,
- priprava strokovnih mnenj h gradnjam in k drugim prostorskim ureditvam v postopku izdaje naravovarstvenih in kulturnovarstvenih mnenj in soglasij,
- pomoč in svetovanje lastnikom, investitorjem, pooblaščenecem, projektantom ... pri načrtovanju objektov (vključno s pripravo usmeritev in/ali predhodnih mnenj),
- analiza naselbinskih vzorcev in stavbnih tipov ter priprava smernic za oblikovanje objektov: priprava strokovnih podlag za stavbno tipologijo narodnega parka s funkcionalnim zaledjem (občine Bohinj, Gorje in Kobarid),
- priprava *Tipologije bohinjskih planin* ter usmeritve za vzdrževanje in obnovo planšarskih objektov (izdaja priročnika).

C7.3 Zagotovitev varstva, ohranjanja in vzdrževanja izjemnih krajin in krajinskih območij nacionalne prepoznavnosti (ohranjanje krajinske zgradbe, tradicionalne rabe zemljišč, poselitvenih vzorcev, kakovostne podobe naselij in izstopajočih arhitekturnih členov)

- CRP projekt: *Nadgradnja metodologije določanja območij nacionalne prepoznavnosti krajine* (izvajalec BF – Oddelek za krajinsko arhitekturo): sodelovanje pri pripravi študije za podrobnejšo obravnavo območij nacionalne prepoznavnosti v državnem strateškem prostorskem aktu in opredelitvi pravil za urejanje prostora na teh območjih (za območje narodnega parka) (v povezavi z A9.1 in B3.2),
- priprava strokovnih podlag o izjemnih krajinah v narodnem parku (pregled stanja, inventarizacija, predlog izjemnih krajin in delno vrednotenje),
- preučevanje in vzdrževanje suhozidne gradnje v Bohinju (in posoškem delu TNP) – v povezavi z nalogo B3.1.

C7.4 Podpiranje pobud krajevnih skupnosti, vasi, zaselkov (vaških skupnosti) za prenove vasi, krepitev njihove identitete, uveljavljanje posebnosti in ohranjanje avtentične podobe (celostna obnova vasi)

V poročevalskem obdobju so bile izvedene aktivnosti svetovanja glede prijav na razpise iz Programa razvoja podeželja, urejanja vaških jeder ter drugih potreb različnih krajevnih skupnosti. Sodelovali smo z zainteresiranimi LAS, PLS pri oblikovanju in pripravi različnih razvojnih idejnih rešitev ureditve javnih prostorov (npr. Stara Fužina, Koprivnik, Gorjuše, Soča).

C7.5 V povezavi z izvajanjem neposrednega nadzora v naravi nad posegi v prostor zagotoviti učinkovit inšpekcijski nadzor in pravočasno ukrepanje ob nedovoljenih posegih (še posebej tistih, ki lahko ogrožajo ali razvrednotijo nepremično kulturno dediščino)

V poročevalskem obdobju so bile izvedene aktivnosti svetovanja in usmerjanja investitorjev o posegih in gradnjah na območju narodnega parka. Naravovarstvena služba je izvajala neposreden nadzor v naravi nad posegi v prostor. Pri zahtevnejših posegih so se v času izvajanja del opravljali terenski ogledi z namenom spremljanja stanja zavarovanega območja. Z različnimi inšpekcijskimi službami je bilo opravljenih več sestankov in skupnih terenskih ogledov z namenom učinkovitejšega nadzora gradenj v narodnem parku.

JZ TNP na podlagi *Gradbenega zakona*, ki je bil uveljavljen 1. 6. 2018, sodeluje v postopkih upravnih enot v postopkih legalizacije oz. izdaje dovoljenja za objekte daljšega obstoja, tako da je v tem obdobju na zaprosilo upravnih enot pripravil 104 mnenja.

D1 MREŽA INFORMACIJSKIH MEST

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju so informacijska mesta nemoteno delovala. Izrazitega porasta dogodkov in obiskovalcev informacijskih mest ni bilo zaznati. Skupno število obiskovalcev na informacijskih mestih TNP je znašalo v poročevalskem obdobju več kot 700.000. V letu 2020 je bil zaradi posledic COVID-19 in sprejetih ukrepov obisk v informacijskih mestih bistveno nižji, prav tako pa je bil v manjšem obsegu izveden program dogodkov. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z NU TNP, odstopanja so zabeležena v letu 2020 zaradi posledic epidemije COVID-19. Hkrati je opazen trend stagnacije oziroma upadanja obiskovalcev info središč zaradi vedno večje razpoložljivosti informacij na spletu. Zagotavljanja informacij preko spleta je ena izmed prednostnih nalog Informacijsko izobraževalne službe.

Kazalniki

1. Število obiskovalcev Informacijsko izobraževalnega središča Dom Trenta: ciljna vrednost: 30.000; vrednost 2016: cca. 12.000; vrednost 2020: 12.781
2. Število obiskovalcev Centra TNP Bohinj: ciljna vrednost: 25.000; vrednost 2016: 0; vrednost 2020: 8.304
3. Število obiskovalcev Infocentra Triglavska roža Bled: ciljna vrednost: 30.000; vrednost 2016: 10.000; vrednost 2020: 12.153
4. Število obiskovalcev v Pocarjevi domačiji: ciljna vrednost: 2.000; vrednost 2016: 1.500; vrednost 2020: 30
5. Število obiskovalcev točke v Zeleni hiši v Kobaridu: ciljna vrednost: 3.000; vrednost 2016 NP; vrednost 2020: 6.622
6. Število obiskovalcev točke v Slovenskem planinskem muzeju: ciljna vrednost: 30.000; vrednost 2016: 15.000; vrednost 2020: 10.561
7. Število obiskovalcev na vseh informacijskih mestih v upravljanju JZ TNP: ciljna vrednost: 120.000; vrednost 2016: NP; vrednost 2020: 33.268
8. Število obiskovalcev na vseh informacijskih mestih TNP: ciljna vrednost: 70.000; vrednost 2020: 50.451
9. Število informacijskih mest TNP: ciljna vrednost: 7; vrednost 2016: 3; vrednost 2020: 6

D1.1 Zagotovitev delovanja Informacijskega središča Dom Trenta

Informacijsko središče TNP Dom Trenta je v poročevalskem obdobju beležilo nemoteno delovanje in konstantno naraščanje števila obiskovalcev. Center je odprt skladno z delovnim časom. V obdobjih prenavljanja posameznih odsekov in objektov (mostov) na cesti čez Vršič in s tem omejevanja prevoznosti avtobusov je število šolskih in drugih organiziranih skupin padalo. Podobna situacija je bila v letu 2020 zaradi epidemije COVID-19. Vsi objekti (Dom Trenta, Hiša trentarskih vodnikov in Hiša Trenta) in njihova okolica so bili redno vzdrževani. Zaradi posledic ujme oktobra 2018 sta bila prenovljena poda v dveh apartmajih v Domu Trenta.

V obdobju 2016-2020 je bilo v centru izvedeno 688 dogodkov v organizaciji JZ TNP in drugih inštitucij. V tem obdobju je center obiskalo 113.273 obiskovalcev. Postavljene so bile razstave v okviru JZ TNP in v soorganizaciji lokalnih društev, deležnikov Biosfernega območja Julijske Alpe, Naravnega parka Julijsko predgorje in širše.

D1.2 Zagotovitev delovanja Centra TNP Bohinj

Center TNP Bohinj je v letih 2016-2020 nemoteno deloval, zaradi zaprtja ceste in prenove vaškega jedra v Stari Fužini (center je bil zaradi gradbišča občasno nedostopen, skozi celoten čas gradnje (eno leto) pa neoznačen) pa je število obiskovalcev iz leta 2018 na 2019 rahlo upadlo. Na manjši obisk v letu 2020 je vplivala epidemija COVID-19. Od aprila 2017 dalje je informacijski pult upravljan v sodelovanju s

Turizmom Bohinj, kar je potekalo konstruktivno in uspešno ter predstavlja dodano vrednost pri delovanju centra in doseganju ciljev. V centru deluje svetovalna pisarna JZ TNP (strokovna služba, projektni sodelavci). Center je odprt vsak dan z izjemo določenih dela prostih dni.

Objekta z okolico sta bila redno vzdrževana. Okolica centra je bila v letu 2017 nadgrajena z didaktičnimi igrali s področja biotske raznovrstnosti in opremljena z informacijskimi tablamami TNP.

V obdobju 2016-2020 je bilo v centru izvedeno 1.129 dogodkov v organizaciji JZ TNP in drugih inštitucij. V tem obdobju je center obiskalo 64.126 obiskovalcev. Postavljene so bile razstave v okviru JZ TNP in v organizaciji deležnikov z območja občine Bohinj in širše (Biosferno območje Julijske Alpe).

Delovanje Centra TNP Bohinj v sodelovanju z lokalnimi deležniki s področja turizma zasleduje tudi cilje lokalnih strategij s področja razvoja turizma (*Strategija razvoja in trženja destinacije Bohinj 2012-2016*).

D1.3 Zagotovitev delovanja Infocentra Triglavsko roža Bled

Infocenter Triglavsko roža Bled v poročevalskem obdobju beleži nemoteno delovanje. Center je odprt vsak dan v letu. Informacijski pult je upravljan v sodelovanju s Turizmom Bled. Objekt je v skladu s finančnimi zmožnostmi redno vzdrževan.

V obdobju 2016-2020 je bilo v centru izvedenih 407 dogodkov v organizaciji JZ TNP in drugih inštitucij. V tem obdobju je center obiskalo 168.984 obiskovalcev. Postavljene so bile razstave v okviru JZ TNP in v organizaciji deležnikov z Biosfernega območja Julijske Alpe ter širše.

D1.4 Zagotovitev delovanja Pocarjeve domačije

Pocarjeva domačija v Zgornji Radovni je kulturni spomenik državnega pomena in eno izmed informacijskih mest TNP. Kompleks vsebuje objekte in eksponate, ki so po dogovoru pregledani v sodelovanju z ZVKDS – OE Kranj in Gornjesavskim muzejem Jesenice (GMJ) oziroma z drugimi ustreznimi strokovnimi institucijami. JZ TNP skozi pedagoške aktivnosti na Pocarjevi domačiji promovira, ozavešča in izobražuje o pomenu nepremične, premične in nesnovne kulturne dediščine različne ciljne skupine, prednostno šolske skupine v okviru izobraževalnih delavnic za osnovne šole. Pocarjeva domačija je kot informacijska točka redno obratovala v poletnih mesecih (julij, avgust) ob vikendih (sobota in nedelja). Hkrati je glede na povpraševanje in po naročilu odprta za zaključene skupine. V okviru rednega programa dogodkov in prireditev predstavlja prizorišče, ki je prednostno namenjeno domačinom z območja Radovne, Mojstrane, Dovjega in Krnice/Gorij.

V poročevalskem obdobju so se na objektih domačije izvajala redna vzdrževalna dela, v letu 2019 pa smo poleg rednih vzdrževalnih del izvedli v sodelovanju z GMJ popis zbirke Pocarjeve domačije, naročili sistemsko analizo mehanskih lastnosti lesa na gospodarskem poslopju in na podlagi pripravljene analize BF izvedli delno odstranitev desk na dvojnem stropu govejega hleva in namestitvev prezračevalnih lin na vratih govejega hleva. V letu 2020 je bil pripravljen elaborat za sanacijo vlage v hiši v sodelovanju z Zavodom za sanacijo in rekonstrukcijo objektov, nameščeni so bili novi merilniki vlage, za preureditev parkirišča pa je bila izdelana projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Objekt je v poročevalskem obdobju obiskalo 3.447 obiskovalcev, večinoma v sklopu zaključenih skupin oz. skupin po naročilu.

D1.5 Zagotovitev delovanja informacijske točke v Zeleni hiši Kobarid in sodelovanja z muzejem oziroma parkovno lokalno skupnostjo

JZ TNP v sodelovanju z LTO Sotočje (do leta 2017) oz. Turizmom Dolina Soče upravlja informacijsko točko TNP Zelena hiša v Kobaridu.

V letih 2016 in 2017 je bila v sodelovanju z občino Kobarid izvedena prenova informacijske točke v okviru projekta EGP »Parkiraj in doživi naravo!«. V poročevalskem obdobju je JZ TNP sofinanciral izvajanje informacijske dejavnosti na info točki, ki je redno oskrbovana z gradivi TNP. V poletnih sezonah se je v dogovoru s Turizmom Dolina Soče izvajal program tedenskih organiziranih/razpisnih vodenj v Tolminskih koritih in drugih vodenih aktivnosti. V poročevalskem obdobju je JZ TNP pripravil

14 kulturno/strokovnih dogodkov (240-letnica prvega pristopa na Triglav, Divjina Rusije, Dinaridi, odprtje različnih razstav, izobraževalni seminarji za turistično gospodarstvo ...).

V letih 2016-2020 se je programov, ki jih je na info točki izvajal JZ TNP, udeležilo skupaj 292 ljudi.

D1.6 Zagotovitev delovanja informacijske točke v Slovenskem planinskem muzeju (SPM) v Mojstrani in sodelovanja z muzejem oziroma parkovno lokalno skupnostjo.

JZ TNP v sodelovanju s Slovenskim planinskim muzejem upravlja info točko TNP Slovenski planinski muzej. V letu 2016 je bila izvedena prenova informacijske točke, vzpostavljena je bila info točka trajnostne mobilnosti. Informacijska točka je redno oskrbovana z gradivi TNP.

V poročevalskem- obdobju je JZ TNP sofinanciral izvajanje informacijske dejavnosti na info točki (v obliki sofinanciranja študentskih ur). V teh letih je JZ TNP pripravil 13 kulturno/strokovnih dogodkov (pogovorni večeri *Vodni krog TNP, 240-letnica prvega pristopa na Triglav*, Dinaridi; odprtje različnih razstav, izobraževalni seminarji za turistično gospodarstvo ...).

V okviru informacijske točke so potekali razpisani poletni programi tedenskih organiziranih vodenj po Poti Triglavске Bistrice in drugih vodenih aktivnosti v dogovoru s Slovenskim planinskim muzejem.

V letih 2016-2020 je bilo na programih, ki jih na informacijski točki izvaja JZ TNP, skupno 1.512 udeležencev. Informacijsko točko je v poročevalskem obdobju obiskalo 258.819 ljudi.

D1.7 Vzdrževanje obstoječe in vzpostavitev nove informacijske točke pri zainteresiranih deležnikih in povezovanje dela javnega zavoda z aktivnostmi posameznih nosilcev

V poročevalskem obdobju so bile obstoječe informacijske točke vzdrževane in oskrbovane s tiskovinami TNP. V poročevalskem obdobju je JZ TNP izvajal predsezonsko izobraževanje za informatorje na informacijskih mestih Biosfernega območja Julijske Alpe in druge deležnike s področja turizma. V sodelovanju z njimi so bili pripravljene in izvedeni turistični programi, kjer upravljavec narodnega parka sodeluje kot usmerjevalec in/ali izvajalec, prednostno na parkovnih tematskih poteh.

D1.8 Vzpostavitev informacijske postaje v Zatoľminu, v objektu Lokarjev skedenj pri Tolminskih koritih

V Informacijski postaji Lokarjev skedenj v poročevalskem obdobju ni bilo izvedenih aktivnosti.

D2 PARKOVNA INFRASTRUKTURA

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju je bilo izvedenih več kot 80 menjav in novih postavitev parkovne infrastrukture v lasti JZ TNP in deležnikov (prednostno PLS in LTO). V letu 2019 je bila odprta *Pohodniška pot Juliana*. JZ TNP je sodeloval pri pripravi *Pravilnika o označevanju zavarovanih območij, naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000 (Uradni list RS, št. 145/21)* in pripravi priročnika o izvajanju Pravilnika. Pripravil je tudi katalog CGP parkovne infrastrukture TNP. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi z NU TNP.

Kazalniki

1. Delež urejenih in vzdrževanih parkovnih poti in infrastrukture: ciljna vrednost: 80 %; vrednost 2016: 70%; vrednost 2020: 85% (v lasti JZ TNP in lokalnih skupnosti)
2. Število lokalnih skupnosti, v katerih je infrastruktura usklajena s podobo/smernicami TNP: na območju vseh PLS investitorji za potrebe informiranja o naravnih vrednotah in vsebinah območja TNP uporabljajo grafično podobo TNP (100%).

D2.1 Vzdrževanje in posodabljanje infrastrukture na terenu, s katero upravlja javni zavod

V poročevalskem obdobju so bila izvedena nujna vzdrževalna dela na parkovni infrastrukturi TNP. Vzpostavljena je bila prostorska baza podatkov o objektih parkovne infrastrukture TNP (več kot 600 objektov v lasti JZ TNP), ki se redno ažurira in nadgrajuje. V sodelovanju s partnerji je bilo zamenjanih več kot 100 objektov parkovne infrastrukture v okviru projektov CLLD in nejavnih virov financiranja javne službe, in sicer na naslednjih območjih: mangrtska cesta, dolina Koritnice, Log pod Mangrtom, Možnica, Bavšica, Soška pot, Trenta, Zadnjica, Šupca, Vršič, Stari Tamar, Mala Pišnica, Martuljek, dolina Vrata, Bohinjsko jezero, Stara Fužina, Mostnica in Voje, Vogar, Blato, Gorjuše, Goreljek, planina Kuhinja, planina Razor, Radovna, Poključka soteska, Peričnik ... Hkrati je osrednje vodilo zmanjševanje skupnega števila objektov parkovne infrastrukture z ustrezno racionalizacijo in združevanjem informacij na parkovni infrastrukturi.

Osnovni namen informacijske infrastrukture v lasti JZ TNP je informirati obiskovalce na izhodiščih. V sodelovanju z deležniki s področja turizma pa posamezne parkovne poti opremiti z ustreznimi informacijami.

Skladno s pravnimi podlagami so bila pridobljena ustrezna soglasja strokovnih inštitucij. V postopke pridobivanja soglasij so bili prednostno vključeni tudi lastniki zemljišč, tako pravne kot fizične osebe.

Za potrebe vzdrževanja parkovne infrastrukture je bil pripravljen protokol, prav tako je vzpostavljeno ažurno spremljanje zbirnika prostorskih podatkov o parkovni infrastrukturi.

V letu 2020 so bila opravljena obsežnejša vzdrževalna dela na Soški poti. Predvsem na mestih, ki so zelo obremenjena z obiskovalci.

D2.2 Ureditev parkovne poti v koritih Mostnice (na Vojah), vzpostavitev nove poti v Pologu in sodelovanje z deležniki pri vzpostavitvi novih poti

Parkovne poti predstavljajo pomembno vlogo tako z vidika usmerjanja obiskovanja kot krepitev turistične ponudbe v v TNP. Parkovne poti na območju TNP so bile v poročevalskem obdobju vzdrževane in nadgrajene s strani upravljavcev (Soška pot, Korita Mostnice, Pot Triglavске Bistrice, Tolminska korita, dolina Tamar, informacijske table ob mangrtski cesti, pohodniška pot Alpe-Jadran/AAT ...). V okviru priprave projektov CLLD so bile izvedene usklajevalne aktivnosti z deležniki, ki urejajo parkovne poti na območju Tolminskih korit, korit Mostnice, Triglavске Bistrice, Loga pod Mangrtom, Koritnice, Mangrtskega sedla in drugih manjših (točkovnih) lokacij. Prenove oz. nadgradnje parkovnih poti so v sodelovanju s PLS načrtovane na vseh omenjenih lokacijah.

Potekali so pogovori z Občino Kranjska Gora (in ZGS) o usmerjanju obiskovanja območja Male Pišnice (naravni spomenik in gozdni rezervat).

Leta 2019 je bila po zahtevnem usklajevanju in umeščanju urejena in odprta krožna daljinska Pohodniška pot Juliana, (267 km, ana 16 dnevnih etap), trasirana po obodu Julijskih Alp. Posamezne parkovne poti, prednostno na Pokljuki, se načrtujejo v okviru projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«.

JZ TNP je sodeloval tudi pri vzdrževanju/menjavi/postavitvi informacijskih tabel drugih deležnikov v prostoru (KUD Gozd Martuljek, PD Srednja vas ...).

Zaradi neustreznega stanja sta bila v letu 2020 za obiskovanje urejena dva naravna spomenika državnega pomena (območje slapa Peričnik in Pokljuška soteska) – s prilagoditvijo poteka poti, z razglednimi točkami, varovalnimi ograjami, informacijskimi tablami in usmerjevalnimi oznakami. Na območju slapa Peričnik se je urejalo tudi lastništvo in upravljanje. Ureditvena dela na področju informacijske parkovne infrastrukture so potekala tudi na območju Radovne (vzpostavitev treh informacijskih točk).

D2.3 Prilagoditev posameznih točk in delov parkovnih poti za osebe s posebnimi potrebami

V letu 2016 in 2017 so potekala manjša vzdrževalna dela na območju razgledne ploščadi Šupca in razgledne točke Kugyjev spomenik. V letih 2018-2020 so v sodelovanju z Veleposlaništvom ZDA potekale aktivnosti projekta »*Accessibility for all*«, ki je prednostno namenjen ureditvi opreme za slepe in slabovidne v info središčih TNP ter izobraževanju zaposlenih za delo s slepimi in slabovidnimi. Preverjene so bile možne rešitve dostopnosti slepim in slabovidnim v informacijskih objektih Dom Trenta in Bohinjka v Stari Fužini.

D2.4 Dokončanje smernic (tipologije) za enoten videz parkovne in druge infrastrukture za obiskovanje in spodbujanje njihove uporabe tudi pri drugih uporabnikih prostora

V poročevalskem obdobju so bili izvedeni sestanki z MOP-SON za potrebe usklajevanja celostne grafične podobe parkovne infrastrukture TNP.

D3 USMERJANJE OBISKOVANJA SKLADNO Z VARSTVENIMI CILJI

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju so bila pripravljena izhodišča, na podlagi katerih je bila oblikovana tudi metodologija sistematičnega spremljanja obiskovanja z namenom načrtovanja aktivnosti za učinkovito usmerjanje obiska v narodnem parku in zagotavljanja skladnosti s prednostnimi cilji zavarovanega območja. Izvedeno je bilo spremljanje obiska na izbranih lokacijah ter evidentiranje pritiskov in groženj na zaradi obiska obremenjenih območjih. Vzpostavljeno je bilo sodelovanje z drugimi organizacijami (redno pridobivanje, zbiranje in urejanje podatkov o obisku). Problematika usmerjanja obiskovanja in različnih rekreacijskih dejavnosti je vsebinsko vključena tudi v različne projekte in v pripravo akcijskega načrta za usmerjanje obiskovanja ter športnih in rekreacijskih dejavnosti. Aktivnosti za doseganje operativnega cilja zaradi kompleksnosti tematike, obsega nalog, nedorečenih pravnih podlag in številnih deležnikov zaostaja za načrtovano časovnico NU TNP.

Kazalniki

1. Priprava projektних nalog za pripravo akcijskih načrtov: ciljna vrednost: 3; vrednost 2020: 3 izdelane projektne naloge
2. Delež (%) poškodovanosti rastlin lepega čoveljca / alpske močine na označenih nahajališčih: ciljna vrednost: pod 10 %; vrednost 2016: 2/0; vrednost 2017: 1/0; vrednost 2018: 0/0; vrednost 2019: 5/NP; vrednost 2020: 2/0
3. Število letno zabeleženih kršitev varstvenega režima na označenih nahajališčih lepega čoveljca / alpske močine; ciljna vrednost: manj kot 2/2; vrednost 2016: 1/0; vrednost 2017: 0/0; vrednost 2018: 0/0; vrednost 2019: 1/NP; vrednost 2020: 0/0
4. Število v prostoru prostorsko opredeljenih mirnih območij za belko: ciljna vrednost: 5; vrednost 2016: 5; vrednost 2020: 9

D3.1 Vzpostavitev monitoringa obiskovanja narodnega parka in analiziranje vplivov, predvsem v prvem in drugem varstvenem območju

V letu 2016 in 2017 so bili zbrani obstoječi statistični podatki s področja obiskovanja Biosfernega območja Julijske Alpe s poudarkom na obiskovanju TNP. Upošteva se sodobna izhodišča s področja spremljanja obiska (okoljska, socialna ... nosilnost okolja) je bila v letu 2016 izvedena javnomnenjska raziskava o obiskovanju TNP.

V letu 2017 je bila kvalitativna raziskava nadgrajena z multiplo analizo. Potekale so priprave na prijavo projektov CLLD, v katerih je ena izmed osrednjih načrtovanih aktivnosti JZ TNP vzpostavitev metodologije za spremljanje obiska z uporabo avtomatskih števcov obiska. Projekt z vsebino spremljanja obiska je načrtovan tako na gorenjskem (s poudarkom na alpskih dolinah) kot na primorskem delu (s poudarkom na visokogorju) narodnega parka.

Kvantitativni in kvalitativni rezultati so bili predstavljeni v raziskavi »*Turistični obisk Biosfernega območja Julijske Alpe*«. V skrajšani obliki je bila raziskava predstavljena na Mednarodnem srečanju raziskovalcev zavarovanih območij v Alpah (Narodni park Visoke Ture, Salzburg 2017).

V letih 2018 in 2019 je na podlagi raziskave »*Turistični obisk Biosfernega območja Julijske Alpe*« potekalo nadaljnje spremljanje obiska z uvedbo avtomatskih števcov obiska. V letu 2018 smo se osredotočili na vstopne točke za ožje območje Triglava in Doline Triglavskih jezer, v letu 2019 pa poleg navedenega območja tudi v alpskih dolinah in v visokogorju Mangrtskega sedla (projekti CLLD). Skupno je bilo v obeh letih nameščenih 30 števcov za spremljanje obiska. Med aktivnosti projektov CLLD je vključena tudi [metodologija spremljanja obiskovanja TNP](#).

V letu 2020 je bila nadgrajena in dokončana metodologija za spremljanje obiska. Na 34 lokacijah se je nadaljevalo spremljanje obiska ter evidentiranje pritiskov in groženj na najbolj obremenjenih oz. ranljivih območjih narodnega parka. Pripravljeno je bilo poročilo z analizo kvalitativnih in kvantitativnih podatkov.

D3.2 Izdelava strokovne podlage za določitev naravnih vrednot in delov parka, ki se lahko uredijo za ogledovanje in obiskovanje ter določitev delov narodnega parka, ki se lahko rabijo. Pripraviti vzorčen primer vzpostavitve koncesijske rabe po 33. členu ZTNP-1.

V letih 2016 in 2017 je bil pripravljen predlog vsebin *Akcijskega načrta za usmerjanje obiskovanja*.

V obdobju 2018-2019 je JZ TNP aktivno sodeloval pri pripravi novelacije ZON-a (predvidene spremembe pravne ureditve področja: splošna in posebna raba naravnih vrednot oz. delov zavarovanega območja). Zaradi znatnega povečanja pritiska obiskovanja na naravne vrednote, predvsem tistih, ki so urejene za namen ogledovanja in obiskovanja (Vintgar, Tolminska korita, Slap Savica, Mostnica), je JZ TNP pripravil predlog metodologije izračuna nosilne zmogljivosti za tovrstne naravne vrednote. V sodelovanju z MOP in ZRSVN je JZ TNP metodologijo testno preizkusil na primeru Vintgarja in Tolminskih korit, za katere je pripravil tudi oceno ogroženosti naravnih vrednot zaradi obiskovanja. V letu 2020 je bil pripravljen metodološki izračun nosilne zmogljivosti za obiskovanje Savice, prav tako pa so bili izvedeni postopki zbiranja potrebnih vhodnih podatkov (izračun časa hoje, razdalje ...) za Martuljske slapove, Mostnico in Bohinjsko jezero.

JZ TNP je sodeloval tudi pri urejanju zatečenega stanja rabe naravnih vrednot, ki se izvaja brez sklenjenih pravno formalnih razmerij z JZ TNP, ki je skladno z ZTNP-1 formalni upravljavec narodnega parka. ter pri določanju kriterijev za določanje višine nadomestila za rabo naravnih vrednot oziroma delov narodnega parka skladno s 149. členom ZTNP-1.

D3.3 Priprava akcijskega načrta za usmerjanje obiskovanja na območju narodnega parka, predvsem za prvo in drugo varstveno območje, in nato izvajanje predvidenih ukrepov

V letih 2016 in 2017 so bila oblikovana osnovna vsebinska izhodišča akcijskega načrta, v letu 2017 je bila izdelana projektna naloga za pripravo akcijskega načrta.

V letih 2018 in 2019 so bile pripravljene strokovne podlage in zasnova *Akcijskega načrta za usmerjanje obiska in športno-rekreacijske dejavnosti* po posameznih področjih in območjih. Akcijski načrt bo na podlagi podatkov o monitoringu današnjega stanja in predvidenih trendih obiska vseboval prednostne in izvedljive ukrepe za (pre)usmerjanje, obvladovanje in upravljanje obiska, prometa in rekreacijskih dejavnosti, s katerimi bo v naslednjih zmanjšan pritisk in vpliv na naravo, okolje in lokalno prebivalstvo (socialni vidik). Akcijski načrt bo sonaravno usmerjen, s prioriteto na okoljskem področju; socialni in ekonomski procesi so predvideni, spremljani in usklajeni z deležniki in prednostno usmerjeni na manj ranljiva območja (izven visokogorskih območij, upoštevanje mirnih območij ...).

V letu 2020 so bile v sodelovanju z deležniki za potrebe akcijskega načrta opravljene pripravljalne aktivnosti, usklajevalni sestanki, poudarek pa je bil dan preveritvi pravnega urejanja izhodiščnih stanj na posameznih lokacijah.

D3.4 Priprava akcijskega načrta upravljanja športnih in rekreacijskih dejavnosti na območju narodnega parka

V poročevalskem obdobju se je v okviru študentskega dela spremljalo izvajanje rekreacijskih dejavnosti na vodotokih, predvsem soteskanje na Fratarici in plovba na Savi Bohinjki. Zaradi bistvenega povečanja izvajanja soteskanja na vodotokih znotraj narodnega parka je JZ TNP skupaj z ZRSVN in MOP pripravil osnutek metodologije za izračun nosilne zmogljivosti izvajanja soteskanja na primeru Fratarice. Izvedeni so bili usklajevalni sestanki s Soteskarsko zvezo Slovenije, opravljena je bila tudi analiza in izmenjava izkušenj glede načina upravljanja s primerljivimi soteskami v Alpah. Potekala je izmenjava izkušenj glede rekreacijskih dejavnosti na vodotokih s predstavniki narodnega parka Gesäuse. JZ TNP je z Občino Bohinj sodeloval pri vključevanju sprejemljivih vstopno-izstopnih mest na Bohinjskem jezeru in vodotokih v fazah priprave plovbnega režima in OPN. JZ TNP je pristopil k določitvi ustreznega pretoka Save Bohinjke, pri katerem se z izvajanjem rekreacijskih dejavnosti ne vpliva negativno na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst – izdelan je bil 2D hidravlični model za izbran odsek Save Bohinjke ter začetna faza habitatnega modeliranja.

Na področju gorskega kolesarjenja se je na podlagi podatkov naravovarstvene nadzorne službe JZ TNP ocenila skladnost izvajanja dejavnosti glede na izhodišča NU TNP in naravovarstveno sprejemljivih tras, določenih v NU TNP. JZ TNP je aktivno sodeloval v medresorski skupini za ureditev gorskega kolesarjenja v Sloveniji ter z MOP in gorsko kolesarsko javnostjo v procesu priprave izhodišč za spremembo ZON. V tem obdobju so potekali tudi sestanki s predstavniki gorsko kolesarskih združenj (Odprimo poti, PZS) v zvezi s pripravo akcijskega načrta in usklajevanje glede izvajanja NU s področja gorskega kolesarjenja.

JZ TNP je sodeloval pri oblikovanju in usklajevanju projektnih idej in predlogov za reševanje problematike rekreacijskih dejavnosti (rekreacija na vodotokih, gorsko kolesarjenje) v narodnem parku. Predstavniki JZ TNP so bili aktivni udeleženci (predavanja, delavnice, izmenjava izkušenj) v ALPARC-ovem projektu »WeWild« na temo zimske rekreacije v zavarovanih območjih v Alpah. Na podlagi izoblikovanih osnovnih vsebinskih izhodišč je bila v letu 2017 izdelana tudi projektna naloga za pripravo akcijskega načrta.

V letu 2019 je bila sprejeta odločitev o združitvi akcijskega načrta upravljanja športno rekreacijskih dejavnosti ter v skupni *Akcijski načrt za usmerjanje obiska in športno-rekreacijske dejavnosti*.

V letu 2020 so se pripravljale aktivnosti zaradi okoliščin (epidemija COVID-19) v omejenem obsegu nadaljevale: preveritev pravnega urejanja izhodiščnih stanj na posameznih lokacijah, usklajevanje z deležniki, oblikovanje delovne skupine za področje gorskega kolesarjenja in preveritev ustreznosti z NU TNP opredeljenih sprejemljivih tras s predlogom novih odsekov poti.

D3.5 Priprava akcijskega načrta za sanacijo območja Pokljuka z Rudnim poljem (ob upoštevanju rezultatov strokovne študije – PVO za Rudno polje)

Območje Rudnega polja je bilo predmet obravnave v postopkih priprave OPN Občine Bohinj, okoljskega poročila z dodatnim Poročilom o vplivih na okolje za posege, dejavnosti in ravnanja na območju Rudnega polja na Pokljuki, gozdnogospodarskega načrta GGE Pokljuka (upoštevanje naravovarstvenih smernic), poročila MOP z naborom omilitvenih ukrepov za biatlonski center, ki je bilo posredovano Evropski komisiji, ter ureditvenih in sanacijskih ukrepov, ki jih je MOP naložil Smučarski zvezi Slovenije. S strani MOP (Sektor za okoljske presoje) je bila vzpostavljena *Delovna skupina za spremljanje izvajanja omilitvenih in sanacijskih ukrepov* (usklajena sta bila tudi sanacijski načrt za vodni zbiralnik in krajinski ureditveni načrt za območje biatlonskega centra). Glede na uspešno kandidaturo za organizacijo Svetovnega prvenstva v biatlonu (februar 2021) so bili z nosilci urejanja prostora preverjeni in usklajeni postopki preureditve posameznih odsekov tekaških prog in stadiona ter nadgradnja podporne infrastrukture.

Zaradi medsebojne vsebinske prepletenosti in že opravljene večine sanacijskih in omilitvenih ukrepov je bila v letu 2019 sprejeta odločitev o združitvi akcijskega načrta za sanacijo območja Pokljuka z Rudnim poljem v skupni *Akcijski načrt za usmerjanje obiskovanja in športno-rekreacijske dejavnosti*, ki za obravnavano območje vključuje usmeritve za izvajanje prireditev in tekmovanj, strokovne podlage za gozdarstvo, dopolnitev in uskladitev prometne študije in usmeritve za mirujoči promet (umirjanje prometa) za Pokljuko.

Vzporedno so se vsebinsko opredelile aktivnosti in izvajali začetni ukrepi v projektu »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku«, tudi za zgornji plato Pokljuke. Z namenom vzpostavljanja boljšega stanja visokih barij, populacij divjega petelina in gozdnega jereba se načrtuje vzpostavitev mirnih območij z označitvijo, usmerjevalno infrastrukturo in preusmerjanjem obiskovanja, razbremenjevanje platoja zaradi naraščajočega obiska in motornega prometa z ukrepi umirjanja prometa – s postavitvijo zapornic na posameznih gozdnih cestah, merilniki hitrosti, spodbujanjem javnega prevoza, ureditvijo informacijske točke na Mrzlem studencu in ozaveščevalnimi aktivnostmi.

V letu 2020 so se v projektu »Vpeljava pridelave ohranjevalnih semenskih mešanic za obnovo degradiranega travne ruše na območju Športnega centra Pokljuka« preverjale različne možnosti

sanacije razvrednotenih travnatih površin (predvsem tekaških prog), vzpostavljena je bila tudi vzorčna ploskev za pridelavo semenske mešanice avtohtonih trav.

Na širšem območju Rudnega polja se izvaja okrepljeno spremljanje stanja in izvajanje poostrelega naravovarstvenega nadzora preko celega leta.

D3.6 Postaviti table ob nahajališčih rastlinskih vrst (npr. lepi čeveljc), ki so zelo obiskana in na katerih obiskovalcev ni mogoče preusmeriti na druge poti. Table so namenjene ozaveščanju o zavarovanosti in pomenu varstva vrst (OP Natura 2000)

V poročevalskem obdobju je JZ TNP v okviru rednega spremljanja stanja lepega čeveljca in alpske možine zbiral podatke o zaznanih pritiskih obiskovanja rastišč. Na podlagi izsledkov izvedene analize zaznanih poškodb rastlin in njihovega habitata so bili za alpsko možino opredeljeni izvedbeni varstveni ukrepi projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«, ki med drugim vključujejo umestitev informacijskih tabel, s katerimi se obiskovalce rastišč opozarja o varstveni pomembnosti alpske možine in predpisanih pravil ravnanj.

D3.7 Na območjih gnezdišč in zimskih zatočišč belke preučiti pritisk rekreacijskih dejavnosti na to vrsto, in če je potrebno, obstoječe dejavnosti preusmeriti na druga območja (OP Natura 2000)

V okviru priprave projektnega predloga »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« so bila opredeljena območja ključnih habitatov belke za prednostno prilagajanje ali omejevanje rekreacijskih dejavnosti. Urejanje slednjih je med drugim tudi predmet aktivnosti projekta v izvajanju »Nat2Care«.

V okviru aktivnosti obeh zgoraj navedenih projektov so bili izvedeni popisi in vrednotenje pomena popisnih območij za belko (Kanin, Mangrt, Tosc, Velo polje, Hribarice). Opravljen je natančen opis in iskanje gnezd belke na Mangrtskem sedlu ter zagotovljen nadzor v najbolj z obiskom obremenjenem delu sezone. V sklopu projekta »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP« je bil v juniju 2019 organiziran tabor prostovoljcev z namenom iskanja in varovanja gnezd belk, pri čemer ni bilo potrebe za dejansko izvedbo varstvenega ukrepa zaradi posebnih vremenskih razmer v spomladanskem in poletnem času. V Informacijskem centru JZ TNP je bilo v letu 2019 organizirano tudi tematsko predavanje o belki.

D4 INFORMIRANJE IN VODENJE OBISKOVALCEV

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju je bila izvedena nadgradnja izobraževanja/tečaja za pridobitev licence turistični vodnik Julijske Alpe, v okviru katere je bil podpisan sporazum in izveden posodobljen tečaj. Opredeljena je večja vključenost vsebin s področja ohranjanja narave in TNP. JZ TNP je postal sooblikovalec vodniškega tečaja za pridobitev licence Združenja gorskih vodnikov Slovenije (ZGVS), tako da sodeluje v okviru programa s seminarjem, ki obsega terenski in kabinetni del. V tem obdobju je bilo v sodelovanju z deležniki s področja turizma načrtovanih in izvedenih več terenskih vodenj na parkovnih poteh. Povpraševanje po vodniških storitvah na območju TNP narašča, tako da postajajo pomemben del lokalne turistične ponudbe, sodelovanje JZ TNP predstavlja pomembno dodano vrednost. Na podlagi skupne nadgradnje izobraževalnega programa za turistične vodnike Julijskih Alp JZ TNP sodeluje v vsakoletnem izobraževanju Skupnosti Julijskih Alp za regionalnega turističnega vodnika Julijske Alpe, kar omogoča večjo vključenost vsebin ohranjanja narave in narodnega parka. Pripravljena so bila izhodišča za izobraževanje interpretatorjev narave. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi z NU TNP.

Kazalniki

1. Število certificiranih parkovnih vodnikov, ki izvajajo vodenja: ciljna vrednost: 15; stanje 2020: 6 vodnikov JZ TNP
2. Število vseh vodenj, ki jih izvede JZ TNP: ciljna vrednost: 50-75 na letni ravni; vrednost 2016: 99; vrednost 2017: 103; vrednost 2018: 62; vrednost 2019: 50; vrednost 2020: 39 (posledica epidemioloških razmer)
3. Število udeležencev vseh vodenj, ki jih izvede JZ TNP: ciljna vrednost: 1.500; vrednost 2016: 2.475; vrednost 2017: 2.572; vrednost 2018: 1.996; vrednost 2019: 2.277; vrednost 2020: 624 (posledica epidemioloških razmer)

D4.1 Okrepitev vodniške službe, oblikovanje tematskih programov vodenja, usposabljanje vodnikov in zagotovitev ustrezne promocije vodniških storitev

V letih 2016 in 2017 je bila izvedena nadgradnja obstoječih vodniških programov z vidika prostorske in časovne uskladitve. V sodelovanju z deležniki s področja turizma so bila nadgrajena in promovirana vodenja na naslednjih parkovnih poteh: Pot Triglavске Bistrice, Korita Mostnice, Tolminska korita in Soška pot. Vodenja so se za ciljne skupine izvajala po naročilu in napovedanih razpisih – v poletni sezoni; osrednja pozornost je bila namenjena vodenju šolskih skupin na terenu in v informacijskih centrih.

V okviru izobraževalnih aktivnosti so se zaposleni z aktivno licenco planinski vodnik PZS skladno s programoma dela JZ TNP udeleževali obnovitvenih zimskih in poletnih izobraževanj za vodnike PZS. V sodelovanju z deležniki s področja turizma je JZ TNP v sodelovanju z LTO-ji Biosfernega območja Julijske Alpe in Višjo strokovno šolo za gostinstvo in turizem Bled nadgradil in izvajal izobraževanje za turistične vodnike Julijskih Alp. Vsebine TNP so bile v sklopu novega izobraževanja nadgrajene prostorsko in časovno. V sodelovanju z Združenjem gorskih vodnikov (GV) Slovenije je bil pripravljen koncept izobraževanja za pripravnike GV (vsebine: narava, kulturna krajina, informacijska mesta, naravovarstveno nadzorna služba, usmerjanje obiska). Omenjene aktivnosti služijo kot podlaga za pripravo in izvedbo certificiranega programa parkovni vodnik – interpretator narodnega parka.

Vodniška dejavnost je bila dodatno podkrepljena s podpornimi akcijami/kampanjami, namenjenimi usmerjanju obiska na terenu. Poleg že uveljavljenih akcij *Pirotehnika v TNP NE!* in *Zmerno je pravo za zdravo naravo* je bila v sodelovanju s PZS (Komisija za varstvo gorske narave in Komisija za planinska pota) uvedena tudi kampanja *Vaš korak je pomemben – Hodite po označenih poteh*.

D4.2 Nadaljevanje in nadgradnja sezonskih periodičnih programov na parkovnih poteh

Vsebine naloge D4.2 so sorodne nalogam D4.1 oz. jih dopolnjujejo, zato so v celoti predstavljene v predhodni točki (D4.1) poročila.

E.1 OBVEŠČANJE CILJNIH JAVNOSTI

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju 2016-2020 je JZ TNP posodobil in okrepil digitalno pojavnost z vzpostavitvijo družbenih omrežij in nadaljeval obveščanje in ozaveševalne kampanje o dogodkih, programih in aktivnostih za informiranje širše javnosti ter založniško dejavnost. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi v NU TNP.

Kazalniki

1. Posodobitev digitalnega komuniciranja z vzpostavitvijo družbenih omrežij (povečan obisk spletne strani: ciljno stanje: 3-5 % rast letno; vrednost 2017: 40.580; vrednost v 2018: 91.582; vrednost 2019: 141.085; vrednost 2020: 106.224

E1.1 Zagotavljanje obveščanja ciljnih javnosti prek klasičnih medijev (časopis, strokovne publikacije in publikacije za obiskovalce) ter razvijanje digitalnega informiranja prek spletnega portala narodnega parka in sodobnih mobilnih naprav

V letu 2016 je JZTNP pristopil k nadgradnji in posodobitvi spletnega mesta www.tnp.si, ki je bilo vzpostavljeno leta 2008. Prenovljena spletna stran s preglednejšim in sodobnejšim dostopom do informacij JZ TNP ter prilagoditvijo na sodobne električne naprave je pričela delovati v začetku leta 2017. Z novo spletno stranjo je bil posodobljen tudi sistem elektronskega obveščanja (newsletter) o dogodkih in programih JZ TNP. Skladno s Splošno uredbo o varstvu podatkov (uredbo GDPR – *General Data Protection Regulation*) se je nadgradilo spletno stran in elektronsko obveščanje ter digitalno komunikacijska orodja z vzpostavitvijo družabnih omrežij (Facebook): <https://www.facebook.com/triglav.national.park.official/> in Instagram: <https://www.instagram.com/triglav.national.park> in kanal Youtube).

JZ TNP se s svojimi vsebinami in aktivnostmi predstavlja tudi na spletnih sodeluje skupnosti Naravnih parkov Slovenije (www.naravniparkislovenije.si).

V letu 2020 se je zaradi posledic epidemije COVID-19 prilagodilo obveščanje z izvajanjem spletnih vsebin/programov za najširšo javnost in šolske ciljne skupine kot posledica prilagajanja posledicam COVID-19 (skupno število spletnih obiskovalcev: 77.984; šolska ciljna skupina: 49.768; programi za širšo javnost: 28.216).

Redno se obveščala o aktivnostih in delovanju JZ TNP ter programih in dogodkih preko sporočil za javnost, sodelovali z mediji (lokalni, regionalni, nacionalni), za nekatere teme so bile izvedene ozaveševalne kampanje (npr. za informiranje o nabiranju gozdnih sadežev, hoji po označenih planinskih poteh, pirotehniko), izvedene so bile novinarske konference in zagotovljen dostop do informacij javnega značaja. JZTNP je sodeloval z medijskimi hišami in novinarji ter pripravljaj odgovore na novinarska vprašanja. Zaposleni so sodelovali v televizijskih oddajah (npr. Evropski dan narave na TV Slovenija, naši heroji na Plac.Siol, o obisku gora pozimi za TV Bled, o projektnem delu JZ TNP na Nemški nacionalni televiziji) ter v različnih pogovorih za radio (npr. Studio ob 17:00 na Radiu Slovenija o zavarovanih rastlinskih vrstah in krajše pogovorne oddaje) in v pripravi prispevkov v tiskanih medijih.

Vsako leto je bil izdan časopis *Svet pod Triglavom*, ki ga brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva na območju Triglavskega narodnega parka. Poleg časopisa so bile izdane tudi druge publikacije (npr. znanstvena publikacija *Acta triglavensia*, stenski koledar, časopis skupnosti šol Biosfernega območja, različne zloženke).

E.2 RAZUMEVANJE VREDNOT IN CILJEV NARODNEGA PARKA

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V poročevalskem obdobju je bila izvedena temeljita prenova programov JZ TNP na informacijskih mestih in na terenu. Beležena je rast obiska na informacijskih mestih TNP, prednostno v info središčih. Dogodki so bili prostorsko in časovno razpršeni, večji poudarek je bil namenjen izvajanju aktivnosti na terenu. Aktivnosti so bile večinoma načrtovane in usklajene v sodelovanju z deležniki s področja turizma Biosfernega območja Julijske Alpe. V okviru sodelovanja s šolami je bila vzpostavljena Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe in okrepljeno digitalno/spletno izobraževanje za učence in zainteresirano javnost. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z NU TNP. V letu 2020 je bil zaradi posledic COVID-19 in sprejetih ukrepov obisk v informacijskih mestih bistveno nižji, prav tako pa je bil v manjšem obsegu izveden program dogodkov.

Kazalniki

1. Število udeležencev ozaveščevalnih programov javnega zavoda – učenci in dijaki: ciljna vrednost: 2.500; vrednost 2017: 5.781; vrednost 2019: 8.046; vrednost 2020: 1.991
2. Število udeležencev ozaveščevalnih programov javnega zavoda – drugi obiskovalci: ciljna vrednost: 1.300; vrednost 2017: 7.603; vrednost 2019: 8.234; vrednost 2020: 4.167 (spletni doseg: 28.216)

E2.1 Kakovostna nadgradnja, medsebojna povezanost in segmentiranje ozaveščevalnih in informativno-izobraževalnih programov za lokalne prebivalce, obiskovalce in širšo javnost ter posodobitev programov za otroke in mlade, vključene v vse stopnje izobraževanja

V poročevalskem obdobju je JZTNP izvedel prenavo programov za domačine in obiskovalce TNP. Dogajanje je bilo prostorsko razpršeno na vseh parkovnih mestih in učnih poteh. V sodelovanju z deležniki je bilo v primerjavi s preteklimi leti doseženo izrazito povečanje števila udeležencev dogodkov.

JZ TNP je pripravil *Katalog doživetij*, strokovna srečanja za turistične delavce območja Biosfernega območja Julijske Alpe. Sezonska publikacija Triglavski narodni park je bila pripravljena in izdana na letni ravni (v sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe) ter distribuirana po TIC-ih Skupnosti Julijske Alpe (preko 20 TIC-ov).

V letu 2020 so bile začete aktivnosti v povezavi s pripravo programa obeležitve 40. letnice TNP v letu 2021 (sestanki vzpostavljene delovne skupine, pojavnost, program aktivnosti, dogovori s potencialnimi partnerji, izvajalci, podporniki ...).

E2.2 nadaljevanje in nadgradnja izobraževalnih programov za predšolske, šolske in dijaške skupine, programa Mladi nadzornik in programov za interpretatorje

JZTNP je pripravil *Katalog doživetij*, katalog ponudbe JZ TNP za osnovne šole, izvedel več strokovnih srečanj za učitelje osnovnih šol, sodeloval na srečanjih otrok v partnerskih zavarovanih območjih. Izvajal šolske delavnice po naročilu ter okrepili sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami Biosfernega območja Julijske Alpe. Izobraževalni programi JZ TNP so potekali v informacijskih mestih in na terenu.

Za področje razvoja šolskih programov je JZ TNP pripravil izhodišča z namenom vključevanja v predlog prenove vsebin v postopku sprememb in dopolnitev kurikulumuma (na državni ravni). Z namenom optimalnega doseganja ciljev na področju izobraževanja je bila ustanovljena Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe, ki združuje 38 matičnih in podružničnih osnovnih šol, vanjo je vključenih preko 7.000 učencev. Cilj skupnosti je sodelovati pri vzgoji in izobraževanju bodočih nosilcev trajnostnega razvoja na območju TNP in BOJA. Prednostno so obravnavani učenci PLS. V letih 2018 in 2019 je JZ TNP vzpostavil digitalno izobraževanje preko *Triglavske zakladnice*, izdal redni letni časopis za člane Skupnosti šol BOJA ter izvedel kabinetne in terenske delavnice v sodelovanju z drugimi zavarovanimi območji in partnerji. Nadgrajena je bila spletna aplikacija za osnovnošolce o biotski raznovrstnosti *Triglavska zakladnica* za širši krog ranljivih skupin (slepi in slabovidni, dislektiki) ter opravljena analiza,

evalvacija in uskladitev vsebin *Triglavske zakladnice* s programi in učnimi načrti za osnovne šole. Izveden je bil nakup licence *iSpring* za pripravo interaktivnih učnih vsebin na *Triglavski zakladnici* (spodbujanje trajnostnega razvoja: lokalno pridelana hrana, lokalno značilne sadne drevesne vrste, spodbujanje izobraževanja o krožnem gospodarstvu s prehodom v delovanje brez plastičnih artiklov za enkratno uporabo, priprava učnih gradiv ...), vsako leto je bila pripravljena in izdana nova številka časopisa Skupnosti šol BOJA.

E.3 SODELOVANJE Z USTANOVAMI

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

V obdobju 2016-2020 se je nadaljevalo in nadgrajevalo sodelovanje z naravovarstvenimi in kulturnovarstvenimi ustanovami, znanstvenimi in raziskovalnimi inštitucijami na nacionalni ravni, izobraževalnimi ustanovami, institucijami s področja razvoja podeželja, drugimi institucijami za izmenjavo podatkov ter mednarodnimi organizacijami. Članstvo v mednarodnih parkovnih povezavah in sodelovanje s tujimi inštitucijami ter izpolnjevanje obveznosti in upoštevanje priporočil, ki izhajajo iz prejetih mednarodnih priznanj in listin, so prispevali k boljšemu upravljanju in prepoznavnosti narodnega parka. V tem obdobju so bile izvedene strokovne izmenjave zaposlenih in redna srečanja s partnerskimi parki in mednarodnimi organizacijami. Leta 2017 je bil Narodnim parkom Crater Lake iz ZDA podpisan sporazum o pobratenju, leta 2018 pa sporazum o sodelovanju z Naravnim rezervatom Kronotski iz Rusije. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi v NU TNP.

Kazalniki

1. Sodelovanje na mednarodnih dogodkih in predstavitev ter izvedba mednarodnih izmenjav med zavarovanimi območji s predstavitvijo dobrih praks: 23 dogodkov oz. predstavitev (strokovna srečanja Mreže zavarovanih območij ALPARC – generalna skupščina in odbori, EuroMAB – Biosferna območja, srečanja v okviru članstva EUROPARC redna srečanja) in 7 mednarodnih izmenjav (Naravni park Julijsko predgorje, NP Snowdonia, NP Crater Lake, Naravni park Hoch Taunus),
2. Pridobitev *Listine za trajnostni razvoj v ekoregiji Julijske Alpe* (TNP in Naravni park Julijsko predgorje)
3. Izdelan »Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije«
4. Izdelan koncept označevanja informacijske infrastrukture Biosfernega območja Julijske Alpe z vključenim katalogom označevanja zavarovanih območij naravnih vrednot
5. Podpisana pogodba Skupnosti Julijske Alpe o sodelovanju in sofinanciranju aktivnosti s strani deležnikov in JZ TNP

E3.1 Sodelovanje s strokovnimi službami, izobraževalnimi in znanstvenimi ustanovami in upravljavci naravnih dobrin na območju narodnega parka z namenom ozaveščanja

- okrepljeno sodelovanje z izobraževalnimi in znanstvenimi ustanovami (BF, FF, FGG, Fakulteta za znanosti o okolju, BC Naklo; ZRC – SAZU, Zavod RS za šolstvo, Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Hidroinštitut, Urbanistični inštitut; ZRSVN, ARSO, ZVKDS, ZGS, DRSV, ZzRS, PZS, KGZS, RRA in LAS) – sestanki, delavnice, delovna srečanja, usklajevanje,
- sodelovanje z institucijami s področja razvoja podeželja (KGZ, KSS, PRC, LAS dolina Soče, LAS Gorenjska košarica ...),
- izmenjava prostorskih podatkov in strokovnih podlag med upravljavcem zavarovanega območja in izobraževalnimi in znanstvenimi ustanovami in upravljavci naravnih dobrin,
- redno sodelovanje pri izmenjavi podatkov z ZRSVN in ZVKDS.

E3.2 Izvajanje mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz članstva v mednarodnih omrežjih in mednarodnih programov in promoviranje narodnega parka s pomočjo pridobljenih mednarodnih priznanj (območje Unesco MAB, diploma Sveta Evrope, certifikat za čezmejno pilotno regijo za ekološko povezanost, Europa nostra, Alpska konvencija)

V poročevalskem obdobju so bile samostojno ali v sodelovanju s strokovnimi institucijami in izvajanjem nalog na področju mednarodnih obveznosti izvedene naslednje aktivnosti:

- izvajanje del in nalog, izhajajočih iz članstva v mednarodnih omrežjih in partnerstev,

- Diploma Sveta Evrope: priprava letnih poročil o upoštevanju priporočil in izpolnjevanju obveznosti, študijski obisk izvedenca Sveta Evrope (september 2018) in obnovitev diplome za naslednjih 10 let (5. 5. 2019 – 5. 5. 2029),
- EUROPARC: udeležba na Generalnih skupščinah ALPARC (Gesäuse, Avstrija, 28. 1. 2017 in Nemčija, 25. 1. 2019) ter sestanku Upravnega odbora ALPARC (v letih 2017, 2019 in 2020), sodelovanje na letnem srečanju Europarc za čezmejna območja NP Thayatal/Pody (CZ-A) in na letni konferenci Europarc (Narodni park Cairngorms, Aviemore, Škotska v letu 2018) ter udeležba na letni konferenci (Latvija, 2019) in letnem srečanju EUROPARC/Transboundary (Čezmejna območja; Finska, Paanajari, 2019),
- sodelovanje na letnih strokovnih posvetih Mreže zavarovanih območij ALPARC v okviru rednih srečanj naravovarstvenih nadzornikov (Memorial Danilo Re),
- sodelovanje z Naravnim parkom Julijsko Predgorje: redna srečanja, Dan Alpske konvencije in udeležba na Dnevu parkov v Venzonu, sodelovanje na Belarjevih dnevih, izmenjava programa Mladi nadzornik, ponatis promocijskih brošur (splošna brušura in predstavitev tipičnih proizvodov), redna srečanja delovne skupine in povezovanje na različnih delovnih področjih, vsebinsko povezanih s skupnimi čezmejnimi aktivnostmi in EU projekte, podpis nove vizije sodelovanja, izveden Forum (Bardo/Lusevera, Furlanija – Julijska krajina), udeležba deležnikov na Kmečkem sejmu v Resiuti v oktobru, izmenjava zaposlenih, izmenjava podatkov za območje MAB, izvedba letnega foruma Listine za trajnostni razvoj, izvedbo skupnega opazovanja divjadi, sodelovanje na mednarodnem srečanju/izmenjavi šol,
- sodelovanje z Narodnim parkom Crater Lake: priprava skupnega projekta kandidiranja za projektna sredstva na Veleposlaništvu ZDA v Sloveniji, obojestranska izmenjava (srečanje strokovnih sodelavcev parkov) s parkom Crater Lake,
- sodelovanje z Narodnim parkom Snowdonia (Wales) – obojestranska izmenjava (srečanje strokovnih sodelavcev parkov) na podlagi sporazuma med parkoma,
- obojestranska izmenjava (srečanje strokovnih sodelavcev parkov) z Naravnim parkom Hoch Taunus,
- podpis sporazuma o sodelovanju z Naravnim rezervatom Kronotsky: odprtje razstave *Divjina Rusije* (gostovanje razstave v zavarovanih območjih v Alpah),
- Alpska konvencija: sodelovanje na konferenci Stalnega sekretariata Alpske konvencije v Bohinju (leta 2016), sodelovanje v Platformi za ekološko omrežje (priprava gradiv, udeležba na sestankih platforme, sodelovanje s parki Alpske mreže za zavarovana območja) in uresničevanje programa sodelovanja čezmejnega pilotnega območja za ekološko omrežje med narodnim parkom in Naravnim parkom Julijsko predgorje,
- pridobljena listina – certifikat za trajnostni razvoj v zavarovanih območjih pri Federaciji EUROPARC (čezmejno območje Triglavski narodni park – Naravni park Julijsko Predgorje),
- revalorizacija in obnova *Evropske listine za trajnostni turizem* in certifikata za čezmejno sodelovanje (EUROPARC),
- udeležba na mednarodnih delavnicah in strokovnih posvetih.

Upravljanje Biosfernega območja Julijske Alpe in izvajanje programa Unesco MAB

Upravljanje in izvajanje programa v poročevalskem obdobju sta obsegali aktivnosti označevanja biosfernega območja, razvojne in izobraževalne aktivnosti ter mreženje (networking) na področju trajnostnega turizma in trajnostne mobilnosti, izobraževalne aktivnosti za deležnike s področja turizma, aktivnosti s področja nepremične kulturne dediščine, čezmejno sodelovanje z regijskim parkom Julijsko predgorje, nadgradnjo sodelovanja z izobraževalnimi ustanovami biosfernega območja.

Izvedene so bile naslednje aktivnosti:

- priprava in izvajanje letnih programov,
- udeležba na konferenci EUROMAB – Biosphere Reserves UNESCO MAB – Conference Dublin 2019 World Network of Biosphere Reserves/*Local Actions for Global Challenges* (Irska, 1. do 4. 4. 2019)
- povezovanje in sodelovanje z občinami na območju Biosfernega območja Julijske Alpe (sofinanciranje delovanja in formalizacije skupnosti Julijske Alpe),

- projektno sodelovanje: aktivno povezovanje deležnikov različnih področij Biosfernega območja Julijskih Alp, priprava in prijava projektnih predlogov na razpise LAS ter njihovo izvajanje: *Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku, Zelene rešitve – Inovativni pristopi in rešitve za trajnostno prenovo degradiranih in opuščenih območij na Gorenjskem, Pot Julijske Alpe/JA Trail, Interpretacija narave in kulturne dediščine, Približajmo UNESCO biosferna območja prebivalcem, Skupaj za Alpe,*
- sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami Biosfernega območja Julijske Alpe, katerega cilj je nadstandardno izvajanje osnovnošolskega izobraževanja ter obšolskih dejavnosti: ustanovitev in vsebinska vzpostavitev Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe (mreža 38 osnovnih in podružničnih šol Biosfernega območja Julijske Alpe, v katero je vključenih več kot 7.000 osnovnošolskih učencev. S ciljem približati vsebine varovanja narave in upravljanja zavarovanega območja najmlajšim je bila pripravljena *Strategija izobraževalnih aktivnosti JZ TNP* za področje predšolskega in osnovnošolskega izobraževanja Biosfernega območja Julijske Alpe ter izvedene številne aktivnosti: srečanje otrok biosfernih območij, predstavitev programov TNP za učitelje z nadgradnjo učnega gradiva, izobraževanje o lokalno pridelani hrani, ureditev visokih gred), vzpostavitev interaktivnih informacijskih točk, priprava spletne platforme (*Triglavska zakladnica*), krepitev identitete – ohranjanja kulturne dediščine, ekskurzija v Rezijo,
- izvajanje aktivnosti *Razvojnega načrta Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije*: koordinacija, sestanki skupnosti Julijske Alpe in razvijanje skupnih aktivnosti: digitalne vsebine, tiskovine, parkovna infrastruktura, razvojne vsebine,
- sodelovanje na področjih kmetijstva in turizma ter povezovanje na območju Biosfernega območja Julijske Alpe: načrtovanje produkta *Pohodniška pot Julijske Alpe* in *Urejanje načel trajnostnega turizma v zavarovanih območjih*, priprava in izvedba izobraževanja za turistične informatorje in vodnike ter predstavnike turističnega gospodarstva iz Biosfernega območja Julijske Alpe,
- priprava priložnostnih (likovnih, etnoloških) razstav na informacijskih mestih TNP (v sodelovanju z likovnimi ustvarjalci in zbiratelji premične kulturne dediščine z Biosfernega območja Julijske Alpe in zaledja),
- ohranjanje tradicionalnega znanja: tečaji, delavnice, strokovna predavanja s strani poznavalcev in nosilcev tradicionalnih znanj iz Biosfernega območja Julijske Alpe,
- spremljanje obiska Biosfernega območja Julijske Alpe (pridobivanje kvalitativnih in kvantitativnih podatkov o obisku, podlage za ukrepe na področju usmerjanja obiska, športno-rekreacijskih dejavnosti in na območju Pokljuke),
- informiranje in ozaveščanje: izdaja letnega časopisa Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe in sezonske publikacije JZ TNP (zimski časopis Triglavski narodni park – Biosferno območje Julijske Alpe),
- sodelovanje pri pripravi projektnih predlogov in izvajanju projektov (LAS: *Približajmo UNESCO biosferna območja prebivalcem*).

E4 TEKOČE IZVAJANJE UPRAVNO-ADMINISTRATIVNIH NALOG

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

JZ TNP je v poročevalskem obdobju zagotavljal tekoče poslovanje in izvajanje administrativnih nalog z rednim finančnim spremljanjem poslovanja, s pripravo programov in poročil, celovitim izvajanjem nalog na upravnem področju, izvajanjem politike zaposlovanja, skladno z izhodišči MOP in veljavno zakonodajo. Zaposleni v JZ TNP so se izobraževali v okviru finančnih možnosti. Prav tako se je v okviru finančnih možnosti in potreb zagotavljalo vzdrževanje sredstev javnega zavoda. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z nalogami in aktivnostmi, opredeljenimi v NU TNP.

Kazalniki

1. Število projektov, s katerimi se zagotavlja kakovostna interpretacija narave in pomen tradicionalne človekove dejavnosti za njeno ohranjanje: ciljna vrednost: 3/leto; vrednost 2016: 1; vrednost 2017: 3; vrednost 2018: 3; vrednost 2019: 9; vrednost 2020: 7
2. Število dejavnosti za vključevanje javnosti v upravljanje narodnega parka:
  - a) število sestankov s prebivalci parkovnih lokalnih skupnosti: 2
  - b) število izvedenih forumov zainteresirane javnosti: 1
3. Naložbe v izobraževanje in usposabljanje (število izvedenih programov, tečajev, seminarjev, usposabljanj): ciljna vrednost: 10; vrednost 2016: 8; vrednost 2017: 9; vrednost 2018: 11; vrednost 2019: 7; vrednost 2020: 3

E4.1 Skrb za gospodarno, učinkovito in zakonito poslovanje javnega zavoda; priprava letnih programov dela in ustreznih poročil

JZ TNP je v poročevalskem obdobju zagotavljal tekoče letno poslovanje in izvajanje administrativnih nalog.

V letu 2018 se je na podlagi sklepa sveta TNP predčasno zaključilo izvajanje Sanacijskega načrta. Pripravljeno je bilo *Poročilo o izvajanju sanacijskega programa JZ TNP 2014-2018*.

Pripravljene so bili *Programi dela in finančni načrti* za posamezno leto v poročevalskem obdobju ter letna *Poročila o delu in finančna poročila JZ TNP*, prav tako pa tudi polletna poročila o delu. Za mesečna poročila je bilo vzpostavljeno novo preglednejše evidentiranje izvedenih nalog.

Nadgrajenih in sprejetih je bilo več internih aktov: *Pravilnik o delovnih razmerjih, Pravilnik o uporabi službenih avtomobilov v Javnem zavodu Triglavski narodni park, Poslovnik o izvajanju lovskih nalog, Pravilnik o ugotavljanju alkoholiziranosti in prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih substanc pri delavcih, Pravilnik o podeljevanju Belarjevega priznanja* ipd. Za namene prenove sistemizacije je bil izveden »posnetek« stanja obstoječe sistemizacije).

Kadrovske zadeve se izvajajo sprotno in v predpisanih rokih. Politika zaposlovanja se izvaja na način, da se ne ustvarja primanjkljajev na sredstvih za stroške dela, istočasno pa število zaposlenih na javni službi, financiranih iz javnih virov, ne presega dovoljenega števila zaposlenih, določenega v kadrovskih načrtih za posamezno leto. Skupno število zaposlenih (zaposlenih, ki izvajajo naloge javne službe in projektnih zaposlenih) se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2015 povečalo. Na dan 31. 12. 2020 je skupni ekvivalent polnih zaposlitev (EPZ) znašal 60,50, kar je za 4,5 več kot leta 2015 (1. 1. 2015).

JZ TNP je sodeloval v postopkih priprave predpisov, ki vsebinsko urejajo posamezna področja varstva in upravljanja narodnega parka (spremembe in dopolnitve ZON ter podzakonskih aktov, ZUreP in GZ s podzakonskimi akti, v postopkih denacionalizacije ter pri pripravi različnih gradiv (izvajanje ZTNP-1, razvojne usmeritve ...). V letu 2020 je bil sprejet *Zakon o spremembi Zakona o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1B – Uradni list RS, št. 82/20)*, s katerim se je spremenil način zagotavljanja sredstev za sofinanciranje razvojnih nalog parkovnih lokalnih skupnosti na podlagi četrtega odstavka 11. člena ZTNP-1. Z deležem vplačane dohodnine se bo od leta 2021 naprej iz državnega proračuna parkovnim občinam dodelilo bistveno več namenskih sredstev.

Izvajanje ZTNP-1, predvsem razvojnih vsebin, je bilo obravnavano na sejah delovnih telesih in rednih zasedanjih Državnega zbora in Državnega sveta (2017).

V okviru predstavitev na Forumu zainteresirane javnosti v Kobaridu, 14. 11. 2019 je bilo pripravljeno in obravnavano poročilo o izvajanju ZTNP-1 in NU TNP (izpostavljene razvojne vsebine – znak kakovosti, obiskovanje, problematika velikih zveri v razmerju do planinske paše v narodnem parku).

E4.2 Zagotovitev preglednega računovodskega in knjigovodskega poslovanja in finančnega poročanja

JZ TNP je v poročevalskem obdobju skrbel za pregledno računovodsko in knjigovodsko poslovanje. Uvedena sodila za razmejevanje dejavnosti in delitev stroškov na stroškovne nosilce so bila dopolnjena tako, da je zagotovljeno spremljanje programskih stroškov po nalogah iz NU TNP. V letu 2017 je bil s strani MOP opravljen notranji nadzor poslovanja JZ TNP, kateremu je sledilo oblikovanje popravljalnih ukrepov ter sodelovanje pri njihovi izvedbi. V letu 2018 je bila opravljena notranja revizija področja službenih potovanj, v letu 2020 pa notranja revizija pravilnosti izvedbe in pridobivanja prihodkov iz naslova začasnega oddajanja nepremičnin v uporabo ali najem.

V letu 2018 je bil dokončno zaključen program sanacije preteklih izgub, JZ TNP je v poročevalskem obdobju posloval pozitivno, pretekle zadolžitve so bile poplačane.

JZ TNP je v poročevalskem obdobju sodeloval pri več mednarodnih projektih: »Recharge.green«, »Parkiraj in doživi naravo!«, Life »WolfAlps«, »Nat2Care«, Life »NaturaViva« in več projektih CLLD, »Skupaj za Alpe« in »Vpeljava pridelave ohranjevalnih semenskih mešanic za obnovo degradirane travne ruše na območju Športnega centra Pokljuka«. Skladno s pogodbenimi obveznostmi projektov so bila pripravljena vmesna poročila in končna poročila projekta.

Kljub temu, da so bili nekateri projekti zaključeni že pred leti, se je del pogodbenih obveznosti glede poročanja preneslo tudi na leta obravnavanega časovnega obdobja. Tako so bila pripravljena poročila o doseganju ciljev projektov »Climaparks«, »Julius«, IC Bohinjka.

Po triletnem dopolnjevanju in usklajevanju projektne in investicijske dokumentacije (2016-2019) je bila leta 2019 sprejeta Odločitev o podpori operacije, s katero se je začel izvajati štiriletni projekt »Vrh Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP«, v katerem ima JZ TNP vlogo vodilnega partnerja.

E4.3 Spremljanje izvajanja načrta upravljanja in priprava ustreznih poročil in akcijskih načrtov

V poročevalskem obdobju je bilo pripravljenih več gradiv, ki izhajajo iz določb ZTNP-1 in opredelitev NU TNP: sodelovanje z MOP (SON) na področju ureditve rabe naravnih vrednot, zavarovanega območja ali njegovega dela za ogledovanje in obiskovanje (ocena nosilne zmogljivosti, skrbništvo ...), umirjanje prometa (pobude za omejitev motornega prometa na posameznih najbolj obremenjenih odsekih cest v narodnem parku), izvajanje razvojnih usmeritev na podlagi 10. in 11. člena ZTNP-1 (sodelovanje pri pripravi *Uredbe o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti, ki se nanašajo na razvojne usmeritve v Triglavskem narodnem parku* (sprejeta 9. 1. 2020), izdelava strokovnih podlag za akcijske načrte, upoštevanje NU TNP v prostorskih načrtih in razvojnih dokumentih ter načrtih rabe naravnih dobrin.

Spremljanje izvajanja NU TNP se izvaja prek dvoletnih poročil in letnih poročil o delu JZ TNP ter sodelovanja z MOP in sektorji (tudi njihovimi notranjimi organizacijskimi enotami) – usklajevalni sestanki glede izvajanja posameznih aktivnosti z njihove pristojnosti. V letih 2018 in 2020 sta bili pripravljene in obravnavane Poročili o izvajanju NU TNP za leti 2016 in 2017 ter za leti 2018 in 2019.

V okviru predstavitev na Forumu zainteresirane javnosti v Kobaridu (14. 11. 2019) je bilo pripravljeno in obravnavano poročilo o izvajanju NU TNP za leti 2016 in 2017. V obravnavi so bile izpostavljene razvojne vsebine (10. in 11. člen ZTNP-1), vključno z *Znakom kakovosti TNP*, usmerjanje obiskovanja ter problematika velikih zveri v razmerju do planinske paše).

E4.4 Izdajanje soglasij in mnenj na podlagi določb ZTNP-1 in ZON

Obsežen del nalog je bil opravljen na področju izvajanja upravnih nalog:

- priprava strokovnih podlag za naravovarstvene in kulturnovarstvene smernice za OPN in načrte rabe naravnih virov (mnenja, dopolnitve mnenj, usklajevanje ...),
- izdaja mnenj k posegom v prostor in posegom v naravo – izdani sta bili 1.102 mnenji, vključno s predhodnimi mnenji oz. usmeritvami (preglednica spodaj),
- na zaprosilo upravnih enot je bilo pripravljenih tudi 104 mnenj v postopkih legalizacije »objektov daljšega obstoja«, zgrajenih pred letom 1998 (skladno z določbami GZ). Večina postopkov se nanaša na počitniške objekte, ki so bili v preteklem obdobju zgrajeni brez dovoljenj in v nasprotju z varstvenimi režimi ZTNP.

Preglednica 1: Število izdanih mnenj k posegom v prostor na območju narodnega parka (v letih 2016-2020):

Vrste objektov	Mnenja		Predhodna mnenja
	Pozitivna	Negativna	
Kmetijski objekti:			
- stan (vzdrževalna dela, gradnja), hlev (rušitev, gradnja, vzdrževalna dela)	67	5	3
- pomožni kmetijski objekti (kozolec, nadstrešek, čebelnjak, lopa, senik, rastlinjak, ograja, kmečka lopa, skedenj)	86	5	5
Stanovanjski objekti:			
- novogradnja	45	5	3
- rekonstrukcija, spr. namembnosti, dozidava, vzdrževalna dela (asfaltiranje, stavbno pohištvo, streha), rušitev	69	1	4
- pomožni objekti za lastne potrebe (ograja, dovoz, garaža, drvarnica, nadstrešek)	42	2	3
Gostinski, turistični objekti (apartmajski objekt, TIC, začasni gostinski objekt, vodohran, lopa, bar, elektro priključek)	70	14	10
Planinske kočje (suho stranišče, nadstrešek, lopa, plinohran, MKČN, bivač, zimska soba)	39	2	6
Počitniški objekti (MKČN, nadstrešek, legalizacija, vzdrževalna dela, lopa, rekonstrukcija, oporni zid, solarni panel)	95	21	5
Infrastruktura: vodovod – gradnja, obnova, naprava za obdelavo vode; nadstrešek parkomata, elektroenergetsko omrežje – daljnovod, kablovod; kanalizacija – zbiralni kanal, javna sanitarna enota, sanitarni objekt; MKČN, greznica, ekološki otok; prometna infrastruktura – rekonstrukcija ceste, investicijsko vzdrževalna dela na cesti, most, parkirišča, gozdne vlake, avtobusno postajališče, skladišče posipnih materialov, kanadska vrata, ograja ob poti, pomol, e-polnilna postaja; telekomunikacijska infrastruktura, bazna postaja; parkovna infrastruktura, urbana oprema	306	17	28
Drugo: obnova poti, krčitev gozda, tematska pot, čiščenje struge, športno igrišče, konjeniška pot, športni objekt, kamp, žaga, vrtina, krmišče, znamenje, lovska kočja, dela na vodotokih, razgledna ploščad, deponija lesa, toplotna črpalka, učna pot, info table, športni objekt, izravnava terena, obora, maneža, kapelica, vrtina, kulturni dom	104	10	28
SKUPAJ (izdana mnenja)	923	82	97

- izdaja soglasij upravljavca, skladno z določili 31. člena ZTNP-1 – izdanih 774 soglasij, 8 odločb, 152 odgovorov (za prireditve in tekmovanja v tretjem varstvenem območju narodnega parka) (*Preglednica 2* spodaj),

Preglednica 2: Število izdanih soglasij na podlagi določil 31. člena ZTNP-1 (v letih 2016-2020):

Poseg, ravnanje, dejavnost (31. člen ZTNP-1)	Število soglasij	
1. znanstvene raziskave	80	
2. odvzemi mineralov in fosilov v izobraževalne ali znanstvene namene	1	
3. odvzem mivke, peska in prodaja iz strug vodotokov ter vodnih in priobalnih zemljišč	0	
4. odvzemi živali prostoživečih vrst, ki niso zavarovane po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, in niso divjad ali ribe, iz narave za namene, določene s tem zakonom	3	
5. letenje z motornimi zrakoplovi za potrebe geodetskega, filmskega ter dokumentarnega snemanja in znanstvene raziskave	5	
6. prirejanje javnih shodov, prireditev in športnih tekmovanj	114 soglasij	152 odgovorov
	Σ 266	
7. šotorjenje in taborjenje zunaj za to določenih mest	20 soglasij	2 odločbi
	Σ 22	
8. turistične, športne in rekreacijske dejavnosti na vodotokih in stoječih vodah, ki niso ribolov po predpisih, ki urejajo sladkovodno ribištvo	98	
9. vzletanje in pristajanje z jadralnimi padali, zmaji ali baloni	1	
10. uporaba motornih sani in drugih vozil na motorni pogon za vožnjo po snegu in ledu v primerih, določenih s tem zakonom	11	
11. postavljanje znakov za označevanje zgodovinskih in tematskih poti	3	
12. snemanje filmov, videospotov in videoproduktov za javno predvajanje	427 (6 neg)	
13. odvzem rastlin prostoživečih vrst, vključno z glivami, v komercialne namene	5	
SKUPAJ (izdana soglasja in odgovori)	774 soglasij (152 odgovorov)	

- v postopkih, ki so jih vodili drugi sektorji (predvsem ARSO), je JZ TNP izdal 6 mnenj,
- priprava odgovorov glede uveljavljanja predkupne pravice pri prometu z nepremičninami) – obravnava 703 zahtevkov,
- vodenje podatkovnih baz z evidencami.

E4.5 Organizacija dela organov zavoda in najmanj enkrat na dve leti sklic forum zainteresirane javnosti skladno z ZTNP-1 in statutom javnega zavoda

V letu 2016 so bile izvedene tri redne seje Sveta JZ TNP. Strokovni svet javnega zavoda se je sestel na treh sejah.

V letu 2017 so bile izvedene štiri redne seje, ena izredna seja in dve dopisni seji Sveta JZ TNP. Strokovni svet javnega zavoda se je sestel na dveh sejah.

V letu 2018 so bile izvedene štiri redne seje Sveta JZ TNP. Strokovni svet javnega zavoda se je sestel na treh sejah.

V letu 2019 je bilo izvedeno šest rednih sej Sveta JZ TNP. Strokovni svet javnega zavoda se je sestel na petih sejah.

V letu 2020 so bile izvedene dve redni seji, ena izredna seja in ena konstitutivna seja Sveta JZ TNP. Strokovni svet javnega zavoda se je sestel na eni redni in treh dopisnih sejah.

V letu 2019 je bil sklican in izveden forum zainteresirane javnosti (Kobarid, 14. 11. 2019).

E4.6 Redno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih javnega zavoda s ciljem kakovostnega izvajanja nalog upravljavca

Posamezni zaposleni so se v obdobju od 2016 do 2020 udeležili najmanj 38 različnih izobraževanj, tečajev in seminarjev. Sodelovali so na različnih obnovitvenih oziroma periodičnih izobraževanjih, kot so npr. usposabljanje za planinske vodnike, seminar za NNS, usposabljanje o požarnem redu ...

E4.7 Skrb za vzdrževanje obstoječe in nakup nove opreme za potrebe delovanja zavoda in izvajanja javne službe in upravljanje različnih podatkovnih baz

Za nemoteno delovanje JZ TNP na področju informacijske in komunikacijske opreme je bil zamenjan glavni strežnik in vzpostavljeno glavno omreženje z novimi mrežnimi stikali. Nadgrajevalo se je obstoječo računalniško mrežo za potrebe vzpostavitve enotnega WiFi dostopa na vseh oddaljenih lokacijah. Postopno se predvideva delen umik iz HAKOM omrežja, na katerem se bo ohranilo vse potrebne dostope za potrebe vodenja uradnih postopkov in evidenc.

JZ TNP je prejel v last 15 električnih avtomobilov in vzpostavil sistem polnilnih postaj za električne avtomobile. Z odprodajo starih avtomobilov in s sredstvi presežka prihodkov nad odhodki so bila kupljena nova terenska vozila, s čimer se je deloma posodobilo vozni park JZ TNP.

Izvedene so bile investicije na področju računalniške opreme, ureditev polnilne postaje za električna vozila na upravi, nabavljena je bila oprema za potrebe naravovarstvenega nadzora (žage, oprema za prekrškovni organ, avtomobilski prikolici, prenosne polnilnice za električna vozila in nova terenska vozila). V Domu Trenta in na upravi sta bila vzpostavljena Wi-Fi in UPS. Izvedene so bile aktivnosti za uvedbo elektronskega sistema registracije delovnega časa in pristopne kontrole ter aktivnosti za uvedbo elektronskega popisa osnovnih sredstev. Podatkovna baza ArcGIS je bila nadgrajena na način, da je zaposlenim dosegljiva preko mreže in ni več vezana na število kupljenih licenc.

E4.8 Povečanje obsega sredstev iz virov, ki niso odvisni od državnega proračuna, s katerimi se nadgrajujejo naloge javne službe in ki omogočajo izvajanje nekaterih ukrepov načrta upravljanja

JZ TNP je skladno s prevzetimi obveznostmi sodeloval pri izvajanju obstoječih projektov. Vsebinsko in časovno izvajanje projektnih aktivnosti je potekalo skladno s projektnimi prijavniciami.

Glede načrtovanega projektnega dela sta potekala priprava in dopolnjevanje novih projektnih idej z iskanjem projektnih virov za realizacijo projektnih ciljev, opredeljenih z NU TNP. Ob prijavi je bilo izvedeno usklajevanje s potencialnimi projektnimi partnerji.

V obdobju 2016-2020 je v 12 projektih JZ TNP sodeloval kot projektni partner ter dodatno v 5 projektih deloval kot uradni opazovalec ali projektno območje. Ob koncu leta 2020 je v izvajanju 11 projektov, v načrtovalski fazi oziroma v fazi potrjevanja pa še 3 projekti (*»LIFE AlpsLeadFree«*, *»Krožno gospodarstvo – Ukinitev plastike za enkratno uporabo«* in *»LIFE Semenska banka«*).

Skupna vrednost sredstev, ki jih je JZ TNP pridobil za izvajanje projektov v poročevalskem obdobju, je 660.775 EUR.

Preglednica 3: Seznam projektov, v katerih je JZ TNP v obdobju 2016-2020 sodeloval kot projektni partner, uradni opazovalec ali projektno območje.

Naziv projekta	Finančni program	Vrsta projekta	Status JZ TNP	Trajanje projekta
ALP.BIO.NET2030 - Integrative Alpine wildlife and habitat management for the next generation	Evropski sklad za regionalni razvoj, program Območje Alp (Alpine Space)	varstveni	zunanji izvajalec	2016-2019
AlpFoodWay - A cross-disciplinary, transnational and participative approach to Alpine food cultural heritage	Evropski sklad za regionalni razvoj, program Območje Alp (Alpine Space)	razvojni	uradni opazovalec	2016-2019

ForAdapt - Assessing the potential of forest adaptation to climate change	INRA Metaprogrammes	varstveni	pilotno območje	2015-2017
INTERKULT - Interpretacija naravne in kulturne dediščine kot popestritev turistične ponudbe v dolini Soče	Program razvoja podeželja RS 2014 – 2020	varstveno-razvojni	vodilni partner	2019-2020
LIFE NaturaViva - Ohranjanje in promocija biodiverzitete Slovenije	LIFE+ program	varstveno-razvojni	projektni partner	2017-2022
LIFE WolfAlps - Wolf in the Alps: Implementation of coordinated wolf conservation actions in core areas and beyond	LIFE+ 2012 Narava	varstveni	projektni partner	2013-2018
Links4Soils - Linking Alpine Soil Knowledge to Sustainable Ecosystem Management and Capacity Building	Evropski sklad za regionalni razvoj, program Območje Alp (Alpine Space)	varstveni	uradni opazovalec	2017-2019
LOKALP	Alpska konvencija	varstveno-razvojni	projektni partner	2020
Nat2Care – Spodbujanje skupnosti za ohranjanje in obnavljanje čezmejnih območij Natura 2000	Interreg V/A – Program čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija 2014 – 2020	varstveni	projektni partner	2017-2020
Parkiraj & doživi naravo: Celovito uvajanje okolju prijazne mobilnosti v Triglavskem narodnem parku za ohranjanje in pravo doživljanje narave	Program finančnega mehanizma EGP 2009-2014	varstveno-razvojni	projektni partner	2015-2017
Projekt sodelovanja med LAS-i - Približajmo UNESCO (MaB) biosferna območja prebivalcem	LAS Dolina Soče	razvojni	projektni partner	2019-2020
Projekt sodelovanja med LAS-i - Približajmo UNESCO (MaB) biosferna območja prebivalcem	LAS Gorenjska košarica	razvojni	projektni partner	2019-2020
SKUPAJ ZA ALPE	Alpska konvencija	varstveno-razvojni	vodilni partner	2020
SMER TNP - Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku	LAS Gorenjska košarica	varstveno-razvojni	projektni partner	2019-2020
USMERJANJE OBISKA V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU – POT JULIJSKE ALPE/JA TRAIL	Program razvoja podeželja RS 2014 – 2020	varstveno-razvojni	projektni partner	2019-2020
Vpeljava pridelave ohranjevalnih semenskih mešanic za obnovo degradirane travne ruše na območju Športnega centra Pokljuka	MKGP	varstveni	projektni partner	2020-2021
VrH Julijcev - Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku	OP za izvajanje evropske kohezijske politike 2014-2020, Kohezijski sklad	varstveno-razvojni	vodilni partner	2019-2022
ZELENE REŠITVE - Inovativni pristopi in rešitve za trajnostno prenovo degradiranih in opuščenih območij na Gorenjskem	LAS Gorenjska košarica	varstveno-razvojni	projektni partner	2019-2020

E5 UPRAVLJANJE NEPREMIČNIN

Skupna ocena izvajanja operativnega cilja

Nepremičnine v lasti in upravljanju je JZ TNP vzdrževal skladno s finančnimi zmožnostmi. V letu 2018 je bil preko Državnega odvetništva Republike Slovenije sprožen postopek prenosa lastnine iz »Družbene lastnine – imetnik pravice uporabe Triglavski narodni park« na »Republiko Slovenijo«. Po prenosu nekaterih zemljišč v last Republike Slovenije, je bil novelirano Sklepa Vlade RS o nepremičninah, ki so v upravljanju JZ TNP, ki poleg teh zemljišč vključuje tudi zemljišča, ki so bila v letih 2016, 2017 in 2018 predmet uveljavljanja predkupne pravice. Za objekt v Jadranovem sta bili izvedeni legalizacija in kategorizacija. Izvajanje operativnega cilja je potekalo skladno z načrtom, razen priprave dolgoročnega programa upravljanja z državno lastnino

Kazalniki

1. Delež objektov z urejenim lastniškim in upravljavskim statusom nepremičnin: ciljna vrednost: 60 %; vrednost 2016: urejen status 50% objektov; vrednost 2020: urejen status 72% objektov

E5.1 Pripraviti dolgoročni program upravljanja z državno lastnino in lastnino javnega zavoda.

V zvezi s pripravo programa upravljanja z državno lastnino v upravljanju JZ TNP in lastnino JZ TNP so bili v letih 2016 in 2017 pridobljeni oz. pripravljene potrebni podatki.

V letu 2017 je bil izdelan *Program upravljanja in gospodarjenja z nepremičninami v lasti in upravljanju JZ TNP*, katerega cilji so:

- konkretizirati aktivnosti JZ TNP na področju upravljanja z nepremičninami, ki mu jih nalaga desetletni NU TNP,
- analizirati trenutno stanje na področju nepremičnin,
- ovrednotiti upravljalvske pomembnosti posamezne nepremičnine,
- načrtovati aktivnosti za dobo veljavnosti sprejetega NU TNP.

Program predvideva, da je za vzdrževanje objektov v lasti in upravljanju JZ TNP potrebnih cca. 1.600.000 EUR, kar z razpoložljivimi sredstvi (proračunskimi sredstvi za investicije na letni ravni ter del sredstev iz lastnih prihodkov) ni mogoče izvesti.

V letih 2019 in 2020 je potekal in bil deloma zaključen postopek prenosa lastnine iz »Družbene lastnine – imetnik pravice uporabe Triglavski narodni park« na »Republiko Slovenijo«. Na Republiko Slovenijo je bilo prenesenih in v zemljiško knjigo vpisanih devetnajst (19) zemljišč. Za ta zemljišča in za zemljišča, ki so bila v letih 2016, 2017 in 2018 predmet uveljavljanja predkupne pravice, je bil pripravljen predlog za novelacijo Sklepa Vlade Republike Slovenije o upravljanju nepremičnin. V letu 2020 je bil za 19 zemljišč v lasti države na območju narodnega parka urejen zemljiško-knjižni status lastnine (prenos lastnine iz družbene lastnine na Republiko Slovenijo). Na podlagi predloga JZ TNP je bil izveden postopek in nato pridobljen Sklep Vlade Republike Slovenije o upravljanju nepremičnin (skupaj 45 zemljišč).

Za potrebe priprave dolgoročnega programa upravljanja državne lastnine so bila vsa ministrstva zaprosena za posredovanje njihovih evidenc o nepremičninah v državni lasti. V letu 2019 je bil pripravljen predlog programa upravljanja nepremičnin v državni lasti za testno območje Bohinjskega jezera, ki je bil v letu 2020 dopolnjen in usklajen z MOP-SON.

E5.2 Urejati nepremičnine, s katerimi upravlja javni zavod.

Za objekte v upravljanju JZ TNP se je urejal status lastništva.

Izvedena je bila ekološka sanacija posameznih objektov, skladno z določeno prioriteto. Glede na omejene finančne možnosti so bila izvedena prenovitvena dela (upravna stavba), redna in investicijska vzdrževalna dela na objektih v lasti in upravljanju JZ TNP. Opravljeni so bili redni pregledi in meritve, servisi instalacij v posameznih objektih. Na podlagi priprave potrebne dokumentacije z vsemi upravnimi dovoljenji so bile zgrajene štiri rastlinske čistilne naprave pri parkovnih kočah na Vršiču, Goreljku (Planinka in Goreljek) ter v Zgornji Radovni (Guhar).

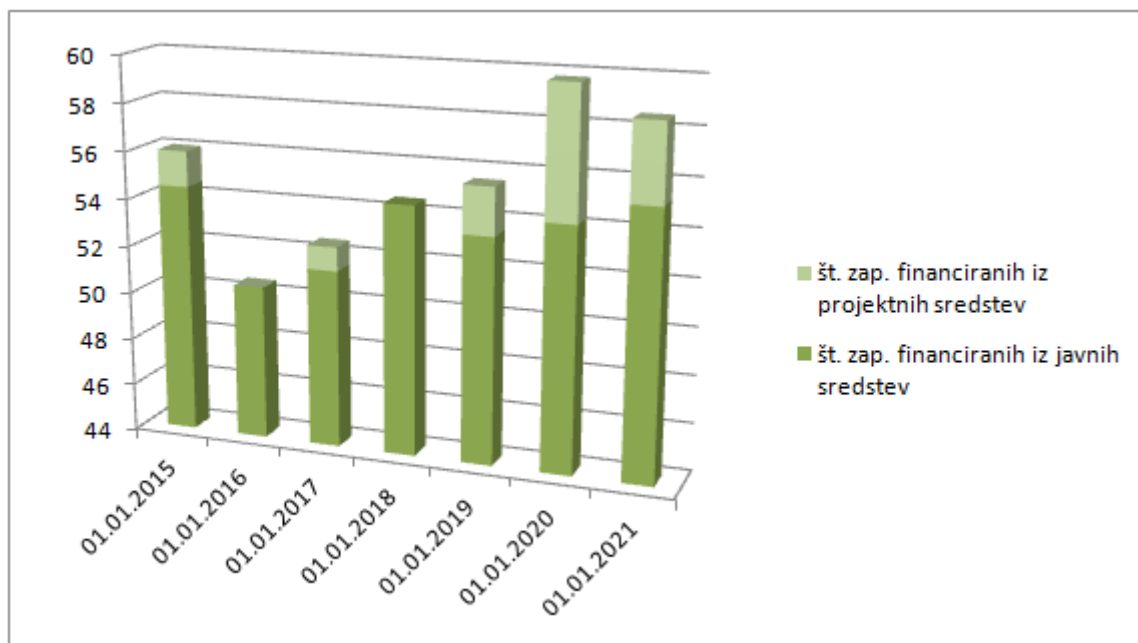
V letu 2016 je bila planirana prodaja treh nepremičnin na naslovu Rečiška cesta 1a na Bledu. Decembra 2016 je potekalo zbiranje ponudb za izvedbo postopka prodaje nepremičnin, prodaja januarja 2017 ni bila izvedena, ker ni prispela nobena ponudba za nakup. Ministrstvo za finance je v dopisu, št. 356-7/2014/16 z dne 26. 5. 2017, podalo svoje mnenje glede prodaje, ki določa, da je kupnina od prodaje premoženja skladno z 80. členom v povezavi s 43. členom *Zakona o javnih financah* prihodek proračuna države oziroma občine, ki je lastnik premoženja, če ni s posebnim zakonom drugače določeno. Kupnina od prodaje državnega premoženja se lahko uporabi samo za gradnjo, nakup in vzdrževanje stvarnega premoženja države. Zaradi dejstva, da z ukrepom prodaje nepremičnega premoženja ni mogoče prispevati k sanaciji pretekle izgube, so bile aktivnosti na tem področju ustavljene.

V letu 2019 je bil urejen lastniški status nepremičnine v Jadranovem. Izvedeni sta bili legalizacija in kategorizacija objekta. Izvedene so bile investicije na področju ureditve poslovnih prostorov, regulacije ogrevalnega sistema na upravi, zamenjava streh na obeh kočah na Planini Laz ter koči na Lepih Kopiščih. V okviru rednega vzdrževanja objektov JZ TNP sta bili izvedeni sanaciji vodovodov na planini Vogar in na Mežakli. Opravljen je bil energetski pregled upravne stavbe. V 27 stavbah TNP je bil urejen požarni red.

Gospodarjenje z gozdovi v upravljanju JZ TNP je potekalo skladno z letnimi načrti GGN.

Stanje zaposlitev v javnem zavodu v obdobju 2016-2020

Skupno število zaposlenih se je v obdobju od 2016 do 2020 povečalo predvsem na račun projektnih zaposlitev. Na dan 31. 12. 2020 je skupni ekvivalent polnih zaposlitev (EPZ) znašal 60,50, kar je za 4,50 več kot leta 2015 (1. 1. 2015).

Slika 4: Prikaz števila zaposlenih v letih 2015-2020**Projektne zaposlitve**

Število zaposlenih, za izvajanje projektov, se je v letih izvajanja NU TNP spreminjalo glede na število projektov v izvajanju. Največji preskok v številu zaposlenih na projektih, v obravnavanem obdobju, se je zgodil z odobritvijo in s pričetkom izvajanja kohezijskega projekta »VrH Julijcev«.

V letih 2016 in 2017 je bila zaposlitev realizirana na projektu »Parkiraj&doživi naravo!«, v letu 2018 na projektih »Nat2Care« in LIFE »NaturaViva«, v letu 2019 na projektih »Nat2Care«, LIFE »NaturaViva« in »VrH Julijcev«, v letu 2020 pa na projektih LIFE »NaturaViva«, projektih CLLD, »VrH Julijcev« in »Pokljuka«.

Preglednica 4: Stanje zaposlitev v Javnem zavodu Triglavski narodni park, financiranih iz projektnih sredstev

Naziv delovnega mesta	Število zaposlenih 1. 1. 2015	Organizacijska enota	Število zaposlenih 1. 1. 2016	Število zaposlenih 1. 1. 2017	Število zaposlenih 1. 1. 2018	Število zaposlenih 1. 1. 2019	Število zaposlenih 1. 1. 2020	Število zaposlenih 1. 1. 2021
Naravovarstveni svetnik	1	OP	0	0	0	0	1	1
Višji naravovarstveni svetovalec	0	OP	0	0	0	0	1	0
Naravovarstveni sodelavec III	1	OP	0	1	0	2	3	2
Visoki naravovarstveni svetnik	0	SS	0	0	0	0	0	1

Naravovarstveni svetnik	0	SS	0	0	0	0	1	1
Naravovarstveni svetnik	0	SSS	0	0	0	0	1	1
SKUPAJ ZAPOSLENIH	2		0	1	0	2	7	6
SKUPAJ EKVIVAL. POLNIH ZAPOSILITEV	1,5		0	1	0	2	5,5	3,28

Legenda organizacijskih enot: OP – Oddelek za projekte, SS - strokovna služba, SSS - skupna splošna služba

Razvoj javne službe

Zaradi izvajanja politike kadrovanja na način, da se ni ustvarjalo primanjkljajev na sredstvih za stroške dela in da število zaposlenih na javni službi, financiranih iz javnih virov, ni preseglo dovoljenega števila zaposlenih določenega v *Izhodiščih za pripravo programa dela in finančnega načrta* za posamezno leto, število zaposlenih ni sledilo potrebam po povečanju, opredeljenim z NU TNP.

Na dan 31. 12. 2020 je skupni ekvivalent polnih zaposlitev (EPZ) znašal 56,22, kar je za 1,72 več kot leta 2010, za 4,72 več kot leta 2016 in za 1,28 manj, kot je bilo načrtovano v NU TNP za leto 2020.

Preglednica 5: Načrtovano in ocena realizacije ekvivalentov polnih zaposlitev na javni službi po posameznih upravljavskih področjih

Upravljavsko področje	2016			2017			2018			2019			2020		
	Plan	Realizacija*	Indeks realizacije	Plan	Realizacija*	Indeks realizacije	Plan	Realizacija*	Indeks realizacije	Plan	Realizacija*	Indeks realizacije	Plan	Realizacija*	Indeks realizacije
A – ohranjanje narave in naravnih virov	20,7	20,1	97	20,7	21,3	103	20,7	20,7	100	20,7	21,3	103	21,7	22,3	103
B – ohranjanje kulturne dediščine	2,2	0,5	23	2,2	0,5	23	2,2	0,8	35	2,2	1,1	50	2,2	1,1	52
C – trajnostni razvoj in ohranjanje podeželja	4,8	2,1	44	4,8	2,2	46	4,8	1,2	26	4,8	2,0	42	5,8	3,4	59
D – obiskovanje in doživljanje	13,7	11,8	86	13,7	12,5	91	13,8	11,7	85	13,8	10,0	73	13,8	9,0	65
E – upravno administrativne naloge	14,1	17	121	14,1	18	128	14,0	19,1	136	14,0	19,8	141	14	20,4	146
SKUPAJ NA LETO	55,5	51,5	93	55,5	54,5	98	55,5	53,5	96	55,5	54,3	98	57,5	56,2	98

* Ocena realizacije števila zaposlenih po posameznih področjih je izračunana na podlagi deležev opravljenih ur na upravljavskih področjih

Preglednica 6: Ocena učinkovitosti izvajanja NU TNP za obdobje 2016-2020 glede na opredeljene kazalnike (NU TNP – Tabela 19)

Ime kazalnika	Izhodiščna vrednost (leto podatka)	Ciljna vrednost 2020	Realizacija 2000
1. Delež kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območij Natura 2000 v narodnem parku v ugodnem ohranitvenem stanju: a) ptice po Direktivi o pticah (N = 28) b) druge vrste po Direktivi o habitatih (N = 23) c) habitatni tipi po Direktivi o habitatih (N = 27)	a) 29 % (2013) b) 39 % (2013) c) 50 % (2013)	a) 29 % b) 45 % c) 55 %	a) 23 % b) 35 % c) 48 %
2. Delež ožjih zavarovanih območij in naravnih vrednot v ugodnem stanju: a) ožja zavarovana območja (N = 46) b) naravne vrednote brez jam (N = 312) c) jame (N = 743)	a) 78 % (2010) b) 82 % (2010) c) ni podatka	a) 80 % b) 82 % c) določiti v AN	a) 80 % b) 92 % c) NP
3. Površina gozdov s posebnim režimom gospodarjenja za ohranjanje biotske pestrosti in posebnih elementov narave: a) površina ekocelic b) mirna območja c) površina gozdov s posebnim namenom brez ukrepanja (gozdni rezervati) d) gozdovi s posebnim namenom z dovoljenim ukrepanjem e) varovalni gozdovi	a) 0 ha (2013) b) 9.170 ha (2013) c) 1.783 ha (2015) d) 23.912 ha (2012) e) 26.610 ha (2012)	a) določiti v AN b) 9.170 ha c) 1.783 ha d) 23.912 ha e) 26.610 ha	a) NP b) 7.560 ha c) 1.786 ha d) 25.636 ha e) 25.533 ha
4. Nepremičnine, za katere se uveljavi predkupna pravica države ali so vključene v pogodbeno varstvo: a) površina travišča b) površina gozdnatih površin c) število odkupljenih objektov, ki so evidentirani kot nepremična kulturna dediščina	a) 0 ha (2014) b) 0 ha (2014) c) 0	a) 15 ha b) 30 ha c) 1	a) 0,86 ha b) 52,86 ha c) 0
5. Izvajanje nalog javne službe neposrednega nadzora v naravi in nalog lovskočuvarske službe v LPN Triglav: a) število ur nadzornikov na terenu za naloge neposrednega nadzora b) število ur nadzornikov na terenu za naloge varstva narave c) število ur nadzornikov na terenu za naloge ozaveščanja d) število ur na vsebinah upravljanja LPN Triglav	a) 15.300 (2014) b) 3.800 (2014) c) 700 (2014) d) 9.800 (2014)	a) 16.000 b) 4.500 c) 800 d) 10.000	a) 18.319 ur (povp. 16.618 ur/letno) b) 4.681 ur (povp. 5.416 ur/letno) c) 173 ur (povp. 591 ur/letno) d) 8.9443 ur (povp. 9.443 ur/letno)
6. Število enot KD, za katere bodo v postopku razglasitve za spomenik nepremične kulturne dediščine pripravljene strokovne podlage: a) spomenik državnega pomena b) spomenik lokalnega pomena	a) 3 objekti (2014) b) 41 objektov (2014)	a) 8 objektov b) 48 objektov	a) 3 objekti b) 50 objektov
7. Pomoč in spodbude javnega zavoda prebivalcem narodnega parka pri načrtovanju gradenj, skladnih s stavbnim izročilom v narodnem parku: a) število svetovancev v zvezi z obnovo/gradnjo b) število prejemnikov spodbud za obnovo kulturne dediščine iz »varstvenega sklada«	a) 120 oseb (2014) b) 0 prejemnikov (2014)	a) 160 oseb/leto b) 2 prejemnikov/leto	a) 146 oseb/leto (2020) b) 0
8. Površina kmetijskih zemljišč v narodnem parku: a) površina vseh zemljišč s kmetijsko rabo po dejanski rabi b) površina trajnih travnikov c) površina kmetijskih zemljišč, porastlih z gozdnim drevjem	a) 8.938 ha (2011) b) 3.528 ha (2011) c) 429 ha (2011)	a) 8.938 ha b) 3.528 ha c) 400 ha	a) 8.209 ha b) 3.500 ha c) 380 ha
9. Delež kmetijskih zemljišč s prilagojenimi načini kmetovanja: a) površina kmetijskih zemljišč, za katera se izplačujejo izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD)	a) 3.674 ha (2011)	a) 3.674 ha	a) 3.900 ha

b) delež zemljišč v aktivni kmetijski rabi, na katerih se izvaja ekološko kmetovanje	b) 10,2 % (2011)	b) 15 %	b) 12,3 %
c) delež zemljišč OMD, ki so vključena v ukrepe kmetijsko-okoljskih plačil	c) 65,5 % (2011)	c) 65,5 %	c) 44 %
d) površina travnišč z vzpostavljenimi ukrepi pogodbenega varstva/odkupa	d) 0/0 ha (2011)	d) 15/5 ha	d) 0
10. Podjetniški potencial kmetijskih gospodarstev:			
a) število kmetij z registriranimi dopolnilnimi dejavnostmi v TNP	a) 47 (2011)	a) 55	a) 56
b) število kmetij z registriranimi živilskimi obrati ali drugo dejavnostjo	b) 10 (2011)	b) 15	b) 20
c) število certificiranih proizvajalcev zaščitene izdelkov	c) 0 (2013)	c) 4	c) 3
11. Oblikovanje in izvedba programov za povečanje vključenosti prebivalstva v vseživljenjsko učenje:			
a) število oblikovanih programov	a) 0 (2015)	a) 1	a) 2 (PRC, RAGOR)
b) število izvedb programov	b) 0 (2015)	b) 2	b) 2
c) število vključenih posameznikov	c) 0 (2015)	c) 20	c) 550
12. Oblikovanje in izvedba programov za usposabljanje za boljše zaposljivost:			
a) število oblikovanih programov	a) 0 (2015)	a) 1	a) 2 (PRC, RAGOR)
b) število izvedb programov	b) 0 (2015)	b) 2	b) 2
c) število vključenih posameznikov	c) 0 (2015)	c) 20	c) 50
13. Urejenost gospodarske javne infrastrukture in dostopnost javnih storitev:			
a) delež ustrezno očiščene odpadne vode glede na celotno obremenitev prebivalcev narodnega parka z urejenim odvajanjem in čiščenjem odpadnih voda	a) 10 % (2011)	a) 75 %	a) 57 % (podatki do 2019)
b) število naselij v območju belih lis brez dostopa do širokopasovnega omrežja	b) 5 naselij (2011)	b) 3 naselja	b) 5 naselij
14. Stanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov s sedežem v naseljih, ki so v celoti v narodnem parku:			
a) število podprtih podjetij (kazalnik učinka)	a) 0 (2015)	a) 20	a) 20
b) povečanje bruto dodane vrednosti malih in srednje velikih podjetij (kazalnik rezultatov)	b) 0 (2015)	b) 5 %	b) ni podatka
c) povečanje čistih letnih prihodkov gospodarskih družb in s. p.-jev (kazalnik rezultatov)	c) 0 (2015)	c) 4 %	c) ni podatka
d) število delovnih mest v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih	d) 287 (2010)	d) 297	d) ni podatka
e) število registriranih uporabnikov znaka kakovosti TNP	e) 0 (2015)	e) 15	e) 15
15. Trendi v turizmu:			
a) skupno število nočitev v naseljih Bohinj, Pokljuka, Log pod Mangrtom, Soča, Trenta, Lepena	a) 234.391 nočitev (2009)	a) 245.000 nočitev	a) 418.454 nočitev
b) delež vseh nočitev od junija do septembra v naseljih Bohinj, Pokljuka, Log pod Mangrtom, Soča, Trenta, Lepena glede na celo leto	b) 70 % (2009)	b) 65 %	b) 87,73%
c) število certificiranih vodnikov po narodnem parku	c) 0 (2013)	c) 10 vodnikov	c) 6 vodnikov (60%)
d) število oblikovanih in na tujih trgih predstavljenih novih inovativnih programov s področja trajnostnega turizma na območju Julijskih Alp	d) 0 (2015)	d) 5 programov	d) 8 programov (160%)
16. Oblikovanje in izvedba programov družbene aktivacije in njihovo povezovanje z zaposlitvenimi programi:			
a) število oblikovanih programov	0 (2015)	a) 2	a) 2 (PRC, RAGOR)
b) število izvedb programov	0 (2015)	b) 3	b) 2 (PRC, RAGOR)
c) število vključenih posameznikov	0 (2015)	c) 30	c) 50
17. Oblikovanje in izvajanje pilotnih inovativnih projektov za približevanje ranljivih skupin trgu dela:			
a) število oblikovanih programov	0 (2015)	a) 1	a) 4
b) število izvedb programov	0 (2015)	b) 2	b) 4
c) število vključenih posameznikov	0 (2015)	c) 20	c) 450
18. Infrastruktura in ponudba storitev za obiskovanje narodnega parka:			
a) število informacijskih središč	a) 2 (2015)	a) 2	a) 3 (150%)
b) število informacijskih postaj	b) 3 (2015)	b) 3	b) 3 (100%)
c) število informacijskih točk	c) 2 (2015)	c) 4	c) 6 (150%)
d) število obiskovalcev vseh parkovnih informacijskih objektih	d) 70.000/leto (2015)	d) 100.000/leto	d) 50.451 (50,5%)
e) delež naravovarstveno urejene parkovne infrastrukture za javni dostop, usmerjanje, informiranje in obveščanje obiskovalcev	e) 70 % (2015)	e) 80 %	e) 85%

19. Število udeležencev ozaveščevalnih programov javnega zavoda: a) učenci in dijaki b) drugi obiskovalci	a) 2.500/leto (2015) b) 1.300/leto (2015)	a) 3.000/leto b) 1.400/leto	a) 1.591 b) 4.129
20. Število projektov, s katerimi se zagotavlja kakovostna interpretacija narave in pomen tradicionalne človekove dejavnosti za njeno ohranjanje	0 (2015)	1 (2020)	8 (2017 - 2020)
21. Število dejavnosti za vključevanje javnosti v upravljanje narodnega parka: a) število ur delovanja terenske pisarne b) število sestankov s prebivalci parkovnih lokalnih skupnosti c) število izvedenih forumov zainteresirane javnosti	a) 40 b) 4 c) 1/leto (2012)	a) 50 b) 5 c) 1 vsaki dve leti	a) 50 b) 4 c) 1 (v letu 2019)
22. Izvajanje administrativnih nalog: a) delež vlog za mnenja/soglasja, ki jih javni zavod pravočasno obravnava	a) 100 % (2014)	a) 100 %	a) 100 % (v letu 2020 obravnavanih 550 zahtevkov)
23. Upravljanje nepremičnin javnega zavoda: a) delež objektov z urejenim lastniškim in upravljavskim statusom nepremičnin (N = 40)	a) 50 % (2014)	a) 60 %	a) 72%
24. Naložbe v izobraževanje in usposabljanje: a) število izvedenih programov	a) 0	a) 10	a) 46

Pojasnila k realizaciji:

- add 1) Realizirane vrednosti temeljijo na poročanju ZRSVN o stanju vrst in habitatnih tipov za obdobje 2013-2018 na ravni Alpske biogeografske regije oziroma stanju vrst ptic na nacionalni ravni za zadevno obdobje. Iz tega razloga so dopustna odstopanja od dejanskega stanja na ravni POO in POV na območju TNP, za katera je JZ TNP pristojni upravljavec.
- add 3.b) Izhodiščna vrednost mirnih območij izhaja iz osnutka NU TNP v fazi javne razgrnitve po PLS (2012), realizirana vrednost pa po dejanskem sprejetju NU TNP (2016). Dodatno povečanje površine mirnih območij je utemeljeno pričakovano z aktivnostmi projekta *VrH Julijcev*, kjer se vzpostavljajo še 4 mirna območja za belko, ki jih veljavni NU TNP ne vključuje.
- add 3c) Realizirana vrednost površine gozdnih rezervatov temelji na analizi gozdnega prostora v TNP, izvedeni v okviru zaključenega projekta *recharge.green* (program Območje Alp) in za 3 ha odstopa od izhodiščne vrednosti iz leta 2013.
- add 3d) Realizirana vrednost površine GPN z dovoljenim ukrepanjem temelji na analizi gozdnega prostora v TNP, izvedeni v okviru zaključenega projekta *recharge.green* (program Območje Alp) in odstopa od podatkov, pridobljenih s strani ZGS v postopku priprave analitičnih izhodišč za NU TNP (2012).
- add 3e) Realizirana vrednost površine varovalnih gozdov temelji na analizi gozdnega prostora v TNP, izvedeni v okviru zaključenega projekta *recharge.green* (program Območje Alp) in odstopa od podatkov, pridobljenih s strani ZGS v postopku priprave analitičnih izhodišč za NU TNP (2012).
- add 5) Naloge ozaveščanja so bile v zadnjih dneh letih izvedene v manjšem obsegu zaradi prednostnega izvajanja naravovarstvenega nadzora na območjih povečanega obiska (predvsem v visokogorju in zatrepih alpskih dolin – izhodiščnih točk za obisk visokogorja); del teh nalog se je prenesel na aktivnosti IIS.
- add 6) V realizaciji je navedeno število predlogov za razglasitev, za katere so bile pripravljene strokovne podlage (ZVKDS), vendar se postopek zavarovanja ni nadaljeval na ravni Ministrstva za kulturo oz. lokalne skupnosti.
- V poročevalskem obdobju sta bili registrirani tudi dve enoti nepremične kulturne dediščine: Goreljek – Bregarjev stan (EŠD 30439) in Ukanc – arheološko najdišče na planini Zadnji Vogel (EŠD 30709 ter tri enote nesnovne dediščine: Bovški govor, Raba hišnih imen ter Planinska paša in predelava mleka.
- add 7b) »Varstveni sklad« zaradi sistemskih razlogov (pravnih podlag) in nezagotovitve finančnega vira ni bil vzpostavljen.
- add 11 in 12) Obe vrsti programov, ki se tudi vsebinsko povezujeta, predstavljata programe regionalnih razvojnih agencij, ki so se pripravili in izvajali bodisi v okviru njihove javne službe bodisi

- v okviru različnih projektov. Podatki kazalnikov se nanašajo na celotno območje, ki jih pokrivajo razvojne agencije.
- add 13a) Po podatkih MOP za leto 2019 je na območju TNP na javno kanalizacijo priključenih 49,9 % obremenitve, nepretočne greznice ima cca. 5 %, MKČN pa 2 % (skupaj: 56,8 %). V to niso vključeni objekti, ki skladno z veljavnimi področnimi predpisi uporabljajo obstoječe pretočne greznice. Ocene, koliko je takih objektov, ni možno pridobiti.
  - Add 14b) Podatek kazalnika ni relevanten, ker v socio-ekonomski analizi iz obdobja priprave NU TNP tudi izhodiščno stanje ni preverljivo.
  - add 15a) Izraziti vpliv posledic epidemije COVID-19 na zmanjšanje števila nočitev na območju Julijskih Alp (in Slovenije) v letu 2020.
V letu 2020 je bilo največ nočitev v naseljih na območju TNP zabeleženo (>50.000 nočitev/leto):
    - o Ukanc (98.124)
    - o Ribčev Laz (76.097)
    - o Soča (59.078)
    - o Stara Fužina (55.847).
  - add 15 b) V letu 2020 je povprečni delež nočitev (na območju TNP) v obdobju junij – september znašal 87,73%. Največji delež nočitev v obdobju junij – september so imela naslednja naselja:
    - o Soča (99%)
    - o Lepena (98,5%)
    - o Trenta (98%)
    - o Ukanc (91%).
  - add 15c) Število certificiranih planinskih vodnikov (različnih kategorij, z veljavno licenco) delujočih v okviru JZTNP. Realizacija nižja od načrtovane zaradi nezadostnega števila zaposlenih na tej nalogi.
  - add 15d) Število inovativnih programov s področja trajnostnega turizma v izvajanju JZTNP ali deležnikov in predstavljenih na tujih trgih v zadnjih 5 letih.
  - add 18d) Izraziti vpliv posledic epidemije COVID-19 na zmanjšanje števila obiskovalcev parkovnih informacijskih objektov (kjer poteka sistematično štetje obiskovalcev), v letu 2019 je število obiskovalcev na lokacijah Informacijski izobraževalno središče TNP Dom Trenta, Center TNP Bohinj, Infocenter TRB, Pocarjeva domačija in Slovenski planinski muzej in Zelena hiša v Kobaridu znašalo 176.359.
  - add 19a) Izraziti vpliv posledic epidemije na zmanjšanje števila udeležencev (učenci in dijaki), v letu 2019 se je programov udeležilo 8.380 učencev in dijakov. Vzporedno z izvajanjem rednih programov so bili uvedeni spletni programi in dogodki. Število obiskovalcev (učencev in dijakov) spletnih programov in dogodkov v letu 2020 je znašalo 49.768.
  - add 19b) Izraziti vpliv posledic epidemije na zmanjšanje števila udeležencev na drugih programih, v letu 2019 se je (drugih) programov udeležilo 8.234 obiskovalcev. Vzporedno z izvajanjem rednih programov so bili uvedeni spletni programi in dogodki. Število obiskovalcev (drugih) spletnih programov in dogodkov v letu 2020 je znašalo 28.216.
  - add 20) Skupno število projektov v obdobju 2016-2020 izvajanih v okviru različnih finančnih virov: CLLD, projekti sodelovanja med LAS-i, Podnebni sklad – Alpska konvencija, LIFE.
  - Add 22) Število postopkov izdaje odgovorov (predkupna pravica), mnenj (posegi v prostor) in soglasij (31. člen ZTNP-1) iz leta v leto narašča (od 492 v letu 2015 do 550 v letu 2020), kar vpliva na časovne obremenitve strokovne službe.
  - Add 23) JZ TNP pospešeno ureja status lastništva in upravljanja nepremičnin, tako da delež urejenih nepremičnin dosega skoraj tri četrtine objektov.
  - Add24) Področje programov izobraževanja in usposabljanja presega načrtovane vrednosti.

Ocena izvajanja NU TNP v prvem petletnem obdobju skladno z določbami drugega odstavka 7. člena ZTNP-1 obsega tudi ugotovitve bistveno spremenjenih okoliščin (predvsem z vidika razvoja v posameznih varstvenih območjih dopuščenih dejavnosti), zaradi katerih bi bilo potrebno izvesti spremembe meje (drugega) varstvenega območja.

JZ TNP ocenjuje, da se večina problemov glede poteka notranjih meja varstvenih območij vsebinsko navezuje na gozdna zemljišča oziroma njihovo funkcijo in gospodarjenje. Gozdarska dejavnost se izvaja skladno s splošnimi usmeritvami gozdnogospodarskih načrtov območij ter bolj podrobnimi usmeritvami in ukrepi gozdnogospodarskih načrtov enot. Vsebine zavarovanega območja so preko izdelanih strokovnih podlag in naravovarstvenih smernic ter usklajevanja upravljavskih in varstvenih usmeritev, katerih nosilec je ZRSVN v sodelovanju z JZ TNP, vključene v gozdnogospodarsko načrtovanje. Glede na omejitve je gozdarstvo v narodnem parku prilagojeno v času in prostoru, v primerjavi z gozdnimi površinami zunaj zavarovanih območij imata bistveno večji pomen ekološka funkcija (varovalna, ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot) ter socialna funkcija gozdov (estetska, turistična in rekreacijska funkcija). Upravljavca v strokovnih podlagah glede načinov in obsega gospodarjenja z gozdovi sledi predpisanim varstvenim režimom za posamezno varstveno območje ter z NU TNP opredeljenim varstvenim in razvojnim usmeritvam za gozdarstvo, pri čemer so gozdovi v prvem varstvenem območju narodnega parka in v gozdnih ter naravnih rezervatih praviloma prepuščeni naravnim procesom, z gozdovi v drugem in tretjem območju pa se upravlja sonaravno in mnogonamensko, tako da se zagotavlja trajno stabilnost gozdnih ekosistemov in funkcije gozdov.

Gozdnogospodarsko načrtovanje ima 10-letni cikel, tako da je v poročevalskem obdobju obnovljena približno polovica GGN gozdnogospodarskih enot v narodnem parku (znotraj gozdnogospodarskih območij Bled in Tolmin). V vseh obnovljenih GGN so strokovne podlage upravljavca narodnega parka vključene v naravovarstvene smernice nosilca (ZRSVN), prav tako pa JZ TNP sodeluje v posameznih fazah postopka priprave in usklajevanja GGN. Zaradi navedenega je smiselno, da se predlog morebitnih prilagoditev oziroma sprememb notranjih meja varstvenih območij pripravi po zaključeni obnovi vseh GGN na območju narodnega parka.

Ob upoštevanju ugotovljenih posameznih razhajanj med opisom zunanje meje narodnega parka in notranjih mej varstvenih območij iz ZTNP-1 (Priloga 2) ter dejanskim grafičnim potekom meje (podatkovna baza ARSO, 2010) pa se skladno z določili tretjega odstavka 9. člena in prvega odstavka 69. člena ZTNP-1 predlaga tehnične in manjše vsebinske popravke meje, ki so posledica topografskih značilnosti in varstvenih zahtev.

Tehnični popravki obsegajo prilagoditev poteka meje glede na:

- parcelne meje zemljišč v digitalnem katastrskem načrtu (zemljiško katastrski prikaz),
- uskladitev poteka državne meje med Slovenijo in Italijo,
- uskladitev meje z mejami gozdnogospodarskih odsekov in s potekom gozdnih cest.

Vsebinski popravki obsegajo:

- uskladitev z opisom meje (ZTNP-1 – Priloga 2),
- uskladitev s topografskimi značilnostmi (TTN5, TTN10, DTK25 in DTK50 ter digitalni ortofoto načrt) in varstvenimi zahtevami (doseganje namenov varstvenih območij),
- v največji meri izločitev gospodarskih gozdov iz prvega varstvenega območja,
- izločitev lovnih površin v upravljanju lovskih družin iz prvega varstvenega območja,
- izločitev bivalnih (počitniških) objektov iz prvega varstvenega območja.

Na podlagi *Navodil o načinu določitve digitalnega zemljiško katastrskega prikaza meja Triglavskega narodnega parka na parcelo natančno*, ki jih je izdala ministrica za okolje in prostor (MOP, št. 356-16/2015 z dne 16. 12. 2015), ter strokovnih (tehničnih in vsebinskih) izhodišč za prikaz meje, ki jih je pripravil JZ TNP, je skladno z tretjim odstavkom 9. člena ZTNP-1 izdelana korekcija poteka meje, ki bo omogočila enoznačno interpretacijo. S prilagoditvijo meje se ne spreminja skupna površina narodnega parka, niti razmerje med osrednjim in robnim območjem narodnega parka. Prikaz popravkov poteka meje je predstavljen v Prilogi 2 k poročilu.

Na podlagi ugotovljene ocene uresničevanja ciljev, nalog, ukrepov in aktivnosti ter realizacije kazalnikov, opredeljenih z NU TNP, ter razvojnih trendov (npr. bistveno večji obisk in porast motornega prometa) in spremenjenih razmer (npr. zagotavljanje sredstev za sofinanciranje razvojnih projektov parkovnih lokalnih skupnosti, vpliv epidemije COVID-19), so se pri izvajanju NU TNP v poročevalskem obdobju pokazale naslednje neskladnosti, ki utemeljujejo predvsem potrebo po manjših prilagoditvah, načrta upravljanja za naslednje petletno obdobje, ne pa tudi njegove spremembe, in sicer:

Upravljavska področja

A Ohranjanje narave:

- dopolnitev seznama mirnih območij (za izbrane vrste in habitatne tipe) ter prilagoditev poteka meja in pravil ravnanj na obstoječih mirnih območjih, ki so že dejansko uveljavljena v prostoru in usklajena z deležniki,
- priprava akcijskih načrtov (za ohranjanje biotske raznovrstnosti in za ravnanje s tujerodnimi vrstami),
- vključitev dodatnih nalog v upravljavsko področje v zvezi s sodelovanjem JZ TNP v postopkih priprave strokovnih podlag za naravovarstvene smernice za ribiškogojitvene načrte ribiških okolišev in načrte upravljanja z vodami (primerljiv pristop sodelovanja JZ TNP s postopkom priprave gozdnogospodarskih načrtov),
- ustreznost ter prepoznavna vloga in obravnava *Programa upravljanja območij Natura 2000* znotraj NU TNP,
- odvajanje odpadnih vod iz planinskih koč ob visokogorskih jezerih,
- z načrtovano dinamiko dodeljevanja razpoložljivih sredstev je v naslednjih letih pričakovati hitrejše povečevanje deleža nepremičnin v državni lasti v narodnem parku,
- zagotovitev možnosti izvajanja vseh nalog z upravljavskega področja A s sredstvi 56. člena ZTNP-1 (skladnost z določbami drugega odstavka 56. člena: *ukrepi varstva narave in kulturne dediščine*) – npr. A5.1, A5.2 in A12.1.

B Varstvo kulturne dediščine:

- vzpostavitev in delovanje varstvenega sklada ali vsebinsko primerljivega modela sofinanciranja obnove objektov, pomembnih za ohranjanje stavbnih tipoloških značilnosti v narodnem parku,
- možnost izvajanja nalog z upravljavskega področja B s sredstvi 56. člena ZTNP-1 (skladnost z določbami drugega odstavka 56. člena: *ukrepi varstva narave in kulturne dediščine*) – npr. B2.1 in B2.3.

C Ohranjanje poselitve in trajnostnega razvoja:

- omejevanje dostopa z osebnimi vozili na območju narodnega parka (državne in lokalne ceste),
- spodbujanje javnega potniškega prometa
- spodbujanje in sofinanciranje projektov in investicij v parkovnih lokalnih skupnostih – izvajanje razvojnih usmeritev v narodnem parku,
- koordiniranje upravljanja Biosfernega območja Julijske Alpe (povečan obseg nalog in aktivnosti, sodelovanje z drugimi biosfernimi območji v Sloveniji in čezmejno sodelovanje – vzpostavitev čezmejnega UNESCO MaB območja Julijske Alpe).

D Obiskovanje in doživljanje narodnega parka:

- sprememba prioritete (iz 2 v 1) pri nalogi D1.2 (zagotovitev delovanja Centra TNP Bohinj)
- sprememba prioritete (iz 2 v 1) pri nalogi D2.1 (vzdrževanje in posodabljanje parkovne infrastrukture),
- vzpostavitev informacijske postaje v Zatoľminu (preveritev potreb in interesov – sodelovanje s Turizmom Dolina Soče na območju Tolminskih korit in doline Tolminke),
- usklajevanje režimov na območju Bohinjskega jezera,

- omejitev soteskanja na Fratarici in Predelici (na podlagi nosilne zmogljivosti in dogovorov z lokalno skupnostjo),
- ureditev rabe naravnih vrednot na območjih, na katerih se zaračunava vstopnina,
- priprava skupnega akcijskega načrta (za usmerjanje obiskovanja in rekreacijskih dejavnosti v naravi).

E Upravno-administrativne naloge:

- nadgradnja izvajanja nalog iz NU TNP v okviru projektnega dela (E4.8), ki bi moralo biti ob upoštevanju dejanskega stanja na področju projektnega sodelovanja JZ TNP bistveno bolj vključeno v naloge, s katerimi moramo dosegati upravljalvske cilje (pripravljala dela se uvrščajo v upravljalvska področja E, vsebinsko in izvedbeno pa sodi v upravljalvska področja A, C in D),
- priprava programa upravljanja nepremičnin v državni lasti na območju narodnega parka,
- izvedba kadrovske analize (preveritev z vidika zmožnosti izvajanja načrtovanih upravljalvskih nalog).

Ostalo

- preveritev doseganja standardov kakovosti upravljanja: izvajanje nalog varstva narave, predvsem v prvem in drugem varstvenem območju, skladno s cilji in nameni IUCN upravljalvske kategorije II (narodni park),
- podrobna opredelitev varstvenih režimov:
  - delno v vzročno-posledični vsebinski povezavi z morebitnimi spremembami in dopolnitvami ZTNP-1 (prednostno na področjih razmejitev pristojnosti med inšpekcijskim in naravovarstvenim nadzorom, obravnave novih dejavnosti in ravnanj ter večjega obsega oziroma intenzivnosti dejavnosti, predvsem na področju obiskovanja, preveritev kazenskih določb),
  - dopolnitve oz. ažuriranje kartografskih prikazov v Prilogi 2 k NU TNP,
  - merila za izdajo soglasij (izoblikovanje podrobnejših kriterijev – npr. za snemanje z uporabo zrakoplovov in brezpilotnih letalnikov),
- kadrovski in finančni načrt: skladno z NU TNP potrebna okrepitev znotraj strokovne službe,
- sodelovanje sektorjev: pri nalogah, katerih nosilci so drugi sektorji, je mogoče zaznati odstopanja od vsebinskih nalog in aktivnosti, prav tako pa se zagotavljajo manjša finančna sredstva,
- izvajanje določil četrtega odstavka 11. člena in priprava Akcijskega načrta za financiranje parkovnih lokalnih skupnosti.

Ugotovitve

JZ TNP ugotavlja, da predstavljena odstopanja na podlagi opravljenih preveritev niso takega obsega in pomena, da opredeljeni upravljalvske cilji ne bi bili doseženi do konca veljavnosti NU TNP.

Spremenjenim razmeram (npr. usmerjanje obiskovanja in trajnostna mobilnost, koordinacija biosfernega območja Julijske Alpe, sodelovanje v skupnosti Julijske Alpe, priprava in izvajanje akcijskih načrtov za izvajanje razvojnih usmeritev parkovnih lokalnih skupnosti na podlagi 11. člena ZTNP-1 ...) in posameznim prednostnim nalogam se bo upravljavec prilagajal z letnimi programi.

V doseganje upravljalvskih ciljev je že v poročevalskem petletnem obdobju usmerjeno tudi projektno delo, ki ob pripravi NU TNP zaradi takratnega finančnega stanja zavoda ni bilo izpostavljeno. Aktivno vključevanje v projektno delo bo poudarjeno tudi v bodoče. Pri projektih je treba zagotavljati finančna sredstva za pokrivanje lastnega deleža.

Skladno s kadrovskim načrtom za izvajanje NU TNP bi bilo potrebno zaradi obsega in raznovrstnosti nalog okrepiti javno službo na področju ohranjanja narave in naravnih virov ter na področju trajnostnega razvoja.

Večji poudarek bo dan pripravi akcijskih načrtov, ki zamujajo predvsem zaradi pomanjkanja izhodiščnih verodostojnih analitičnih podatkov, povezanih z vzpostavitvijo monitoringov in predhodno izdelavo strokovnih podlag. Ob tem je treba opozoriti, da se številne varstvene, razvojne in upravljalvske vsebine akcijskih načrtov že izvajajo na izvedbeni ravni v okviru letnih programov dela ter projektnih aktivnosti

(npr. sodelovanje v procesu priprave Programa upravljanja območij Nature 2000 za aktualno programsko obdobje in letno poročanje o izvajanju ukrepov; poskusna vzpostavitev mirnih območij, posebna raba delov narodnega parka, preverjanje stanja rastišč tujerodnih vrst ter izvajanje ukrepov ozaveščanja in odstranjevanja, *Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe*, ukrepi trajnostne mobilnosti in umirjanja prometa, izvajanje sanacijskih ureditev in omilitvenih ukrepov na območju Rudnega polja, spremljanje stanja in okrepljen naravovarstveni nadzor).

Na ravni medsektorskega sodelovanja (tudi delovanja regionalnih razvojnih agencij) se pričakuje ustrežnejše izpolnjevanje opredeljenih nalog (npr. na področju nalog varstva kulturne dediščine – vzpostavitev varstvenega sklada za sofinanciranje obnove objektov in območij stavbne dediščine, na področju razvojnih nalog – spodbujanje zaposlovanja, izboljšanje javnih storitev, ureditev okoljske infrastrukture, zmanjševanje izpustov CO₂ in prilagajanje podnebnim spremembam, urejanje širokopasovne infrastrukture).

Izvajanje NU TNP je potekalo v finančnih okvirih, ki so bili določeni s finančnim načrtom JZ TNP za posamezno leto poročevalskega obdobja. V obdobju od 2016 do 2020 je bila višina razpoložljivih sredstev odvisna od višine letnih proračunskih sredstev, črpanja evropskih sredstev, pridobivanja sredstev iz nejavnih virov in tržne dejavnosti zavoda. Sredstva, ki so jih za izvajanje nalog NU TNP namenila druga ministrstva, in možnosti črpanja sredstev prek javnih razpisov posameznih sektorjev, objavljenih v obdobju od 2016 do 2020, niso prikazana (delno – glede na posredovanje podatkov so navedena v Prilogi 3: *Sodelovanje ministrstev pri izvajanju upravljavskih nalog in aktivnosti*).

Finančno ovrednotenje izvajanja ukrepov iz načrta upravljanja

Finančno poročilo o izvajanju NU TNP za petletno obdobje 2016-2020 je pripravljeno na podlagi finančnih poročil JZ TNP v obdobju od 2016 do 2020. Preglednice porabljenih sredstev, ki so predstavljene v nadaljevanju, zagotavljajo primerljivost z letnimi finančnimi poročili. V pregled porabe za izvedbo ukrepov NU TNP so vključeni stroški oz. izdatki za:

- stroške dela (stroške plač in drugih izdatkov zaposlenim),
- materialne stroške in stroške storitev tekočega poslovanja,
- materialne stroške, ki so nastali neposredno v povezavi z izvedbo konkretnih nalog,
- stroške amortizacije,
- finančne odhodke,
- investicije v opremo in nepremičnine v lasti oz. upravljanju javnega zavoda.

Od leta 2018 naprej je bila skladno z dinamiko porabe, določeno v NU TNP, realizirana poraba sredstev za izvajanje programa varstvenih in razvojnih vsebin, skladno z določili 56. člena ZTNP-1.

Viri financiranja načrta upravljanja s termiskim načrtom

Pregled finančnega ovrednotenja realizacije NU TNP v obdobju 2016-2020 po upravljavskih področjih je pripravljen z upoštevanjem naslednjih virov financiranja:

- proračun RS (MOP),
- lastni prihodki JZ TNP,
- sredstva EU, drugih mednarodnih programov in donacij za projekte in vsebine, ki jih neposredno izvaja JZ TNP kot nosilec ali partner projekta,
- sredstva drugih javnih virov, ki jih prejme JZ TNP.

Financiranju izvajanja dejavnosti redne službe ohranjanja narave so bila v poročevalskem obdobju namenjena sredstva državnega proračuna, ki so bila zagotovljena na proračunski postavki MOP, št. 153241 – Triglavski narodni park. Višina proračunske postavke je v letih 2016-2020 primerljiva z načrtovano višino sredstev v NU TNP. Sredstva proračuna so bila na voljo za kritje stroškov dela, tekočih materialnih stroškov in stroškov povezanih z izvedbo posameznih nalog ter za financiranje investicij.

Višina proračunske postavke je bila v letih 2016-2020 nekoliko višja od načrtovane višine v NU TNP. Povečanje večinoma izhaja iz zagotavljanja sredstev za višje stroške dela zaradi zakonskih sprememb.

Manjše povečanje v letu 2020 je posledica odobritve sredstev za nakup naravovarstveno pomembnih zemljišč. JZ TNP je prejel proračunska sredstva iz postavke kupnin od prodaje zemljišč na območjih naravnih vrednot ali v zavarovanih območjih v lasti države (proračunska postavka 160373 – Stvarno premoženje – sredstva od kupnin prodaje državnega premoženja). S sredstvi je bil izveden nakup zemljišča v znesku 55.413 EUR, kar je evidentirano v upravljavskem področju E.

V skladu z NU TNP so bila v letih 2018, 2019 in 2020 zagotovljena programska sredstva, namenjena za izvajanje naravovarstvenih in razvojnih nalog, katerih financiranje je opredeljeno z določili 56. člena ZTNP-1. Od načrtovanih 220.000 EUR v letu 2018 je bilo porabljenih 196.161 EUR, od načrtovanih 420.000 EUR v letu 2019 je bilo porabljenih 419.955 EUR, od načrtovanih 437.200 EUR v letu 2020 pa je bilo je bilo porabljenih 435.560 EUR. Od skupno porabljenih 1.051.676 EUR je bilo 189.684 EUR investicijske porabe, 861.992 EUR pa materialnih stroškov.

V celotnem poročevalskem obdobju je JZ TNP sodeloval tudi pri izvajanju domačih in mednarodnih projektov, v prvih letih z naravnostjo k racionalizaciji, kot je predvideval sanacijski program. Leto 2016 je bilo namenjeno predvsem pripravi novih projektnih prijav in navezovanju partnerstev. V letu 2016 je JZ TNP sodeloval pri izvajanju dveh mednarodnih projektov, od katerih se je eden formalno zaključil v januarju 2017. Ob koncu leta 2017 je bil JZ TNP uspešen pri kandidaturi z dvema novima projektoma. V letu 2018 je JZ TNP sodeloval pri izvajanju treh mednarodnih projektov, še vedno pa so bile aktivnosti usmerjene k pripravi novih projektnih prijav in navezovanju partnerstev. Veliko priprav je bilo posvečeno projektu »VrH Julijcev«, ki je tako vsebinsko kot finančno zahteven. Finančni učinek vključevanja v projekte je izrazitejši v letih 2019 in 2020, stroški izvajanja projektov pa so nastali v vseh kategorijah (plače, materialni stroški, amortizacija, investicije). V letu 2020 se je izvajalo 12 projektov, od katerih se jih je pet v tem letu tudi zaključilo.

JZ TNP del sredstev za izvajanje svojih nalog pridobiva tudi z nastopanjem na trgu. Poročilo o izvajanju finančnega načrta je pripravljeno na podlagi poročil o delu in finančnih poročil JZ TNP za obdobje od 2016 do 2020. Zato so v poročilu tudi pri sredstvih lastne dejavnosti upoštevane bruto vrednosti nastalih stroškov in virov za njihovo kritje. Realizacija nejavnih prihodkov za izvajanje javne službe, kot tudi realizacija prihodkov tržne dejavnosti je bila v poročevalskem obdobju dobra, z izjemo leta 2020, ko je bilo potrebno poslovanje prilagoditi situaciji v povezavi z epidemijo COVID-19. V vseh letih je JZ TNP ustvaril presežek prihodkov nad odhodki. Iz ustvarjenih presežkov lastne dejavnosti se je v letih 2016-2018 še vedno pokrivala izguba iz preteklih obdobj. Sicer pa so bila sredstva porabljena za kritje stroškov izvajanja lastne dejavnosti, kritje lastne udeležbe pri mednarodnih projektih, v letih 2019 in 2020 pa delno tudi za pokritje manjka pri stroških javne službe.

Sredstva iz drugih javnih virov, ki so vključena v finančno poročilo, zajemajo zgolj finančna sredstva, ki jih je JZ TNP neposredno pridobil iz drugih proračunskih virov. To vključuje:

- sredstva SKZG v letih 2016-2018 v skupnem znesku 121.807 EUR. Sredstva so bila namenjena za izvajanje ukrepov ohranjanja biotske raznovrstnosti na kmetijskih zemljiščih in gozdovih ter za odkupe naravovarstveno pomembnih zemljišč,
- sredstva Sklada za podnebne spremembe v višini 487.095 EUR. V letu 2017 se je MOP priključil skupnemu javnemu naročilu MJU za nakup električnih vozil za potrebe upravljavcev zavarovanih območij v okviru katerega je JZ TNP pridobil 13 vozil na električni pogon Renault ZOE v skupni vrednosti 370.487 EUR in 2 vozili Renault Kangoo v skupni vrednosti 54.303 EUR, v letu 2018 so bila sredstva porabljena za ureditev polnilnic za električna vozila 22.507 EUR (v obeh letih ima vpliv na izrazito povečan indeks realizacije na upravljavskem področju E), v letu 2019 pa za izvedbo ukrepov ozaveščanja in obvladovanja invazivnih tujerodnih vrst 39.798 EUR,
- sredstva MIZŠ, ki so bila JZ TNP neposredno dodeljena za izvajanje programa Unesco MaB v višini 40.000 EUR. Sredstva so bila porabljena za pripravo vsebinskih izhodišč za trajnostni turistični produkt »Pohodniška pot okrog Julijskih Alp«, študijo o stavbni tipologiji zgornje Bohinjske doline, izvedbo ekskurzije z namenom izmenjave dobrih praks med biosfernimi območji, izobraževanje in koordinacijo delovanja ter promocijo skupnosti Julijske Alpe, vzpostavitev mreže šol TNP in Biosfernega območja Julijske Alpe in tisk publikacije »Poletje v Bohinju – Na počitnice brez avtomobila« in pripravo novelacije *Razvojnega načrta Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije*,
- sredstva občine Bled, pridobljena na razpisu za sofinanciranje prireditev na območju občine Bled v višini 4.297 EUR. Sredstva so bila porabljena za nastale stroške pri izvedbi dogodkov in razstav v Info centru Triglavska roža Bled.

Druge sektorske javne vire (viri EU, sredstva proračuna RS – resornih ministrstev, parkovnih lokalnih skupnosti), ki so potrebni za izvajanje ukrepov načrta upravljanja, so posamezni nosilci zagotavljali v okviru lastnih proračunskih načrtov in razpisov.

V preglednici je prikazano finančno ovrednotenje realizacije NU TNP glede na finančne vire po upravljavskih področjih.

Preglednica 7: Finančno ovrednotenje realizacije NU TNP v obdobju 2016-2020 po upravljaljskih področjih (v EUR)

Upravljaljsko področje	skupni stroški	Viri za izvajanje nalog					delež (%)
		skupaj viri proračun (javna služba)	skupaj viri proračun (dodatna sredstva – 56. člen ZTNP-1)	skupaj viri mednarodni projekti	skupaj lastni prihodki (JZ TNP)	skupaj drugi javni viri	
1	2	3	4	5	6	7	8
A - ohranjanje narave in naravnih virov	3.649.586	2.764.873	454.560	191.243	139.727	99.183	30,8
B - ohranjanje kulturne dediščine	152.780	151.968	0	0	812	0	1,3
C - ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj	867.604	298.772	403.104	136.946	18.731	10.051	7,3
D - obiskovanje in doživljanje	2.279.088	1.618.094	152.617	12.365	486.511	9.501	19,2
E - upravno administrativne naloge	4.915.777	3.282.385	41.395	266.221	791.312	534.464	41,4
SKUPAJ	11.864.835	8.116.092	1.051.676	606.775	1.437.093	653.199	100,0
delež (%)	100,0	68,4	8,9	5,1	12,1	5,5	

V naslednjih dveh preglednicah sta prikazani dinamika financiranja NU TNP za obdobje 2016-2020, v katerih niso zajeta sredstva drugih sektorjev, ter podrobnejša predstavitev porabe sredstev proračuna.

Preglednica 8: Dinamika financiranja NU v obdobju 2016-2020 (brez drugih javnih virov – seštevek virov 3+4+5+6 iz predhodne preglednice) (v EUR)

Upravljaljsko področje	Skupaj plan NU	Plan NU 2016-2020	Realizacija 2016-2020	Indeks real./ plan NU	Indeks real./ plan NU 2016-2020	Plan 2016	Realizacija 2016	Indeks 2016	Plan 2017	Realizacija 2017	Indeks 2017
A - ohranjanje narave in naravnih virov	9.871.148	3.788.133	3.550.402	36,0	93,7	646.167	521.974	80,8	609.072	549.773	90,3
B - ohranjanje kulturne dediščine	853.154	352.048	152.780	17,9	43,4	58.786	25.138	42,8	58.786	27.596	46,9
C - ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj	3.621.984	1.209.183	857.554	23,7	70,9	138.247	65.201	47,2	143.623	54.912	38,2
D - obiskovanje in doživljanje	5.808.875	2.741.953	2.269.587	39,1	82,8	927.242	384.330	41,4	392.427	444.404	113,2
E - upravno administrativne naloge	5.435.674	2.412.863	4.381.313	80,6	181,6	437.408	753.807	172,3	440.973	753.930	171,0
SKUPAJ	25.590.835	10.504.180	11.211.636	43,8	106,7	2.207.849	1.750.451	79,3	1.644.881	1.830.615	111,3
delež (%)	100,0	41,0	43,8			8,6	6,8		6,4	7,2	

Upravljavsko področje	Plan 2018	Realizacija 2018	Indeks 2018	Plan 2019	Realizacija 2019	Indeks 2019	Plan 2020	Realizacija 2020	Indeks 2020
A - ohranjanje narave in naravnih virov	774.122	679.451	87,8	850.676	901.047	105,9	908.096	898.157	98,9
B - ohranjanje kulturne dediščine	64.286	26.813	41,7	95.595	34.867	36,5	74.595	38.366	51,4
C - ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj	168.447	99.062	58,8	301.294	283.637	94,1	457.573	354.742	77,5
D - obiskovanje in doživljanje	424.506	460.606	108,5	456.438	491.115	107,6	541.340	489.132	90,4
E - upravno administrativne naloge	465.639	862.408	185,2	505.471	1.023.540	202,5	563.371	987.628	175,3
SKUPAJ	1.897.000	2.128.339	112,2	2.209.475	2.734.206	123,7	2.544.975	2.768.025	108,8
delež (%)	7,4	8,3		8,6	10,7		9,9	10,8	

Preglednica 9: Dinamika financiranja NU v obdobju 2016-2020 iz proračunskih virov MOP (vir 3 iz preglednice 7) (v EUR)

Upravljavsko področje	Skupaj plan NU	Plan NU 2016-2020	Realizacija 2016-2020	Indeks real./plan NU	Indeks real./plan NU 2016-2020	Plan 2016	Realizacija 2016	Indeks 2016	Plan 2017	Realizacija 2017	Indeks 2017
A - ohranjanje narave in naravnih virov	6.894.389	2.999.374	2.764.872	40,1	92,2	566.208	492.986	87,1	578.272	532.266	92,0
B - ohranjanje kulturne dediščine	636.779	294.548	151.968	23,9	51,6	58.786	25.138	42,8	58.786	27.596	46,9
C - ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj	1.637.984	689.883	298.772	18,2	43,3	138.247	43.420	31,4	121.123	52.209	43,1
D - obiskovanje in doživljanje	4.249.450	1.803.728	1.618.094	38,1	89,7	339.882	352.859	103,8	345.427	306.682	88,8
E - upravno administrativne naloge	4.845.670	2.226.739	3.282.386	67,7	147,4	419.014	611.725	146,0	418.528	643.965	153,9
SKUPAJ	18.264.272	8.014.272	8.116.092	44,4	101,3	1.522.136	1.526.128	100,3	1.522.136	1.562.718	102,7
delež (%)	100,0	43,9	44,4			8,3	8,4		8,3	8,6	

Upravljavsko področje	Plan 2018	Realizacija 2018	Indeks 2018	Plan 2019	Realizacija 2019	Indeks 2019	Plan 2020	Realizacija 2020	Indeks 2020
A - ohranjanje narave in naravnih virov	587.622	520.134	88,5	614.176	570.296	92,9	653.096	649.191	99,4
B - ohranjanje kulturne dediščine	56.786	26.813	47,2	60.595	34.055	56,2	59.595	38.366	64,4
C - ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj	125.947	46.070	36,6	138.294	56.131	40,6	166.273	100.942	60,7
D - obiskovanje in doživljanje	342.451	326.926	95,5	364.883	316.515	86,7	411.085	315.112	76,7
E - upravno administrativne naloge	437.194	647.781	148,2	472.051	678.955	143,8	479.951	699.959	145,8
SKUPAJ	1.550.000	1.567.724	101,1	1.650.000	1.655.952	100,4	1.770.000	1.803.570	101,9
delež (%)	8,5	8,6		9,0	9,1		9,7	9,9	

Preglednica 10: Dinamika porabe dodatnih sredstev (56. člen ZTNP-1) po upravljaljskih področjih v obdobju 2016-2020 (vir 4 iz preglednice 7) (v EUR)

Upravljavsko področje	Skupaj plan NU	Plan NU 2016-2020	Realizacija 2016-2020	Indeks real./plan NU	Indeks real./plan NU 2016-2020	Plan 2016	Realizacija 2016	Indeks 2016	Plan 2017	Realizacija 2017	Indeks 2017
A - ohranjanje narave in naravnih virov	2.490.000	607.000	454.560	18,3	74,9	0	0	-	0	0	-
B - ohranjanje kulturne dediščine	41.375	12.500	0	0,0	0,0	0	0	-	0	0	-
C - ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj	1.704.000	464.300	403.104	23,7	86,8	0	0	-	0	0	-
D - obiskovanje in doživljanje	394.625	126.200	152.617	38,7	120,9	0	0	-	0	0	-
E - upravno administrativne naloge	170.000	50.000	41.395	24,4	82,8	0	0	-	0	0	-
SKUPAJ	4.800.000	1.260.000	1.051.676	21,9	83,5	0	0	-	0	0	-
delež (%)	100,0	26,3	21,9			0,0	0,0		0,0	0,0	

V spodnji preglednici je prikazana realizacija sredstev, zagotovljenih na podlagi določil 56. člena ZTNP-1, glede na vrsto naloge (varstvena, razvojna in varstveno-razvojna naloga):

Preglednica 11: Finančna realizacija programskih sredstev po ZTNP-1 v obdobju 2016-2020 glede na vrsto naloge: varstvena, razvojna in varstveno-razvojna

Vrsta nalog	Skupaj	Delež (%)
Varstvene	488.797 €	46,5
Razvojne	400.433 €	38,1
Varstveno-razvojne	162.446 €	15,4
SKUPAJ	1.051.676 €	100

V spodnji preglednici je prikaz porabljenih sredstev v povezavi s prioriteto izvedbe nalog glede na pomen in vpliv, ki ga imajo za doseganje ciljev NU. Naloge so po pomenu razporejene v tri skupine:

- prva prioriteta (1): izvedba naloge je nujna za doseganje zastavljenega cilja,
- druga prioriteta (2): izvedba naloge pomembno prispeva k doseganju zastavljenega cilja, opustitev naloge pomeni, da cilj ne bo dosežen v celoti,
- tretja prioriteta (3): naloga v manjši meri prispeva k doseganju zastavljenega cilja, zato se izvede, če je na voljo dovolj finančnih in človeških virov.

Preglednica 12a: Finančna realizacija izvedbe nalog v obdobju 2016 – 2020 glede na njihovo prioriteto

Prioriteta nalog	Skupaj	Delež (%)
Redna naloga (1)	9.165.293 €	77,2
Redna naloga (2)	2.545.009 €	21,5
Redna naloga (3)	154.533 €	1,3
SKUPAJ	11.864.835 €	100

Preglednica 12b: Finančna realizacija izvedbe nalog glede na njihovo prioriteto (brez sektorskih sredstev)

Prioriteta nalog	Skupaj	Delež (%)
Redna naloga (1)	9.016.269 €	77,5
Redna naloga (2)	2.469.227 €	21,2
Redna naloga (3)	150.930 €	1,3
SKUPAJ	11.864.835 €	100

Podrobnejša preglednica s finančno realizacijo izvajanja vseh nalog po upravljaljskih področjih je v Prilogi 1 k temu poročilu.

Za izvajanje posameznih upravljaljskih nalog in aktivnosti so tako vsebinsko kakor tudi finančno zadolženi posamezni sektorji. Ob pripravi poročila so bila ministrstva zaprosena za posredovanje podatkov glede izvedenih aktivnosti v poročevalskem petletnem obdobju 2016-2020. Iz njihovih poročil, ki so bila posredovana v obdobju med 5. 2. 2021 in 3. 5. 2021, je mogoče povzeti naslednje:

Iz poročil je mogoče povzeti, da so bile z nalogami neposrednega in posrednega varstva, rabe in upravljanja območja narodnega parka najbolj izpostavljene naslednje aktivnosti sektorjev:

- MOP, Agencija RS za okolje, DRSV, ZRSVN in IRSOP: opravljanje strokovnih in upravnih nalog na področju ohranjanja narave, upravljanja voda, krajinske pestrosti, urejanju parkovne infrastrukture, izvajanja varstvenih projektov, splošne in posebne rabe naravnih virov, urejanja prostora, obiskovanja, umirjanja prometa in trajnostne mobilnosti, priprave in izvajanja akcijskih načrtov, inšpekcijskega nadzora;
- MK z ZVKDS in muzeji: opravljanje strokovnih in upravnih nalog na področju varstva nepremične ter premične in nesnovne kulturne dediščine; razpisi za obnove objektov nepremične dediščine ter njihovo načrtovanje in izvajanje; sodelovanje pri pripravi stavbne tipologije; ozaveščevalne in izobraževalne aktivnosti (razstave, delavnice, tematska vodenja, publikacije, članki ...), projektno delo; muzejske zbirke;
- MKGP: izvajanje nalog in aktivnosti izvajanja programov razvoja podeželja: razpisi za sofinanciranje naložb in ukrepe (kmetijsko-okoljska-podnebna plačila in ekološko kmetijstvo), lokalnega razvoja (izvajanje dejavnosti lokalnih akcijskih skupin); razpisi za sofinanciranje investicij v kmetijstvu, lesarstvu in predelavi (pripis dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka). Zavod za gozdove Slovenije z območnima enotama Bled in Tolmin je izvajal aktivnosti na področju načrtovanja in upravljanja gozdov (gozdnogospodarski in gozdnogojitveni načrti), upravljanja z divjadjo, izvajanja monitoringov ter vzpostavitve ekocelic in režima prilagojene rabe gozdov. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije s kmetijsko gozdarskima zavodoma in kmetijsko svetovalno službo je opravila obsežno svetovalno delo z različnih ravni kmetijstva razvoja podeželja; Zavod za ribištvo je pripravil ribiškogojitvene načrte, programe za obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst;
- MGRT je bil prednostno dejaven na področju regionalnega (večina parkovnih občin je uvrščena med obmejna problemska območja) in lokalnega razvoja (podpora izvajanju dejavnosti lokalnih akcijskih skupin Dolina Soča in Gorenjska košarica – priprava strategij lokalnega razvoja in izbor operacij), turizma (razpisi za spodbujanje inovativnih integralnih produktov, za uvajanje okoljskih znakov v turistične objekte, za promocijo turističnih destinacij s pripisom dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka), in podjetništva (razpisi za naložbe malih in srednje velikih podjetij s pripisom dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka);
- MzI z DRSI (in Družbo za upravljanje investicij – DRI d.o.o.): načrtovanje in izvedba obnovitvenih del na odsekih posameznih državnih cest v narodnem parku; načrtovanje prilagoditve prometnih režimov na z obiskom najbolj obremenjenih cestnih odsekih; na področju varstva okolja zaradi prometa se načrtuje prilagojeno zimsko vzdrževanje cest na območju visokih barij in izvaja monitoring dvoživk na cesti skozi dolino Radovna. Na sestankih z Javno agencijo za civilno letalstvo RS se je urejalo tematiko nadzora nad turističnim zračnim prometom in brezpilotnimi letalniki;
- MZ je poleg preventivnih programov in izvedbe investicij v objekte na pokrajinski ravni oblikoval systemske rešitve na področju nujne medicinske pomoči (delo mobilnih enot) in mreže urgentnih centrov (območji Zgornjega Posočja in zgornje Gorenjske) in uvedbe »turističnih« ambulant Bovec in Bohinj (v poletni sezoni);
- MIZŠ je podprlo posamezne nadstandardne rešitve v osnovnih šolah in vrtcih na območju narodnega parka in v njegovem zaledju;
- MDDSZ z enotami centrov za socialno delo na območju Gorenjske in Zgornjega Posočja je svoje aktivnosti (institucionalno varstvo, skupnostne oblike pomoči, družinski pomočnik in storitev oskrbe v drugi družini, osebna asistenca) usmeril v pomoč in podporo ranljivim skupinam (izboljšanje prostorske pokritosti vključno s približevanjem uporabnikom na težje dostopnih krajih) in

sofinanciranje socialnovarstvenih programov (pripis dodatnih točk za projekte z območja narodnega parka);

- MNZ oziroma policija sta izvedla največ aktivnosti na področjih nadzora (usposabljanje naravovarstvenih nadzornikov, sodelovanje pri skupnih nadzorih in preventivnih akcijah) in intervencij (gorske, prometne in druge nesreče, iskalne akcije, pomoč pri postopkih naravovarstvene službe);
- MO in Uprava RS za zaščito in reševanje sta posodobila ocene za posamezne vrste ogroženosti in karte ogroženosti; Slovenska vojska je sodelovala pri oskrbi v visokogorju, prav tako pa so na območju narodnega parka potekala tudi posamezna usposabljanja vojske v gorskih razmerah.

Na podlagi navedenega je mogoče ugotoviti, da se vse aktivnosti in financiranje ministrstev, razen Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za kulturo, uvrščajo v naloge upravljaljskega področja C – ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj.

Podrobnejši pregled izvedenih aktivnosti resorjev je podan v Prilogi 3 k temu poročilu: *Sodelovanje ministrstev pri izvajanju upravljaljskih nalog in aktivnosti.*

PRILOGE

- Priloga 1: **Finančno ovrednotenje realizacije nalog v letih 2016-2020 glede na vir financiranja**
- Priloga 2: **Prikaz predlaganih popravkov poteka meje**
- Priloga 3: **Sodelovanje ministrstev pri izvajanju upravljavskih nalog in aktivnosti**

PRILOGE

Priloga 1: Finančno ovrednotenje realizacije nalog v letih 2016-2020 glede na vir financiranja

Koda	Prioriteta	Vrsta naloge	Skupaj stroški	Viri za izvajanje nalog				
				Skupaj viri proračun JZ	Skupaj viri proračun PS	Skupaj viri mednarodni projekti	Skupaj lastni prihodki JZ	Skupaj drugi javni viri
A1.1	1	V	649.560 €	363.980 €	163.099 €	120.324 €	2.157 €	- €
A1.2	1	V	57.028 €	14.792 €	42.135 €	- €	101 €	- €
A1.3	1	V	15.630 €	15.579 €	- €	- €	51 €	- €
A1.4	1	V	41.387 €	25.205 €	1.440 €	- €	129 €	14.613,00 €
A1.5	2	V	- €	- €	- €	- €	- €	- €
A1.6	1	0	26.620 €	26.508 €	- €	- €	112 €	- €
SKUPAJ A1			790.225 €	446.064 €	206.674 €	120.324 €	2.550 €	14.613 €
A2.1	1	V	501 €	501 €	- €	- €	- €	- €
A2.2	1	V	19.267 €	17.630 €	1.561 €	- €	76 €	- €
A2.3	2	V	434 €	433 €	- €	- €	1 €	- €
SKUPAJ A2			20.202 €	18.564 €	1.561 €	- €	77 €	- €
A3.1	1	V	31.005 €	2.880 €	19.679 €	8.426 €	20 €	- €
A3.2	2	V	17.688 €	16.380 €	- €	- €	1.308 €	- €
A3.3	2	V	3.642 €	2.665 €	- €	- €	977 €	- €
A3.4	1	V	377 €	377 €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ A3			52.712 €	22.302 €	19.679 €	8.426 €	2.305 €	- €
A4.1	1	V	38.516 €	19.137 €	17.700 €	1.532 €	147 €	- €
A4.2	1	V	61.923 €	6.356 €	51.819 €	3.631 €	117 €	- €
A4.3	2	V	115.444 €	61.681 €	10.673 €	24.200 €	18.890 €	- €
A4.4	2	V	243 €	243 €	- €	- €	- €	- €
A4.5	1	V	- €	- €	- €	- €	- €	- €
A4.6	1	V	232 €	231 €	- €	- €	1 €	- €
A4.7	1	V	731 €	718 €	- €	- €	13 €	- €
SKUPAJ A4			217.089 €	88.366 €	80.192 €	29.363 €	19.168 €	- €
A5.1	2	V	91.031 €	25.787 €	15.822 €	23.996 €	241 €	25.185 €
A5.2	2	V	10.019 €	4.728 €	- €	5.270 €	21 €	- €
A5.3	3	V	18 €	18 €	- €	- €	- €	- €

A5.4	2	V	21.070 €	12.361 €	8.654 €	- €	55 €	- €
A5.5	2	V	73.729 €	18.524 €	55.055 €	- €	150 €	- €
A5.6	3	V	3.289 €	3.282 €	- €	- €	7 €	- €
SKUPAJ A5			199.156 €	64.700 €	79.531 €	29.266 €	474 €	25.185 €
A6.1	2	V	1.176 €	1.167 €	- €	- €	9 €	- €
A6.2	1	V	9.503 €	9.413 €	- €	- €	90 €	- €
A6.3	2	V	2.638 €	2.628 €	- €	- €	10 €	- €
A6.4	2	V	15.920 €	170 €	15.750 €	- €	- €	- €
SKUPAJ A6			29.237 €	13.378 €	15.750 €	- €	109 €	- €
A7.1	2	V	1.366 €	1.360 €	- €	- €	6 €	- €
A7.2	2	V	81 €	79 €	- €	- €	2 €	- €
SKUPAJ A7			1.447 €	1.439 €	- €	- €	8 €	- €
A8.1	2	V	4.847 €	967 €	- €	3.864 €	16 €	- €
A8.2	2	V	30 €	30 €	- €	- €	- €	- €
A8.3	2	V	- €	- €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ A8			4.877 €	997 €	- €	3.864 €	16 €	- €
A9.1	1	V	15.005 €	14.910 €	- €	- €	95 €	- €
A9.2	2	V	1.343 €	1.338 €	- €	- €	5 €	- €
A9.3	2	V	4.619 €	4.592 €	- €	- €	27 €	- €
SKUPAJ A9			20.967 €	20.840 €	- €	- €	127 €	- €
A10.1	1	V/R	173.491 €	83.723 €	40.050 €	- €	205 €	49.513 €
SKUPAJ A10			173.491 €	83.723 €	40.050 €	- €	205 €	49.513 €
A11.1	1	V	1.215.864 €	1.196.986 €	11.123 €	- €	7.755 €	- €
A11.2	1	V	70.320 €	69.931 €	- €	- €	389 €	- €
SKUPAJ A11			1.286.184 €	1.266.917 €	11.123 €	- €	8.144 €	- €
A12.1	1	V/R	205.216 €	201.560 €	- €	- €	3.656 €	- €
A12.2	1	V	648.783 €	536.023 €	- €	- €	102.888 €	9.872 €
SKUPAJ A12			853.999 €	737.583 €	- €	- €	106.544 €	9.872 €
SKUPAJ A			3.649.586 €	2.764.873 €	454.560 €	191.243 €	139.727 €	99.183 €
B1.1	1	V	2.560 €	2.537 €	- €	- €	23 €	- €
B1.2	1	V	7.699 €	7.638 €	- €	- €	61 €	- €
B1.3	2	V	7.538 €	7.485 €	- €	- €	53 €	- €
SKUPAJ B1			17.797 €	17.660 €	- €	- €	137 €	- €
B2.1	1	V/R	64.138 €	63.794 €	- €	- €	344 €	- €

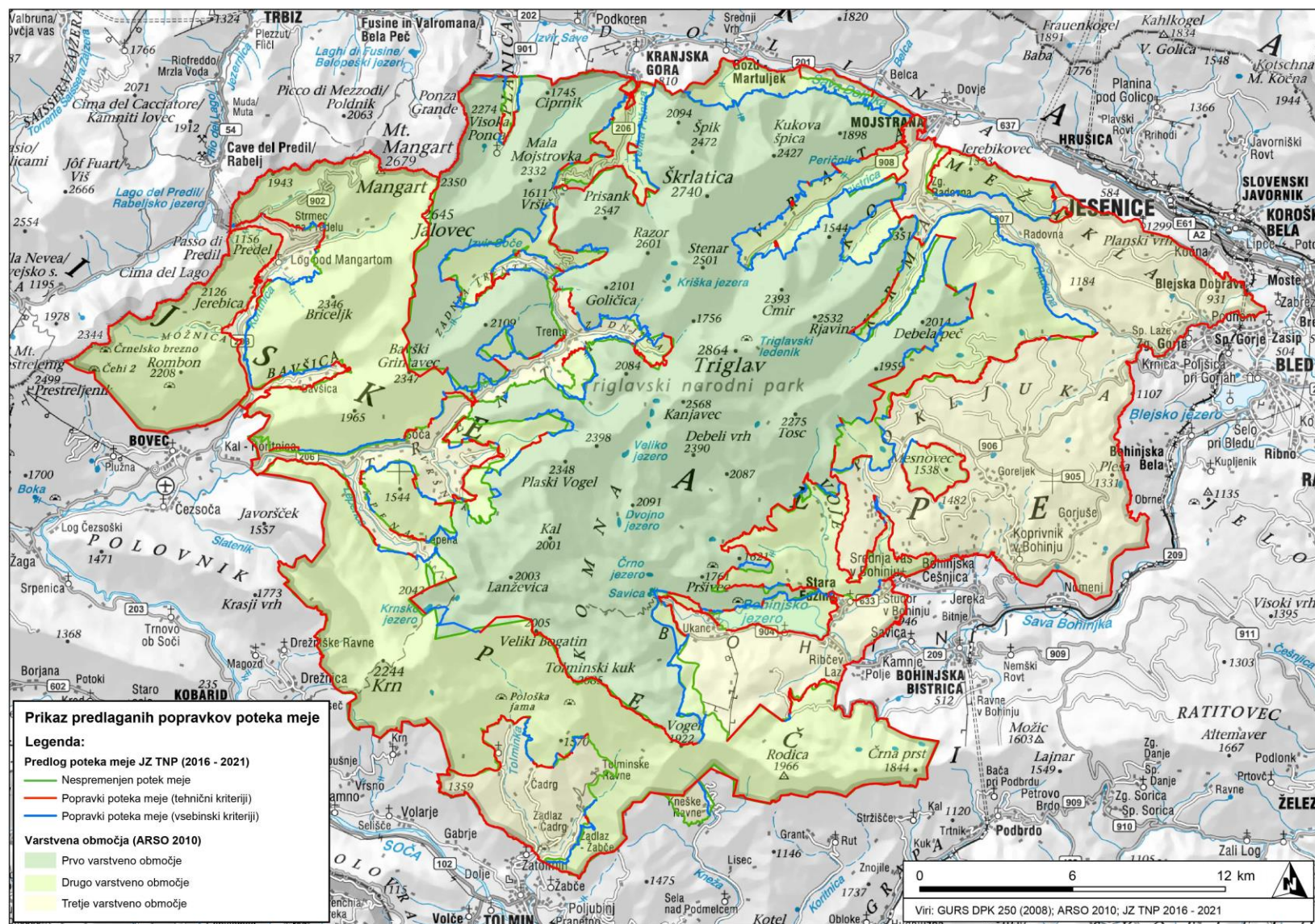
B2.2	2	V/R	510 €	504 €	- €	- €	6 €	- €
B2.3	1	V/R	17.256 €	17.161 €	- €	- €	95 €	- €
B2.4	2	V	913 €	906 €	- €	- €	7 €	- €
B2.5	3	V	3.590 €	3.590 €	- €	- €	- €	- €
B2.6	1	V	123 €	123 €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ B2			86.530 €	86.078 €	- €	- €	452 €	- €
B3.1	1	V	2.555 €	2.547 €	- €	- €	8 €	- €
B3.2	1	V	20.937 €	20.832 €	- €	- €	105 €	- €
SKUPAJ B3			23.492 €	23.379 €	- €	- €	113 €	- €
B4.1	2	V	5.454 €	5.431 €	- €	- €	23 €	- €
B4.2	3	V/R	3.600 €	3.581 €	- €	- €	19 €	- €
SKUPAJ B4			9.054 €	9.012 €	- €	- €	42 €	- €
B5.1	2	V/R	4.071 €	4.057 €	- €	- €	14 €	- €
B5.2	2	V	11.836 €	11.782 €	- €	- €	54 €	- €
SKUPAJ B5			15.907 €	15.839 €	- €	- €	68 €	- €
SKUPAJ B			152.780 €	151.968 €	- €	- €	812 €	- €
C1.1	1	R	7.471 €	7.411 €	- €	- €	60 €	- €
C1.2	1	R	4.792 €	4.750 €	- €	- €	42 €	- €
C1.3	1	R	91.357 €	22.463 €	68.824 €	- €	70 €	- €
C1.4	1	R	42.055 €	17.037 €	24.944 €	- €	74 €	- €
SKUPAJ C1			145.675 €	51.661 €	93.768 €	- €	246 €	- €
C2.1	3	R	24.054 €	13.371 €	5.000 €	- €	2.080 €	3.603 €
C2.2	2	R	224.776 €	40.082 €	58.409 €	118.842 €	5.503 €	1.940 €
C2.3	2	R	44.107 €	32.219 €	10.000 €	- €	113 €	1.775 €
SKUPAJ C2			292.937 €	85.672 €	73.409 €	118.842 €	7.696 €	7.318 €
C3.1	3	R	5.249 €	289 €	- €	- €	4.960 €	- €
C3.2	2	R	37.011 €	12.626 €	21.605 €	- €	47 €	2.733 €
SKUPAJ C3			42.260 €	12.915 €	21.605 €	- €	5.007 €	2.733 €
C4.1	2	R	63.126 €	21.365 €	38.148 €	- €	3.613 €	- €
C4.2	3	R	58 €	58 €	- €	- €	- €	- €
C4.3	3	R	320 €	320 €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ C4			63.504 €	21.743 €	38.148 €	- €	3.613 €	- €
C5.1	2	R	2.212 €	2.204 €	- €	- €	8 €	- €
C5.2	2	R	5.055 €	5.035 €	- €	- €	20 €	- €

C5.3	2	R	224 €	224 €	- €	- €	- €	- €
C5.4	3	V/R	382 €	381 €	- €	- €	1 €	- €
SKUPAJ C5			7.873 €	7.844 €	- €	- €	29 €	- €
C6.1	3	R	10.459 €	10.399 €	- €	- €	60 €	- €
C6.2	2	R	151.662 €	18.694 €	113.153 €	18.104,0 €	1.711 €	- €
SKUPAJ C6			162.121 €	29.093 €	113.153 €	18.104 €	1.771 €	- €
C7.1	1	R	33.835 €	33.734 €	- €	- €	101 €	- €
C7.2	2	R	87.282 €	28.073 €	59.105 €	- €	104 €	- €
C7.3	1	V	12.295 €	8.339 €	3.916 €	- €	40 €	- €
C7.4	2	R	9.580 €	9.517 €	- €	- €	63 €	- €
C7.5	1	V	10.242 €	10.181 €	- €	- €	61 €	- €
SKUPAJ C7			153.234 €	89.844 €	63.021 €	- €	369 €	- €
SKUPAJ C			867.604 €	298.772 €	403.104 €	136.946 €	18.731 €	10.051 €
D1.1	1	V/R	883.672 €	646.806 €	15.618 €	- €	221.248 €	- €
D1.2	1	V/R	250.573 €	187.311 €	1.000 €	- €	59.388 €	2.874 €
D1.3	1	V/R	365.050 €	220.822 €	1.000 €	- €	136.747 €	6.481 €
D1.4	2	V/R	49.107 €	25.359 €	14.905 €	- €	8.843 €	- €
D1.5	2	V/R	30.810 €	27.152 €	1.000 €	- €	2.658 €	- €
D1.6	1	V/R	50.190 €	42.119 €	1.000 €	- €	6.925 €	146 €
D1.7	2	V/R	6.727 €	6.711 €	- €	- €	16 €	- €
D1.8	2	V/R	- €	- €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ D1			1.636.129 €	1.156.280 €	34.523 €	- €	435.825 €	9.501 €
D2.1	1	V/R	317.152 €	203.240 €	75.402 €	4.154 €	34.356 €	- €
D2.2	2	V/R	16.451 €	16.410 €	- €	- €	41 €	- €
D2.3	3	V/R	20.655 €	13.062 €	- €	- €	7.593 €	- €
D2.4	1	V/R	16.098 €	14.914 €	- €	- €	1.184 €	- €
SKUPAJ D2			370.356 €	247.626 €	75.402 €	4.154 €	43.174 €	- €
D3.1	2	V	36.411 €	36.183 €	- €	- €	228 €	- €
D3.2	2	V	6.819 €	6.763 €	- €	- €	56 €	- €
D3.3	1	V	29.529 €	16.181 €	13.267 €	- €	81 €	- €
D3.4	2	V	51.131 €	21.623 €	29.425 €	- €	83 €	- €
D3.5	1	V	12.785 €	5.656 €	- €	7.083 €	46 €	- €
D3.6	3	V	1.349 €	1.349 €	- €	- €	- €	- €
D3.7	3	V	6.594 €	5.425 €	- €	1.128 €	41 €	- €

SKUPAJ D3			144.618 €	93.180 €	42.692 €	8.211 €	535 €	- €
D4.1	2	V/R	53.069 €	51.485 €	- €	- €	1.584 €	- €
D4.2	3	V/R	74.916 €	69.523 €	- €	- €	5.393 €	- €
SKUPAJ D4			127.985 €	121.008 €	- €	- €	6.977 €	- €
SKUPAJ D			2.279.088 €	1.618.094 €	152.617 €	12.365 €	486.511 €	9.501 €
E1.1	1	V/R	295.657 €	256.452 €	7.816 €	21.442 €	6.800 €	3.147 €
SKUPAJ E1			295.657 €	256.452 €	7.816 €	21.442 €	6.800 €	3.147 €
E2.1	1	V/R	298.261 €	112.616 €	- €	168.525 €	14.615 €	2.505 €
E2.2	2	0	107.663 €	94.709 €	3.270 €	- €	8.243 €	1.441 €
SKUPAJ E2			405.924 €	207.325 €	3.270 €	168.525 €	22.858 €	3.946 €
E3.1	1	V/R	39.526 €	39.311 €	- €	- €	215 €	- €
E3.2	1	V/R	181.640 €	110.626 €	4.150 €	20.130 €	14.609 €	32.125 €
SKUPAJ E3			221.166 €	149.937 €	4.150 €	20.130 €	14.824 €	32.125 €
E4.1	1	0	782.709 €	756.359 €	- €	- €	26.350 €	- €
E4.2	1	0	476.152 €	396.739 €	- €	21.176,00 €	58.237 €	- €
E4.3	1	0	34.867 €	34.756 €	- €	- €	111 €	- €
E4.4	1	0	316.753 €	315.077 €	- €	- €	1.676 €	- €
E4.5	1	0	42.187 €	41.904 €	- €	- €	283 €	- €
E4.6	1	0	38.790 €	37.970 €	- €	- €	820 €	- €
E4.7	1	V	968.141 €	331.755 €	5.257 €	16.470,00 €	163.951 €	450.708 €
E4.8	1	0	128.964 €	108.024 €	- €	7.478,00 €	11.632 €	1.830 €
SKUPAJ E4			2.788.563 €	2.022.584 €	5.257 €	45.124 €	263.060 €	452.538 €
E5.1	1	0	38.323 €	23.896 €	- €	- €	14.427 €	- €
E5.2	2	V	1.166.144 €	622.191 €	20.902 €	11.000 €	469.343 €	42.708 €
SKUPAJ E5			1.204.467 €	646.087 €	20.902 €	11.000 €	483.770 €	42.708 €
SKUPAJ E			4.915.777 €	3.282.385 €	41.395 €	266.221 €	791.312 €	534.464 €
SKUPAJ NU 2016-2020			11.864.835 €	8.116.092 €	1.051.676 €	606.775 €	1.437.093 €	653.199 €
SKUPAJ A			3.649.586 €	2.764.873 €	454.560 €	191.243 €	139.727 €	99.183 €
SKUPAJ B			152.780 €	151.968 €	- €	- €	812 €	- €
SKUPAJ C			867.604 €	298.772 €	403.104 €	136.946 €	18.731 €	10.051 €
SKUPAJ D			2.279.088 €	1.618.094 €	152.617 €	12.365 €	486.511 €	9.501 €
SKUPAJ E			4.915.777 €	3.282.385 €	41.395 €	266.221 €	791.312 €	534.464 €
SKUPAJ NU 2016-2020			11.864.835 €	8.116.092 €	1.051.676 €	606.775 €	1.437.093 €	653.199 €

Priloga 2: Prikaz predlaganih popravkov poteka meje

Priloga 3: Sodelovanje ministrstev pri izvajanju upravljaljskih nalog in aktivnosti

1. Ministrstvo za zdravje (MZ)

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Načrtovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> • podpora nadstandardnemu razvoju zdravstva v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih (7. točka 10. člena ZTNP-1), • prednostno umeščanje območja TNP v letne programe MZ za spodaj navedene vsebine. 	<ul style="list-style-type: none"> • preventivni programi za zagotavljanje zdravja, • sistemske rešitve na področju spreminjanja normativov glede nujne medicinske pomoči in mreže urgentnih centrov (območji Zgornjega Posočja in zgornje Gorenjske) • investicije za SB Jesenice: <ul style="list-style-type: none"> - oprema za več javnih zdravstvenih zavodov – 799.427 EUR - razvoj, digitalizacija in vzpostavitev informacijskega sistema – 300.000 EUR - medicinska in varovalna oprema COVID-19 – 150.881 EUR - urgentni center Jesenice – 2.460 EUR - prenova bolnišnične lekarne – 199.496 EUR - energetska sanacija – 1.730.088 EUR - požarna sanacija – 139.734 EUR - novogradnja – 25.461 EUR • investicije na primarni ravni (izvedba javnih razpisov za prijavo predlogov investicijskih projektov oziroma posameznih investicijskih ukrepov na področju primarne ravni zdravstvene dejavnosti): <ul style="list-style-type: none"> - Bled: nakup terminalov – 11.496 EUR - Tolmin: nakup terminalov – 11.420 EUR - Gorje: nakup nujnega reševalnega vozila – 49.576 EUR - Bovec: nakup nujnega reševalnega vozila – 55.084 EUR, - Bled: nakup avtomatskih zunanjih defibrilatorjev (AED z zunanjo omarico) – 3.574 EUR, 	
C 4.1	<p> uvedba dolgoročnih sistemskih rešitev v veljavno zakonodajo na področju vzgoje, izobraževanja, socialnega varstva, zdravstva in drugih javnih služb, ki bodo omogočale nadstandardno njihovo izvajanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sistemske rešitve na področju spreminjanja normativov glede nujne medicinske pomoči in mreže urgentnih centrov (območji Zgornjega Posočja in zgornje Gorenjske). 	<ul style="list-style-type: none"> • spremljanje dela mobilnih enot nujne medicinske pomoči v skladu s Pravilnikom o službi NMP na podlagi polletnih poročil, ki jih izvajalci posredujejo MZ (na območju TNP: ZD Jesenice, ZD Bled, ZD Bohinj, ZP Kranjska Gora, ZD Tolmin ter druge enote, ki so navedene v Prilogi 1: <i>Mreža enot NMP in DS Pravilnika o službi NMP</i>), • spremljanje dela urgentnih centrov (na območju TNP: UC Jesenice – financiranje 0,25 tima DS1), 	

	(MIZŠ, MDDSZ, MZ, MNZ, MJU, JZTNP, RRA)		<ul style="list-style-type: none"> • izvedba javnega razpisa za izbor operacij »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih« (Uradni list št. 56/2017 z dne 16. 10. 2017), • skladno s <i>Pravilnikom o pogojih izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči</i> (Uradni list RS, št. 81/16), ki je stopil v veljavo 31.12.2016, se HNMP med drugim uporablja tudi, kadar je mesto dogodka na težko dostopnem terenu ali oddaljeno od najbližje enote nujne medicinske pomoči (npr. reševanje v gorah). Združena ekipa HNMP in GRSZ med drugim pokriva tudi območje TNP – 54.036 EUR/leto, • širitev mreže javno dostopnih avtomatskih defibrilatorjev in mreže prvih posredovalcev, • širitve programov: zdravstveno varstvo in nujna medicinska pomoč <ul style="list-style-type: none"> - pilotski projekt skrajševanja čakalnih dob: e-posvet (SB Jesenice/ZD Kranj) – 82.000 EUR/leto, - zagotavljanje programa ortodontske dejavnosti v Bovcu (ZD Tolmin) – 27.079 EUR/leto, - dispanzer za žene – 62196 EUR/leto, - širitev patronažne službe ZD Tolmin – 29.055 EUR/leto, - mobilni paliativni timi (SB Jesenice) – 365.610 EUR/leto, - sofinanciranje dežurne zdravstvene službe ZD Jesenice – 99.389 EUR/leto, - mobilna enota nujnega reševalnega vozila (ZD Tolmin) – 61.710 EUR/leto. • priprava celovite rešitve za zdravniško oskrbo v času turizma: <ul style="list-style-type: none"> - uvedba turistične ambulante Bovec (ZD Tolmin) – 69.212 EUR/leto, - uvedba turistične ambulante Bohinj (ZD Bohinj) – 56.370 EUR/leto, • uvrstitev ZD Tolmin na seznam strateških točk za izvajanje NMP - satelitski urgentni center (SUC) –163.237 EUR/leto; • ambulantna kardiološka rehabilitacija (SB Jesenice) – 209.000 EUR. 	
--	---	--	--	--

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- priprava *Pravilnika o reševanju na smučiščih*,
- priprava projekta za sofinanciranje vzletno-pristajalnega mesta za helikoptersko NMP v Zgornjem Posočju
- sodelovanje z lokalno skupnostjo pri prenovi prostorov urgence za satelitski urgentni center (SUC).

2. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ)

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> podpora nadstandardnemu razvoju socialnega varstva v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih, predvsem (7. točka 10. člena ZTNP-1), prednostno umeščanje območja TNP v letne programe MDDSZ za spodaj navedene vsebine. 	<ul style="list-style-type: none"> javni razpis za sofinanciranje socialnovarstvenih programov (dodatne točke za izvajalce s področja TNP) 	
C4.1	uvajanje dolgoročnih sistemskih rešitev v veljavno zakonodajo na področju socialnega varstva in drugih javnih služb, ki bodo omogočale njihovo nadstandardno izvajanje (MIZŠ, MDDSZ, MZ, MNZ, MJU, JZTNP, RRA)	<ul style="list-style-type: none"> priprava predlogov za sistemsko umeščanje predvidenih nadstandardov in izvajanje nadstandardnih ukrepov. 	<ul style="list-style-type: none"> sprejet <i>Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu</i>, ki predstavlja podlago za reorganizacijo centrov za socialno delo (glej obrazložitev spodaj v točki 1.) 	
C4.2	podpiranje ranljivih skupin (otroci, mladi, starejši, brezposelni), socialnega podjetništva ter povečevanje socialne vključenosti (MDDSZ, občine, ZVKDS, RRA, Stanovanjski sklad RS)	<ul style="list-style-type: none"> oblikovaje in izvajanje programov usposabljanj, izobraževanj, mentorstva ..., oblikovanje in izvajanje različnih razvojnih programov (npr. javna dela, študijski krožki ...). 	<ul style="list-style-type: none"> zagotovljena dostopnost storitev za vse ranljive ciljne skupine (institucionalno varstvo, skupnostne oblike pomoči, družinski pomočnik in storitev oskrbe v drugi družini, osebna asistenca), programi socialne aktivacije, institut družinski pomočnik in storitev oskrbe v drugi družini, razpisani programi socialne aktivacije (glej obrazložitev spodaj v točkah 2. in 3.) 	

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

1. Dopolnitev Zakona o socialnem varstvu bo omogočila izvedbo reorganizacije CSD:

Sprejem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (dopolnitev Zakona o socialnem varstvu) je omogočila izvedbo reorganizacije centrov za socialno delo (CSD). Projekt reorganizacije vključuje tri spremembe: sprememba organizacijske strukture, uvedbo informativnega izračuna ter projekt socialne aktivacije. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/17, v nadaljevanju: ZSV-H) je bil v Državnem zboru Republike Slovenije sprejet 19. 9. 2017. S 1. 10. 2018 pa so se začele uporabljati določbe ZSV-H, vezane novo organizacijsko strukturo CSD. S spojitvijo dotedanjih 62 centrov za socialno delo je bilo ustanovljeno 16 novih centrov za socialno delo s 63 enotami. Na ravni novega (območnega)

centra za socialno delo je organizirana skupna splošna služba (kadrovska služba, računovodstvo, tehnično-administrativna služba ...), služba za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in skupna strokovna služba, katere del je tudi služba za koordinacijo in pomoč žrtvam (interventna služba ter (kjer so bili ustanovljeni že prej) krizni centri). Centri za socialno delo ostajajo za uporabnike dostopni na enak način, kot do tedaj, javna mreža se ni zmanjšala, temveč povečala za eno enoto, saj se je dotedanji CSD Maribor razdelil na dve enoti. Namen spremembe organizacijske strukture centrov za socialno delo je okrepljeno strokovno delo, v smislu pomoči in podpore ranljivih ciljnih skupin. Na območju Triglavskega narodnega parka še naprej delujejo kot centri za socialno delo, ki so postali enote CSD Gorenjska (Enota Radovljica in Enota Jesenice) in CSD Severna Primorska (Enota Tolmin). Projekt reorganizacije še ni zaključen, torej načrtovani učinki še niso v celoti doseženi. So pa ponekod že doprinesli k izboljšanju mreže in približevanju uporabnikom tudi na težje dostopnih krajih, predvsem z namenom približati se uporabnikom. V ta namen so bile ponekod že vzpostavljene krajevne pisarne centrov (CSD Severna Primorska, Enota Idrija v Cerknem, Enota Tolmin: Bovec, Kobarid).

2. Zagotavljanje dostopnosti storitev:

Pri spremljanju ciljev *Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva* na področju zagotavljanja dostopnosti in dosegljivosti socialnovarstvenih storitev opažamo vsakoletno izboljšanje ponudbe storitev, tudi za območje Triglavskega narodnega parka.

3. Socialna aktivacija:

Na MDDSZ se je vzpostavila Projektna enota za delovanje sistema socialne aktivacije (v nadaljevanju PE SA), v kateri se je zaposlilo 54 oseb, od tega 48 koordinatorjev socialne aktivacije (v nadaljevanju KSA), ki delujejo v 16 regijskih mobilnih enotah po Sloveniji in 6 osebe na centrali PE SA, ki zagotavljajo vodenje, strokovno in tehnično podporo KSA ter nemoten potek projekta. Projekt socialne aktivacije predstavlja celovit pristop, ki naslavlja problematiko dolgotrajno brezposelnih oseb in dolgotrajnih prejemnikov denarne socialne pomoči.

V obdobju od junija 2017 dalje se je izvajalo pet javnih razpisov za programe socialne aktivacije (v nadaljevanju programi SA). V okviru teh so se izvajali štiri različni programi SA, in sicer dolgi programi (11 mesečni programi SA), kratki programi (3 mesečni programi SA), programi 4. javnega razpisa za sofinanciranje projektov (6 mesečni programi SA) ter programi 5. javnega razpisa (v nadaljevanju 5. JR) za sofinanciranje projektov SA (8 mesečni programi SA), ki spodbujajo razvoj in izvajanje programov socialnega vključevanja in SA v storitvenih dejavnostih in nevladnem sektorju.

Na 5. JR MDDSZ so bili izbrani izvajalci, ki od septembra 2019 dalje izvajajo 8 mesečne programe SA za različne ciljne skupine. Namenjeni so začasno nezaposljivim ali neaktivnim osebam s kompleksno socialno problematiko, in sicer za sledeče ciljne skupine: polnoletne osebe, ki imajo dovoljenje za stalno bivanje ali slovensko državljanstvo, polnoletne ženske iz drugih kulturnih okolij z jezikovnimi ovirami, ki imajo dovoljenje za stalno bivanje ali slovensko državljanstvo in polnoletne romske ženske, ki imajo dovoljenje za stalno bivanje ali slovensko državljanstvo. Programi SA so na voljo tudi uporabnikom na območju Triglavskega narodnega parka.

Izvajalske organizacije za izvedbo programov SA so bile izbirane na podlagi javnih razpisov. V glavnem gre za nevladne organizacije - izvajalce oz. projektna partnerstva s precejšnjimi in tudi dolgoletnimi delovnimi izkušnjami na področju izvajanja socialno-varstvenih programov oz. opolnomočenja in usposabljanja ranljivih družbenih skupin za uspešno integracijo v širšo (lokalno) družbo in učinkovito vključevanje na trge dela (tj. pridobivanje zaposlitvenih kvalifikacij, delovnih izkušenj in zaposlitve).

S projektom se sodeluje pri zmanjševanju deleža ljudi pod pragom revščine, predvsem s spodbujanjem zaposlovanja in dela vseh starostnih skupin. Namen operacije je prepoznavanje, usmerjanje, motiviranje, vključevanje ter spremljanje vključenih oseb. Njen namen je tudi podpreti vključene v SA pri njihovi reaktivaciji, integraciji v različne družbene sisteme in posledično ponovno vključitvi na primarni, sekundarni in terciarni trg dela. Z vzpostavitvijo celovitega sistema SA tako operacija posledično prispeva k večji socialni vključenosti in zmanjšanju tveganja revščine, prejemnikov denarne socialne pomoči in drugih izključenih oseb. Tekom izvajanja se je izkazalo, da je velika potreba pri navedeni kategoriji brezposelnih oseb prav obravnava na nivoju prve socialne pomoči, osebne pomoči, storitve CSD. Ravno iz tega razloga se je pilotna storitev SA izkazala za zelo učinkovito. Izkazalo se je, da imajo težave ne samo pri iskanju zaposlitve zaradi slabše usposobljenosti, ampak da imajo tudi kompleksnejše zdravstvene in socialne težave, ki so povzročile dolgotrajno brezposelnost.

Projekt omogoča intenzivnejšo obravnavo na socialnovarstvenem področju in na področju zaposlovanja zgoraj navedenim ciljnim skupinam tudi s pomočjo sodelovanja z deležniki s področja sociale, zdravja - z izvajalci javnih zdravstvenih preventivnih programov, šolstva, zaposlovanja, pravosodja in policije ter nevladnimi in humanitarnimi organizacijami. Glede na zgoraj opisano situacijo in stanje na tem področju je glavni cilj projekta razvoj in vzpostavitev celovitega sistema SA, ki zagotavlja transparentno, usklajeno in celostno obravnavo oseb, ki vstopajo v programe SA, ter ustrezno povezuje vse relevantne institucije, in sicer CSD, UD, lokalne skupnosti in delodajalce. Dodano vrednost predstavlja tudi vloga KSA, ki obravnava in spremlja posameznika

skozi celoten proces vključitve v sistem SA. Pri tem je ključno zlasti dejstvo, da je KSA vključen tudi v proces opredelitve kam vključene osebo odidejo iz programov SA in spremlja posameznika tudi po zaključku navedenega programa. Osebe se po zaključku programa vključijo v programe aktivne politike zaposlovanja, se vrnejo na trg dela ali se vključijo v številna neformalna izobraževanja. SA pomembno prispeva h krepitvi socialne mreže posameznikov, vključenih v programe SA. Prav tako osebe pridobijo nova funkcionalna in delovna znanja za lažje približevanju k trgu dela oziroma v iskanje novih možnosti za dodatno izobraževanje in usposabljanje ter seveda tudi reševanje njihove socialne situacije.

3. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT)

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> • upoštevanje vsebin 10. in 11. člena ZTNP-1 pri pripravi javnih razpisov (dodatne „točke« za TNP), • prednostno umeščanje območja TNP v letne programe MGRT za spodaj navedene vsebine. 	<p><u>Področje regionalnega razvoja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Javni razpis: <i>Ekonomska poslovna infrastruktura 2016-2017</i>: razpisanih je bilo 11.466.666,66 EUR za leti 2016 in 2017, razpis je bil objavljen 24.6.2016. V merilih za izbor operacij je umeščen samostojen kriterij: »Prispevek k skladnemu regionalnemu razvoju« (maks. 10 točk). Operacija, ki leži na območju TNP = 10 točk; Operacija, ki leži na problemskem območju = 5 točk). Prijavitelj prejme za operacijo 10 točk v primeru, da je sedež samoupravne lokalne skupnosti na območju TNP. V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih operacij iz območja TNP, • Javni razpis: <i>Ekonomska poslovna infrastruktura 2017-2018</i>: razpisanih je bilo 15.000.000,00 EUR za leti 2017 in 2018, razpis je bil objavljen 14.7.2017. V merilih za izbor operacij je umeščen samostojen kriterij: »Prispevek k skladnemu regionalnemu razvoju« (maks. 10 točk). Operacija, ki leži na območju TNP = 10 točk; Operacija, ki leži na problemskem območju = 5 točk). Prijavitelj prejme za operacijo 10 točk v primeru, da je sedež samoupravne lokalne skupnosti na območju TNP. V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih operacij iz območja TNP, • v skladu z <i>Uredbo o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD)</i>, v programskem obdobju 2014-2020 morajo lokalne akcijske skupine (LAS) pri izboru operacij na območjih iz ZTNP-1, upoštevati določbe ZTNP-1 in operacijam pripisati dodatne točke, v višini 10 % od najvišjega možnega števila točk. Namen pristopa CLLD je spodbujanje celovitega in uravnoteženega razvoja lokalnih območij po pristopu »od spodaj navzgor«. Cilj pristopa CLLD je spodbujanje socialnega vključevanja, ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest ter boj proti revščini in kakršnikoli diskriminaciji, zmanjševanje regionalnih razvojnih razlik in gospodarski razvoj območij. Poleg tega pa je cilj prispevati k ohranjanju narave, varstvu okolja, kulturne dediščine, kulturne krajine in njenih elementov. Za pripravo in objavo javnih pozivov je odgovoren LAS, ki lahko javne pozive objavlja v celotnem programskem obdobju. Za programsko obdobje 2014-2020 je za LAS (izvajanje pristopa CLLD, pripravo Strategij lokalnega razvoja in izvajanje le-teh) namenjeno iz sklada ESRR 30,4 mio EUR. Znotraj tega je za dva LAS (LAS Dolina Soče in LAS Gorenjska košarica) na voljo 2,24 mio EUR. <p><u>Področje internacionalizacije, podjetništva in tehnologije</u></p> <p>Posebnih ukrepov za območje TNP se ne izvaja, saj so ukrepi usmerjeni v podjetja, predvsem MSP, na celotnem ozemlju RS (seveda s tem tudi za območje TNP).</p>	

C1.3	<p>spodbujanje pridelave in predelave osnovnih kmetijskih surovin in lesa ter vstopanje kmetij v sheme kakovosti (zaščiteni izdelki, FSC, znak kakovosti narodnega parka ...) (MKGP, KGZS, ZGS, MGRT, občine)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • svetovanje, usposabljanje in promocija, • priprava, sofinanciranje in izvedba razvojnih projektov, • podpora pri vzpostavljanju gozdno-lesnih verig. 	<p><u>Področje lesarstva</u></p> <p>2016-2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • javni razpis »<i>Spodbude za rast podjetij na področju lesa</i>« v letu 2017. Odprt je bil do 16. 5. 2017, na voljo je 400.000 EUR. Na voljo so bila sredstva za mlada podjetja, ki so bila registrirana ali vpisana v poslovni register od 1. 1. 2016 do 14. 4. 2017 in imajo registrirano dejavnost C16 ali C31. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje operacij podjetij, ki so usmerjena k novim in izboljšanim poslovnim in proizvodnim procesom s ciljem zmanjšanja porabe virov (materiala, vode, energije ...), ki uvajajo uporabo lesnih ostankov in odpadkov, razvijajo zelene produkte ter delujejo na področju rabe lesa). V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih operacij iz območja TNP. • javni razpis »<i>Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0</i>« bo potekal dve leti (2017-2018). Rok za prijavo je potekel 16.8.2017. Razpisana sredstva so v višini 5.045.389,08 EUR in so namenjena malim in srednjim podjetjem na področju obdelave in predelave lesa (registrirana dejavnost C16 in C31), ki so bila registrirana pred 1.1.2015. V okviru merila – lokacija projekta, vlagatelj dobi najvišje število točk, če se projekt izvaja na območju TNP. V okviru javnega razpisa tako ni bilo odobrenih operacij iz območja TNP. • javni razpis »<i>Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0</i>« bo potekal dve leti (2019-2020). Razpisana sredstva so bila sredstva v višini 7.429.450,38 EUR in so namenjena malim in srednjim podjetjem na področju obdelave in predelave lesa (registrirana dejavnost C16 in C31). V okviru merila – lokacija projekta, vlagatelj dobi najvišje število točk, če se projekt izvaja na območju TNP. Nobena od 31 odobrenih operacij ni bila iz območja TNP. Nobena od 42 odobrenih operacij ni bila iz območja TNP. Slovenski regionalno razvojni sklad je v letih 2016 in 2017 objavil: • javni razpis »<i>Spodbude za MSP v lesarstvu</i>« je bil objavljen 26.7.2016. Razpisanih je bilo 5.880.000 EUR za leti 2016 in 2017. Sredstva so bila namenjena malim in srednjim podjetjem s področja obdelave in predelave lesa z glavno ali stransko dejavnostjo C16 in C31. V okviru merila – lokacija projekta, je dobil vlagatelj najvišje število točk, če se projekt izvajal na območju TNP. V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih projektov z območja TNP, • javni razpis za ugodna posojila podjetniškim projektom za področje obdelave in predelave lesa v letu 2017. Razpis je imel več razpisnih rokov, zadnjega 31.8.2017, razpisanih je bilo 5 mio EUR. Vlagatelj je imel možnost pridobiti 10 dodatnih točk v primeru, da se projekt nahaja na območju TNP. Prejetih vlog z območja TNP ni bilo. • javni razpis za dodeljevanje posojil kmetijskim in gozdarskim projektom, razpisanih 5 mio EUR za investicije na področju kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Razpis je imel več razpisnih rokov, zadnjega 30.11.2017. Vlagatelj lahko pridobi dodatnih 10 točk v primeru, da se projekt nahaja na območju TNP. Prejetih vlog z območja TNP ni bilo. <p>2018-2019:</p>	
------	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • na področju predelave lesa sta bila sofinancirana dva projekta v občinah (Bled in Bohinj), katerih del se nahaja na območju TNP. Prvemu so bila odobrena nepovratna sredstva v višini 315.000 EUR, drugemu pa ugoden kredit v višini 1,6 mio EUR. • v obdobju 2018-2019 so se izvajale tudi promocijske aktivnosti z namenom dviga ozaveščenosti javnosti o pozitivnih učinkih rabe lesa in spodbujanja lesnopredelovalne panoge, kar pozitivno vpliva tudi na razvoj območja TNP. V tem obdobju je bilo za promocijo uporabe lesa in lesenih izdelkov skupno namenjenih 690.000 EUR. <p>Javni razpis za reprogramiranje investicijskih posojil v prirajo mleka – 2016. Razpisanih je bilo 8 mio EUR, upravičenci so bili vlagatelji, ki so investirali v prirajo mleka in pri katerih je prišlo do nezmožnosti vračanja zaradi znižanja odkupne cene mleka. Pri točkovanju po javnem razpisu je vlagatelj lahko pridobil dodatnih 10 točk v primeru, da se projekt nahaja na območju TNP. Na reprogram se je v letu 2016 in 2017 prijavilo 41 vlagateljev, vendar noben ni bil iz območja TNP.</p>	
C2.2	<p>razvijanje trajnostnega turizma in kakovostne nadgradnje treh nosilnih turističnih produktov narodnega parka (MGRT, Skupnost Julijske Alpe, LTO, občine, MOP, JZTNP, PZS)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na ravni vseh parkovnih občin sprejet in potrjen Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije. 	<p><u>Področje turizma</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • javni razpis za spodbujanje razvoja novih in inovativnih produktov turističnega gospodarstva (dodelitev dodatnih točk v sklopu meril). V sklopu zadevnega razpisa je bil odobren en projekt, ki se nahaja na območju TNP in sicer gre za razvoj produkta »Turistična ponudba višinskih sob v hotelu na Pokljuki po "meri človeka"«, kateremu mu je bilo odobreno sofinanciranje v višini 112.728 EUR, • javni razpis za spodbujanje razvoja integralnih turističnih produktov (dodelitev dodatnih točk v sklopu meril). V sklopu zadevnega razpisa so bili odobreni projekti, ki so se izvajali na območju TNP in sicer »<i>Feel no Limits</i>« v visini 54.103 EUR, »<i>Razvoj inovativnega turističnega produkta Tematski izleti z e-kolesi</i>« v višini 171.430 EUR, »<i>Visoko nad vsakdanom</i>« v višini 199.900,00 EUR, »<i>E-Bike Tour-Bled-Spoznavanje tradicije in znamenitosti z e-kolesom</i>« v višini 197.680,00 EUR, • javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji 2018-2019 (dodelitev dodatnih točk v sklopu meril). V okviru zadevnega razpisa je bilo odobreno sofinanciranje vodilnim turističnim destinacijam na območju TNP (Bled, Bohinj, Kranjska Gora, Dolina Soče) v skupni višini 346.500,00 EUR, • iz naslova javnega razpisa za vodilne destinacije v letu 2020 in 2021 so sofinancirane vodilne destinacije iz območja TNP v skupni višini 351.938 EUR. • javni razpisi za spodbujanje uvedbe okoljskih znakov za turistične nastanitve (dodelitev dodatnih točk v sklopu meril) v obdobju 2016 - 2020. Poslovni subjekti (ponudniki turističnih nastanitvev) z območja TNP so v tem obdobju prejeli skupno 81.070,90 EUR nepovratnih sredstev iz naslova javnega razpisa za pokritje stroškov uvedbe okoljskega/trajnostnega znaka in za promocijo. 	

			<ul style="list-style-type: none"> • javni razpis »Turistične kapacitete na obmejnih problemskih območjih 2018«. Na podlagi omenjenega javnega razpisa je bilo v letu 2019 skupaj sofinanciranih 9 operacij v skupni vrednosti 1.331.444,68 EUR subvencije. Operacije so se izvajale na območju parkovnih lokalnih skupnosti TNP, <p>V letih 2018, 2019 in 2020 je bilo na javnem razpisu Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju na območju parkovnih občin odobreno 15 operacij za sofinanciranje in izplačano skupaj 1.600.788,52 EUR sredstev, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetska sanacija Penziona Rožič (Bohinj), • Energetska sanacija hotela in vile Stare (Bohinj), • Energetska prenova – Nebesa Chalets (Kobarid), • Investicija v energetska sanacijo Hotela Rute (Kranjska gora), • Energetska sanacija Alpik (Bohinj), • Energetska obnova apartmajev Brina (Bohinj), • Energetska prenova hotela Hvala (Kobarid), • Energetska sanacija Jasna Chalet resort (Kranjska gora), • Energetska sanacija hotela Alp Bovec (Bovec), • Povečanje snovne in energetske učinkovitosti hise (Kobarid), • Energetska sanacija Hotela Miklič (Kranjska gora), • Energetska obnova apartmajev Arh (Bohinj), • Energetska sanacija apartmajske hiše Berghi (Kranjska gora), • Energetska prenova objekta Kristal Bohinj (Bohinj), • Energetska sanacija planinske koče na Vojah (Bohinj). 	
C3.1	<p>podpiranje podjetniških projektov, ki prispevajo k ustvarjanju delovnih mest, dvigu dodane vrednosti na zaposlenega in aktivni politiki zaposlovanja, namenjanje posebne pozornosti projektom trajnostne rabe naravnih virov in spodbujanju razvoja novih poslovnih modelov (MGRT, MDDSZ, RRA, JZTNP, LTO, KGZS, ZGS)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uveljavljanje celostnega pristopa za območje TNP pri izvajanju operacij OP EKP 2014-2020 (celostni medregionalni projekt TNP kot del RRP-jev gorenjske in goriške regije). 	<p><u>Področje internacionalizacije, podjetništva in tehnologije</u></p> <p>S ciljem rasti in razvoja podjetij in povečanja podjetniške aktivnosti (merjeno z dodano vrednostjo na zaposlenega, kot tudi rastjo števila podjetij in števila novih delovnih mest) so se izvajali ukrepi v okviru (i) finančnih instrumentov v podporo rasti in razvoju, (ii) ukrepov za delovanje in nadgradnjo podjetniškega okolja ter (iii) drugih t.i. mehkih instrumentov v podporo rasti in razvoju.</p> <p>S finančnimi spodbudami je bilo na območju TNP v obdobju 2016-2020 odobrenih 12.5 mio EUR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.4 mio EUR nepovratnih sredstev (subvencij), • 8.1 mio EUR povratnih sredstev, od tega 1.1 mio EUR kreditov in 7 mio EUR garancij za bančne kredite. <p>Na območju TNP (parkovnih občin) je prejelo sredstva 131 prejemnikov na 54 ukrepih (javnih razpisih/pozivih).</p>	

			<p>V letu 2017 so bile aktivnosti usmerjene na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagotavljanje dolžniških virov financiranja preko Slovenskega podjetniškega sklada (SPS) in SID banke, • preko SPS je omogočena podpora začetnemu delovanju podjetij (start-up podjetij) v obliki zagonskih sredstev-subvencij, semenskega kapitala (konvertibilna posojila in lastniški vložki) ter vsebinske podpore, • storitve subjektov podpornega okolja. <p>Na območju TNP je bilo v letu 2017 odobrenih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 295.012 EUR nepovratnih sredstev (subvencij), • 2.024.556,80 EUR povratnih sredstev, od tega: <ul style="list-style-type: none"> - 125.000 EUR kreditov (za investicije v višini 194.947,30 EUR) in - 1.899.556,80 EUR garancij za bančne kredite v višini 2.999.446 EUR (investicijska vrednost: 4.047.924,69 EUR). <p>Sektor za industrijo, spodbujanje inovativnosti in tehnologijo je v letu 2017 subvencioniral dva tekoča projekta in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekt »Avtomatski samonadzorni stroj za mikrokovanje« podjetja Gostol TST d.d., Tolmin, preko Javnega razpisa za dodeljevanje spodbud v okviru iniciative EUREKA za leto 2016 – vrednost projekta znaša 590.028 EUR (projekt se konča 2020); • projekt »Razvoj pametnih regulacij HVAC z integracijo elektronskega nosu in upravljanjem preko oblaka« podjetja SMARTEH Raziskave in razvoj procesne opreme d.o.o., Tolmin, preko javnega razpisa <i>Krepitev kompetenc in inovacijskih potencialov</i> – vrednost projekta znaša 425.200 EUR (projekt se konča 2018). <p><u>Področje socialnega podjetništva:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • javni razpis »<i>Mentorske sheme za socialna podjetja</i>«. Na 1. odpiranju v letu 2018 je bilo na voljo 646.186,00 sredstev, na 2. odpiranju v letu 2019 je bilo na voljo 932.958,99 EUR, na zadnjem v letu 2020 pa 1.601.779,37 EUR. Navedeno je bilo dodatno merilo, ki upošteva regionalni vidik, in sicer: dodatnih 10 točk se nameni, če je sedež prijavitelja na obmejnem problemskem območju ali problemskem območju z visoko brezposelnostjo ali na območju Triglavskega narodnega parka. V okviru javnega razpisa ni bilo nobenega upravičenca iz območja TNP. <p><u>Področje regionalnega razvoja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • javni razpis: <i>Ekonomska poslovna infrastruktura 2016-2017</i>: razpisanih je bilo 11.466.666,66 EUR za leti 2016 in 2017, razpis je bil objavljen 24.6.2016. V merilih za izbor operacij je umeščen samostojen kriterij: »<i>Prispevek k skladnemu regionalnemu razvoju</i>« (maks. 10 točk). Operacija, ki leži na območju TNP = 10 točk; Operacija, ki leži 	
--	--	--	---	--

			<p>na problemskem območju = 5 točk). Prijavitelj prejme za operacijo 10 točk v primeru, da je sedež samoupravne lokalne skupnosti na območju TNP. V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih operacij iz območja TNP,</p> <ul style="list-style-type: none"> • javni razpis: <i>Ekonomska poslovna infrastruktura 2017-2018</i>: razpisanih je bilo 15 mio EUR za leti 2017 in 2018, razpis je bil objavljen 14.7.2017. V merilih za izbor operacij je umeščen samostojen kriterij: »Prispevek k skladnemu regionalnemu razvoju« (maks. 10 točk). Operacija, ki leži na območju TNP = 10 točk; Operacija, ki leži na problemskem območju = 5 točk). Prijavitelj prejme za operacijo 10 točk v primeru, da je sedež samoupravne lokalne skupnosti na območju TNP. V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih operacij iz območja TNP, • javni razpis za sofinanciranje operacij ekonomsko-poslovne infrastrukture: v merilih za izbor operacij umeščen samostojen kriterij: »Prispevek k skladnemu regionalnemu razvoju« (10 točk). Operacija, ki leži na območju TNP = 10 točk; Operacija, ki leži na enem izmed problemskih območij = 5 točk). Prijavitelj prejme za operacijo 10 točk v primeru, da je del občine prijaviteljice na območju TNP. Razpisanih je bilo 15 mio EUR. V okviru javnega razpisa ni bilo odobrenih operacij za območje TNP, • javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017-2018 (socialno podjetništvo): dodano merilo, ki upošteva regionalni vidik – sedež prijavitelja na obmejnem problemskem območju ali problemskem območju z visoko brezposelnostjo ali na območju TNP (10 točk). Razpisanih je bilo 1,2 mio EUR, s sklepi pa dodeljenih 765.258,67 EUR dvema upravičencema, ki nimata sedeža na območju TNP, • projekt »Podjetno nad izzive« (PONI) v razvojni regiji Gorenjska (nosilec BSC Kranj). Skupna vrednost projekta, s katerim se spodbuja podjetništvo za celotno Gorenjsko razvojno regijo, je 852.800,00 EUR (EU in SLO). <p>V letu 2017 je aktivnosti izvajal tudi Slovenski regionalno razvojni sklad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • javni razpis za ugodna posojila podjetniškimi projektom za področje obdelave in predelave lesa v letu 2017. Razpis je imel več razpisnih rokov, zadnjega 31.8.2017, razpisanih je bilo 5 mio EUR. Vlagatelj je imel možnost pridobiti 10 dodatnih točk v primeru, da se projekt nahaja na območju TNP. Prejetih vlog z območja TNP ni bilo. • javni razpis za dodeljevanje posojil kmetijskim in gozdarskim projektom, razpisanih 5 mio EUR za investicije na področju kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Razpis je imel več razpisnih rokov, zadnjega 30.11.2017. Vlagatelj lahko pridobi dodatnih 10 točk v primeru, da se projekt nahaja na območju TNP. Prejetih vlog z območja TNP ni bilo. <ul style="list-style-type: none"> • v skladu z 32. členom Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014-2020 (Uredba CLLD) javne pozive objavljajo lokalne akcijske skupine (LAS) ter izvajajo postopke za izbor operacij. V okviru omenjenega gre za operacijo »Ozelenitev degradiranih območij v urbanih naseljih«, kjer je partnerica Občina Bled v letu 2019 prejela nepovratna sredstva v višini 34.770,14 EUR. Navedena 	
--	--	--	---	--

			<p>operacija je bila prijavljena na 1. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja za Las Gorenjska košarica za programsko obdobje 2014-2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> v letih 2016 do 2018 sta bila objavljena dva javna razpisa (JR) za sofinanciranje komunalne opremljenosti <i>Ekonomsko poslovnih con</i>. Sredstva so bila namenjena izključno občinam za ureditev javne infrastrukture poslovnih con. S tem ukrepom je bilo občinam omogočeno, da so svoje poslovne cone bodisi v celoti zapolnile, bodisi širile in vanje vključile čim večje število novih MSP. <p>V obeh razpisih so prednost pred drugimi prijavitelji imele občine na območju TNP, saj so operacije tega območja imele možnost dodatnih 10 točk v primeru, da je del občine prijaviteljice na območju Triglavskega narodnega parka, kot je to določeno v ZTNP-1. Na oba JR se je iz regij (Goriška, Gorenjske) prijavila le Občina Ajdovščina, ki pa ni na območju narodnega parka.</p>	
C7.1	povečevanje vključenosti javnega zavoda v lokalne, regionalne in nacionalne procese razvojnega in prostorskega načrtovanja, še zlasti pri pripravi novih razvojnih politik (MGRT, Mzi, MOP, RRA, JZTNP, občine)	<ul style="list-style-type: none"> vzpostavljanje in ohranjanje sodelovanja na ravni javnega zavoda – občina, regija, država, vključevanje razvojnih in varstvenih usmeritev NU v razvojne dokumente občin, regije in države. 	<p><u>Področje regionalnega razvoja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Celostni medregionalni projekt TNP Gorenjska in Goriška razvojna regija) je bil umeščen v RRP 2014-2020 razvojne regije Gorenjske in Goriške in na seznamu pomembnejših projektov za umestitev v dogovor za razvoj regij. V teritorialnem razvojnem dialogu med državo in regij celovitega pristopa na tem projektu ni bilo možno uveljaviti, ker je projekt posegal z vsebinami na več prioritetenih osi oz. investicijskih področij OP 2014-2020. Zato je bilo dogovorjeno, da se umesti v dogovor za razvoj regij samo manjši del vsebine celovitega projekta in sicer tisti del, ki se nanaša na izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP (v okviru 22 projektov, navedenih v sprejetem Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020). Projekt v medresorskem usklajevanju (teritorialni dialog) ni bil potrjen. Direktorat za regionalni razvoj aktivno sodeluje, izvaja in koordinira t.i. Dogovore za razvoj regij (DRR), ki so nov inštrument regionalne politike in s katerim se uresničuje Regionalni razvojni program tako, da se določijo ključni regijski in sektorski projekti.. V okviru Goriške razvojne regije je v okviru DRR umeščen projekt predlog »<i>Državno kolesarsko omrežje Goriške razvojne regije</i>«, ki predvideva izgradnjo kolesarskih poti tudi čez območja občin Bovec, Kobarid in Tolmin. Skupna vrednost celotnega projektne predloga je ocenjena (planirana) na 19.687.181,54 EUR (EU + SLO del + drugi viri). Sodelovanje poteka s Posoškim razvojnim centrom. 	

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo nima dodatnih finančnih sredstev, s katerimi bi lahko reševalo razvojne probleme območja, kot je TNP, vendar *Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja* v 24. členu določa, da so obmejna problemska območja prednostna območja vseh razvojnih politik (*Uredba o določitvi obmejnih problemskih območij*, Uradni list RS, št. 22/11, 97/12 in 24/15), da proračunski uporabniki upoštevajo obmejna problemska območja pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki jih izvajajo na območju cele države, da proračunski uporabniki del finančnih sredstev namenijo za vlagatelje z obmejnih problemskih območij ali določijo projektom s teh območij dodatne točke. Večji del občin v TNP

je vključen v obmejna problemska območja, ki jih določa Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja kot prioriteta območja vseh razvojnih politik. Zato so posebej izpostavljena tudi v *Programu finančnih spodbud MGRT 2015-2020*. Iz Programa finančnih spodbud MGRT 2015–2020 izhajajo možnosti za prednostno obravnavo obmejnih problemskih območij za naslednje ukrepe:

- posebna kvota sredstev za obmejna problemska območja pri izvajanju ukrepov,
- ugodnejši pogoji in merila za projekte iz obmejnih problemskih območij pri izvajanju ukrepov.

V *Uredbi o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike* (Uradni list RS št. 16/13 in 78/15) so v 11. členu določena merila za dodeljevanje sredstev na obmejnih problemskih območjih. Pri dodeljevanju sredstev na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja se za obmejna problemska območja pri javnih razpisih, poleg meril za doseganje ciljev posebnih ukrepov in shem državnih pomoči, uporablja z najmanj desetodstotno utežjo tudi uvrstitev v območje parkovne lokalne skupnosti po 11. členu Zakona o TNP. V skladu s proračunskimi možnostmi si MGRT prizadeva zagotavljati sredstva za obmejna problemska območja in vključili obmejna problemska območja med merila javnih razpisov MGRT.

Zelene rešitve, projekt CLLD: Ureja se degradirano območje v Stari Fužini na območju TNP – nosilec je BSC d.o.o. Kranj (aktivnost C7.4).

V skladu z *Uredbo o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD)*, v programskem obdobju 2014-2020, morajo lokalne akcijske skupine (LAS) pri izboru operacij na območjih iz ZTNP-1, upoštevati določbe ZTNP-1 in operacijam pripisati dodatne točke, v višini 10 % od najvišjega možnega števila točk. Namen pristopa CLLD je spodbujanje celovitega in uravnoveženega razvoja lokalnih območij po pristopu »od spodaj navzgor«. Cilj pristopa CLLD je spodbujanje socialnega vključevanja, ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest ter boj proti revščini in kakršnikoli diskriminaciji, zmanjševanje regionalnih razvojnih razlik in gospodarski razvoj območij. Poleg tega pa je cilj prispevati k ohranjanju narave, varstvu okolja, kulturne dediščine, kulturne krajine in njenih elementov. Za pripravo in objavo javnih pozivov je odgovoren LAS, ki lahko javne pozive objavlja v celotnem programskem obdobju. Za programsko obdobje 2014-2020 je za LAS (izvajanje pristopa CLLD, pripravo Strategij lokalnega razvoja in izvajanje le-teh) namenjeno iz sklada ESRR 37,5 mio EUR. Na to območje segata dva LAS, in sicer LAS Dolina Soče in LAS Gorenjska košarica. V obdobju 2016-2020 so bila za ta območja namenjena izplačila v naslednji vrednosti:

- LAS Dolina Soče: 482.341,98 EUR,
- LAS Gorenjska košarica: 138.951,51 EUR.

4. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> • podpora nadstandardnemu razvoju šolstva v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih (7. točka 10. člena ZTNP-1), • prednostno umeščanje območja TNP v letne programe MIZŠ za spodaj navedene vsebine. 	Ocena sredstev znaša 30.200 EUR letno.	
C4.1	uvajanje dolgoročnih sistemskih rešitev v veljavno zakonodajo na področju vzgoje, izobraževanja ..., ki bodo omogočale njihovo nadstandardno izvajanje (MIZŠ, MDDSZ, MZ, JZTNP, RRA)	<ul style="list-style-type: none"> • sistemske spremembe normativov s področja mrež šol in vrtcev ter določanje glavarine (npr. znižanje normativov pri kombiniranih oddelkih na osnovnih šolah, skladno s pravilnikom za dvojezične šole (OŠ Soča, OŠ Podbrdo). 	<p>V zvezi z znižanjem normativov v osnovnih šolah na območju TNP je bil na Sektorju za osnovno šolstvo opravljen sestanek z ravnateljema OŠ Bovec (podružnica Soča) in OŠ Simona Kosa Podbrdo. Ugotovljeno je bilo, da zaradi premajhnega števila učencev sistemska sprememba normativov ni smiselna. Situacijo je smotrneje reševati v okviru specifik, na podlagi prošelj šol. Za OŠ Bovec in vrtca v Soči oziroma Žagi ni bilo podanih tovrstnih vlog, Za OŠ Simona Kosa Podbrdo so bile v šolskem letu 2018/2019 odobrene naslednje specifik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sistemizacija dodatnih 10 ur drugega strokovnega delavca v oddelku 1., 2. in 3. razreda, • sistemizacija dodatnih 12 ur za ločeno poučevanje v kombiniranem oddelku 8. in 9. razreda, • sistemizacija ur interesnih dejavnosti (zamenjava s pevskim zborom in 4 dodatne sistemizirane ure). <p>Drugih pobud s strani šol in vrtcev ni bilo.</p> <p>Parkovne občine so se lahko prijavljale na javne razpise MIZŠ za sofinanciranje investicij v izobraževalne objekte, vendar pod enakimi pogoji kot ostale občine v RS. MIZŠ je pri javnem razpisu za zbiranje predlogov za sofinanciranje investicij v rekonstrukcije športnih bazenov ter posodobitve ali vzpostavitve novih zunanjih športnih površin v letu 2021 v dodatnem točkovanju opredelilo, da se občinam, ki so se s svojimi projekti prijavile na javni razpis in se nahajajo v območju Triglavskega narodnega parka, pripišejo dodatne 4 točke (upoštevanje šestega odstavka 11. člena ZTNP-1).</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • sofinanciranje šolskih prevozov iz odmaknjenih gorskih vasi. 	Prevozi učencev v šolo sodijo v izključno pristojnost lokalne skupnosti, pri čemer ni izjem glede na lego občin, razvejanost šolskih okolišev in drugo.	
		<ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje pri pripravi akcijskega načrta za upravljanje športnih in rekreacijskih dejavnosti na območju TNP. 	Na področju športne infrastrukture ni bilo izraženega interesa za umestitev projektov za (so)financiranje.	

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- ...
- ...

5. Ministrstvo za infrastrukturo (Mzi), Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI)

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> zagotovitev ustrezne gospodarske javne infrastrukture v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih, spodbujanje trajnostne mobilnosti in trajnostne rabe energije (2., 14. točka 10. člena ZTNP-1), prednostno umeščanje območja TNP v letne programe Mzi za spodaj navedene vsebine. 	<ul style="list-style-type: none"> ukrepi na državnih cestah se financirajo iz državnega proračuna proračunskega porabnika DRSI; zakon določa sofinanciranje določenih elementov državne ceste v naseljih (pločniki, cestna razsvetljava ...) s strani občin, ukrepi na občinskih cestah se financirajo iz proračunov občin, dolžina občinskih cest se upošteva pri določitvi višine sredstev iz državnega proračuna v okviru sistema financiranja občin. Zakon o cestah dodatnega sofinanciranja ukrepov na občinskih cestah ne določa, zato ni možna kakršnakoli drugačna obravnava v TNP s strani MZI. 	
A 6.3	prilagojeno upravljanje in vzdrževanje cest (npr. ceste ob barjih) (JZTNP, upravljavci cest – Mzi, DRSI)	<ul style="list-style-type: none"> analiza vplivov, predlog omilitvenih vplivov, izvajanje omilitvenih vplivov. 	<ul style="list-style-type: none"> izvaja se prilagojeno upravljanje in vzdrževanje se izvaja (racionalnost pri posipu s soljo v zimski službi, nameščanje lesenih varnostnih ograj, gradnja tipološko značilnih suho zloženih zidov, bankine iz apnenčevega drobirja, uporaba avtohtonih materialov in surovin iz lokalnih virov ...), na cesti RT 907/1101 Krnica-Zg. Radovna je predviden monitoring povoza dvoživk, ki bo podlaga za odločitve o izvedbi ukrepov za zaščito dvoživk (prehodi za dvoživke, usmerjevalne ograje, rešetke ...), pogodbeno vrednost je 23.399,60 EUR z DDV (med leti 2018-2022), Izdelana je študija obremenitve s hrupom s predlogom protihrupnih ukrepov za cesti R1-206 Kranjska Gora-Bovec in R1-203/1002 Bovec-MP Predel na območju Triglavskega narodnega parka, pogodbeno vrednost študije znaša 21.716,00 EUR z DDV. 	45.115,60 EUR
C6.1	zagotavljanje varne cestne infrastrukture do naselij s stalno poselitvijo v narodnem parku (Mzi, DRSI, občine, MOP)	<ul style="list-style-type: none"> priprava programa za urejanje cestne infrastrukture v narodnem parku, izdelava dokumentacije, izvedba. 	<p><u>Izvedba (gradnja):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> posodobitev makadamskega vozišča na RT 907/1101 Krnica-Zg. Radovna od km 3+850 do km 12+026, preplastitev vozišča R3 633/1086 Jereka-Jezero, rekonstrukcija mostu čez Koritnico v Klužah na R1 203/1002 Predel-Bovec, preplastitev vozišča na R1 203/1002 Predel-Bovec od km 4+300 do km 4+700, obnova vozišča na RT 905/1096 Krnica-Mrzli studenec od km 3+500 do km 6+380 in RT 905/1096 Mrzli studenec-Rudno polje od km 0+000 do km 0+425 obnova vozišča na RT 905/1097 Mrzli studenec-Jereka od km 11+500 do k m 13+530, 	16.860.354,34 EUR

			<ul style="list-style-type: none"> • preplastitev vozišča na R3 634/1104 Javornik-Gorje od km 1+940 do km 3+565, • rekonstrukcija dveh mostov na vršiški cesti: pod Šupco in nad Gorenjo Trento na R1 205/1028, • ureditev krožišča v Ratečah na RT 901/1001 Rateče-Planica v km 0+000, • rekonstrukcija ceste R1-203, odsek 1002 Predel-Bovec, od km 4+400 do km 6+500, • rekonstrukcija ceste skozi naselje Stara Fužina na R3-633/1098 Jereka-Jezero od km 4+900 do km 5+860, • ureditev ceste R1-209/1092 Bohinjska Bistrica-Jezero skozi naselje Ribčev Laz od km 5+150 do km 6+070, • ureditev ceste skozi Bohinjsko Češnjico na R3-633/1098 Jereka-Jezero od km 0+705 do km 1+325, • obnova ceste R1-206/1043 Ruska cesta od km 4+275 do km 5+425 skupaj s sanacijo zidu v dolžini 60 m, • gradnja pešpoti in kolesarske povezave ob cesti RT-901/1001 Rateče-Planica od navezave na krožno križišče do Planice. <p><u>Izdelava dokumentacije:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • izdelava projektne dokumentacije PZI – Sanacija podpornih zidov in rekonstrukcija ceste R1-203/1002 Predel-Bovec od km 11+650 do km 12+750, • odstranitev nadstrešnice na MP Predel na R1-203, odsek 1002 Predel-Bovec, v km 0+000 (v izdelavi PZI), • sanacija usadov in vozišča na RT-905, odsek 1096 Krnica-Mrzli Studenec, od km 1+040 do 1+340 (v izdelavi PZI), • protiprašna zaščita na RT-908, odsek 1383 Mojstrana-Vrata, od km 4+375 do 8+100 (izdelan Izvedbeni načrt): predvideni so ukrepi za umirjanje prometa (prepoved za motorna kolesa, prikazovalnik zasedenosti parkirišč), • izdelava projektne dokumentacije PZI – sanacija brežin ter ureditve ceste in hodnika za pešce v območju trdnjave Kluže na cesti R1-203/1002 Prede-Bovec od km 12+870 do km 13+040; • izvedba zaščitnih ukrepov pred padajočim kamenjem - R1-203/1002 Kluže-Bovec od km 12.800 do km 13.020 (v izdelavi PZI). • izdelava idejnih zasnov (IZP) za rekonstrukcijo ceste R1-206 odsek 1043 Ruska Cesta (Erika-Vršič) od km 8+600 do km 8+978 ter odsek 1028 Vršič-Trenta od km 0+000 do km 0+300, • nadaljevanje rekonstrukcije R1-203, odsek 1002 Predel-Bovec, od Strmca do Mlinča med km 1+600 in km 3+400 (PZI), • pešpot Boh. Jezero-Stara Fužina in Srednja vas-Boh. Češnjica. 	
--	--	--	---	--

C6.2	uresničevanje načrtov urejanja in umirjanja prometa (projekti trajnostne mobilnosti) (Mzi, DRSI, MGRT, občine, JZTNP, PZS)	<ul style="list-style-type: none"> • priprava študij, • sodelovanje pri pripravi akcijskega načrta za usmerjanje obiskovanja na območju narodnega parka, • priprava dokumentacije, • izvedba projektov. 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje z JZTNP pri načrtovanju ukrepov za umirjanje prometa na cestah RT 907/1101 Krnica-Zg. Radovna, RT 908/1383 Mojstrana-Vrata in RT 902/1019 Strmec-Mangartsko sedlo; tudi R1 206 Kranjska Gora-Bovec in R1 203/1002 MP Predel-Bovec, • izvedbeni načrt za določitev prometno-tehničnih ukrepov za zmanjšanje hitrosti vozil na R1-206/1029 Trenta-Bovec. 	34.546,00 EUR
C7.1	povečevanje vključenosti javnega zavoda v lokalne, regionalne in nacionalne procese razvojnega in prostorskega načrtovanja, še zlasti pri pripravi novih razvojnih politik (MGRT, Mzi, MOP, RRA, JZTNP, občine)	<ul style="list-style-type: none"> • vzpostavljanje in ohranjanje sodelovanja na ravni javnega zavoda – občina, regija, država, • vključevanje razvojnih in varstvenih usmeritev NU v razvojne dokumente občin, regije in države. 		

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- ...
- ...

6. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), SKZG, ZGS

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> • ekološko kmetovanje, razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, pridelovanje avtohtonih vrst kulturnih rastlin in gojenje avtohtonih pasem domačih živali, izboljšanje predelave kmetijskih pridelkov in gozdarskih proizvodov, spodbujanje aktivnosti, ki dodatno prispevajo h krepitvi ekoloških in socialnih funkcij gozda v narodnem parku; spodbujanje proizvodov z označbo porekla ali geografsko označbo ali z razvojem blagovne znamke narodnega parka (1., 3., 6., točka 10. člena ZTNP-1), • prednostno umeščanje območja TNP v programe MKGP za navedene vsebine. 	<p>PRP 2014-2020</p> <p>Podukrep 3.1: Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • število objavljenih javnih razpisov: 5 • štev. odobrenih vlog: 4 • število izplačanih vlog: 3 <p>Podukrep 4.2: Podpora za naložbe v predelavo in trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • število objavljenih javnih razpisov: 6 • štev. odobrenih vlog: 4 • število izplačanih vlog: 2 <p>Podukrep 4.3: Podpora za naložbe v infrastrukturo povezano z razvojem kmetijstva in gozdarstva (operacija - gradnja gozdnih cest in vlak):</p> <ul style="list-style-type: none"> • število objavljenih javnih razpisov: 4 • štev. odobrenih vlog: 9 • število izplačanih vlog: 7 <p>Podukrep 8.6 Podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • število objavljenih javnih razpisov: 7 • štev. odobrenih vlog: 27 • število izplačanih vlog: 17 <p>V okviru ukrepa 10 KOPOP je bilo v letu 2020 v operacijo <i>Reja lokalnih pasem</i>, ki jim grozi prenehanje reje, vključenih 829 KMG skupaj s 6.720 GVŽ (od tega 79 KMG s 634 GVŽ v občinah, ki ležijo v TNP).</p>	<p>odobrena sredstva: 90.331 EUR izplačana sredstva: 38.035 EUR</p> <p>odobrena sredstva: 495.489 EUR izplačana sredstva: 85.808 EUR</p> <p>odobrena sredstva: 119.080 EUR izplačana sredstva: 37.459 EUR</p> <p>odobrena sredstva: 894.190 EUR izplačana sredstva: 584.153 EUR</p> <p>izplačana sredstva 2016-2020 (operacija GEN_PAS): 4.808.616 EUR, od tega v</p>

			<p>V operacijo <i>Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija</i> je bilo vključenih 1.449 KMG na 15.262 ha (od tega 11 KMG na 12 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p> <p>V okviru ukrepa 11 ekološko kmetovanje (EK) je bilo v letu 2020 vključenih 3.572 KMG na 47.422 ha (od tega 182 KMG na 2.750 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p> <p>Lokalnim akcijskim skupinam (LAS) v okviru ukrepa 19, katerih območja so v TNP, se določijo dodatna sredstva iz naslova PRP 2014–2020. Potrjeni sta dve LAS, ki delujeta na območju TNP in sicer LAS Gorenjska košarica ter LAS Dolina Soče.</p> <p>LAS Gorenjska košarica ima v okviru podukrepa 19.2 Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost na območju TNP potrjenih 5 operacij (oz. projekte) v višini 1.007.034,06 EUR. Do konca leta so bili izplačani zahtevki v višini 123.872,20 EUR.</p> <p>LAS Dolina Soče ima iz podukrepa 19.2 Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost na območju TNP potrjenih 6 operacij v višini 496.519,16 EUR, od teh so 4 operacije zaključene iz izplačane v višini 316.132,90 EUR.</p> <p>V okviru podukrepa 19.3 Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine se na območju TNP izvaja skupni projekt LAS z naslovom <i>Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem</i>. LAS Dolina Soče ima v okviru projekta odobrenih 47.893,74 EUR, od tega izplačana 1. faza projekta v višini 19.384,65 EUR; LAS Gorenjska košarica pa ima v okviru projekta odobrenih 85.044,41 EUR, do konca leta 2020 pa še ni bilo izplačil.</p> <p>Obveščanje javnosti in upravičencev.</p>	<p>občinah TNP 521.656 EUR</p> <p>izplačana sredstva 2016-2020 (operacija GEN_SOR): 9.056.174 EUR, od tega v občinah TNP 6.790 EUR</p> <p>izplačana sredstva EK 2016-2020 44.966.873 EUR, od tega v občinah TNP 2.209.025 EUR</p>
--	--	--	--	---

			<p>MKGP, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter Mreža za podeželje v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenija in drugimi socialnimi partnerji obveščajo splošno javnost in potencialne upravičence o možnostih kandidiranja za nepovratna sredstva Programa razvoja podeželja 2014–2020 za ekološko kmetovanje (ukrep M11), za kmetovanje na okolju in podnebju prijazen način vključno za pridelovanje avtohtonih vrst kulturnih rastlin in gojenje avtohtonih pasem domačih živali (t.i. KOPOP ukrep – M10), za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (M4.2), izboljšanje predelave kmetijskih pridelkov (M4.2) in gozdarskih proizvodov (M8.6), spodbujanje proizvodov z označbo shem kakovosti (M3.1) kot tudi obveščanje o številnih drugih ukrepih programa kot so pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete (M6.1), pomoč za zagon dejavnosti, namenjena razvoju majhnih kmetij (M6.3), ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju (M9.1), plačilo za dobrobit živali (M14), sodelovanje (M16) in LEADER (M19).</p> <p>Obveščanje na ravni Slovenije je potekalo preko predstavitev javnih razpisov, preko spletnih strani, socialnih medijev, sodelovanjem na kmetijskih sejmih, objav v tiskanih medijih, izdaja tiskanih in spletnih publikacij in predstavitev dobrih praks.</p> <p>Izdaja publikacij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posodobitev in ponatis zbiranke Ark kmetije in Ark središča, • posodobitev in ponatis Varovanje drobnice pred velikimi zvermi. 	
A 4.1	<p>prilagojena raba na naravovarstveno najpomembnejših površinah v gozdovih (MKGP, SKZG, ZGS, MOP, JZTNP, lastniki zemljišč)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • določitev območij, • sodelovanje pri pripravi akcijskega načrta za vzpostavitev ekocelic na območju narodnega parka, • vzpostavitev ekocelic, • spremljanje stanja. 	<p>2016-2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • v letu 2016 je bila predlagana vzpostavitev ekocelic oziroma različnih režimov prilagojene rabe gozdov v gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot (GGN GGE) s pričetkom veljavnosti 2016 in 2017 (GGN GGE Pokljuka, Kranjska Gora, Baška grapa, Soča – Trenta). Tako je na primer v GGN za GGE Pokljuka predlagana cona za triprstega detla (151,9 ha) in prilagojeni ukrepi na rastiščih divjega petelina, • pripravljen je tudi predlog razširitev površine VG za spremembo uredbe na podlagi natančnejših podlag. Dodatno se bo aktivnost izvajala tudi v okviru kohezijskih sredstev projekta PUN TNP, ki je v fazi potrjevanja na Ministrstvu za okolje in prostor, • načrt izvajanja monitoringa biotske pestrosti gozdov je bil v sodelovanju z JZTNP predlagan v okviru projekta »recharge.green«, • v vseh enotah, predvidenih za obnovo GGN GGE, se je izvedla redna inventura gozdov, ki vključuje popis stalnih vzorčnih ploskev (SVP) in obnovo sestojne karte. Nekatere dodatne znake (borovničevje, mravljišča, habitatna drevesa, kaluže, zamočvirjene površine), pomembne zlasti za spremljanje habitatnih značilnosti gozdov za gozdne kure, se je na območju GGE Pokljuka ob redni inventuri dodatno popisalo na SVP, rezultati popisa pa so bili podlaga za načrtovanje aktivnosti določitve ekocelic ali gozdov 	

			<p>s posebnim namenom. Na tem območju je bil, v peti zaporedni meritvi, popis opravljen na 1.046 stalnih vzorčnih ploskvah,</p> <ul style="list-style-type: none"> • izveden je bil popis na stalnih vzorčnih ploskvah (kontrolna vzorčna metoda) v GGE Kobarid ter usklajevanje smernic in izdelava GGN ter javna razgrnitev GGN GGE Soča-Trenta, • izvedena sta bila tudi osmi in deveti popis rastišč divjega petelina za leti 2016 in 2017 na vplivnem območju biatlonskega centra na Pokljuki (radij 2 km), ter celoletna spremljava stanja vrste na istem območju (6 rastišč). • v letu 2016 in 2017 so revirni gozdarji in drugi zaposleni na Zavodu za gozdove Slovenije, ob rednem delu, določali in označevali ukrepe v naravi, glede na predvidene usmeritve in ukrepe iz GGN GGE. • v letu 2017 so se izvajale vse aktivnosti (določanje ukrepov, vzpostavitev ekocelic, inventura ...), skladno z načrti za gospodarjenje z gozdovi in dinamiko njihove obnove. Dodatne aktivnosti se izvajajo v okviru projektov, in sicer: »ALPBIONET 2030«, predvsem v zvezi z zagotavljanjem ugodnega stanja habitatov, režima ukrepanja v populacije prostoživečih živali v prvi varstveni coni TNP in preprečevanje konfliktov gozd – divjad, projekt »RockTheAlps«, katerega namen je vzpostavitev režimov in zagotavljanje ugodnega stanja v varovalnih gozdovih, • načrtovan je projekt PUN TNP (»VrH Julijcev«), katerega namen je zagotavljanje ugodnega stanja habitatov za gozdne kure in njihovih populacij ter določanja ukrepov v varovalnih gozdovih ter visokogorskih pašnikih. V letu 2017, kljub prizadevanjem vseh partnerjev še vedno ni prišlo do sprejetja in pričetka PUN projekta »VrH Julijcev«. Ker je projekt v veliki meri povezan z realizacijo nekaterih ciljev iz Načrta upravljanja, so aktivnosti, za katere je bilo predvideno, da se realizirajo v okviru projekta, v letu 2017 izostale. <p>2018-2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprejet je bil GGN GGE Jesenice 2018–2027, ki obravnava tudi gozdove znotraj TNP v dolini Vrat. Za obnovo GGN GGE se je izvedla redna inventura gozdov, ki vključuje popis stalnih vzorčnih ploskev (SVP) in obnovo sestojne karte. Sestavni del načrta je karta funkcij gozdov kot podlaga različnih režimov prilagojene večnamenske rabe gozdov. Pripravljen je tudi predlog sprememb pri površinah varovalni za spremembo uredbe na podlagi natančnejših podlag; • izvedena sta bila tudi deseti in enajsti popis rastišč divjega petelina za leti 2018 in 2019 na vplivnem območju biatlonskega centra na Pokljuki (radij 2 km), ter celoletna spremljava stanja vrste na istem območju (6 rastišč). V letu 2018 in 2019 so revirni gozdarji in drugi zaposleni na Zavodu za gozdove Slovenije, ob rednem delu, določali in označevali ukrepe v naravi, glede na predvidene usmeritve in ukrepe iz GGN GGE; • predlagana je bila vzpostavitev ekocelic oziroma različnih režimov prilagojene rabe gozdov v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote (GGN GGE) Kobarid s 	
--	--	--	--	--

			<p>pričetkom veljavnosti 2019. V območje TNP spada 14,4 % površine GGE Kobarid, vendar je velika večina zavarovanega območja izven gozdnega prostora (Krnsko pogorje). V GGE Kobarid, predvideni za obnovo GGN GGE, se je v letu 2018 izvedla redna inventura gozdov, ki vključuje popis stalnih vzorčnih ploskev (SVP – v celotni GGE 289) in obnovo sestojne karte,</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvajale so se vse aktivnosti (določanje ukrepov, vzpostavitev ekocelic, inventura ...), skladno z načrti za gospodarjenje z gozdovi in dinamiko njihove obnove. Revirni gozdarji in drugi zaposleni na Zavodu za gozdove Slovenije so ob rednem delu določali in označevali ukrepe v naravi, glede na predvidene usmeritve in ukrepe iz GGN GGE. <p>2020</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdelana je bila sprememba GGN GGE Bohinj 2014–2023 (v vezavi), ki obravnava tudi gozdove znotraj TNP, • za obnovo GGN GGE Bled 2021–2030 se je izvedla redna inventura, ki vključuje meritve na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) in izdelavo nove sestojne karte. Sestavni del načrta GGE je tudi karta funkcij gozdov kot podlaga različnih režimov prilagojene večnamenske rabe gozdov v TNP, • potekala so terenska dela za potrebe obnove GGN GGE Tolmin 2021–2030, ki obravnava tudi gozdove znotraj TNP. V procesu obnove GGN GGE se je izvedla redna inventura gozdov, ki vključuje popis stalnih vzorčnih ploskev (SVP) in obnova sestojne karte. Sestavni del načrta je karta funkcij gozdov kot podlaga različnih režimov prilagojene večnamenske rabe gozdov, • sprejeta je bila <i>Uredba o spremembah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom</i> (Uradni list RS, št. 191/20), • izveden je bil dvanajsti redni popis rastišč divjega petelina za tekoče leto na vplivnem območju biatlonskega centra na Pokljuki (radij 2 km) ter celoletna spremljava stanja vrste na istem območju (6 rastišč), • projekt Vrh Julijcev - aktivnosti predstavljene v poglavju A4.3, • izvajanje monitoringa volka v sklopu vseslovenskega izbiranja genetskih vzorcev na območju Pokljuškega tropa volkov (sezona 2019/2020) izvedba izzivanja s tuljenjem na območju TNP (avgust 2019), • izvajanje monitoringa risa v sklopu projekta »LIFE Lynx«. 	
A4.3	<p>ohranitev selitvenih koridorjev in ekosistemov za velike zveri, vzpostavitev mirnih območij ter sprejetje in izvajanje ukrepov za blažitev konfliktov med ljudmi in velikimi zvermi (MOP, MKGP, ZGS, ZRSVN, JZTNP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring, promocija ukrepov za preprečevanje škode in konfliktov z velikimi zvermi, • opredelitev območij paše drobnice in izvajanje 	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring, promocija ukrepov za preprečevanje škode in konfliktov z velikimi zvermi (opravljamo nekatere vrste monitoringa za vse tri velike zveri; izvedeni so bili konkretni ukrepi za preprečevanje škode – npr. zaščita čebeljakov), • opredelitev območij paše drobnice in izvajanje izrednih ukrepov na velikih zvereh z odvzemom konfliktnih osebkov iz narave (izveden je bil izredni odstrel vsaj enega medveda), 	

		<p>izrednih ukrepov na velikih zvereh z odvzemom konfliktnih osebkov iz narave,</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadzor in sankcioniranje nezakonite paše, • ohranitev selitvenega koridorja velikih zveri. 	<ul style="list-style-type: none"> • ohranitev selitvenega koridorja velikih zveri (v projektu »LIFE Dinalp bear« je bila paleta aktivnosti za ohranjanje alpskega koridorja za medveda + strateški dokumenti in vsakoletni akti, ki dovoljujejo odvzem medveda so naravnani v smer, da se ohranja povezljivost selitvenega koridorja proti Alpam). <p>Ukrepi na območjih Natura 2000 območja Julijci in Julijske Alpe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gozdni sklad: <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev ekocelic brez ukrepanja na območju Julijcev (POV) in Julijskih Alp (POO) v velikosti 53,36 ha, - podpisane pogodbe za 4 habitatna drevesa v višini 40 m³, - nega mlajših razvojnih faz na dobrih 11 ha gozda. • nacionalna shema: <ul style="list-style-type: none"> - vzdrževanje grmišč in obrežij na površini 18,50 ha. - vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdnem prostoru na površini 13,30 ha. - vzdrževanje 4 vodnih virov. • v okviru projekta Vrh Julijcev: <ul style="list-style-type: none"> - dopolnilna sadnja 500 sadik drevja za izboljšanje prehranskega habitata divjega petelina, - delavnica o prometni ureditvi Pokljuke, - očiščenih 31 km 4 in 8 metrskih presek kot habitat divjega petelina, • monitoring ukrepov za preprečevanje škode na premoženju zaradi velikih zveri • sodelovanje pri projektu »LIFE Lynx«, oz. aktivnostih, v sklopu katerih bo prišlo do ponovne doselitve/naselitve risov na območje TNP (aktivnosti za postavitev izpustne obore za rise, oblikovanje lokalnih posvetovalnih skupin). 	
A4.4	<p>izvedba analize vplivov rekreativnega in komercialnega nabiranja gozdnih dobrin na ciljne vrste ter oblikovanje predlogov varstvenih nalog (časovna in prostorska opredelitev, količina in način nabiranja) in vključitev teh v ustrezne sektorske načrte oziroma uporaba ugotovitev v postopkih izdaje soglasij in drugih aktov javnega zavoda (MKGP, GIS, ZGS, MOP, JZTNP, ZRSVN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • priprava seznama vrst, zanimivih za nabiranje, • določitev območij rastišč z največjim pritiskom nabiranja, • priprava metodologije za spremljanje vplivov nabiranja in vzpostavitev rednega monitoringa, • posodobitev usmeritev/pogojev za sprejemljivo izkoriščanje rastlin. 	Ni bilo aktivnosti	

A4.5	<p>v gozdovih narodnega parka nadgraditi trenutno izvajanje nacionalnega programa monitoringa gozdov in gozdnih ekosistemov s prilagoditvijo mreže vzorčnih ploskev in vsebin za spremljanje stanja biotske raznovrstnosti (MKGP, GIS, ZGS, MOP, JZTNP, ZRSVN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dopolnitev mreže stalnih vzorčnih ploskev, • določitev in testiranje metodologije, določitev kazalnikov, • celovito spremljanje stanja gozdov na območju narodnega parka, • sodelovanje v postopkih načrtovanja (GGN, gozdnogojitveni načrti). 	<p>2018-2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • v letu 2018 je bil sprejet GGN GGE Jesenice 2018–2027, ki obravnava tudi gozdove znotraj TNP v dolini Vrat. Za obnovo GGN GGE se je izvedla redna inventura gozdov, ki vključuje popis stalnih vzorčnih ploskev (SVP) in obnovo sestojne karte. Sestavni del načrta je karta funkcij gozdov kot podlaga različnih režimov prilagojene večnamenske rabe gozdov. Pripravljen je tudi predlog sprememb pri površinah varovalni za spremembo uredbe na podlagi natančnejših podlag, • poletni 2019 je bila v okviru projekta »Vrh Julijcev« popisana zeliščna plast in prisotnost mravljišč na lokacijah, kjer se je jeseni izvajala sadnja plodonosnih drevesnih vrst (področje Mesnovca). <p>2020</p> <ul style="list-style-type: none"> • v letu 2020 je bila izdelana sprememba GGN GGE Bohinj 2014–2023, ki obravnava tudi gozdove znotraj TNP, • za obnovo GGN GGE Bled 2021–2030 se je izvedla redna inventura, ki vključuje meritve na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) in izdelavo nove sestojne karte. Sestavni del načrta GGE je tudi karta funkcij gozdov kot podlaga različnih režimov prilagojene večnamenske rabe gozdov v TNP, • v letu 2020 so potekala terenska dela za potrebe obnove GGN GGE Tolmin 2021–2030, ki obravnava tudi gozdove znotraj TNP. V procesu obnove GGN GGE se je izvedla redna inventura gozdov, ki vključuje popis stalnih vzorčnih ploskev (SVP) in obnova sestojne karte. Sestavni del načrta je karta funkcij gozdov kot podlaga različnih režimov prilagojene večnamenske rabe gozdov, • sprejeta je bila <i>Uredba o spremembah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom</i> (Uradni list RS, št. 191/20). 	
A 4.6	<p>prilagojena raba na naravovarstveno najpomembnejših površinah (npr. strojna sečnja) (MKGP, GG, ZGS, MOP, JZTNP, ZRSVN, lastniki zemljišč)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posodobitev smernic, • izobraževanje izvajalcev, • določitev ranljivih območij. 	<p>2016-2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • smernice za izvajanje strojne sečnje niso bile posodobljene, saj so bile te izdane v letu 2014. Ključne usmeritve glede izvajanja strojne sečnje so vključene tudi v GGN GGE. Same smernice bodo v prihodnjih letih, na podlagi novih izkušenj in spoznanj, posodobljene, in sicer v okviru projekta »Links4Soils«, • izobraževanja izvajalcev na temo strojne sečnje na območju TNP ni bilo. Izobraževanje izvajalcev se predvideva v okviru projekta »Links4Soils«, in sicer vzporedno s prenovo in dopolnjevanjem smernic za izvajanje strojne sečnje, • za potrebe izdelave GGN GGE Pokljuka, je bila na podlagi pedološke karte izdelana sintezna karta primernosti tal za strojno sečnjo, ki opredeljuje dopustnost strojne sečnje na Pokljuki, nekatere omejitve oziroma prepovedi. <p>2018-2019</p>	

			<ul style="list-style-type: none"> • izobraževanje o strojni sečnji je bilo v okviru projekta »Links4Soils« izvedeno 18. oktobra 2018. Seminar je bil pripravljen kot nadaljevanje dveh, ki jih je ZGS izvedel v preteklosti, velik poudarek pa je bil na gozdnih tleh: »Vpliv gozdarskih tehnologij na gozdna tla«. Pri organizaciji smo sodelovali s kolegi Oddelka za gozdarstvo in kolegi s TNP-ja in KIS-a. Organiziran je bil kot strokovni del, predavanja in terenski, praktični del ter na koncu participativna delavnica. Sodelovalo je nekaj več kot 80 udeležencev, in sicer z ZGS, BF, TNP, inšpektorji, GG Bled, druge izvajalske firme, MKGP (http://www.zgs.si/aktualno/novice/news_article/zavod_za_gozdove_slovenije_pripravi_seminar_vpliv_gozdarskih_tehnologij_na_gozdna_tla_500/index.html). <p>2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • določitev ranljivih območij še ni kartirano in določeno, pred izvedbo se območja prilagojene rabe, ob upoštevanju smernic, usklajujejo med izvajalcem/lastnikom gozda in ZGS. 	
A12.1	upravljanje divjadi v narodnem parku (JZTNP, ZGS, MKGP, LZS)	<ul style="list-style-type: none"> • priprava letnih načrtov LPN Triglav, • spremljanje stanja. 	<p>2016-2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvedeni številni ukrepi za varstvo in monitoring prostoživečih živali, katere izvaja lovišče s posebnim namenom (LPN) Triglav, • biomeliorativni ukrepi so opravljeni v predpisanem obsegu. Najpomembnejši ukrepi so košnja travnikov in vzdrževanje grmišč, • biotehniški ukrepi so v celoti opravljeni pri privabljalnem krmljenju, ki je neposredno povezano z lovom, • zimsko krmljenje je bilo manjše od predvidenega, ker zanj zaradi milejše zime ni bilo potrebe, • izdelava in vzdrževanje lovskih objektov je bilo opravljeno v okviru načrtov. • izveden posvet o sobivanju z prostoživečimi divjimi živalmi za Triglavski LUO (spomladi 2017), izveden je bil tudi popis (monitoring) objedanja mladja. • izdelana je bila vizija čezmejnega upravljanja z gamsom in kozorogom ter izvedena delavnica o upravljanju z obema vrstama v čezmejnem območju TNP – Naravni park Julijsko predgorje (projekt »ALPBIONET 2030«), • podrobneje so dela oziroma ukrepi v območju Triglavskega narodnega parka predstavljeni v poročilu o delu JZTNP za leti 2016 in 2017. <p>2018-2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprejet je bil letni lovsko upravljavski načrt za Triglavsko lovsko upravljavsko območje za leto 2019, kjer so zajete usmeritve Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016-2025, ki se nanašajo na tiste živalske vrste, ki so v skladu s predpisi o divjadi in lovstvu, uvrščene med divjad. Na podlagi tega načrta je bil pripravljen tudi letni načrt lovišča s posebnim namenom Triglav Bled, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • v sklopu projekta Interreg Alpine Space »ALPBIONET 2030« smo izvedli več aktivnosti na področju lovskega načrtovanja, • izdelala so se Izhodišča za postavitev operativnega protokola monitoringa številnosti gamsa in kozoroga v Triglavskem narodnem parku, • v novembru 2019 smo organizirali drugo čezmejno delavnico o lovskem načrtovanju s poudarkom na gamsu in kozorogu za deležnike iz Slovenije in Italije. Na delavnici so deležniki iz vizije lovskega načrtovanja (pripravljene na prvi delavnici oktobra 2017) razvili osnutke strategije o lovskem načrtovanju. Udeleženci so poslušali predavanje o garjah in monitoringu gamsa in kozoroga v TNP, se dogovarjali so se o izmenjali podatkov in nadaljnji komunikaciji, • JZTNP je v LPN Triglav je izvedel odvzem divjadi v letih 2018 in 2019 skladno z Letnima načrtoma lovišča LPN Triglav za leti 2018 in 2019. Letna načrta sta bila usklajena z določili Območnega lovsko upravljalvskega načrta za Triglavsko lovsko upravljalvske območje za leti 2018 in 2019. Odvzem je potekal v okviru dopustnih toleranc. V LPN Triglav se je skladno z lovskimi načrti v letih 2018 in 2019 izvedlo vsa načrtovana dela v lovišču. Spremljanje in monitoring divjadi in ostale prostoživeče divjadi je opravljan v največjem obsegu v celotnem Triglavskem lovsko upravljalvske območju. JZTNP daje poudarek na spremljanju stanja divjadi na območju LPN Triglav. Med biomeliorativnimi ukrepi prevladuje košnja travnikov in vzdrževanje grmišč za povečanje prehrabne zmogljivosti okolja. Krmljenje divjadi je bilo opravljeno v na predvidenih krmiščih kot zimsko in privabljalno krmljenje, preprečevalnega krmljenja se v LPN ne opravlja zaradi majhne populacije divjih prašičev. Dela na lovskih napravah so bila opravljena v celoti. JZTNP za območje LPN Triglav prav tako redno izplačuje škode po divjadi, predvsem po jelenjadi. Pritožb na ocenjevanje in izplačilo škod ni bilo, • JZTNP aktivno sodeluje z raziskovalnimi organizacijami na področju zdravstvenega stanja (Veterinarska fakulteta) in razvoja novih metodologij monitoringa v visokogorju (Biotehniška fakulteta). V okviru projekta »ALPBIONET 2030« je bila pripravljena strategija čezmejnega upravljanja z gamsom in kozorogom. Aktivno se sodeluje pri prijavi projekta za uporabo in promocijo brez svinčenega streliva na območju narodnega parka, kjer bo JZTNP partner v projektu, • LPN Triglav z različnimi monitoringi spremlja vse vrste prostoživečih divjih živali. Med divjadjo še posebej pazljivo spremlja stanje populacije jelenjadi in njeno širitev v prostoru, pozornost je namenjena tudi spremljavi zdravstvenega stanja divjadi, predvsem pri gamsu in kozorogu v 1. varstvenem območju. Opravlja se tudi spremljanje stanja mirnih območji, ki so bila oblikovana za različne vrste divjadi. Posebej se spremlja tudi velike zveri, predvsem volka in medveda. Avgusta 2019 je bil na območju LPN Triglav odstreljen problematičen medved skladno z intervencijskim zakonom. <p>2020</p>	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • izvajanje odvzema divjadi v letu 2020 skladno z Letnim načrtoma lovišča LPN Triglav za leto 2020. Letni načrt lovišča je bil usklajen z določili Območnega lovsko upravljalvskega načrta za Triglavsko lovsko upravljavsko območje (LUO) za leto 2020. V LPN Triglav se je skladno z lovskim načrtom v letu 2020 izvedlo vsa načrtovana dela v lovišču. Spremljanje in monitoring divjadi in ostale prostoživeče divjadi je opravljen v največjem obsegu v celotnem LUO. Med biomeliorativnimi ukrepi prevladuje košnja travnikov in vzdrževanje grmišč za povečanje prehranske zmogljivosti okolja. Biotehniška dela so bila opravljena v načrtovanem obsegu. JZTNP je za območje LPN redno izplačeval škode po divjadi, predvsem po jelenjadi. Pritožb na ocenjevanje in izplačilo škod ni bilo, • JZTNP je aktivno sodeloval z raziskovalnimi organizacijami na področju zdravstvenega stanja (Veterinarska fakulteta). Potekale so aktivnosti za prijavo projekta za uporabo in promocijo brezsvinčenega streliva na območju narodnega parka, kjer bo JZTNP partner v projektu, • LPN Triglav je izvajal monitoringe več vrst prostoživečih divjih živali. Med divjadjo še posebej pozorno spremlja stanje populacije jelenjadi in njeno širitev v prostoru, pozornost je namenjena tudi spremljavi zdravstvenega stanja divjadi, predvsem pri gamsu in kozorogu v 1. varstvenem območju. Zagotovljeno je bilo spremljanje stanja mirnih območji za različne vrste divjadi, • v sklopu projekta Interreg Adrion »DinAlpconnect« so bile začete z aktivnosti na področju upravljanja z divjadjo (kozorog, gams). 	
B3.2	zagotovitev ohranjanja značilnih naravnih in ustvarjenih prvin v kmetijski kulturni krajini (MK, ZVKDS, JZTNP, MKGP)	<ul style="list-style-type: none"> • določitev prvin, pomembnih za prepoznavnost kulturne krajine, • priprava smernic za varstvo, ohranjanje in vzdrževanje kakovostnih krajinskih prvin, • vključitev v prostorske akte 		
C1.2	spodbujanje vključevanja kmetov v ukrepe KOPOP in ekološko kmetovanje (MKGP, KGZS, JZTNP, RRA)	<ul style="list-style-type: none"> • ozaveščanje, promocijske aktivnosti, • pomoč kmetom, • priprava, izvedba, sofinanciranje razvojnih projektov. 	MKGP, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Mreža za podeželje in v sodelovanju z Javno službo kmetijskega svetovanja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in ostalih socialnih partnerjev ozavešča in promovira vključevanje kmetov v KOPOP in ekološko kmetovanje. Aktivnosti se izvajajo preko spletnih strani, socialnih medijev, sodelovanjem na kmetijskih sejnih (npr. Kmetijsko obrtni sejem v Komendi), ki pa jih v 2020 zaradi COVID-19 ukrepov ni bilo, objav v tiskanih medijih, izdaja tiskanih in spletnih publikacij in predstavitev dobrih praks.	

			<p>V maju in juniju 2020 so bila izvedena predhodna usposabljanja KOPOP, z namenom, da se udeleženci seznanijo s kmetijsko okoljskimi in kmetijsko podnebnimi vsebinami ter s pridobljenim znanjem in informacijami lažje ter z manj napakami izvajajo ukrep 10 KOPOP. Vabilo objavljeno tudi v Kmečkem glasu dne, 20. 5. 2020.</p> <p>V okviru ukrepa KOPOP je bilo v letu 2020 vključenih 6.924 KMG na 359.219 ha EUR (od tega 278 KMG na 3.967 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p> <p>V okviru ukrepa EK je bilo v letu 2020 vključenih 3.572 KMG na 47.422 ha (od tega 182 KMG na 2.750 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p> <p>V okviru ukrepa OMD je bilo v letu 2020 vključenih 46.578 KMG na 335.791 ha (od tega 1.627 KMG na 14.365 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p>	<p>izplačana sredstva KOPOP 2016-2020: 144.693.430 EUR, od tega v občinah TNP: 2.049.003 EUR</p> <p>izplačana sredstva EK 2016-2020 44.966.873 EUR, od tega v občinah TNP 2.209.025 EUR</p> <p>izplačana sredstva OMD 2016-2020 211.113.549 EUR, od tega v občinah TNP 9.416.329 EUR</p>
C1.3	<p>spodbujanje pridelave in predelave osnovnih kmetijskih surovin in lesa ter vstopanje kmetij v sheme kakovosti (MKGP, KGZS, ZGS, JZTNP, MGRT, občine, RRA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podukrep 3.1-Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti, • Podukrep 4.2-Podpora za naložbe v predelavo in trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov, • ukrep PRP 2014-2020, M19: podpora za lokalni razvoj v okviru LEADER (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost): izvajanje 	<p>Podukrep 3.1: Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • število objavljenih javnih razpisov: 5 • štev. odobrenih vlog: 4 • število izplačanih vlog: 3 <p>Podukrep 4.2: Podpora za naložbe v predelavo in trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • število objavljenih javnih razpisov: 6 • štev. odobrenih vlog: 4 • število izplačanih vlog: 2 	<p>odobrena sredstva: 90.331 EUR izplačana sredstva: 38.035 EUR</p> <p>odobrena sredstva 495.489 EUR izplačana sredstva: 85.808 EUR</p>

		skupnih projektov LAS-ov (dolina Soče, Gorenjska košarica) v okviru izvajanja operacij SLR npr. projekt "Pohodniška pot Juliana«).		
C1.4	ohranjanje in razvijanje planinskega pašništva (MKGP, KGZS, JZTNP, ZVKDS, RRA, nosilci dejavnosti)	<ul style="list-style-type: none"> • spremljanje pašnih območij, • priprava, sofinanciranje in izvedba projektov. 	<p>V okviru ukrepa KOPOP je bilo v letu 2020 v operacijo Paša po čredinkah na planinah vključenih 24 KMG na 956 ha (od tega 15 KMG na 664 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p> <p>V okviru ukrepa KOPOP je bilo v letu 2020 v operacijo Planinska paša s pastirjem vključenih 101 KMG na 4.921 ha (od tega 36 KMG na 1.882 ha v občinah, ki ležijo v TNP).</p>	<p>izplačana sredstva 2016-2020 (operacija KRA_CRED): 291.512 EUR, od tega v občinah TNP 200.692 EUR</p> <p>izplačana sredstva 2016-2020 (operacija KRA_PAST): 2.608.202 EUR, od tega v občinah TNP 949.745 EUR</p>
C3.1	podpiranje podjetniških projektov, ki prispevajo k ustvarjanju delovnih mest, dvigu dodane vrednosti na zaposlenega in aktivni politiki zaposlovanja, namenjanje posebne pozornosti projektom trajnostne rabe naravnih virov in spodbujanju razvoja novih poslovnih modelov (MKGP, MGRT, MDDSZ, RRA, JZTNP)	<ul style="list-style-type: none"> • svetovanje in promocija, • podpora povezovanju različnih panog in deležnikov v narodnem parku (npr. kmetije-gostilne/hoteli, kmetije-šole, lastniki gozdov-lesno predelovalni obrati). 		
C7.3	zagotovitev varstva, ohranjanja in vzdrževanja izjemnih krajin in	<ul style="list-style-type: none"> • podrobnejša razdelava območij nacionalne prepoznavnosti, 	V izvajanje različnih ukrepov PRP 2014-2020 je vključenih 62.456 različnih upravičencev, od tega 2.152 upravičencev v občinah, ki ležijo v TNP.	Izplačana sredstva 2016-2020: 775,1 mio

	krajinskih območij nacionalne prepoznavnosti (MOP - Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, MK, ZVKDS, MKGP, občine)	<ul style="list-style-type: none"> • priprava programov za razvoj podeželja, • priprava in izvajanje kmetijsko-okoljskih programov (spodbude, olajšave). 	V okviru ukrepa KOPOP je bilo v letu 2020 vključenih 6.924 KMG na 359.219 ha EUR (od tega 278 KMG na 3.967 ha v občinah, ki ležijo v TNP).	EUR, od tega v občinah TNP: 23,6 mio EUR izplačana sredstva KOPOP 2016-2020: 144.693.430 EUR, od tega v občinah TNP: 2.049.003 EUR
--	---	--	--	---

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- na podlagi 93. a člena Uredbe o izvajanju ukrepa naložbe v osnovna sredstva *Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020* (PRP; Uradni list RS, št. 104/15, 32/16, 66/16, 14/17, 38/17 in 40/17-popr.) je določena posebna obravnava naložb za območje TNP. Če ima vlagatelj stalno prebivališče ali sedež na območju iz 9. člena ZTNP-1 oziroma, če je lastnik ali ima v uporabi kmetijska zemljišča na območju narodnega parka, se vloga na razpis ne glede na merila oceni z dodatnimi 10 odstotki možnih točk. Omenjene določbe se uporabljajo, kadar gre za naložbe:
  - v kmetijska gospodarstva, ki prispevajo k razvojnim usmeritvam iz 1., 4., 14. in 15. točke prvega odstavka 10. člena ZTNP-1,
  - v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov, ki prispevajo k razvojnim usmeritvam iz 1., 4., 14. in 15. točke prvega odstavka 10. člena ZTNP-1,
  - v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem ali prilagajanjem kmetijstva in gozdarstva, ki prispevajo k razvojnim usmeritvam iz 3. točke prvega odstavka 10. člena ZTNP-1,
  - v predindustrijsko predelavo lesa, ki prispevajo k razvojnim usmeritvam iz 1. točke prvega odstavka 10. člena ZTNP-1.
- v letu 2016 so iz naslova PRP 2014–2020 potekala samo izplačila iz podukrepa 19.1 Pripravljalna podpora za LAS Dolina Soče v višini 7.989 EUR in LAS Gorenjska košarica v višini 11.848 EUR.
- sredstva vlaganj v gozdove iz državnega proračuna od junija 2016 do septembra 2017 za sofinanciranje gozdnogojitvenih in varstvenih del v gozdovih na območju parkovnih lokalnih skupnosti so v višini 60.301 EUR, za vzdrževanje gozdnih cest pa 129.139 EUR.
- sredstva vlaganj v gozdove iz državnega proračuna v letih 2018 in 2019 za sofinanciranje gozdnogojitvenih in varstvenih del v gozdovih so v višini 53.747 EUR, sredstva Programa razvoja podeželja za obdobje 2014-2020 za sanacijsko obnovo poškodovanih gozdov v naravnih ujmah in prenamnožitvah podlubnikov so v višini 355.752 EUR. Za vzdrževanje gozdnih cest pa v letih 2018, 2019 in 2020 v višini 181.000 EUR.

7. Ministrstvo za kulturo (MK), ZVKDS, muzeji

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> • spodbujanje aktivnosti, ki prispevajo k celostnemu ohranjanju kulturne dediščine (12. točka 10. člena ZTNP-1), • prednostno umeščanje območja TNP v letne programe MK za spodaj navedene vsebine. 	<p>MK na območju narodnega parka v okviru javnih zavodov (Slovenski etnografski muzej, Gorenjski muzej, Muzeji Radovljiške občine, Gornjesavski muzej in Tolminski muzej) zagotavlja izvajanje javne službe na področju premične in nesnovne kulturne dediščine, v okviru ZVKDS z območnima enotama v Kranju in Novi Gorici pa na področju nepremične kulturne dediščine v okviru njihovih potrjenih letnih programov dela in finančnih načrtov.</p>	
B1.1.	evidentiranje, raziskovanje, dokumentiranje, predstavljanje in vrednotenje vseh tipov kulturne dediščine (MK, ZVKDS, muzeji)	<ul style="list-style-type: none"> • zbiranje podatkov o kulturni dediščini in njenih nosilcih • sodelovanje pri posodabljanju evidenc in pripravi predlogov za vpise novih enot v Register nepremične kulturne dediščine, • predstavljanje in objavljanje izsledkov. 	<ul style="list-style-type: none"> • v register nepremične dediščine vpisane 3 enote na območju TNP, • ni novih vpisov v register nesnovne dediščine, • arheološka razstava <i>Prapoti skozi prapoti</i> v Tolminu in Bohinju, • razstava Javorca 1916-2016 (Tolmin, Dunaj, Gorica), • priprava vsebin in izvajanje letnih programov varstva kulturne dediščine, • ozaveščanje lastnikov: promocija, tematska vodenja, • proučevanje planinske tematike za predstavitev v okviru lastnih občasnih in stalne razstave, pedagoške dejavnosti, za predstavitve na sejnih, posvetih, za revije, za muzejske večere, za prilagoditve stalne razstave tujcem in ranljivim skupinam, za posodobitve stalne razstave, za načrtovanje skupnih razstav, proučevanje tematik Alpske konvencije ..., • lastne občasne razstave: <i>Iz oči v oči z legendami – portreti slovenskih alpinistov; Jaslice na Kredarici; Tone Škarja, Duh svetlobe</i> (razstava fotografij alpinista Marka Prezlja), • lastne gostujoče razstave: <i>Planinska koča, Srčni ljudje, Duh svetlobe</i>, • gostujoče razstave drugih ustanov: <i>Bivak Fanton</i> v italijanskih Dolomitih; <i>Naši gorski strelci; Favna naravnega parka Julijsko predgorje</i> (v sodelovanju s TNP), • sodelovanje pri vpisu v register nesnovne dediščine, • pedagoški programi: <ul style="list-style-type: none"> - delavnice: Zimske počitniške delavnice SPM; Gorska pravljica <i>Ledenec</i>, Predmet pripoveduje; <i>Planika; Planinsko cvetje, Oznake na planinski poti; S Triglavskimi pravljicami skozi slovensko planinsko zgodovino; Aljaž skozi oči Požganca</i>; Muzej prostor ustvarjalnega navdiha; Po poti Triglavске Bistrice (v sodelovanju s TNP); vodenje mladine po stalni razstavi muzeja; vodenje oseb s posebnimi potrebami po stalni razstavi muzeja, - bivak – prostor doživetij, 	

			<ul style="list-style-type: none"> - andragoški programi: muzejski večeri; 11. festival gorniškega filma, vodenje odraslih po stalni razstavi muzeja; Bivak – prostor doživetij, - ostalo: Oglad Savske linije, voden pohod; Pohod po prenovljeni poti do slapa Peričnik (v sodelovanju s TNP); burduš (prvi reševalni helikopter) – prihod novega muzejskega eksponata, • evidentiranje Bohinjskih planin: Pečana, Vodični vrh, • priprava prenove razstave v Trenti, • gostovanje razstave <i>Praproti skozi praproti</i> v Tolmezzu, alpsko mesto (stroški prevodov in oblikovanje v ital. jeziku – cca 1.500 EUR), • gostovanje razstave Javorca 1916-2016 v Beljaku, • priprava vsebin in izvajanje programa DEKD, • prenova razstave v Planšarskem muzeju: posodobitev vsebin, • evidentiranje na terenu, zbiranje, urejanje premične dediščine (občina Bohinj), • redno konservatorsko čiščenje Oplenove hiše in Planšarskega muzeja, • delavnica za otroke v Oplenovi hiši – stare otroške ljudske igre, • izobraževanje odraslih na področju ohranjanja dediščine – konservatorske delavnice, • ličkanje koruze (Oplenova hiša – Studor), • pedagoški in andragoški programi, • registriranje enot KD v naselju Soča (evidentiranje in dokumentiranje stanovanjskih in gospodarskih objektov ter suhozidne gradnje t.i. mirov in kašt v opuščnem zaselku Lemovje), • evidentiranje in dokumentiranje dveh planin na Gorenjskem, • evidentiranje in dokumentiranje sušilnic na Gorenjskem, • predavanje Ledinek-Lozej, Roškar: <i>Planine v Julijskih Alpah</i> (Rateče, 18.05.2017), • evidentiranje, dokumentiranje in vrednotenje profanih objektov KD za cca. 10 objektov na primorski strani in cca. 15 objektov na gorenjski strani narodnega parka, • raziskovanje: popis suhozidnih struktur v Bohinju na izbranih območjih, • poročila o izvedenih posegih na objektih s statusom kulturni spomenik za publikacijo <i>Varstvo spomenikov</i>, • evidentiranje, dokumentiranje, vrednotenje stavbarstva in kulturne krajine v Trenti in Soči, • posodabljanje evidenc registrirane nepremične dediščine v Registru kulturne dediščine, • pregled/proučevanje arhivskega gradiva in preostale pisne dokumentacije oz. virov, kot pomoč investitorjem pri obnovi ali rekonstrukciji registriranih enot nepremične dediščine, 	
B1.2	spremljanje stanja kulturne dediščine (MK in INDOK, ZVKDS, muzeji, JZTNP)	<ul style="list-style-type: none"> • spremljanje stanja kulturne dediščine, 	<ul style="list-style-type: none"> • dopolnjevanje registriranih enot nepremične dediščine glede na ugotovljeno dejansko stanje na podlagi terenskega dela, 	

		<ul style="list-style-type: none"> • terenski ogledi kulturne dediščine in priprava poročila o stanju, • vzpostavitev redne izmenjave podatkov med javnim zavodom in pristojnimi ustanovami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trenta - Domačija Trenta 67 (EŠD 777): spremljanje stanja hiše Turarjeve domačije. Priprava poročila in dopolnitev Konservatorskega načrta za obnovo v okviru popotresne sanacije Posočja, • spremljanje stanja: izpostavljeno: Zgornja Radovna – Domačija Zgornja Radovna 25 (EŠD 879), Vršič – Ruska kapelica (EŠD 855), Stara Fužina – Hiša z mlinom in žaga Stara Fužina (EŠD 180), Ribčev Laz – Cerkev sv. Janeza Krstnika (EŠD 621) planine; spominska cerkev sv. Duha v Javorci (EŠD 200), • redna izmenjava podatkov med ZVKDS in JZTNP poteka po usklajenem protokolu, • spremljanje stanja registriranih enot nepremične dediščine, fotografiranje karakterističnih posnetkov v občini Bovec in Kobarid za potrebe Registra kulturne dediščine, • vzpostavljena je redna izmenjava podatkov med javnim zavodom TNP in pristojno OE Nova Gorica ZVKDS, • Trenta – Znamenje, I (EŠD 20494) in Trenta - Znamenji pri pokopališču (EŠD 20480): izdelane so izmere in posnetek obstoječega stanja za vsa tri znamenja oz. kapelice, • GMJ: Evidentiranje gradiva s področja planinstva, železarstva in na območju občine Jesenice in Kranjska Gora s področja etnologije in umetnostne zgodovine, • sodelovanje pri odmevnejših akcijah kot je obnova Aljaževega stolpa 2018, pridobitev bivaka II (selitev pred Slovenski planinski muzej 2016), • inventura predmetov v Pocarjevi domačiji 2019. 	
B1.3	okrepitev prepoznavnosti simbolnega pomena in identitete ustvarjene kakovosti TNP ter njegovih posameznih delov pri prebivalcih in obiskovalcih	<ul style="list-style-type: none"> • promocija, • sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami. 	<ul style="list-style-type: none"> • vodenje po stalni razstavi, ki vključuje tudi vsebino o narodnem parku, • pogodbeno sodelovanje s TNP pri raznih aktivnostih (razstave, vodenja, izobraževalne aktivnosti ...), • projekt »ATLAS« (Interreg Alpine Space – partner Posoški razvojni center Tolmin): Predstavitev oz. predavanje udeležencem petih držav Alpskega loka glede tipologije t.i. bovške hiše. Bovec, maj 2019 in na terenu, v Soči in Trenti predstavitev udeležencem primere popotresne obnove kulturne dediščine, • projekt »ATLAS« (v sodelovanju s PRC Tolmin): izvedena je bila 2x delavnica za izobraževanje in usposabljanje udeležencev projekta ATLAS: <i>Obnavljamo STARO za NOVO kakovost bivanja</i>. Predstavitev stavbne tipologije in primerov dobrih praks obnove stavbne dediščine v občinah Kobarid, Tolmin in Cerkljo ter terensko delo z udeleženci delavnice v Tolminskih Ravnah, • GMJ: info točka TNP v Slovenskem planinskem muzeju • sodelovanje s šolami (Mojstrana): izvedba pedagoških delavnic in programa s sodelavci TNP Po poti Triglavске Bistrice, • promocijski filmi o delu SPM (2018), • prejemniki nagrade ŽIVA za najboljši slovanski muzej Foruma slovanskih kultur leta 2017, • prejemniki Valvasorjevega priznanja za leto 2016, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • priznanje predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja ob desetletnici Slovenskega planinskega muzeja, • Simpozij ob 240 letnici prvega vzpona na Triglav (2018), • simpozij Obiskovanje gora v času podnebnih sprememb (2019). 	
B2.1	<p>usmerjanje upravljavcev, lastnikov, investitorjev in projektantov pri gradnjah prednostno k prenovi obstoječega stavbnega fonda oziroma nadomestni gradnji objektov, pri vseh gradnjah pa h gradnji, skladni z lokalno značilno stavbno tipologijo, spodbujanje ohranjanja tradicionalnih gradbeno-obrtnih tehnik in gradiv ter dopuščanje uvajanja novih gradiv in tehnologij, ki so skladne s tipološkimi stavbnimi značilnostmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izobraževanje in svetovanje investitorjev, • vključevanje stavbne tipologije (v povezavi z nalogo C7.3) v predpise in strokovne podlage, • medsebojno sodelovanje pristojnih ustanov, sodelovanje pri svetovanju, • izvedba promocijskih dejavnosti, ki še posebej poudarjajo lokalno stavbno izročilo in lokalne mojstre, ki poznajo stare stavbne tehnike /delavnice), • certificiranje kakovosti in programi izobraževanja. 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje s TNP in občino Bohinj pri pripravi stavbne tipologije za Bohinjske vasi, • svetovanje lastnikom in investitorjem na terenu, • izdaja kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenih soglasij k posegom v prostor (na podlagi prispelih vlog za posege v registriranem območju TNP oz. na registriranih enotah dediščine), • odprava posledic potresov: sodelovanje z Državno tehnično pisarno (v nadaljevanju DTP) pri pripravi programov za področje konservatorsko-restavratorskih posegov in izvedba posegov za tekoče leto, npr. za stanovanjsko hišo Soča št. 104, • izdajanje aktov KV pogojev in KV soglasij oz. KV mnenj za tekoče posege: <ul style="list-style-type: none"> - za leto 2018 skupno 16 odločb, - za leto 2019 skupno 41 odločb, • redna svetovanja investitorjem pred in med posegi skupaj z JZTNP, občinami in upravnimi enotami, • priprava strokovnega gradiva o stavbni tipologiji v Bohinju – nosilci JZTNP in Občina Bohinj, ZVKDS sodeluje kot strokovna inštitucija – gradiva se vključuje tako v prostorske akte kot uporablja pri svetovanju lastnikom in investitorjem, • terenski ogledi, sodelovanje z lastniki, investitorji in projektanti pri obnovi stavbne dediščine za pripravo odločb za KV pogoje, KV soglasja in KV mnenja, • pripravili je bila razpoložljiva fotografska, pisna in arhivska dokumentacija kot pomoč izdelovalcu stavbne tipologije na območju občine Kobarid, za naselje Magozd in podkrnske vasi in aktivno sodelovala s pripravljavcem stavbne tipologije in JZTNP. • projekt »Artistic« (vodilni partner občina Bovec): sodelovanje v projektu spodbujanje in ohranjanje tradicionalnih gradbeno-obrtnih tehnik, veščin in uporabe gradiv za prekrivanje streh z leseno kritino; za dva objekta, ki sta razglašena za kulturni spomenik: <ul style="list-style-type: none"> - Soča – Domačija V mlinu (EŠD 9966), žaga venecijanka, - Kal Koritnica –Spodnja postaja žičnice Golobar (EŠD 7605), • prostorska prenova muzejske trgovine, razširitev ponudbe z številnimi avtentičnimi izdelki z zgodbami, • prenova recepcije in umestitev na vidno mesto, • vnos novih produktov in vsebin (izobraževalne virtualne vsebine – pogledi z vrhov, spust skozi podzemne jame, zimski vzpon na Triglav, VR zipline s Triglava, prostor doživetij, pod bivakom, triglavski izziv – izobraževalna igra, prvi slovenski helikopter 	

			<p>nameščen v Slovenski planinski muzej, ki je pomenil začetek letalskega reševanja pri nas,</p> <ul style="list-style-type: none"> • krepitev info točke, trženje ferat pred muzejem, najem športne opreme (seti za plezanje po feratah in kolesa) – spodbujanje k trajnostni mobilnosti, • sodelovanje pri obnovah poti (Slap Peričnik) in pri projektu umirjanja prometa v dolini Vrata, • brezplačni prevozi v alpske doline z e-kombijem, • E-vodenja po muzeju, v različnih jezikih, medinstitucionalna sodelovanja in številne e-vsebine na vseh naših kanalih, • novi predstavitveni film o delovanju Slovenskega planinskega muzeja. 	
B2.2	<p>vzpostavitev sklada za sofinanciranje projektov za ohranjanje kulturne dediščine (MK, ZVKDS, občine, RRA, JZTNP, MOP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ustanovitev varstvenega sklada, • objava razpisa (zagotavljanje sredstev za sofinanciranje). 	<ul style="list-style-type: none"> • kljub načelni podpori integralnemu pristopu povezovanju vseh deležnikov stalno zniževanje proračunskih sredstev za ohranjanje kulturne dediščine in zakonodaja na področju (so)financiranja obnove objektov in območij kulturne dediščine ne omogočata izvrševanja določb NU TNP glede ustanovitve varstvenega sklada za sofinanciranje projektov za ohranjanje nepremične kulturne dediščine, • SPM: Sofinanciranje nagrade za mlade raziskovalce Alpske konvencije v letu 2020, • sofinanciranje (od programa) v sklad GRS za družine ponesrečenih reševalcev od prenove stalne razstave sklop Gorska reševalna služba. 	
B2.3	<p>ohranjanje obstoječe kakovosti planin (umestitev v prostor, tipologija objektov, posestna struktura...), naselij (strnjena vaška jedra) ter posameznih grajenih ambientov in dominant v prostoru (ZVKDS, občine, agrarne skupnosti, JZTNP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vrednotenje planin • ozaveščanje, • sodelovanje pri pripravi konservatorskega načrta za prenovo. 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje v delovni skupini za pripravo <i>Strategije za razvoj Bohinjskih planin</i>, • katalog Posoške planine – dopolnjevanje terenskega dela za načrtovano publikacijo <i>Stavbno izročilo pastirskih planin v Zgornjem Posočju</i>, • objavljeni članki o planinah: <ul style="list-style-type: none"> - Ledinek Lozej, Roškar: <i>Alps of the Julian Alps</i>, v: Održivi razvoj planinskih področja: Iskustva, izazovi i perspektive, 2018, - Ledinek Lozej, Roškar: <i>Planine v Julijskih Alpah pred sodobnimi izzivi: primera planin pod Montažem in v Bohinju</i>, v: Etnologija i selo 21. stoljeća : Tradicionalno, ugroženo, kreativno : 14. hrvatsko-slovenske etnološke paralele = Etnologija in vas v 21. stoletju: tradicionalno, ogroženo, ustvarjalno: 14. slovensko-hrvaške etnološke vzporednice, 2018, • etnološki film <i>V Lazu</i> (avtor Miha Peče, AVL ZRC, 2018), • sodelovanje različnih akterjev pri pripravi: <i>Razvoj bohinjskih planin: Strateški koncept trajnostnega razvoja planin v občini Bohinj</i> (Občina Bohinj, 2018), • redno letno natančno dokumentiranje: 2-3 planine na leto, • vrednotenje Tolminskih in Kobariških planin; ažuriranje oz. dopolnjevanje podatkov, virov in arhivskega gradiva. 	
B2.4	<p>razglasitev evidentiranih enot kulturne dediščine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • priprava strokovnih podlag za razglasitev, 	<ul style="list-style-type: none"> • predlog za razglasitev ambienta in Cerkev sv. Janeza v Ribčevem Lazu za kulturni spomenik državnega pomena, 	

	<p>(MK, ZVKDS, občine, JZTNP, lastniki, muzeji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sprejetje predpisov, • ozaveščanje lastnikov, • ureditev posameznih enot NKD, • promocija, tematska vodenja. 	<ul style="list-style-type: none"> • predlog za razglasitev Oplenove hiše pod Studorjem, • nominacija cerkve sv. Duha na Javorci za Znak evropske dediščine (ZED); dodelitev znaka ZED (žirija Evropske komisije) decembra 2017, • dopolnjevanje registriranih enot nepremične dediščine glede na ugotovljeno dejansko stanje na podlagi terenskega dela, • inventarizacija pašnih planin Zgornjega Posočja za pripravo vpisa »Planinska paša in predelava mleka« v Register nesnovne kulturne dediščine, • Trenta – Domačija Trenta 67 (EŠD 777): spremljanje stanja hiše Turarjeve domačije. Priprava poročila in dopolnitev Konservatorskega načrta za obnovo v okviru popotresne sanacije Posočja, • spremljanje stanja: izpostavljeno: Zgornja Radovna - Domačija Zgornja Radovna 25 (EŠD 879), Vršič - Ruska kapelica (EŠD 855), Stara Fužina - Hiša z mlinom in žaga Stara Fužina (EŠD 180), Ribčev Laz - Cerkev sv. Janeza Krstnika (EŠD 621) planine, spominska cerkev sv. Duha v Javorci (EŠD 200), • redna izmenjava podatkov med ZVKDS in JZTNP poteka po usklajenem protokolu, • vpis »Piparstva« v Register nepremične kulturne dediščine (2019). • GMJ- SPM nosilec projekta NEVERJETNE GORE povezovanje dediščine v 6 muzejih na Gorenjskem in naravne dediščine v okolju vzpostavitev geolova, • tematsko vodenje s Požgancev v SPM, • Kulinarične – etnološke delavnice v Muzeju Kranjska Gora (Liznekovi domačiji). 	
B2.5	<p>obnova najpomembnejših objektov NKD in izvajanje predkupne pravice države ali občine za odkup ogroženih oziroma izjemnih spomenikov NKD, ki so v zasebni lasti (MK, ZVKDS, občine, JZTNP, lastniki, muzeji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zagotavljanje proračunskih sredstev, donacij, subvencij, • sodelovanje z lastniki, • oblikovanje meril in kriterijev za prednostni odkup, • izvajanje odkupov. 	<ul style="list-style-type: none"> • objavljen je bil Spomeniškovarstveni razpis za leti 2017–2018 in 2019–2020 (spomeniki v TNP so prejeli 10 odstotkov dodatnih točk od najvišjega možnega števila točk po kriterijih; na razpis ni bilo prijav v območju TNP), • spominska cerkev sv. Duha v Javorci: izvedena I. faza restavratorskih posegov, obnova zvonika (cca. 25.000 EUR), • izdelan je Konservatorski načrt, Mapa 01-03 za popotresno sanacijo hiše na Turarjevi domačiji, Trenta – Domačija Trenta 67 (EŠD 777): predlagan odkup ogroženega in izjemnega spomenika. • Soča – Domačija Soča 51 (EŠD 9966): V okviru projekta »Artistic« je bila žaga na domačiji statično sanirana in zamenjana dotrajana lesena kritina z macesnovimi 1,5 m dolgimi deskami, • Kneške Ravne – gospodarski objekti na domačiji pri Francu (EŠD 11269): konservatorski nadzor – novogradnja stanovanjske hiše z izvedbo oblikovnih elementov prilagojenih lokalnem u stavbarstvu ter gradnja s tradicionalnimi materiali (lesena kritina, stavbno pohištvo, fasadno okrasje), • Javorca – Spominska cerkev sv. Duha (EŠD 200): v letu 2019 so se na objektu nadaljevala nujna vzdrževalna dela na strehi cerkvene ladje in prezbiterija. Po ohranjeni fotografski dokumentaciji se je uredila dostopna pešpot do cerkve z rekonstrukcijo izvirne lesene ograje, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • Trenta - Cerkev Marije Device Lavretanske (EŠD 4012): izvedla se je dvojna drenaža okoli objekta, s čimer se je uredilo odvajanje okoliških vod in zaščitilo temelje pred talno vlago. V sklopu del je bil izveden tudi arheološki nadzor, • Ribčev Laz – Cerkev sv. Janeza Krstnika (EŠD 621): restavriranje poslikave na pročelju in lopi, dokumentiranje, čiščenje in lokalno retuširanje gotskih poslikav, • Zgornja Radovna – Domačija Zgornja Radovna 25 (EŠD 879): redna vzdrževalna dela, • Stara Fužina – Hiša z mlinom in žaga Stara Fužina (EŠD 180): menjava vodnega kolesa ter rekonstrukcija sifona, • Kranjska Gora – Vršiška cesta (EŠD 24096): obnova ceste po etapah, • Trenta – Domačija Trenta 67 (EŠD 777): konservatorski nadzor obnove hiše Turarjeve domačije, ki zajema statično sanacijo temeljev in sten, drenažo, obnovo tlakov, ostrejša, prekrivanje strehe z leseno kritino, obnovo stropne konstrukcije, stavbnega pohištva, obnovo <i>jahčerja</i> na podstrešju, vseh inštalacij in restavratsko-konservatorske posege na leseni opremljeni in ometih v nekdanji črni kuhinji, • Julijske Alpe – TNP (EŠD 7593), <i>Hiša Soča št. 104</i>: popotresna statična sanacija, konservatorski nadzor pri obnovi strehe in fasadnih elementov na stavbi, • Soča – Domačija V mlinu (EŠD 9966), obnova žage venecijanke in lesene kritine na strehi hiše, • Trenta – Znamenje I (pod Malim Vršičem) in Znamenje II (EŠD 20494): konservatorski nadzor, vzdrževalna dela, • Planica pod Krnom (EŠD 7162): statična sanacija in izvedba konservatorsko-restavratskih posegov na italijanski vojaški kapeli »Besič« iz 1. vojne v sklopu Interreg programa: Trajnostni razvoj kulturne dediščine 1. svetovne vojne med Alpami in Jadranom v izvedbi Fundacije Poti miru, • Kneške Ravne - Gospodarski objekti na domačiji pri Francu (EŠD 11269): obnova slamnate strehe sadne sušilnice – pajštve • Bovec – Trdnjava Kluže (EŠD 39): občina Bovec je izvedla ureditev tematske poti ob trdnjavi Kluže in brv preko Koritnice, • v okviru investicijskega vzdrževanja zamenjana streha na Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori (vir Občina Kranjska Gora 2019). 	
B2.6	sistematično raziskovanje na območju narodnega parka in izvajanje predhodnih arheoloških terenskih pregledov, sond in raziskav (ZVKDS, muzeji)	<ul style="list-style-type: none"> • izvajanje sistematičnih raziskav (planine, rudarstvo, železarstvo) • ozaveščanje lastnikov zemljišč s potencialnimi arheološkimi lokacijami • vključevanje vsebin v prostorske akte lokalnih 	<ul style="list-style-type: none"> • arheološka razstava <i>Prapoti skozi praproti</i> v Tolminu in Bohinju, • Tolminski muzej, Miha Mlinar, izdelava arheoloških poročil za Čadrg (najdišče Laze), • arheološke raziskave na planini Leskovca, vodja in koordinator dr. Matija Turk (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU). Odkrite mezolitske najdbe (kamnita praskala in klinice s hrbti), • arheološke raziskave (topografija in izkop poskusnih sond za preverbo slabo znanih najdišč), 	

		<p>skupnosti in turistično ponudbo (razstave, tematske poti),</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvajanje preventivnih arheoloških raziskav. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trenta – Zaselek Pri cerkvi (EŠD 17650): opravljena je bila geofizikalna raziskava v okviru predhodnih arheoloških raziskav nekdanjih fužin, • preveritev – arheološka raziskava lokacij za določitev arheološkega potenciala Murnova glava, Krn Grad (2.000 EUR), • razstava krogov – kamnitih formacij na planinah Zaslav (EŠD 22590) in Leskovca pod Krnom ter na planini Razor, • preveritev – arheološka raziskava naslednjih lokacij za določitev arheološkega potenciala: raziskave krogov oz. kamnitih formacij na planinah Zaslav (EŠD 22590) in Leskovca pod Krnom ter na planini Razor (ocena 2.000 EUR), • arheološke raziskave – testni izkopi: Zadnji Vogel – Poljanca, Dedno Polje – Vodene rupe, Bošinka, • arheološke raziskave Inštituta za arheologijo ZRC SAZU v letu 2018: Pregled območja Krstenice, Kvadre in Vodene rupe, območja Pod Šijo na Voglu, pod Štarcami in Zlatih vod pod Viševnikom. V letu 2019: območje Tolminskega Migovca in pod Škrbino, pod Zelenim vrhom, na Srenjski preval pod Viševnikom, na Gladki Grivi pod Jalovcem, območje Rodice, na Dednem polju in Zgornji Ovčariji, • arheološke raziskave med vasjo Krn in planino Kuhinja, arheološko dokumentiranje ob gradnji – arheološko negativno, • arheološko dokumentiranje ob gradnji drenaže okoli cerkve Marije Device Lavretanske v Trenti (EŠD: 4012 Trenta – Cerkev Marije Device Lavretanske): • vodja raziskave: mag. Miha Mlinar, Tolminski muzej. Raziskali skeletne grobove s prdatki (bronaste svetinjice, križci, novčni najdbi...) iz 18. stoletja, • Pod Razorci (nad planino Zapotok) – prazgodovinsko najdišče, • Staro utro na Rutarski Trenti – zgodnje novoveško najdišče, • raziskave v obliki testne jame velikosti 1 x 4 m na najdišču Planina Leskovca: vodja raziskave dr. Matija Turk, sodeloval Tilen Podobnik – odkritje kamnitega orodja in odbitkov iz konca mlajšega paleolitika ali zgodnjega mezolitika. • 	
B3.1	<p>ozaveščanje in izobraževanje lokalnih prebivalcev o pomenu in načinih ohranjanja dediščinskih kulturnih in zgodovinskih krajin (ZVKDS, JZTNP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ozaveščanje in izobraževanje, • priprava ozaveščevalnih gradiv. 	<ul style="list-style-type: none"> • v pripravi je prijava na razpis projekta: pregled tipologije, coniranja in ozaveščanja o ohranjanju in vzdrževanju kozolcev, • <i>Popotresna obnova Posočja, ob 20-letnici potresa</i>. Potujoča razstava je bila postavljena in predstavljena maja 2019 v Muzeju TNP Na Logu v Trenti, • Mesečni časopis Primorskih novic, Goriška: objavljeni članki: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Poleg hiše so poslivali še kaščo, kovačijo, mlin</i>. Goriška, 15. jul. 2020, – <i>Skalarjeva domačija kot včasih: Tolminske Ravne</i>. Goriška, 17. sep. 2020, • Ščukovt Andrejka in Cingerle Maja: <i>Katalog stenskih slik na registrirani etnološki stavbni dediščini in na podeželskih objektih v Posočju</i>. Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica: Univerza v Ljubljani, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, 2020. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (274 str.), ilustr. https://www.zvkds.si/sites/www.zvkds. 	

B3.2	zagotovitev ohranjanja značilnih naravnih in ustvarjenih prvin v kmetijski kulturni krajini (MK, ZVKDS, JZTNP, MKGP)	<ul style="list-style-type: none"> • določitev prvin, pomembnih za prepoznavnost kulturne krajine, • priprava smernic za varstvo, ohranjanje in vzdrževanje kakovostnih krajinskih prvin, • vključitev v prostorske akte. 		
B4.1	skrb za zbirke premične kulturne dediščine znotraj informacijskih mest v narodnem parku (Pocarjeva domačija, Dom Trenta) (JZTNP, muzeji MK, lastniki)	<ul style="list-style-type: none"> • vključevanje premične KD v izobraževalne in ozaveščevalne programe ter organizacija in izmenjava razstav med ustanovami, • vzdrževanje zbirk premične KD znotraj informacijskih točk narodnega parka. 	<ul style="list-style-type: none"> • evidentiranje na terenu, zbiranje urejanje premične dediščine (območje TNP v občinah Tolmin, Kobarid in Bovec), • evidentiranje na terenu, zbiranje urejanje premične dediščine (območje TNP v občini Bohinj). Redno konservatorsko čiščenje in vzdrževanje Oplenove hiše in predmetov, • redno konservatorsko čiščenje in vzdrževanje predmetov v Planšarskem muzeju, • vključevanje Pocarjeve domačije v izobraževalne in programe osveščanja, • Pocarjeva domačija: inventura muzejske zbirke. • vzdrževanje in promocija info točke TNP v Slovenskem planinskem muzeju, • skupni programi vodenja (muzej in Triglavsko Bistrica, Vrata), • inventura predmetov v Pocarjevi hiši (2019), • vsako leto razstava TNP v Slovenskem planinskem muzeju, nekatere razstave tudi medinstitucionalne, skupne. 	
B4.2	sodelovanje z likovnimi ustvarjalci pri pripravi razstav in drugih ozaveščevalnih programov in vzpostavitev galerijske dejavnosti (JZTNP, muzeji)	<ul style="list-style-type: none"> • organizacija in promocija razstav, • organiziranje skupnih raziskovalnih in razstavnih projektov in izmenjave razstav med ustanovami. 	<ul style="list-style-type: none"> • razstava 38. likovne kolonije »Vrata 2017« (maj-december 2017), • v sodelovanju s PD Dovje Mojstrana izvedba likovne kolonije Vrata (do 2020), razstava v SPM s programom, • organizacija vsakoletne fotografske razstave PZS in CEWE v SPM. • Muzejski večeri in predstavitve tem povezane z okoljem (zavarovane rastline, Aljažev stolp, vode, kmetijske površine, nesnovna dediščina ...). 	
B5.1	spodbujanje obstoječih in potencialnih nosilcev k ohranjanju nesnovne KD, sodelovanje z njimi pri dejavnostih za ohranjanje te in prenašanje oblik tradicionalnih znanj (nacionalni koordinator nesnovne KD, ZVKDS, JZTNP, MKGP, KGZS)	<ul style="list-style-type: none"> • infrastrukturna in organizacijska pomoč nosilcem pri izvajanju dejavnosti in prireditiv, • sodelovanje na prireditvah, • sodelovanje z izobraževalnimi 	<p>Pedagoške in andragoške dejavnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • delavnice za otroke v Oplenovi hiši – stare otroške ljudske igre, • izobraževanje odraslih na področju ohranjanja dediščine – konservatorske delavnice (april 2016), • ličkanje koruze (Oplenova hiša) (oktober 2016), • otepanje (Oplenova hiša) (december 2016), • Tolminski muzej s sodelovanjem Slovenskega etnografskega muzeja – raziskava mlečnih planin na Tolminskem (2017), 	

		<p>ustanovami, šolami in društvu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • strokovno svetovanje nosilcem nesnovne KD (npr. pašništvo), • vključevanje nesnovne KD v projekte in razpise. 	<ul style="list-style-type: none"> • vsakoletno sodelovanje na prireditvi VAŠKI dan v Ratečah, Aljaževi dnevi v Mojstrani, • prenos tradicionalnega znanja čebelarstvo, peka kruha, izdelovanje prjatlov ... v Muzeju Kranjska Gora, • otroštvo v Ratečah. <p>Projekti skupnih programov muzej in TNP, razstav, izobraževanja za vodnike na destinaciji Kranjska Gora.</p>	
B5.2	<p>raziskovanje nesnovne dediščine v TNP (nacionalni koordinator nesnovne KD, muzeji, ZVKDS, JZTNP, MKGP, KGZS)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • raziskovanje, • vključevanje vsebin v gradiva narodnega parka, • vključevanje v vodniške programe, • organizacija prireditev. 	<ul style="list-style-type: none"> • izdelovanje vodovodnih lesenih cevi v Tolminu (Dnevi evropske kulturne dediščine), • pregled/proučevanje arhivskega gradiva in preostale dokumentacije oz. virov kot pomoč investitorju za obnovo in ponovni zagon žage venecijanke – Krbulnik, Vas na Skali, Soča, • priprava prijave na razpis za LAS – projekt: pregled tipologije, coniranja in ohranjanja kozolcev, • inventarizacija pašnih planin Zgornjega Posočja za pripravo vpisa »Planinska paša in predelava mleka« v Register nesnovne kulturne dediščine. 	
C7.3	<p>zagotovitev varstva, ohranjanja in vzdrževanja izjemnih krajin in krajinskih območij nacionalne prepoznavnosti (MOP - Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, MK, ZVKDS, MKGP, občine)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analiza naselbinskih vzorcev, • podrobnejša razdelava območij nacionalne prepoznavnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • priprava-posredovanje zavodske dokumentacije in aktivno sodelovanje konservatorke z izbranim izdelovalcem naloge ter predstavnikom TNP pri izdelavi naloge <i>Tipologija tradicionalne arhitekture v Triglavskem narodnem parku na primeru podkrnskih planin</i> (Občina Kobarid). 	
C7.4	<p>podpiranje pobud za prenavo vasi, krepitev njihove identitete, uveljavljanje posebnosti in ohranjanje avtentične podobe (celostna obnova vasi) (občine, ZVKDS, JZTNP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • svetovanje, • priprava za prijavo predlogov na razpise. • 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje pri pripravi in izvajanju projektov LAS Gorenjska košarica (stavbna tipologija): <i>Arhitektura gorenjskih vasi</i>. 	

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- ...
- ...

8. Ministrstvo za obrambo (MO), Uprava RS za zaščito in reševanje

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> • spodbujanje načina gradenj, povezanega s stavbnim izročilom v narodnem parku; spodbujanje aktivnosti, ki prispevajo k ohranjanju narave in varstvu značilne krajine (4., 11. in 13. točka 10. člena ZTNP-1). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministrstvo za obrambo oziroma Slovenska vojska upravlja z vojaškimi objekti na Rudnem polju na Pokljuki in z ožjo okolico le-teh ter z vodovodnim omrežjem, vodohrani in žičniškimi napravami na smučišču Viševnik. Pri tem se do sedaj tudi v letu 2016 (in v bodoče) upošteva naloge za izvajanje NU TNP, • delovanje Slovenske vojske v TNP ne povzroča škode v naravi in na obstoječi infrastrukturi. Odpadki se zbirajo ločeno za kar so urejeni ekološki otoki. Redno se čistijo oljni lovilci in se »gošče« odvažajo na čistilne naprave. Za urejanje okolice objektov se uporablja zemlja in semena preverjene kvalitete primerne za to področje. Na področju smučišča ravno tako se vsi posegi izvajajo skladno s predpisi s področja varovanja okolja. Časovne omejitve za izvajanje del na območju smučišča se popolnoma upošteva. V letu 2016 se je izvedla sanitarna sečnja skladno s predpisi preko pogodbe z zunanjim izvajalcem. Kurilne naprave so redno pregledane in servisirane tako da so izpusti skladni s predpisi. V letih 2017 in 2019 je pooblaščen zunanji izvajalec pregledal in očistil podzemne rezervoarje za kurilno olje. Rezervoarji so varni za okolje, • vse obiskovalce in goste se opozarja na primeren odnos do varovanja narave in s svojim zgledom to v največji meri dokazuje prav Slovenska vojska, • v letu 2017 so se izvedla vzdrževalna dela na vodovodnem omrežju iz planine Konjščica in iz zajetja Zlate vode tako, da se s posegi ni škodovalo okolju. Glede na navedeno je Ministrstvo za obrambo v juliju 2017 za vrtini na Konjščici in na Zlatih vodah pridobilo tudi vodno dovoljenje tako, da v skladu z okoljsko zakonodajo od leta 2018 ustrezno plačuje nadomestilo za izkoriščanje vodnega vira. Za navedeni vrtini in na vodohranih se je vgradil avtomatski nadzorni sistem, ki zagotavlja nadzor za pretok načrpane vode na zajetjih iz vodohranov nazaj v okolje in nadzor nad motnostjo vode. Objekti SV porabijo za svoje potrebe zgolj manjši del načrpane vode (pranje, kuhanje, izplakovanje) saj voda iz omrežja zaradi vpliva paše na planini ni pitna. Izvedena je bila tudi ograditev zajetij na planini Konjščica z varovalno ograjo. V letu 2017 se je obnovil del vodovodnega omrežja v dolžini 1 km od Hotela Center proti Uskovnici, • kurilne naprave so bile redno pregledane tudi v letu 2017, pooblaščen zunanji izvajalec je v letih 2017 in 2019 pregledal in očistil podzemne rezervoarje za kurilno olje. Rezervoarji so varni in niso nevarni za okolje. Časovne omejitve za izvajanje del na območju smučišča se upošteva, • odpadki se zbirajo ločeno (urejeni ekološki otoki). Redno se čistijo oljni lovilci; »gošča« se odvažajo na čistilno napravo. Za urejanje okolice objektov se uporablja zemlja in semena preverjene kvalitete, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • na območju smučišča se vsi posegi izvajajo skladno s predpisi s področja varovanja okolja. Upoštevajo se časovne omejitve za izvajanje del na območju smučišča. Za izvedbo je predvidena označitev transportne vrvi z markerji na vlečnici Viševnik 1 za preprečitev trkov ptic v vlečne vrvi, • vse obiskovalce in goste se opozarja na primeren odnos do varovanja narave in s svojim zgledom to v največji meri dokazuje prav Slovenska vojska. V letih 2018 in 2019 so bile postavljene tudi dodatne opozorilne table na parkirišču, ki označujejo območje posebnega pomena za obrambo, • v letu 2019 je bila izvedena (skladno s pogoji TNP) zamenjava strešne kritine in žlebov na glavnem objektu vključno z vgrajenim ogrevanjem žlebov in frčad, • v letu 2019 je bila izdelana nova idejna zasnova za celovito ureditev vojaškega kompleksa, ki obsega tako ureditve in rekonstrukcije obstoječih objektov in okolice, na podlagi katere so se pridobili pogoji pristojnih služb (TNP, ZVKDS). Projekt se bo nadaljevali glede na zagotovljena finančna sredstva. 	
C7.2	kakovostna nadgradnja prostorskega načrtovanja in projektiranja objektov z vidika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in sanaciji razvrednotenih območij (MO, DRSV, URSZR, GeoZS, lastniki)	<ul style="list-style-type: none"> • priprava kart ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč, • sanacija razvrednotenih območij. 	<ul style="list-style-type: none"> • MO je izdelal državne karte ogroženosti (dostopne na http://www.sos112.si/). Pristojna izpostava glede na krajevno pristojnost in državno oceno ogroženosti izdela oceno ogroženosti za regijo, občina pa je pristojna za izdelavo ocene za svojo občino. Območje Triglavskega narodnega parka se razprostira na območju občin Bohinj, Bled, Kranjska Gora, Gorje in Jesenice, ki spadajo pod Izpostavo Kranj in občin Bovec, Tolmin in Kobarid, ki spadajo pod Izpostavo Nova Gorica: <ul style="list-style-type: none"> - v letu 2017 sta bili ažurirani in dopolnjeni dve oceni, in sicer ocena ogroženosti ob jedrski in radiološki nesreči v RS in ocena ogroženosti zaradi nesreče zrakoplova (dostopne na http://www.sos112.si/). Razredi oziroma stopnje ogroženosti občin, v katerih se nahaja Triglavski narodni park, se z ažuriranimi ocenami niso spremenili, - leta 2018 je bila izdelana nova ocena ogroženosti zaradi žleda, ažurirani sta bili ocena ogroženosti zaradi potresov in ocena ogroženosti zaradi železniške nesreče. Leta 2019 je bila ažurirana ocena ogroženosti ob jedrski in radiološki nesreči (vse ocene ogroženosti so dostopne na http://www.sos112.si/slo/page.php?src=os11.htm). Razredi oziroma stopnje ogroženosti občin, v katerih se nahaja Triglavski narodni park, se z ažuriranjem niso spremenili, - v letu 2020 je bila izdelana ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali. • Ministrstvo za obrambo se zaveda nalog glede sanacije razvrednotenih območij, tako da bo v prihodnosti potrebno urediti tudi ostale objekte vojaškega kompleksa na Rudnem polju vendar posegi glede na pripravljeno že omenjeno novo idejno zasnovo terjajo znatna finančna sredstva. Posegi niso opredeljeni v trenutno veljavnem Srednjeročnem obrambnem programu Republike Slovenije 2018-2023, zato so večje investicije s ciljem sanacije razvrednotenih območij v navedenem kompleksu predstavljena v obdobje po letu 2023. 	Ocene ogroženosti, katerih del so karte ogroženosti, so pripravili sodelavci URSZR v okviru rednih delovnih nalog

			<p><u>DRSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • direkcija v postopkih prostorskega načrtovanja in izdaje odobritev gradnje preverja skladnost dokumentacije za umestitev v prostor in gradnjo objektov tudi s področja ogroženih območji, kot jih opredeljuje ZV-1 s ciljem zmanjševanja potenciala ogroženosti. 	
--	--	--	--	--

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- Ministrstvo za obrambo – Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v tem obdobju zagotovilo v Občini Tolmin ustrezne prostore za potrebe Gorske reševalne službe s pripadajočim garažnim objektom za vozila.

9. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) in DO (SON), DVI, SON, DRSV, DzPGS, ARSO, IRSOP; ZRSVN, JZTNP

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> zagotovitev ustrezne komunalne opreme v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih; spodbujanje uporabe najboljših razpoložljivih tehnik; spodbujanje aktivnosti, ki prispevajo k ohranjanju narave; spodbujanje aktivnosti, ki prispevajo k vzdrževanju in ohranjanju za narodni park značilne krajine; razvoj parkovne infrastrukture in podpora projektom za predstavljanje in interpretacijo narodnega parka, ozaveščanju in izobraževanju javnosti in prebivalcev narodnega parka (2., 10, 11., 13. točka 10. člena ZTNP-1). 	<p><u>MOP, Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> organizacija sestanka z vsemi ministrstvi z namenom zagotovitve izvajanja NU TNP kot tudi 10. in 11. člena ZTNP-1 (junij 2016), poziv ministrstvom k poročanju o izvajanju aktivnosti, ki jih določa NU TNP (marec, maj in november 2017), priprava opredelitev do sklepov Državnega sveta v zvezi z učinkovitim izvajanjem Zakona o Triglavskem narodnem parku (julij 2017), gradivo je bilo obravnavano na Vladi RS, DZ RS in DS RS, organizacija sestanka z vsemi ministrstvi z namenom zagotovitve izvajanja NU TNP kot tudi 10. in 11. člena ZTNP-1 (avgust 2017), vsa ministrstva so bila naprošena, da pripravijo konkretizacijo razvojnih usmeritev iz 10. člena ZTNP-1, za namen priprave Uredbe po osmem odstavku 11. člena ZTNP-1 so bile parkovne lokalne skupnosti zaprosene, da pripravijo nabor projektov, ki so jih izvajale v narodnem parku v letu 2017 in, ki se neposredno nanašajo na izvajanje 2., 7., 8., 9. in 17. točke prvega odstavka 10. člena ZTNP-1 (oktober 2017), priprava in sprejem sprememb ZTNP-1, spremljanje izvajanja NU TNP v postopku potrjevanja letnih programov dela in poročil JZTNP, priprava osnutka <i>Uredbe o merilih in kriterijih za sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti, ki se nanašajo na izvajanje 10. in 11. člena ZTNP-1</i> (prva polovica 2018), za namen priprave Uredbe po osmem odstavku 11. člena ZTNP-1 so bile večkrat parkovne lokalne skupnosti zaprosene, da pripravijo nabor projektov, ki so jih izvajale v narodnem parku v letu 2019 in, ki se neposredno nanašajo na izvajanje 2., 7., 8., 9. in 17. točke prvega odstavka 10. člena ZTNP-1 (2018 in prva polovica 2019), priprava predloga <i>Uredbe o merilih in kriterijih za sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti, ki se nanašajo na izvajanje 10. in 11. člena ZTNP-1</i>, javna obravnava uredbe, usklajevanje s parkovnimi lokalnimi skupnostmi, medresorsko usklajevanje vladnega gradiva (druga polovica 2019), sprejem <i>Uredbe o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku</i> (Uradni list RS, št. 2/20), sodelovanje pri pripravi in potrditvi <i>Akcijskega načrta za sofinanciranje parkovnih lokalnih skupnosti 2020-2021</i>, sodelovanje pri finančnih izplačilih zahtevkov parkovnih lokalnih skupnosti, 	<p>Redno delo enega zaposlenega na leto – to velja za vse izpolnjene naloge</p> <p>1 mio EUR v letu 2020</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • priprava mnenja v zvezi s pobudo poslanske skupine za spremembo ZTNP-1 v zvezi s četrtem odstavkom 11. člena ZTNP-1, • sprejem sprememb ZTNP-1B, ki se nanašajo na spremembo četrtega odstavka 11. člena ZTNP-1 (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C, 60/17 in 82/20) • priprava izhodišč za pripravo programov dela JZTNP, • spremljanje izvajanja NU TNP v postopku potrjevanja letnih programov dela in poročil JZTNP, • zagotovitev sredstev za izvajanje 56. člena ZTNP v letu 2018 v višini 220.000 EUR, 2019 v višini 420.000 EUR in 2020 v višini 420.000 EUR, • sodelovanje na Forumu zainteresirane javnosti TNP. 	Finančna sredstva za izvajanje letnih programov dela JZTNP
A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	ohranjanje narave (JZTNP, ZRSVN, MOP, ZGS, MKGP, DRSV, IRSOP, IzVRS, MNZ)	<ul style="list-style-type: none"> • poenotenje metodologij monitoringa, inventarizacija, analiza podatkov, izvedba ukrepov, • ohranjanje naravnih vrednot in ožjih ZO, • ohranjanje travišč in • sonaravno gospodarjenje z gozdovi, • ohranjanje dobrega stanja voda, • ohranjanje barij, jam, melišč in skalovij, • ohranjanje krajinske pestrosti, • izvajanje neposrednega nadzora v naravi in sodelovanje z inšpekcijskimi službami, • sprejet in potrjen kohezijski projekt na prednostni naložbi 6 „Izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v TNP (VrH Julijcev)«. 	<p><u>MOP, Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza stanja izvajanja Programa upravljanja območij Natura 2000, • izobraževanje nadzornikov – organizacija in izvajanje izobraževanja, delo izpitne komisije, • večkratni pregled in usklajevanje projekta na prednostni naložbi 6 »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v TNP«, • spremljanje naravovarstvenega nadzora v Dolini Triglavskih jezer in na Pokljuki, • pregled in usklajevanje projekta na prednostni naložbi 6 »VrH Julijcev – Izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v TNP«, • sodelovanje pri usposabljanju naravovarstvenih nadzornikov – predavanja, izpiti, • usmerjanje JZTNP pri izvajanju Programa upravljanja območij Nature 2000. <p><u>MOP – DRSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje pri pripravi dokumentov: <ul style="list-style-type: none"> - strokovne podlage za potrebe Načrta upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021, - strokovne podlage za potrebe Načrta upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021, - program ukrepov upravljanja voda, • Izvajanje ukrepov in drugih nalog s ciljem ohranjanja dobrega stanja voda: <ul style="list-style-type: none"> - priprava strokovnih podlag za vključevanja ciljev stanja voda v celovite presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje, vodno dovoljenje in vodno soglasje, - priprava strokovnih podlag za odvzeme naplavin – upoštevanje vidika ohranjanja dobrega stanja voda, - priprava strokovnih podlag za plovbo na motorni pogon na Bohinjskem jezeru – upoštevanje vidika ohranjanja dobrega stanja voda. 	

			<p><u>ZRSVN:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Priprava naravovarstvenih smernic: <ul style="list-style-type: none"> - izmenjava podatkov o rastlinskih in živalskih vrstah, - v sodelovanju z JZTNP smernice za gozdno gospodarske načrte GGN Pokljuka in GGN Soča-Trenta (usklajevanje vsebin z ZGS, JZTNP in lastniki zemljišč). Pripravljene so bile smernice za GGN GGO Radovljica – desni breg (v nekaj 10 ha sega na območje TNP), GGN GGE Bled, GGN GGO Bled, GGN GGE Kobarid, GGN GGE Soča-Trenta, spremembe GGN GGE Bohinj (presežek sečnje zaradi sanitarne sečnje), - priprava mnenja o potrebnosti izdelave CPVO za spremembo GGN GGE Mežakla zaradi sečnje iz razloga napada podlubnikov, - izdelava podrobnejših naravovarstvenih usmeritev za izvajanje sečnje, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic, režime rabe gozdnih prometnic in ostalo (v smernicah za GGN GGE Bled in spremembo GGN GGE Bohinj), - v letih 2017 in 2018 priprava smernic za Bohinjski, Jeseniški in Tolminski ribolovni okoliš. V letu 2019 priprava smernic in usklajevanje vsebin RGN Bohinj, Bled in Jesenice, - sodelovanje pri pripravi Načrta upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021 in Načrta upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021, - priprava smernic za Letne programe upravljanja z vodami in jih uskladili z JZTNP. • Projektno delo: <ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje pri prijavi in izvedbi projekta Vrh Julijcev, predvsem pri temah obnove kalov in stanja Dvojnega jezera. Na Vitrancu je bil postavljen števec za spremljanje obiska. • Ohranjanje naravnih vrednot: <ul style="list-style-type: none"> - spremljanje stanja naravnih vrednot, vrednotenje in dopolnjevanje baze naravnih vrednot (predlogi novih NV in grafični ter tekstualni popravki obstoječih, - za novelacijo Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot je bilo v obdobju 2016-2020 pregledano in vsebinsko urejeno stanje 83 naravnih vrednot na območju TNP, tudi s pomočjo terenskih podatkov JZTNP. • Ožja zavarovana območja: <ul style="list-style-type: none"> - usmerjanje aktivnosti, rabe in urejanja prostora na območju mangrtske ceste in Mangrtskega sedla, na območju Velikih korit na Soči, Tolminskih korit ... • Monitoringi: <ul style="list-style-type: none"> - redno izvajanje monitoringov kvalifikacijskih živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov, ki jih zagotavlja MOP, koordinira pa ZRSVN, je potekalo tudi v območju TNP. • Nadzor 	<p>Javna služba ZRSVN</p>
--	--	--	---	-------------------------------

			<ul style="list-style-type: none"> - spremljanje stanja ohranjenosti naravnih vrednot, - glede na situacijo in stanje na terenu so bile podane prijave nedovoljenih posegov v narodnem parku, - sodelovanje z JZTNP v postopkih izdaje ureditvenih odločb inšpekcijskih služb. <p><u>MOP – IRSOP:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • najmanj enkrat letno se opravi inšpekcijski nadzor v času cvetenja na rastišču zavarovane vrste lepi čeveljc v Gozd Martuljku, skladno z dogovori med JZTNP, Policijo in turističnim društvom, • vsako leto je v okviru letnega programa dela IRSOP za posamezno leto opravljenih tudi več preventivnih inšpekcijskih nadzorov na naravnih vrednotah, ki se nahajajo na območju parka. Nadzori so predhodno usklajeni z ZRSVN in JZTNP, • prednostno nadzor vršijo nadzorniki JZTNP, ki v skladu z določili ZTNP-1 v reševanje IRSOP pošiljajo prijave o nepravilnostih, ki spadajo v pristojnost IRSOP, • v postopkih izdaje ureditvenih odločb ZRSVN in JZTNP podajata strokovna mnenja. Sodelovanje z ZRSVN in JZTNP v okviru nadzora zavarovanega območja TNP poteka vzorno. 	
A1.2 A1.4 D3.3 D3.4 D3.5	priprave akcijskih načrtov (JZTNP, ZRSVN, LTO, PZS)	<ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje pri izdelavi akcijskih načrtov (za ohranjanje biotske raznovrstnosti, ravnanje s tujerodnimi vrstami, vzpostavitev ekocelic, usmerjanje obiskovanja, sanacija Pokljuke, upravljanje športnih in rekreacijskih dejavnost). 	<p><u>MOP, Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje z upravljavcem pri pripravi projektnih nalog za pripravo akcijskih načrtov. <p><u>ZRSVN:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje v delovni skupini MOP za načrtovanje in izvedbo sanaciji ureditvenega območja Športnega centra Rudno polje, • v sodelovanju z JZTNP ozaveščanje in razvoj sistemov za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst: monitoring razširjenosti posameznih vrst, razvoj tehnik za ustavljanje razraščanja in preprečevanje širjenja ITV, razvoj tehnik odstranjevanja in uničevanja ostankov ITV. <p><u>MOP – DRSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • priprava in sprejetje dokumentov: <ul style="list-style-type: none"> - priprava strokovnih podlag za potrebe Načrta upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021, - priprava strokovnih podlag za potrebe Načrta upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021, - program ukrepov upravljanja voda, • izvajanje ukrepov in drugih nalog s ciljem ohranjanja dobrega stanja voda: <ul style="list-style-type: none"> - preveritev določitve in razvrstitve vodnih teles površinskih voda, 	Javna služba + projekti <i>(Artemis, Alptrees)</i> : 2.000 EUR

			<ul style="list-style-type: none"> - priprava strokovnih podlag za vključevanje ciljev stanja voda v celovite presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje, vodno dovoljenje in vodno soglasje, - priprava strokovnih podlag za odvzeme naplavin – upoštevanje vidika ohranjanja dobrega stanja voda, - priprava strokovnih podlag za plovbo na motorni pogon na Bohinjskem jezeru - upoštevanje vidika ohranjanja dobrega stanja voda. 	
D3.2	vzpostavitev koncesijske rabe delov parka (JZTNP, MOP - Direktorat za okolje, občine)	<ul style="list-style-type: none"> • izdelava strokovnih podlag in • izpeljava postopka podelitve koncesij. 	<p><u>MOP – DO in Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • v postopku priprave sprememb in dopolnitev ZON se je pripravljala in usklajeval predlog ureditve izvedbe koncesij za rabo delov TNP, • sodelovanje z JZTNP pri upravljanju obiska delov narodnega parka zlasti pri pripravi izhodišč, strokovnih podlag in formalno pravnih podlag za rabo naravnih vrednot (npr. soteska Vintgar, Tolminska korita, slap Savica; soteskanje ...), • nosilna zmogljivost naravnih vrednot, • priprava in sprejem Smernice za potrditev višine vstopnine v zvezi z ureditvijo naravne vrednote, zavarovanega območja ali njegovega dela za ogledovanje in obiskovanje (MOP, št. 35601-6/2019/3), • priprava osnutka skrbniške pogodbe, • priprava osnutka odredbe ministra o omejitvi obiska, • izvedba sestankov z občinami na območju Tolminskih korit, soteske Vintgar. <p><u>ZRSVN:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • priprava usmeritev in določitev Qes po 44. členu ZON za rabo v vode v postopkih DRSV za izdajo vodnih dovoljenj, • sodelovanje s JZTNP in MOP pri ureditvi razmer v Blejskem vintgarju v obdobju 2019-2020. 	400 EUR
C2.2	usklajen razvoj trajnostnega turizma (MGRT, Skupnost Julijske Alpe, LTO, občine, MOP, JZTNP, PZS)	<ul style="list-style-type: none"> • svetovanje, promocija, • sofinanciranje uvajanja ekostandardov, • sofinanciranje povezovanja v turizmu in strokovna podpora, • priprava, sofinanciranje, izvedba razvojnih projektov. 	<p><u>MOP – DO in Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • izvajanje <i>Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020</i>, s poudarkom na Prednostni naložbi: 6.2: <i>Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev</i>, • sodelovanje pri aktivnostih za poenotenje označevanja zavarovanih območij, • priprava osnutka Pravilnika o spremembi in dopolnitvi pravilnika o označevanju naravnih vrednot in zavarovanih območij, • sodelovanje pri iskanju rešitev za umirjanje prometa v alpskih dolinah (Vrata), • sodelovanje pri iskanju rešitev za umirjanje in urejanje prometa na državni cesti na Mangart, na cesti v sotesko Vintgar, • priprava in sprejem sprememb in dopolnitev ZTNP-1, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • medresorsko usklajevanje gradiva v zvezi z izvedbo svetovnega prvenstva na Rudnem polju, • izvedba sestankov v zvezi z obiskovanjem in ogledovanjem soteske Vintgar, Doline Triglavskih jezer, Pokljuke, • izvedba sestankov v zvezi z ureditvijo razmer v zvezi z obiskovanjem in ogledovanjem doline Soče, • sodelovanje pri urejanju razmer v zvezi z Dvojnim jezerom in čistilno napravo ob planinski koči pri Dvojnem jezeru, • sodelovanje pri urejanju razmer v zvezi z vzpostavitvijo vlake na severni strani Bohinjskega jezera, • sodelovanje pri aktivnostih v zvezi s pripravo projekta »Stop plastiki za enkratno uporabo«, • sodelovanje pri urejanju razmer v zvezi dostopa k slapu Peričnik. • sodelovanje pri aktivnostih za poenotenje označevanja zavarovanih območij – zlasti pri pripravi strokovnih podlag za spremembo pravilnika, • priprava spremembe pravilnika o označevanju naravnih vrednot, • priprava vsebin sprememb ZON na področju vožnje s kolesi in motornimi vozili, • umirjanje prometa v alpskih dolinah – iskanje rešitev za Mangartsko sedlo, dolino Vrat, • sofinanciranje posameznih projektov parkovnih lokalnih skupnosti preko četrtega odstavka 11. člena ZTNP-1. 	
C5	<p>celovita okoljsko – energetska ureditev infrastrukture (MOP - Direktorat za vode in investicije (Sektor za kohezijo), občine in Direktorat za okolje, PZS, RRA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • priprava idejnih rešitev, • sofinanciranje dokumentacije, • sofinanciranje naložb, • sofinanciranje, demonstracijskih projektov. 	<p><u>MOP – DO in Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • priprava sistema za izvajanje <i>Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020</i>, s poudarkom na Prednostni naložbi: 6.2: <i>Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev</i>, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zeleno infrastrukturo, • sodelovanje pri iskanju rešitev za umirjanje prometa v alpskih dolinah, • priprava in sprejem sprememb ZTNP-1, • priprava in sprejem <i>Uredbe o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku</i> (Uradni list RS, št. 2/20) in Akcijskega načrta za sofinanciranje parkovnih lokalnih skupnosti 2020-2021. • priprava Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe. <p><u>MOP – DVI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • v letih 2016 in 2017 ni bilo nalog povezanih s kohezijskimi projekti javne infrastrukture v parkovnih občinah, • v letih 2018 in 2019 ni bilo posredovanih vlog parkovnih občin za (so)financiranje za gradnjo okoljske infrastrukture. 	

C7.3	zagotovitev varstva, ohranjanja in vzdrževanja izjemnih krajin in krajinskih območij nacionalne prepoznavnosti (MOP - Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, MK, ZVKDS, MKGP, občine)	<ul style="list-style-type: none"> • analiza naselbinskih vzorcev, • podrobnejša razdelava območij nacionalne prepoznavnosti. 	<p><u>MOP – DO, Sektor za naravo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje pri izvajanju CRP projekta »Preveritev metodologije določanja območij prepoznavnosti krajine na izbranih testnih območjih in oblikovanje pravil za urejanje prostora na tovrstnih območjih«, - priprava izhodišč za določitev krajinske tipologije in z varstvom krajinske pestrosti povezanih pravil v TNP (uporaba rezultatov dveh CRP nalog: »Opredelitev krajinske pestrosti in krajinskih značilnosti, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti« in »Preveritev metodologije določanja območij prepoznavnosti krajine na izbranih testnih območjih in oblikovanje pravil za urejanje prostora na tovrstnih območjih«). <p><u>MOP – DzPGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - v letu 2016 je ob sodelovanju MOP, SON, JZTNP in MK pripravil projektno nalogo za »nadgradnjo metodologij določanja območij prepoznavnosti krajine«, ki je vključevala tudi testiranje metodologije na izbranih testnih območjih (vključno TNP) in oblikovanje pravil za urejanje prostora na tovrstnih območjih, - v letu 2017 izvedba javnega naročila in izbor zunanjšega izdelovalca, - v letih 2018-2020 izvedba CRP projekta »Nadgradnja metodologije določanja območij nacionalne prepoznavnosti krajine« s preveritvijo na območju narodnega parka kot enim od testnih območij (zaključek projekta: marec 2020). 	<p>2017: Izdelava projektne naloge: 3.943,10 EUR (ocenjena vrednost 7 sestankov: 138,5 ur x 28,47 EUR).</p> <p>2018-2020: izvajanje CRP projekta: 2018: 12.000 EUR 2019: 12.000 EUR 2020: 6.000 EUR</p>
C7.4	podpiranje pobud za prenovo vasi, krepitev njihove identitete, uveljavljanje posebnosti in ohranjanje avtentične podobe (celostna obnova vasi) (občine, ZVKDS, JZTNP)	<ul style="list-style-type: none"> • svetovanje, • priprava za prijavo predlogov na razpise. 		
C7.5	v povezavi z izvajanjem neposrednega nadzora v naravi nad posegi v prostor zagotoviti učinkovit inšpekcijski nadzor in pravočasno ukrepanje ob nedovoljenih posegih (JZTNP, IRSOP)	<ul style="list-style-type: none"> • ozaveščanje lastnikov in investitorjev o posegih. • spremljanje stanja, • sodelovanje naravovarstvene nadzorne službe z inšpekcijskimi službami, • inšpekcijski nadzor. 	<p><u>MOP – IRSOP:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • na podlagi ugotovljenih kršitev tekom rednih letnih preventivnih pregledov, IRSOP uvede inšpekcijske postopke in ukrepa v okviru svojih pooblastil, • prijave iz svoje pristojnosti, ki jih inšpekcija prejme s strani naravovarstvene nadzorne službe JZTNP ali drugih prijaviteljev, se evidentirajo med prejete prijave ter obravnavajo v skladu s prioriteta in vrstnim redom prispetja. 	
E4.4	izdajanje soglasij in mnenj na podlagi določb ZTNP-1 in ZON za območje TNP (JZTNP, ARSO, ZRSVN, ZVKDS, KGZS)	<ul style="list-style-type: none"> • izdajanje soglasij in mnenj. 	<p><u>MOP – DO, Sektor za ohranjanje narave:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • svetovanje pri pripravi nekaterih soglasij in mnenj, • pregled in analiza nekaterih soglasij in mnenj, ki jih pripravlja JZTNP. 	

			<p><u>MOP – ARSO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • v obdobju 2016-2020 je bilo izdano oz. zavrnjeno 548 naravovarstvenih soglasij (od tega 19 zavrnitev in 389 soglasij s pogoji) ter 27 naravovarstvenih pogojev. 137 zadev je bilo zaključenih s sklepi o zavržbi ali odstopom na ZRSVN, • na podlagi <i>Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah</i> je bilo za namene raziskovanja na območju celotne Slovenije (ne ciljno na območju TNP) izdanih 36 dovoljenj. Za namene preprečitve resne škode na premoženju in zagotavljanja zdravja ter varnosti ljudi na širšem območju, ne le na območju TNP sta bili izdani dve dovoljenji za odstrel rjavega medveda in tri dovoljenja za odstrel volka, • za prodajo zemljišč v lasti RS za zavarovanem območju TNP smo obravnavali pet vlog, tri vloge za prodajo so bile odobrene, dve pa zavrnjeni, • v obdobju od 2016-2020 smo na območju TNP prejeli 78 zahtevkov za škodo na premoženju povzročeno po zavarovanih vrstah in izplačali 31.716,27 EUR. Škodne dogodke so povzročili rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>) na čebelnjakih, drobnici ali govedu, volk (<i>Canis lupus</i>), šakal (<i>Canis aureus</i>) in krokar (<i>Corvus corax</i>) vsi na drobnici ter dihur (<i>Mustela putorius</i>) na perutnini. <p><u>ZRSVN:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • na letni ravni obe območni enoti izdala cca. 175 strokovnih mnenj (postopki presoje sprejemljivosti posegov). Z uveljavitvijo Gradbenega zakona je ZRSVN od 1. junija 2018 samostojni mnenjedajalec v postopkih izdaje gradbenih dovoljenj (pristojnost upravnih enot), v postopkih izdaje naravovarstvenih soglasij za enostavne objekte in vzdrževalna dela v javno korist (pristojnost ARSO) pa izdaja mnenja na podlagi presoje sprejemljivosti. Največ mnenj za posege v prostor je bilo izdanih v tretjem varstvenem območju, izdaja posameznih predhodnih strokovnih mnenj investitorjem. 	Javna služba ZRSVN
E5.1	priprava dolgoročnega programa upravljanja z državno lastnino (JZTNP, MOP - Direktorat za okolje)	<ul style="list-style-type: none"> • sprejet dolgoročni program upravljanja z državno lastnino. 	<p><u>MOP – DO, Sektor za ohranjanje narave:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • svetovanje glede vsebin programa, • pregled in predlog dopolnil testnega primera dolgoročnega programa na primeru Bohinjske sklede, • priprava vladnega gradiva za nov Sklep o nepremičninah, ki so v lasti ali v upravljanju JZTNP, • sodelovanje pri iskanje rešitev za uveljavljanje predkupne pravice, • sodelovanje v postopku denacionalizacije Doline Triglavskih jezer. 	

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

– ...

– ...

10. Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), Policija

Naloga iz NU	Naloga in sodelujoči	Pričakovane aktivnosti	Pregled izvedenih aktivnosti v obdobju 2016-2020	Finančno ovrednotenje aktivnosti
	splošno	<ul style="list-style-type: none"> prednostno umeščanje območja TNP v letne programe MNZ za spodaj navedene vsebine. 	<p>Policija je z dokumentom, št. 2310-81/2016/7 z dne 7.4.2016 »Usmeritve za izvajanje akcije "Eko" in Strategija dela na področju ekološke kriminalitete« opredelila, da je ena izmed prioritet dela policije tudi preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje prekrškov in kaznivih dejanj na varovanih območjih. Kot eno najpomembnejših območij je naveden tudi TNP.</p>	
A11	ohranjanje narave (JZTNP, ZRSVN, MOP, ZGS, MKGP, DRSV, IRSOP, IzVRS, MNZ)	<ul style="list-style-type: none"> učinkovit nadzor. 	<p>Izobraževanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> PP Bovec in PP Tolmin: <ul style="list-style-type: none"> v letih 2016 in 2017 pred začetkom poletne turistične sezone sta bila na območju PU Nova Gorica organizirana delovna posveta med policisti in nadzorniki TNP, v letu 2020 zaradi ukrepov Vlade RS v zvezi Covid-19 ni bilo organiziranih sestankov ali izobraževanj med policisti in nadzorniki v TNP, PP Bled: <ul style="list-style-type: none"> sodelovanje z nadzorniki pri rednem delu in sicer ob kontrolah mest poznanih po vožnji z motornimi vozili v naravnem okolju, mestih za kampiranje,... v l. 2020 izobraževanj z nadzorniki TNP ni izvedla prav tako ne organiziranih skupnih poostrenih nadzorov, z nadzorniki TNP se redno neformalno srečuje in sodeluje ob rednem delu na terenu kot v enoti PP Bled in pol. pisarni v Bohinjski Bistrici. V pogovorih se rešujejo aktualne težave in izpostavljajo potrebe po sodelovanju oz. skupnem nadzoru območij, PP Kranjska Gora: <ul style="list-style-type: none"> 4.10.2018 izvedeno usposabljanje nadzornikov TNP, 5.11.2019 izvedeno usposabljanje nadzornikov TNP, pred turistično sezono organizirani posveti z nadzorniki TNP, občinskih inšpekcij in redarstev itd., posveti so bili izvedeni tudi med samo sezono, 16. 9. 2020 je komandir PP Kranjska Gora izvedel usposabljanje nadzornikov TNP, usposabljanje 4. 11. 2020 pa je bilo odpovedano. <p>Izvajanje nadzora:</p> <ul style="list-style-type: none"> PP Tolmin: <ul style="list-style-type: none"> 10. 8. 2018 - zagotavljanje splošne varnosti v gorah (Zadnjica-Prehodavci-Hribarice-Dolič-Zadnjica) - 2 policista in nadzornik TNP Trenta iz Kobarida, 20. 7. 2019 - zagotavljanje splošne varnosti v gorah (Vršič-Sleme-Mala Mojstrovka) - 2 policista in nadzornik TNP iz Kranjske Gore, 	

			<ul style="list-style-type: none"> - 21. 6. 2020 - skupni nadzor policistov PPE GPE III in nadzornika TNP na območju Vršiča in Mojstrovke, • PP Bovec: skupnih nadzorov z nadzorniki TNP ni izvajala, • PP Bled: <ul style="list-style-type: none"> - 2016 in 2017 - sodelovanje pri skupnih nadzorih v TNP (vožnja v naravnem okolju in nedovoljeno kampiranje), - v letih 2018-2020 skupni nadzor z nadzorniki TNP niso bili izvedeni, • PP Kranjska Gora: <ul style="list-style-type: none"> - 2016 in 2017 - sodelovanje pri skupnih nadzorih v TNP (vožnja v naravnem okolju in nedovoljeno kampiranje), - 2018 - na območju PP Kranjska Gora izvedenih več nadzorov v zvezi z vožnjo v naravnem okolju, nedovoljeno kampiranje – izvedeni so bili samostojno ali skupaj z nadzorniki TNP, - 5. 9. 2019 - poostren nadzor na območju TNP (Ruska cesta, Kr. Gora – Vršič) skupaj z SENP, MIR, TNP (ugotovljene kršitve povezane s hrupom motoristov – ZMV); umirjanje prometa v alpskih dolinah (Vrata), - 12.01.2019 - poostren nadzor, ugotovljeni 2 kršitvi ZTNP, 4. odst. 64. člena v zvezi z 13. točko 1. odstavka istega člena ZTNP – podan pisni predlog pristojnemu prekrškovnemu organu, - 30.11.2019 - 2 kršitvi ZTNP, 4. odst. 64. člena v zvezi z 10. točke 1. odstavka istega člena in v povezavi z 41. točko 1. odstavka 13. člena ZTNP – podan pisni predlog za uvedbo postopka pristojnemu prekrškovnemu organu, - 2. 8. 2020 - skupaj z nadzorniki TNP izveden poostren nadzor v območju TNP (dolina Vrat), - 15. 8. 2020 - skupaj z nadzorniki TNP je bil načrtovan skupen poostren nadzor v območju TNP (dolina Vrat) – nadzor ni bil opravljen. <p>Intervencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PP Kranjska Gora (80 dogodkov): <ul style="list-style-type: none"> - gorske nesreče, iskalne akcije, asistenca naravovarstvenim nadzornikom TNP • PP Bled (62 dogodkov): <ul style="list-style-type: none"> - iskalne akcije, gorske nesreče, nesreče na smučišču, nesreče pri športnih aktivnostih na prostem, • PP Tolmin (35 dogodkov): <ul style="list-style-type: none"> - gorske nesreče, iskalne akcije, zastrupitev, delovne nesreče, v gozdu, nesreče pri športnih aktivnostih na prostem, • PP Bovec (28 dogodkov): 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - nesreče pri športnih aktivnostih na prostem, iskalne akcije, delovne nesreče, napačno parkiranje, požar <p>LETALSKA POLICIJSKA ENOTA (LPE UPS GPU)</p> <ul style="list-style-type: none"> • intervencije na območju Triglavskega narodnega parka: <ul style="list-style-type: none"> - v letu 2017: 27 intervencij reševanja in iskanja gornikov, trenaže in za izvedbo le-tega skupaj 18 ur naleta, - v letu 2018: 25 intervencij in 29 ur naleta, - v letu 2019: 39 intervencij in 47 ur naleta, - v letu 2020: 58 intervencij in 60 ur naleta. • naloge: <ul style="list-style-type: none"> - prevoz opreme in materiala za Geodetsko upravo RS pri obnovi mejnih oznak na odseku državne meje z R Italijo (mala Ponca – Kotova špica – Mangart) – Meddržavni sporazum o vzdrževanju mejnih oznak na skupni državni meji – nalet 15 ur. <p>GORSKA ENOTA POLICIJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvajanje preventivnih aktivnosti in odkrivanje drugih deviantnih ravnanj na območju TNP: <ul style="list-style-type: none"> - aktivnosti za zagotavljanje splošne varnosti ljudi v gorah, 11x na območju TNP (v vsaki izvedbi 2 policista PPE III – GE), - vključevanje nadzornikov TNP v aktivnosti policije za zagotavljanje splošne varnosti ljudi v gorah na območju TNP – 4x, - obravnava dogodkov (nesreč) v gorah, sodelovanje v ekipi za helikoptersko reševanje v gorah v času visoke turistične sezone (junij, julij, avgust in september). <p>Vse enote poročajo, da je sodelovanje z nadzorniki TNP zelo dobro in so z njimi v stalnem kontaktu, predvsem v smislu obveščanja ob zaznavanju operativno zanimivih oseb v alpskih dolinah in s tem preprečevanja deviantnih ravnanj.</p>	
C 4.1	<p> uvedba dolgoročnih sistemskih rešitev v veljavno zakonodajo na področju vzgoje, izobraževanja, socialnega varstva, zdravstva in drugih javnih služb, ki bodo omogočale nadstandardno izvajanje le-teh. (MIZŠ, MDSSZ, MZ, MNZ, MJU, JZTNP, RRA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podpora nadstandardnemu izvajanju državnih in lokalnih služb v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih (8. točka 10. člena ZTNP-1). 		

Druge naloge ali/in aktivnosti z delovnega področja ministrstva, izvedene na območju narodnega parka ali območju parkovnih občin:

- PP Bovec in PP Tolmin pred začetkom poletne turistične sezone organizirata delovne posvete med policisti PP in naravovarstvenimi nadzorniki TNP